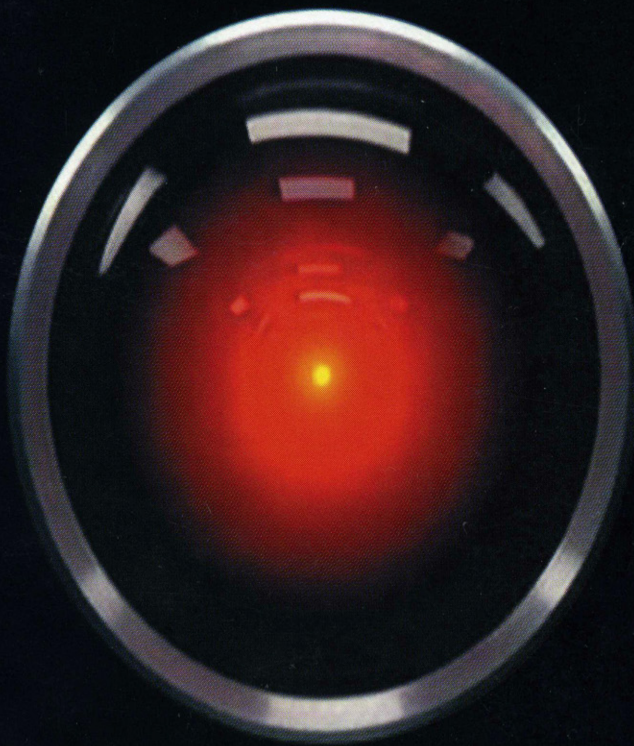
ARTHUR C. CLARKE

THE SENTINEL

Ο ΦΡΟΥΡΟΣ

Το αυθεντικό κείμενο στο οποίο βασίστηκε η ταινία του Stanley Kubrick

2001, ΟΔΥΣΣΕΙΑ ΤΟΥ ΔΙΑΣΤΗΜΑΤΟΣ

ARTHUR C. CLARKE

THE SENTINEL

Ο ΦΡΟΥΡΟΣ

Επιμέλεια
Μαρία Αλεξίου, Μάγδα Τικοπούλου

Ο Άρθουρ Κλαρκ είναι ίσως ο πιο γνωστός συγγραφέας επιστημονικής φαντασίας στον κόσμο, ενώ τα βιβλία του γνωρίζουν τεράστια εμπορική επιτυχία. Χρίστηκε ιππότης για «τις υπηρεσίες του στη λογοτεχνία». Έχει λάβει αναρίθμητες διεθνείς διακρίσεις για τη μυθιστοριογραφία του και για το σημαντικό του ρόλο ως ενός από τους κυριότερους προφήτες της διαστημικής εποχής. Η συνεργασία του με τον Στάνλεϊ Κιούμπρικ στο έργο *2001: Η οδύσσεια του διαστήματος* έθεσε νέα πρότυπα για τις ταινίες επιστημονικής φαντασίας. Ως παρουσιαστής της τηλεοπτικής σειράς *Arthur C. Clarke's Mystenous World,* ο σερ Άρθουρ έγινε γνωστός σε ολόκληρο τον κόσμο. Κατοικεί στη Σρι Λάνκα.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Τρέφω ιδιαίτερη αδυναμία σε αυτή τη συλλογή (πρωτότυπος τίτλος *Expedition to Earth),* καθώς πρόκειται για την πρώτη συλλογή διηγημάτων μου που κυκλοφόρησε με σκληρό εξώφυλλο. Η αμερικανική έκδοση δημοσιεύθηκε το 1953, ενώ η βρετανική το 1954.

Επιπλέον με χαροποιεί ιδιαίτερα η επανατύπωση της αφιέρωσης «Στον Γουόλτερ Γκίλινγκς, που πρέπει ν' αναλάβει μεγάλο μέρος της ευθύνης». Ο Γουόλτερ ήταν ο πρώτος εκδότης του πρωτοποριακού βρετανικού περιοδικού επιστημονικής φαντασίας *Tales of Wonder* και του χρωστώ απέραντη ευγνωμοσύνη. Αυτός μου χάρισε την πρώτη μου γραφομηχανή - ένα τεράστιο μηχάνημα που το κουβάλησα σπίτι μου, θυμάμαι, με ένα λονδρέζικο λεωφορείο. (Τώρα πια πρέπει να είναι πολύτιμη αντίκα.) Ο Γουόλτερ ήταν ο μοναδικός εκδότης που μου επέστρεψε ένα διήγημα μου, λέγοντας: «Παραείναι καλό για μένα, στείλ' το στην Αμερική». Αυτό ακριβώς έκανα και ο θρυλικός Τζον Γ. Κάμπελ το αγόρασε αμέσως για *το Astounding.*

Όλα τα διηγήματα αυτού του βιβλίου γράφτηκαν ανάμεσα στο 1944 και το 1948, επομένως αρκετά από αυτά έχουν αναπόφευκτα ξεπεραστεί χρονικά. Έτσι, το διήγημα *Αποστολή στη Γη* τοποθετούσε την πρώτη προσσελήνωση στο 1985. Όταν το έγραφα το 1945, σίγουρα πίστευα πως αυτή ήταν μια πολύ αισιόδοξη προοπτική...

Η συλλογή *Αποστολή στη Γη* ονομαζόταν αρχικά *Μάθημα Ιστορίας,* ενώ πρόκειται για μία από τις δύο ιστορίες που έγραψα για την επιστροφή των παγετώνων (η άλλη είναι το *The Forgotten Enemy,* που ανατυπώθηκε στο Reach For Tomorrow). Πολλά χρόνια αργότερα βρήκα μια -σχεδόν κυριολεκτικά!- ανατριχιαστική φράση στο βιβλίο *Ιστορία του Πολιτισμού* των Γουίλ και Αριελ Ντουράντ: «Ο πολιτισμός είναι ένα ιντερλούδιο ανάμεσα στις παγετώδεις εποχές». Θα έλεγα ότι η επόμενη έχει ήδη αργήσει* ίσως το φαινόμενο του θερμοκηπίου να εμφανίστηκε πάνω στην ώρα για να μας σώσει.

Πηγή έμπνευσης για την *Ανωτερότητα* -αν η λέξη «έμπνευση» δεν είναι υπερβολικά πομπώδης- ήταν το γερμανικό πυραυλικό πρόγραμμα V2. Είναι πλέον προφανές ότι οι απόπειρες του Τρίτου Ράιχ για την κατασκευή ενός διηπειρωτικού βαλλιστικού πυραύλου, η οποία καθυστέρησε τόσο, ώστε να μην μπορεί να επηρεάσει την έκβαση του Β' Παγκοσμίου Πολέμου, προκάλεσε την οικονομική του καταστροφή και επέσπευσε τη νίκη των Συμμάχων.

Αμέσως μετά τη δημοσίευση της η *Ανωτερότητα* εντάχθηκε στη διδακτέα ύλη του τμήματος Μηχανολογίας του ΜΙΤ, ώστε να προειδοποιεί τους μελλοντικούς αποφοίτους ότι το καλύτερο είναι συχνά εχθρός του καλού και το τέλειο αργεί τόσο να φτάσει, που τελικά γίνεται εχθρός και των δύο.

Οφείλω επίσης να ομολογήσω πως οι δύο χαρακτήρες σε αυτή τη σύντομη σάτιρα είναι βασισμένοι στον δρα Βέρνερ φον Μπράουν και στο στρατηγό Γουόλτερ Ντόρνμπεργκερ, οι οποίοι αργότερα έγιναν καλοί μου φίλοι. Θα πρέπει να ξεκαθαρίσω ότι ο Βέρνερ δεν είχε καμία σχέση με την εικόνα του Dr Strangelove, όπως φαντάζονται πολλοί. Είχε θαυμάσια αίσθηση του χιούμορ και ήταν ιδιαίτερα αγαπητός σε όλους τους υφισταμένους του - Γερμανούς *και* Αμερικανούς.

Το πιο σημαντικό διήγημα σε αυτή την έκδοση είναι αναμφισβήτητα *Ο Φρουρός,* που γράφτηκε τα Χριστούγεννα του 1948 για ένα διαγωνισμό του BBC (δεν ήταν καν ανάμεσα στα τρία πρώτα και συχνά αναρωτιέμαι ποιο κέρδισε).

Μου φαίνεται αστείο που τοποθέτησα την εξερεύνηση της Mare Crisium στα τέλη του καλοκαιριού του 1996. Μάλλον χάσαμε αυτή την ημερομηνία, ελπίζω ωστόσο να φτάσουμε εκεί σύντομα.

Σήμερα ο ισχυρισμός ότι αντικείμενα φτιαγμένα από εξωγήινους θα μπορούσαν ενδεχομένως να βρεθούν στη Σελήνη ή κάπου αλλού στο ηλιακό σύστημα λαμβάνεται σοβαρά υπόψη, ενώ πληθώρα επιστημονικών ανακοινώσεων σχετικά με το θέμα έχουν δει το φως της δημοσιότητας. Δυστυχώς, δεν μπορώ να ισχυριστώ ότι πρόκειται για πρωτότυπη ιδέα: Ένα από τα σημαντικότερα έργα επιστημονικής φαντασίας παραμένει το *The Red One* (1918) του Τζακ Λόντον.

Παραθέτω εδώ τις περιπέτειες του *Φρουρού,* που ακολούθησαν τη συνάντηση μου με τον Στάνλεϊ Κιούμπρικ στο Trader Vic's το Μάιο του 1964:

Έπειτα από αρκετές αποτυχημένες προσπάθειες και δωδεκάωρους μαραθώνιους συζητήσεων, στις αρχές Μαΐου του 1964 ο Στάνλεϊ συμφώνησε ότι Ο Φρουρός *αποτελούσε καλό υλικό για σενάριο. Ωστόσο, η πρώτη μας ιδέα -και είναι δύσκολο για μένα πλέον να εστιάσω σε μια τέτοια ιδέα, αν και θα ήταν απόλυτα υλοποιήσιμη- περιλάμβανε την ανακάλυψη ενός εξωγήινου αντικειμένου στην κορύφωση και όχι στην έναρξη της ιστορίας. Πριν από αυτό θα υπήρχε μια ακολουθία από περιστατικά ή περιπέτειες αφιερωμένη στην εξερεύνηση της Σελήνης και των πλανητών. Γι' αυτή την πρώτη εκδοχή χρησιμοποιήσαμε άτυπα τον τίτλο* How the Solar System Was Won, *ο οποίος δεν προοριζόταν ασφαλώς για δημοσιοποίηση.*

Έτσι, για άλλη μια φορά ανέτρεξα στη συλλογή των διηγημάτων μου για να βρω υλικό κατάλληλο για αυτό το προσχέδιο. Κατέληξα στα εξής πέντε: Breaking Strain, Out of the Cradle, Endlessly Orbiting..., Who's There?, Into the Comet *και* Before Eden *(όλα από το* Tales of Ten Worlds). *Στις 28 Μαΐου του 1964 τα πούλησα στον Στάνλεϊ και υπέγραψα ένα συμφωνητικό για να συμβάλλω στην προετοιμασία της ταινίας. Το αρχικό μας χρονοδιάγραμμα ήταν φαιδρά αισιόδοξο: επεξεργασία σεναρίου δώδεκα εβδομάδες, συζήτηση για το σενάριο δύο εβδομάδες, έλεγχος τέσσερις εβδομάδες, διακανονισμοί τέσσερις εβδομάδες, οπτικά εφέ είκοσι εβδομάδες, γυρίσματα είκοσι εβδομάδες, μοντάζ και επεξεργασία είκοσι εβδομάδες - ογδόντα δύο εβδομάδες συνολικά. Αφήνοντας περιθώριο άλλες δώδεκα εβδομάδες ως την προβολή, θα φτάναμε στις ενενήντα τέσσερις εβδομάδες, δηλαδή σχεδόν δύο χρόνια. Η προοπτική μιας τόσο χρονοβόρας διαδικασίας με έθλιβε πολύ, καθώς βιαζόμουν -όπως πάντα- να επιστρέψω στην Κεϋλάνη. Από μια άποψη, είναι καλύτερο που κανείς μας δεν μπορούσε τότε να φανταστεί πόσο θα διαρκούσε τελικά το εγχείρημα: τέσσερα χρόνια...*

Το υπόλοιπο διάστημα του 1964 πέρασε μέσα σε καταιγισμό ιδεών. Η αρχική σύλληψη άλλαξε όσο αναπτύσσαμε καινούργιες ιδέες. Ο Φρουρός *αποτέλεσε την έναρξη και όχι το φινάλε, ενώ σιγά σιγά απορρίφθηκαν οι υπόλοιπες πέντε ιστορίες. Έπειτα από ένα χρόνο αποφάσισα (όχι απαραίτητα με αυτή τη σειρά) ότι πρώτον: δεν ήταν δίκαιο για τον Στάνλεϊ να έχει πληρώσει για κάτι που τελικά δεν θα χρησιμοποιούσε, και δεύτερον: αυτές οι ιστορίες θα μπορούσαν κάποτε να*

αποτελέσουν το υλικό για μια καλή ταινία. Έτσι, τις αγόρασα ξανά...
Ο τίτλος που ανακοίνωσε ο Στάνλεϊ στον Τύπο ήταν Ταξίδι πέρα από τα άστρα *Αυτός ο τίτλος δεν μου άρεσε ποτέ, αφού είχε πολυχρησιμοποιηθεί στις ταινίες επιστημονικής φαντασίας, σε διάφορες παραλλαγές. (Και μάλιστα, το* Fantastic Voyage *με τη Ράκελ Γουέλς έμπαινε στο στάδιο της παραγωγής εκείνη την περίοδο.) Αλλοι υποψήφιοι τίτλοι που τελικά απορρίφθηκαν ήταν* Universe, Tunnel to the Stars *και* Planetfall. *Έντεκα μήνες αφότου αρχίσαμε -τον Απρίλιο του 1965-ο Στάνλεϊ επέλεξε τον τίτλο* 2001: Η Οδύσσεια του διαστήματος. *Από ό,τι θυμάμαι, ήταν αποκλειστικά δική του ιδέα.*

The Lost Worlds of2001

Ποιος θα περίμενε ότι, τριάντα χρόνια αργότερα, θα επιβιβαζόμουν στην Τελική Οδύσσεια και με μεγάλη μου χαρά θα έστελνα αυτό τον τόμο να τη συναντήσει.

Σερ Άρθουρ Κλαρκ,
10 Ιουνίου 1998

Ο ΦΡΟΥΡΟΣ

Την επόμενη φορά που θ' αντικρίσετε την πανσέληνο ψηλά στο νότο, κοιτάξτε προσεκτικά τη δεξιά πλευρά της και αφήστε το βλέμμα σας να ταξιδέψει προς τα πάνω, κατά μήκος της καμπύλης του δίσκου. Γύρω στις δύο η ώρα θα παρατηρήσετε ένα μικρό, σκούρο ωοειδές σχήμα. Οποιοσδήποτε με φυσιολογική όραση μπορεί να το εντοπίσει αρκετά εύκολα. Είναι η μεγάλη περιτειχισμένη πεδιάδα, μια από τις ομορφότερες στη Σελήνη, που ονομάζεται Mare Crisium - Θάλασσα των Κρίσεων. Έχει διάμετρο τετρακόσια ογδόντα δύο χιλιόμετρα και περικλείεται ολοκληρωτικά σχεδόν από μια εντυπωσιακή οροσειρά. Δεν είχε εξερευνηθεί ποτέ, μέχρι που την επισκεφθήκαμε στα τέλη του καλοκαιριού του 1996.

Η αποστολή μας ήταν μεγάλη. Είχαμε δύο τεράστια φορτηγά σκάφη που μετέφεραν τις προμήθειες και τον εξοπλισμό μας από την κεντρική σεληνιακή βάση στη Mare Serenitatis, σε απόσταση οκτακοσίων χιλιομέτρων. Υπήρχαν επίσης τρεις μικροί πύραυλοι για τα ταξίδια μικρών αποστάσεων πάνω από περιοχές τις οποίες τα οχήματα επιφανείας δεν μπορούσαν να διασχίσουν. Ευτυχώς, το μεγαλύτερο τμήμα της Mare Crisium είναι εντελώς επίπεδο. Δεν έχει καμία από τις μεγάλες ρωγμές που είναι τόσο συνηθισμένες και τόσο επικίνδυνες αλλού, ενώ υπάρχουν ελάχιστοι κρατήρες ή βουνά. Από όσο μπορούσαμε να υπολογίσουμε, τα δυνατά ερπυστριοφόρα οχήματα δεν θα δυσκολεύονταν να μας πάνε όπου επιθυμούσαμε.

Ήμουν γεωλόγος -ή σεληνιολόγος, αν θέλουμε να ακριβολογούμε- και επικεφαλής της ομάδας που εξερευνούσε τη νότια περιοχή της Mare. Είχαμε διανύσει εκατόν εξήντα χιλιόμετρα σε μία εβδομάδα, περνώντας πλάι στους πρόποδες των βουνών όπου κάποτε, εκατομμύρια χρόνια πριν, υπήρχε μια αρχαία θάλασσα. Όταν η ζωή ξεκινούσε στη Γη, εδώ ήδη αργοπέθαινε. Τα νερά υποχωρούσαν από τις πλαγιές αυτών των τεράστιων γκρεμών και χάνονταν στην

άδεια καρδιά της Σελήνης. Στην περιοχή που διασχίζαμε ο ωκεανός, που δεν είχε γνωρίσει ποτέ παλίρροια, είχε κάποτε βάθος οκτακόσια μέτρα και τώρα το μοναδικό ίχνος υγρασίας ήταν ο υαλόπαγος στο εσωτερικό των σπηλαίων που ο καυτός ήλιος δεν έβλεπε ποτέ.

Είχαμε αρχίσει το ταξίδι μας κατά τη διάρκεια της νωθρής σεληνιακής αυγής και είχαμε ακόμα μια εβδομάδα γήινου χρόνου πριν πέσει η νύχτα. Έξι φορές τη μέρα εγκαταλείπαμε το όχημα και βγαίναμε με τις διαστημικές στολές μας για να αναζητήσουμε ενδιαφέροντα ορυκτά ή για να τοποθετήσουμε οδόσημα για τους μελλοντικούς ταξιδιώτες. Ήταν μια διαδικασία ρουτίνας, χωρίς απρόοπτα. Δεν υπάρχει τίποτε επικίνδυνο ή εξαιρετικά συναρπαστικό στην εξερεύνηση της Σελήνης. Θα μπορούσαμε να ζήσουμε άνετα για ένα μήνα μέσα στα ερπυστριοφόρα οχήματα, όπου η ατμόσφαιρα ήταν υπό κανονική πίεση, και, αν συναντούσαμε προβλήματα, μπορούσαμε πάντα να ζητήσουμε βοήθεια με τον ασύρματο και να κάτσουμε στ' αβγά μας μέχρι να έρθει κάποιο διαστημόπλοιο να μας σώσει. Όταν συνέβαινε κάτι τέτοιο, ακολουθούσε πάντοτε γενική κατακραυγή για τη σπατάλη των πυραυλικών καυσίμων, οπότε τα ερπυστριοφόρα έστελναν SOS μόνο όταν υπήρχε πραγματική ανάγκη.

Είπα ότι η εξερεύνηση της Σελήνης δεν έχει τίποτε το συναρπαστικό, αυτό όμως δεν είναι αλήθεια. Κανείς δεν βαριέται αυτά τα φανταστικά βουνά, που είναι πολύ πιο παρακάμπταμε απόκρημνα από τους απαλούς λόφους της Γης. Ποτέ δεν ξέραμε, καθώς καβατζάραμε τα ακρωτήρια εκείνης της άνυδρης θάλασσας, τι νέα θαύματα θα μας αποκαλύπτονταν. Ολόκληρη η νότια καμπύλη της Mare Crisium είναι ένα πελώριο Δέλτα, στο οποίο κάποτε χύνονταν αμέτρητοι ποταμοί στον ωκεανό, τροφοδοτούμενοι ίσως από τις καταρρακτώδεις βροχές που θα μαστίγωναν τα βουνά όταν η Σελήνη ήταν νέα, κατά τη σύντομη ηφαιστειακή εποχή της. Καθεμία από εκείνες τις αρχαίες κοιλάδες ήταν μια πρόκληση, μια πρόσκληση να σκαρφαλώσουμε στα άγνωστα υψίπεδα πέρα από αυτές. Όμως είχαμε ακόμα εκατόν εξήντα χιλιόμετρα να διανύσουμε και μπορούσαμε μόνο να κοιτάμε με λαχτάρα τα ύψη που θα κατακτούσαν άλλοι.

Στο ερπυστριοφόρο ακολουθούσαμε γήινο χρόνο και ακριβώς στις 22.00 θα στέλναμε το τελευταίο ραδιομήνυμα στη βάση και θα σταματούσαμε για κείνη τη μέρα. Έξω, τα πετρώματα ακόμα έκαιγαν κάτω από το σχεδόν κάθετο ήλιο,

αλλά για μας ήταν νύχτα μέχρι να ξυπνήσουμε ξανά, οχτώ ώρες αργότερα. Ύστερα ένας από μας θα ετοίμαζε πρωινό, οι ξυριστικές μηχανές θ' άρχιζαν να βουίζουν και κάποιος θα άναβε τον ασύρματο των βραχέων κυμάτων από τη Γη. Πράγματι, όταν η μυρωδιά του τηγανιτού μπέικον, άρχιζε να πλημμυρίζει την καμπίνα, κάποιες φορές ήταν δύσκολο να πιστέψω ότι δεν βρισκόμαστε πίσω στον κόσμο μας - όλα ήταν τόσο συνηθισμένα και οικεία, εκτός από την αίσθηση του μειωμένου βάρους και την αφύσικη βραδύτητα των αντικειμένων όταν έπεφταν.

Ήταν σειρά μου να ετοιμάσω πρωινό στη γωνιά της κυρίως καμπίνας που χρησίμευε ως μαγειρείο. Θυμάμαι εκείνη τη στιγμή πολύ ζωντανά κι ας έχουν περάσει τόσα χρόνια, γιατί στο ραδιόφωνο μόλις είχε τελειώσει μια από τις αγαπημένες μου μελωδίες, το παλιό ουαλικό *David of the White Rock.* Ο οδηγός μας ήταν ήδη έξω με τη διαστημική στολή του, επιθεωρώντας τις ερπύστριες. Ο βοηθός μου, ο Λούις Γκάρνετ, ήταν μπροστά, στη θέση ελέγχου, καταχωρίζοντας καθυστερημένα κάποια στοιχεία στο χτεσινό ημερολόγιο.

Ενώ στεκόμουν πάνω από το τηγάνι, περιμένοντας, σαν καλή νοικοκυρά πίσω στη Γη, να ψηθούν τα λουκάνικα, άφησα το βλέμμα μου να περιπλανηθεί νωχελικά στα ορεινά τείχη που κάλυπταν ολόκληρο το νότιο ορίζοντα, προχωρώντας ανατολικά και δυτικά, μέχρι που χάνονταν κάτω από την καμπύλη της Σελήνης. Έμοιαζαν ν' απέχουν ένα δυο χιλιόμετρα από το ερπυστριοφόρο, αλλά ήξερα ότι το πιο κοντινό από αυτά βρισκόταν τριάντα χιλιόμετρα μακριά. Στη Σελήνη φυσικά οι λεπτομέρειες δεν αλλοιώνονται με την απόσταση, καθώς δεν υπάρχει αυτή η σχεδόν αδιόρατη θαμπάδα που απαλύνει και ορισμένες φορές μεταμορφώνει όλα τα μακρινά αντικείμενα στη Γη.

Εκείνα τα βουνά είχαν ύψος τρεις χιλιάδες μέτρα και ανηφόριζαν απότομα από την πεδιάδα, λες και πριν από αιώνες κάποια έκρηξη στο υπέδαφος τα είχε εκτοξεύσει προς τα πάνω μέσα από το λιωμένο φλοιό. Οι πρόποδες ακόμη και του κοντινότερου βουνού ήταν κρυμμένοι από την απότομη καμπύλη της πεδιάδας, καθώς η Σελήνη είναι ένας πολύ μικρός κόσμος, και από εκεί που στεκόμουν ο ορίζοντας απείχε μόλις τρία χιλιόμετρα.

Σήκωσα τα μάτια μου προς τις κορυφές που κανείς άνθρωπος δεν είχε πατήσει, τις κορυφές που, πριν από την έλευση των Γήινων, είχαν παρακολουθήσει τους

ωκεανούς να βυθίζονται σκυθρωπά στους τάφους τους, παίρνοντας μαζί τους την ελπίδα επιβίωσης ενός κόσμου. Η αντανάκλαση του φωτός σ' εκείνες τις επάλξεις έτσουζε τα μάτια, ωστόσο μόλις λίγο ψηλότερα τα άστρα έλαμπαν σταθερά σ' έναν ουρανό πιο μαύρο κι από αυτόν του χειμερινού μεσονυκτίου στη Γη. Απέστρεφα το βλέμμα όταν την προσοχή μου τράβηξε μια μεταλλική λάμψη ψηλά στην άκρη ενός ακρωτηρίου που έμπαινε στη «θάλασσα», πενήντα μίλια στα δυτικά. Ήταν ένα σημείο φωτός χωρίς διαστάσεις, λες και μια από εκείνες τις άγριες κορυφές είχε αρπάξει ένα άστρο από τον ουρανό, και φαντάστηκα ότι κάποια επίπεδη βραχώδης επιφάνεια αντανακλούσε το φως του ήλιου και το έστελνε κατευθείαν στα μάτια μου: Τέτοια φαινόμενα δεν ήταν ασυνήθιστα. Όταν η Σελήνη βρίσκεται στο δεύτερο τέταρτο, οι παρατηρητές στη Γη διακρίνουν κάποιες φορές τις μεγάλες οροσειρές του Oceanus Procellarum να ιριδίζουν ασπρογάλανες, καθώς το φως ανταναklάται στις πλαγιές τους και ταξιδεύει από κόσμο σε κόσμο. Όμως ήμουν περίεργος να μάθω τι είδους πέτρωμα μπορούσε να λάμπει τόσο έντονα εκεί ψηλά. Έτσι, ανέβηκα στο παρατηρητήριο και έστρεψα το τηλεσκόπιο των δέκα εκατοστών προς τη δύση. Είδα αρκετά ώστε η περιέργεια μου ν' αυξηθεί ακόμα περισσότερο. Διαυγείς στο οπτικό πεδίο μου, οι βουνοκορφές έμοιαζαν ν' απέχουν μόλις οκτακόσια μέτρα, αλλά αυτό που αντανακλούσε το φως του ήλιου ήταν πολύ μικρό για να το διακρίνω. Ωστόσο έμοιαζε να διαθέτει μια περίεργη συμμετρία, ενώ η κορυφή στην οποία βρισκόταν ήταν αλλόκοτα επίπεδη. Έμεινα να κοιτάζω ώρα πολλή το λαμπερό αίνιγμα, προσπαθώντας να εκμηδενίσω την απόσταση με το βλέμμα μου, μέχρι που η μυρωδιά καμένου από το μαγειρείο με ειδοποίησε ότι τα λουκάνικα που προορίζονταν για το πρωινό μας είχαν ταξιδέψει τετρακόσιες χιλιάδες χιλιόμετρα μάταια.

Όλο εκείνο το πρωινό διασχίζαμε τη Mare Crisium διαφωνώντας, ενώ τα δυτικά όρη υψώνονταν όλο και πιο ψηλά στον ουρανό. Ακόμη και όταν ερευνούσαμε την περιοχή με τις διαστημικές στολές μας, η συζήτηση συνεχιζόταν από τον ασύρματο. Ήταν απολύτως βέβαιο, υποστήριζαν οι σύντροφοι μου, ότι δεν είχε υπάρξει ποτέ κανένα έλλογο πλάσμα στη Σελήνη. Τα μοναδικά όντα που έζησαν εκεί ήταν μερικά πρωτόγονα φυτά και οι ελαφρώς λιγότερο εκφυλισμένοι προγονοί τους. Αυτό το ήξερα κι εγώ πολύ καλά, όμως έρχονται

στιγμές που ένας επιστήμονας δεν πρέπει να φοβάται να γελοιοποιηθεί.
«Ακούστε» είπα τελικά «εγώ θα πάω εκεί, τουλάχιστον για να ικανοποιήσω την περιέργεια μου. Το βουνό έχει ύψος το πολύ τρεισήμισι χιλιάδες μέτρα, δηλαδή μόλις εξακόσια μέτρα με γήινη βαρύτητα, και μπορώ να ολοκληρώσω τη διαδρομή σε είκοσι ώρες. Έτσι κι αλλιώς, πάντα ήθελα ν' ανέβω σ' αυτούς τους λόφους, και αυτό μου δίνει την τέλεια δικαιολογία».
«Αν δεν σπάσεις το σβέρκο σου» είπε ο Γκάρνετ «θα γίνεις περίγελος της αποστολής όταν γυρίσουμε στη Βάση. Αυτό το βουνό από δω και πέρα πιθανότατα θα λέγεται Μωρία του Γουίλσον».
«Δεν θα σπάσω το σβέρκο μου» είπα αποφασιστικά. «Ποιος ήταν ο πρώτος που ανέβηκε στο Πίκο και τον Ελικώνα;»
«Δεν ήσουν λίγο νεότερος τότε;» ρώτησε χαμηλόφωνα ο Λούις.
«Αυτό» είπα περήφανα «είναι ένας λόγος παραπάνω για να πάω».
Πέσαμε για ύπνο νωρίς εκείνη τη νύχτα, αφού οδηγήσαμε το ερπυστριοφόρο σε απόσταση οκτακοσίων μέτρων από το ακρωτήριο. Ο Γκάρνετ θα ερχόταν μαζί μου το πρωί* ήταν καλός ορειβάτης και παλιότερα με είχε συνοδεύσει σε πολλές τέτοιες εξορμήσεις. Ο οδηγός μας ήταν περιχαρής που τον αφήσαμε να προσέχει το όχημα.
Με την πρώτη ματιά εκείνοι οι γκρεμοί έμοιαζαν τελείως κάθετοι, αλλά για οποιονδήποτε πεπειραμένο ορειβάτη η αναρρίχηση είναι εύκολη σε έναν κόσμο που καθετί ζυγίζει το ένα δέκατο έκτο του κανονικού του βάρους. Ο πραγματικός κίνδυνος στη σεληνιακή ορειβασία είναι η υπερβολική αυτοπεποίθηση* μια πτώση από ύψος διακοσίων μέτρων στη Σελήνη μπορεί να σε σκοτώσει τόσο αποτελεσματικά όσο και μια πτώση από τα τριάντα μέτρα στη Γη.
Κάναμε την πρώτη στάση σε έναν πλατύ βράχο που βρισκόταν περίπου χίλια διακόσια μέτρα πάνω από την πεδιάδα. Η αναρρίχηση δεν ήταν δύσκολη, όμως είχα πιαστεί από την ασυνήθιστη προσπάθεια και χάρηκα για το διάλειμμα. Το ερπυστριοφόρο φαινόταν ακόμα, ένα μικροσκοπικό μεταλλικό έντομο στους πρόποδες του γκρεμού, κι αναφέραμε την πρόοδο μας στον οδηγό πριν συνεχίσουμε την ανάβαση.
Ώρα με την ώρα ο ορίζοντας διευρυνόταν και μπορούσαμε να δούμε όλο και μεγαλύτερο κομμάτι της πλατιάς πεδιάδας. Βλέπαμε πια σε βάθος ογδόντα

χιλιομέτρων στη Mare, ενώ διακρίναμε ακόμη και τις βουνοκορφές στην απέναντι ακτή, που απείχε πάνω από εκατόν εξήντα χιλιόμετρα. Ελάχιστες από τις μεγάλες σεληνιακές πεδιάδες είναι τόσο ομαλές όσο η Mare Crisium, και μπορούσαμε σχεδόν να φανταστούμε ότι τρία χιλιόμετρα κάτω από τα πόδια μας απλωνόταν μια θάλασσα από νερό και όχι από βράχια. Μόνο ένα σύνολο κρατήρων κοντά στον ορίζοντα διέλυαν την ψευδαίσθηση.

Δεν διακρίναμε ακόμα το στόχο μας πάνω από την προεξοχή του βουνού και προσανατολιζόμασταν με χάρτες, χρησιμοποιώντας τη Γη ως οδηγό. Ανατολικά από μας ο ασημένιος πλανήτης μας κρεμόταν χαμηλά πάνω από την πεδιάδα, ήδη στο πρώτο τέταρτο του. Ο Ήλιος και τα άστρα θα παρέλαυναν αργά στον ουρανό και θα χάνονταν από το οπτικό μας πεδίο, όμως η Γη θα ήταν πάντα εκεί, στην προκαθορισμένη θέση της, γεμίζοντας και αδειάζοντας καθώς περνούσαν οι εποχές και τα χρόνια. Σε δέκα μέρες θα ήταν ένας εκτυφλωτικός δίσκος που θα έλουζε αυτούς τους βράχους με την ακτινοβολία της τα μεσάνυχτα, πενήντα φορές λαμπρότερη από την πανσέληνο. Όμως έπρεπε να εγκαταλείψουμε τα βουνά πολύ πριν από τη νύχτα, αλλιώς θα μέναμε ανάμεσα τους για πάντα.

Οι στολές μας ήταν δροσερές, αφού οι μονάδες ψύξης πολεμούσαν τον καυτό Ήλιο και απομάκρυναν τη θερμότητα του σώματος μας όταν αυτή ανέβαινε από την προσπάθεια. Μιλούσαμε ελάχιστα μεταξύ μας, μόνο για να δώσουμε οδηγίες σχετικά με την ανάβαση και για να συζητήσουμε την καλύτερη διαδρομή. Δεν ξέρω τι σκεφτόταν ο Γκάρνετ, μάλλον ότι αυτό ήταν το πιο τρελό πράγμα που είχε κάνει ποτέ. Σχεδόν συμφωνούσα μαζί του, αλλά η χαρά της αναρρίχησης, η γνώση ότι κανένας άνθρωπος δεν είχε περάσει ποτέ από δω, καθώς και η ευφορία που μου προκαλούσε η ολοένα και πιο πλατιά θέα ήταν αρκετή ανταμοιβή για μένα.

Δεν νομίζω ότι ενθουσιάστηκα ιδιαίτερα όταν αντίκρισα μπροστά μας τον πέτρινο τοίχο που είχα διακρίνει με το τηλεσκόπιο από απόσταση πενήντα χιλιομέτρων. Γινόταν επίπεδος περίπου δεκαπέντε μέτρα ψηλότερα κι εκεί, στο πλάτωμα, βρισκόταν το αντικείμενο που με είχε κάνει να διασχίσω την ερημιά για να έρθω ως εδώ. Ήταν, σχεδόν σίγουρα, κάποιος ογκόλιθος που είχε κοπεί αιώνες πριν από κάποιον μετεωρίτη και οι επιφάνειες του ακόμα γυάλιζαν

σ' αυτή την άφθαρτη αμετάβλητη σιωπή.
Ο επίπεδος βράχος δεν είχε προεξοχές από τις οποίες θα μπορούσαμε να κρατηθούμε, γι' αυτό και έπρεπε να χρησιμοποιούμε γάντζους. Τα κουρασμένα χέρια μου έμοιαζαν να δυναμώνουν ξανά καθώς στριφογύριζα το τριπλό μεταλλικό άγκιστρο πάνω από το κεφάλι μου και το εκτόξευα ψηλά, προς τα άστρα. Την πρώτη φορά ξεκόλλησε και έπεσε αργά πίσω όταν τραβήξαμε το σχοινί. Με την τρίτη προσπάθεια τα άγκιστρα στερεώθηκαν γερά και δεν μετακινήθηκαν ακόμη και όταν κρεμαστήκαμε και οι δυο μας από το σχοινί.
Ο Γκάρνετ με κοίταξε με αγωνία. Έβλεπα ότι ήθελε να πάει πρώτος, αλλά του χαμογέλασα μέσα από το γυαλί του κράνους μου και κούνησα το κεφάλι. Αργά, με το πάσο μου, άρχισα την τελική ανάβαση.
Ακόμη και με τη στολή μου ζύγιζα μόλις δεκαοχτώ κιλά, έτσι ανέβηκα τραβώντας με τα χέρια, χωρίς να μπω στον κόπο να χρησιμοποιήσω τα πόδια μου. Στο χείλος κοντοστάθηκα και κούνησα το χέρι στο σύντροφο μου, ύστερα σκαρφάλωσα και στάθηκα όρθιος, κοιτώντας ευθεία μπροστά.
Πρέπει να καταλάβετε ότι, μέχρι εκείνη τη στιγμή, ήμουν σχεδόν πεπεισμένος ότι δεν επρόκειτο να βρω τίποτε περίεργο ή ασυνήθιστο. Σχεδόν, αλλά όχι απόλυτα* αυτή η βασανιστική αμφιβολία με ωθούσε προς τα μπρος. Λοιπόν, αμφιβολία δεν υπήρχε πια, αλλά τα βάσανα τώρα άρχιζαν.
Στεκόμουν σε ένα πλάτωμα με διάμετρο περίπου τριάντα μέτρα. Κάποτε ήταν λείο -υπερβολικά λείο για να είναι φυσικό-, αλλά με το πέρασμα αμέτρητων αιώνων η επιφάνεια του είχε σημαδευτεί από την πτώση μετεώρων. Είχε λειανθεί ώστε να στηρίζει μια γυαλιστερή κατασκευή όμοια με πυραμίδα, με ύψος διπλάσιο από του ανθρώπου, που ήταν τοποθετημένη στο βράχο σαν τεράστιο πολυεπίπεδο πετράδι.
Δεν νομίζω ότι αισθάνθηκα οτιδήποτε εκείνα τα πρώτα δευτερόλεπτα. Ύστερα ένιωσα την καρδιά μου να φουσκώνει και να γεμίζει με μια παράξενη απερίγραπτη χαρά. Γιατί αγαπούσα τη Σελήνη και τώρα ήξερα ότι τα βρύα του Αρίσταρχου και του Ερατοσθένη δεν ήταν η μοναδική μορφή ζωής που είχε γεννήσει στα νιάτα της. Το παλιό αμφισβητούμενο όνειρο των πρώτων εξερευνητών ήταν αληθινό. Τελικά είχε υπάρξει σεληνιακός πολιτισμός - κι εγώ ήμουν ο πρώτος που τον ανακάλυπτε. Δεν μ' ενοχλούσε καθόλου που

είχα αργήσει γύρω στα εκατό εκατομμύρια χρόνια* μου αρκούσε που βρισκόμουν εδώ.

Ο νους μου άρχισε να λειτουργεί κανονικά, να αναλύει και να θέτει ερωτήματα. Ήταν ένα κτίριο, ένας βωμός - ή κάτι για το οποίο η γλώσσα μας δεν είχε όνομα; Αν ήταν κτίριο, τότε γιατί είχε χτιστεί σε ένα τόσο απρόσιτο σημείο; Αναρωτήθηκα μήπως ήταν ναός, και φαντάστηκα τους πιστούς κάποιας παράξενης θρησκείας να προσεύχονται μάταια στους θεούς τους για να τους προστατέψουν, καθώς η ζωή στράγγιζε από τη Σελήνη μαζί με τους ωκεανούς.

Έκανα καμιά δεκαριά βήματα μπροστά για να εξετάσω το αντικείμενο καλύτερα, όμως το ένστικτο της αυτοσυντήρησης με εμπόδισε να πλησιάσω πολύ κοντά. Διέθετα κάποιες γνώσεις αρχαιολογίας και έτσι προσπάθησα να μαντέψω το επίπεδο του πολιτισμού των πλασμάτων που είχαν λειάνει το βουνό και είχαν κατασκευάσει τις αστραφτερές κατοπτρικές επιφάνειες που ακόμα θάμπωναν τα μάτια μου.

Θα μπορούσαν να το είχαν κάνει οι Αιγύπτιοι, σκέφτηκα, αν οι εργάτες τους διέθεταν τα παράξενα υλικά που είχαν χρησιμοποιήσει αυτοί οι κατά πολύ αρχαιότεροι αρχιτέκτονες. Το αντικείμενο ήταν τόσο μικρό που δεν μου πέρασε από το μυαλό ότι μπορεί να ήταν το δημιούργημα μιας φυλής πιο εξελιγμένης από τη δική μου. Και μόνο η ιδέα ότι κάποτε στη Σελήνη είχαν ζήσει ευφυή όντα ήταν πολύ συγκλονιστική για να τη χωνέψω και η περηφάνια μου δεν με άφηνε να κάνω το τελευταίο ταπεινωτικό βήμα.

Ύστερα πρόσεξα κάτι που έκανε τις τρίχες στο σβέρκο μου να σηκωθούν όρθιες - κάτι τόσο κοινότοπο και αθώο που πολλοί δεν θα το είχαν προσέξει καθόλου. Έχω ήδη αναφέρει ότι το πλάτωμα ήταν σημαδεμένο από μετέωρα. Ήταν επίσης σκεπασμένο από αρκετά εκατοστά της κοσμικής σκόνης η οποία καταλήγει στην επιφάνεια κάθε κόσμου που δεν διαθέτει ανέμους για να την παρασύρουν μακριά. Ωστόσο η σκόνη και οι αμυχές από τα μετέωρα σταματούσαν απότομα σε έναν πλατύ κύκλο γύρω από τη μικρή πυραμίδα, σαν ένα αόρατο τείχος να την προστάτευε από τις επιθέσεις του χρόνου και τον αργό, αδυσώπητο βομβαρδισμό από το διάστημα.

Κάποιος φώναξε στ' ακουστικά μου και συνειδητοποίησα ότι ο Γκάρνετ με καλούσε εδώ και κάμποση ώρα. Έφτασα με ασταθές βήμα στην άκρη του

γκρεμού και του έγνεψα να έρθει, καθώς δεν εμπιστευόμουν τη φωνή μου. Ύστερα επέστρεψα στον κύκλο που είχε σχηματιστεί πάνω στη σκόνη. Σήκωσα από κάτω ένα σπασμένο κομμάτι βράχου και το πέταξα απαλά προς το λαμπερό αίνιγμα. Αν το χαλίκι είχε εξαφανιστεί συναντώντας το αόρατο φράγμα δεν θα είχα εκπλαγεί, αλλά φάνηκε να χτυπά μια λεία ημισφαιρική επιφάνεια και να γλιστρά αργά στο έδαφος.

Ήξερα τότε ότι αντίκριζα κάτι που δεν είχε όμοιο του στην ιστορία της φυλής μου. Αυτό δεν ήταν κτίριο, αλλά ένα μηχάνημα που προστάτευε τον εαυτό του με δυνάμεις που αψηφούσαν την αιωνιότητα. Αυτές οι δυνάμεις, ότι κι αν ήταν, βρίσκονταν ακόμα σε λειτουργία και ίσως ήδη να είχα πλησιάσει υπερβολικά. Σκέφτηκα όλες τις ακτινοβολίες που ο άνθρωπος είχε τιθασεύσει τον περασμένο αιώνα. Θα μπορούσα να είμαι τόσο αναπόφευκτα καταδικασμένος όσο κι αν είχα παραβιάσει τη θανατηφόρα, σιωπηλή αύρα ενός ατομικού αντιδραστήρα. Θυμάμαι ότι στράφηκα τότε προς τον Γκάρνετ, που είχε πλησιάσει και στεκόταν ακίνητος δίπλα μου. Φαινόταν να μην αντιλαμβάνεται την παρουσία μου. Έτσι, δεν τον ενόχλησα, αλλά περπάτησα ως την άκρη του γκρεμού, προσπαθώντας να βάλω σε τάξη τις σκέψεις μου. Εκεί, χαμηλά, απλωνόταν η Mare Crisium -Θάλασσα των Κρίσεων, πραγματικά-, αλλόκοτη για τους περισσότερους ανθρώπους, αλλά καθησυχαστικά οικεία για μένα. Σήκωσα το βλέμμα προς το φωτισμένο ημισφαίριο της Γης, που ξεκουραζόταν στο λίκνο των άστρων, και αναρωτήθηκα τι κάλυπταν τα νέφη της όταν αυτοί οι άγνωστοι αρχιτέκτονες είχαν ολοκληρώσει το οικοδόμημα τους. Ήταν οι πνιγηρές ζούγκλες του Λιθανθρακοφόρου, η γυμνή ακτή στην οποία τα πρώτα αμφίβια έπρεπε να συρθούν για να κατακτήσουν την ξηρά - ή, ακόμα παλιότερα, η ατέλειωτη μοναξιά πριν από την έλευση της ζωής;

Μη με ρωτήσετε γιατί δεν μάντεψα την αλήθεια νωρίτερα - την αλήθεια που τώρα μοιάζει τόσο προφανής. Μέσα στον αρχικό ενθουσιασμό για την ανακάλυψη μου είχα υποθέσει ότι αναμφίβολα αυτή η κρυσταλλική οπτασία είχε κατασκευαστεί από κάποια φυλή κατά το μακρινό παρελθόν της Σελήνης. Αίφνης όμως, και με συγκλονιστική δύναμη, ήρθε η σκέψη ότι η πυραμίδα ήταν τόσο ξένη στη Σελήνη όσο κι εγώ.

Στη διάρκεια είκοσι ετών δεν είχαμε εντοπίσει κανένα ίχνος ζωής, εκτός από

ελάχιστα εκφυλισμένα φυτά. Κανένας σεληνιακός πολιτισμός, όπως κι αν εξαφανίστηκε, δεν ήταν δυνατόν να είχε αφήσει μόνο ένα ενθύμιο της ύπαρξης του.

Κοίταξα ξανά τη λαμπερή πυραμίδα και μου φάνηκε ακόμα πιο μακρινή από οτιδήποτε είχε σχέση με τη Σελήνη. Ξαφνικά ένιωσα να με κατακλύζει ένα ανόητο υστερικό γέλιο, που το είχαν προκαλέσει ο ενθουσιασμός και η κούραση. Είχα φανταστεί ότι η μικρή πυραμίδα μού μιλούσε και έλεγε: «Συγνώμη, κι εγώ ξένη είμαι εδώ».

Χρειαστήκαμε είκοσι χρόνια για να παραβιάσουμε την αόρατη ασπίδα και να φτάσουμε στο μηχανισμό που έκρυβαν εκείνα τα κρυστάλλινα τείχη. Ό,τι δεν κατανοούσαμε το υποτάξαμε τελικά με τη βάρβαρη δύναμη της ατομικής ενέργειας, και κάποια στιγμή αντίκρισα θρυμματισμένο το υπέροχο αστραφτερό αντικείμενο που είχα βρει εκεί ψηλά στο βουνό.

Δεν έχει κανένα νόημα για μας. Ο μηχανισμός -αν όντως είναι μηχανισμός- της πυραμίδας ανήκει σε μια τεχνολογία που βρίσκεται πολύ μακριά από τον ορίζοντα μας, ίσως στην τεχνολογία των παραφυσικών δυνάμεων.

Το μυστήριο μάς βασανίζει ακόμα περισσότερο τώρα που έχουμε φτάσει στους άλλους πλανήτες και ξέρουμε ότι μόνο η Γη φιλοξένησε κάποτε έλλογα όντα. Και κανένας χαμένος πολιτισμός από το δικό μας κόσμο δεν θα μπορούσε να είχε κατασκευάσει αυτό το μηχανισμό, καθώς το πάχος της μετεωρικής σκόνης στο πλάτωμα μάς έδωσε τη δυνατότητα να υπολογίσουμε την ηλικία του. Τοποθετήθηκε εκεί, πάνω στο βουνό του, πριν βγει οποιαδήποτε μορφή ζωής από τις θάλασσες της Γης.

Όταν ο κόσμος μας είχε τη μισή από τη σημερινή του ηλικία, *κάτι* από τα άστρα διέσχισε το ηλιακό σύστημα, άφησε αυτό το ενθύμιο της παρουσίας του και έφυγε ξανά. Μέχρι που τη στιγμή που τον καταστρέψαμε, ο μηχανισμός συνέχιζε να εξυπηρετεί το σκοπό των κατασκευαστών του· και όσον αφορά αυτό το σκοπό, να τι πιστεύω:

Σχεδόν εκατό χιλιάδες εκατομμύρια άστρα ταξιδεύουν μέσα στο γαλαξία και, πολύ καιρό πριν άλλες φυλές στους κόσμους άλλων ήλιων πρέπει να έφτασαν και να ξεπέρασαν το στάδιο εξέλιξης στο οποίο βρισκόμαστε εμείς. Φανταστείτε αυτούς τους πολιτισμούς, πολύ πίσω στο χρόνο, όταν η λάμψη της

δημιουργίας άρχιζε ν' αργοσβήνει, αφέντες ενός σύμπαντος τόσο νέου, ώστε η ζωή είχε εμφανιστεί μόνο σε ελάχιστους κόσμους. Η μοναξιά τους πρέπει να ήταν αφάνταστη - η μοναξιά των θεών που ατενίζουν το άπειρο και δεν συναντούν κανέναν για να μοιραστούν τις σκέψεις τους.

Πρέπει να έψαξαν στα σμήνη των άστρων, όπως ψάξαμε κι εμείς στους πλανήτες. Παντού θα υπήρχαν κόσμοι, αλλά θα ήταν άδειοι ή κατοικημένοι από πλάσματα που σέρνονταν στο χώμα χωρίς ίχνος λογικής σκέψης. Έτσι ήταν και η Γη μας, όπου ο καπνός των μεγάλων ηφαιστείων ακόμα σκέπαζε τους ουρανούς, όταν εκείνο το πρώτο σκάφος των λαών από την απαρχή του χρόνου ξεπρόβαλλε από την άβυσσο πέρα από τον Πλούτωνα. Διέσχισε τους παγωμένους εξωτερικούς πλανήτες, γνωρίζοντας ότι η ζωή δεν θα μπορούσε να παίζει κανένα ρόλο στη μοίρα τους, και στάθηκε ανάμεσα στους εσωτερικούς πλανήτες, που απολάμβαναν τη θαλπωρή του Ήλιου και περίμεναν ν' αρχίσει η ιστορία τους.

Αυτοί οι ταξιδιώτες πρέπει να κοίταξαν τη Γη, που περιφερόταν με ασφάλεια στη στενή ζώνη ανάμεσα στη φωτιά και τον πάγο, και να μάντεψαν ότι ήταν το αγαπημένο από τα παιδιά του Ήλιου. Εδώ, στο μακρινό μέλλον, θα υπήρχαν ευφυή όντα* αλλά είχαν ακόμα αμέτρητα άστρα μπροστά τους και μπορεί να μην ξαναπερνούσαν ποτέ από δω.

Έτσι, άφησαν ένα φρουρό, έναν από τα εκατομμύρια που διασκόρπισαν σε όλο το σύμπαν για να παρακολουθούν κάθε κόσμο που έκρυβε την υπόσχεση της ζωής. Ήταν ένας πομπός, που εδώ και τόσους αιώνες συνέχιζε να στέλνει υπομονετικά το μήνυμα ότι κανείς δεν τον είχε ανακαλύψει.

Ισως καταλαβαίνετε τώρα γιατί η κρυσταλλική πυραμίδα τοποθετήθηκε στη Σελήνη και όχι στη Γη. Οι κατασκευαστές της δεν ενδιαφέρονταν για φυλές που ακόμα προσπαθούσαν να ξεπεράσουν το στάδιο της βαρβαρότητας. Θα τους απασχολούσε ο πολιτισμός μας μόνο αν αποδεικνύαμε την ικανότητα μας να επιβιώνουμε - διασχίζοντας το διάστημα και ξεφεύγοντας από τη Γη, το λίκνο μας. Αυτή είναι η πρόκληση που όλες οι ευφυείς φυλές πρέπει κάποτε ν' αντιμετωπίσουν, αργά ή γρήγορα. Είναι μια διπλή πρόκληση, καθώς εξαρτάται από την κατάκτηση της ατομικής ενέργειας και την τελική επιλογή ανάμεσα στη ζωή και το θάνατο.

Αφού ξεπεράσαμε αυτή την κρίση, ήταν πια θέμα χρόνου να βρούμε την πυραμίδα και να την παραβιάσουμε. Τώρα το σήμα της έχει σιωπήσει και εκείνοι που έχουν αναλάβει αυτό το καθήκον θα στρέψουν το ενδιαφέρον τους προς τη Γη. Ίσως θέλουν να βοηθήσουν το νεαρό πολιτισμό μας. Όμως πρέπει να είναι πολύ πολύ ηλικιωμένοι και οι ηλικιωμένοι συχνά ζηλεύουν παθολογικά τους νέους.

Δεν μπορώ πια να κοιτάξω το γαλαξία χωρίς ν' αναρωτηθώ από ποιο αχνό νεφέλωμα θα έρθουν οι απεσταλμένοι. Συγχωρέστε μου την κοινότοπη παρομοίωση, αλλά νομίζω ότι σπάσαμε το τζάμι του συναγερμού πυρκαγιάς και τώρα δεν μπορούμε παρά να περιμένουμε.

Δεν νομίζω ότι θα περιμένουμε πολύ.

ΔΕΥΤΕΡΗ ΑΥΓΗ

Ο Έρις στάθηκε στα μπροστινά του πόδια και κοίταξε πέρα, στη μεγάλη κοιλάδα. «Έρχονται» είπε. Για μια στιγμή ο πόνος και η πικρία είχαν εγκαταλείψει τις σκέψεις του, με αποτέλεσμα η Τζέριλ μόλις να μπορεί να τα διακρίνει, παρ' όλο που ο νους της ήταν περισσότερο από κάθε άλλου συντονισμένος με το δικό του. Υπήρχε ακόμη στη σκέψη του μια υποψία τρυφερότητας, που της θύμισε οδυνηρά τον Έρις που γνώριζε τις ημέρες πριν από τον πόλεμο - τον παλιό Έρις, που τώρα έμοιαζε τόσο απόμακρος και τόσο χαμένος σαν να κείτονταν κι εκείνος μαζί με τους υπόλοιπους έξω στην πεδιάδα.

Μια σκοτεινή παλίρροια σάρωνε την κοιλάδα, προχωρώντας με μια περίεργη, διστακτική κίνηση, κάνοντας παράξενες παύσεις και μικρά άλματα προς τα εμπρός. Δεξιά κι αριστερά της διακρίνονταν δυο λεπτές χρυσές γραμμές - οι φρουροί των Αθιλένι, τόσο τρομακτικά λίγοι σε σύγκριση με τη μαύρη μάζα των κρατουμένων. Κι όμως ήταν αρκετοί* στην πραγματικότητα, τα καθήκοντα τους περιορίζονταν στην καθοδήγηση αυτού του άσκοπου ποτάμιου στον αβέβαιο δρόμο του. Ωστόσο, στη θέα τόσων χιλιάδων εχθρών η Τζέριλ έπιασε τον εαυτό της να τρέμει και πλησίασε ενστικτωδώς το σύντροφο της - τρίχωμα ασημένιο πλάι σε χρυσό. Ο Έρις δεν έδειξε να καταλαβαίνει ή έστω να αντιλαμβάνεται την κίνηση της.

Ο φόβος της εξαφανίστηκε μόλις είδε πόσο αργά προχωρούσε ο χείμαρρος. Την είχαν προειδοποιήσει για το τι έπρεπε να περιμένει, αλλά η πραγματικότητα ήταν ακόμη χειρότερη από ότι είχε φανταστεί. Καθώς πλησίαζαν οι αιχμάλωτοι, όλο το μίσος και η πίκρα άρχισαν να σβήνουν από το μυαλό της και να δίνουν τη θέση τους στον οίκτο. Κανείς από τη φυλή της δεν χρειαζόταν πλέον να φοβάται τις ανόητες ορδές που οδηγούνταν μέσα από το πέρασμα στην κοιλάδα, για να μείνουν για πάντα εκεί.

Οι φρουροί το μόνο που έκαναν ήταν να παρακινούν τους αιχμαλώτους να προχωρήσουν βγάζοντας άναρθρες αλλά ενθαρρυντικές κραυγές, όπως οι παραμάνες παρακινούν τα μωρά που είναι πολύ νέα για να καταλάβουν τις σκέψεις τους. Όσο και αν πάσχιζε η Τζέριλ, δεν μπορούσε να διακρίνει κανένα ίχνος λογικής σκέψης σε αυτούς τους χιλιάδες εγκεφάλους που περνούσαν από κοντά της. Αυτό, περισσότερο από οτιδήποτε άλλο, την έκανε να συνειδητοποιήσει το μέγεθος της νίκης και της ήττας. Ο νους της ήταν τόσο ευαίσθητος, που μπορούσε να αντιληφθεί τις πρώτες αχνές σκέψεις που περιφέρονταν στο χείλος της συνείδησης ενός παιδιού. Οι ηττημένοι εχθροί είχαν μετατραπεί όχι απλώς σε παιδιά, αλλά σε βρέφη, εγκλωβισμένα σε σώματα ενηλίκων. Το πλήθος περνούσε τώρα λίγα μέτρα μακριά τους. Για πρώτη φορά η Τζέριλ συνειδητοποίησε ότι οι Μιθράνιαν ήταν πολύ πιο μεγαλόσωμοι από τη δική τους φυλή, και παρατήρησε πόσο όμορφα άστραφτε το σκούρο μετάξι του δέρματος τους στο φως των δύο ήλιων. Κάποια στιγμή ένα υπέροχο πλάσμα, ψηλότερο από τον Έρις ένα ολόκληρο κεφάλι, ξέφυγε από το κοπάδι και κατευθύνθηκε άτσαλα προς το μέρος τους, για να σταθεί τελικά λίγα μόλις βήματα μακριά τους. Τότε κουλουριάστηκε στο έδαφος σαν χαμένο και φοβισμένο παιδί, κουνώντας το όμορφο υπέροχο κεφάλι του με αβεβαιότητα δεξιά κι αριστερά, ψάχνοντας κάτι, χωρίς να ξέρει τι. Ύστερα με τα μεγάλα άδεια μάτια του κοίταξε το πρόσωπο της Τζέριλ. Ήξερε πως ήταν το ίδιο όμορφη για τους Μιθράνιαν όσο και για τη δική της φυλή. Ωστόσο καμία ένδειξη συναισθήματος δεν χρωμάτισε τα κενά χαρακτηριστικά, καμιά παύση δεν διέκοψε την άσκοπη κίνηση αυτού του κεφαλιού, που κάτι αναζητούσε. Τότε ένας εκνευρισμένος φρουρός οδήγησε τον κρατούμενο πίσω στους συντρόφους του.

«Πάμε να φύγουμε» τον ικέτευσε η Τζέριλ. «Δεν θέλω να δω τίποτε άλλο. Γιατί με έφερες εδώ;» Η τελευταία αυτή σκέψη ήταν γεμάτη μομφή.
Ο Έρις άρχισε να απομακρύνεται προς τις καταπράσινες πλαγιές με μεγάλα άλματα και η Τζέριλ ήξερε πως δεν μπορούσε να τον προφτάσει, όσο κι αν προσπαθούσε. Καθώς απομακρυνόταν όμως της έστειλε ένα μήνυμα με το νου του. Οι σκέψεις του ήταν ακόμη μειλίχιες, αν και κάτω από αυτές υπήρχε

πόνος, πολύ βαθύς για να καλυφθεί.

«Ήθελα όλοι -ακόμα και εσύ- να δουν το τίμημα που έπρεπε να πληρώσουμε για να κερδίσουμε τον πόλεμο. Ίσως τώρα να μη χρειαστεί να υποστούμε ξανά κάτι τέτοιο για την υπόλοιπη ζωή μας».

Στάθηκε στην κορυφή του λόφου για να την περιμένει, χωρίς να έχει κουραστεί από την ξέφρενη ανάβαση. Το ρεύμα των αιχμαλώτων ήταν πλέον πολύ πιο κάτω από αυτούς για να μπορούν να βλέπουν τις λεπτομέρειες της επίπονης πορείας τους. Η Τζέριλ κούρνιασε δίπλα στον Έρις και άρχισε να ατενίζει την αραιή βλάστηση που είχε πλέον εξαφανιστεί από την άλλοτε εύφορη κοιλάδα. Είχε αρχίσει να συνέρχεται από το σοκ.

«Τι θ' απογίνουν;» ρώτησε λίγο αργότερα, ενώ τη μνήμη της στοιχειώνε ακόμα η εικόνα εκείνου του μεγαλόπρεπου άμυαλου γίγαντα που βάδιζε προς μια αιχμαλωσία που δεν θα την καταλάβαινε ποτέ.

«Μπορούμε να τους μάθουμε να τρώνε» της απάντησε ο Έρις. «Υπάρχει τροφή στην κοιλάδα για μισό χρόνο ακόμα. Ύστερα θα τους μετακινήσουμε, θα είναι μια πίεση για τους δικούς μας φυσικούς πόρους, αλλά έχουμε την ηθική υποχρέωση να το κάνουμε - και επιπλέον έχει μπει ως όρος στην ειρηνευτική συνθήκη».

«Θα μπορέσουν να θεραπευτούν ποτέ;»

«Όχι. Ο νους τους έχει καταστραφεί εντελώς. Θα μείνουν έτσι ως το θάνατο τους».

Επεσε βαριά σιωπή. Η Τζέριλ άφησε το βλέμμα της να περιπλανηθεί ανάμεσα στους απαλούς λόφους που έφταναν ως την άκρη του ωκεανού. Μόλις που μπ;ορούσε να διακρίνει, σε ένα άνοιγμα ανάμεσα τους, την αχνή γαλάζια γραμμή της θάλασσας - της μυστηριώδους, απροσπέλαστης θάλασσας. Το γαλάζιο χρώμα σύντομα θα μαύριζε, αφού ο λευκός ήλιος έδυε, και σε λίγο θα έμενε στον ουρανό μόνο ο κόκκινος δίσκος, εκατοντάδες φορές μεγαλύτερος αλλά πολύ λιγότερο ακτινοβόλος από το χλωμό σύντροφο του.

«Υποθέτω ότι αυτό έπρεπε να κάνουμε» είπε τελικά η Τζέριλ. Ήταν μια σκέψη προορισμένη για την ίδια, αλλά άφηνε συχνά αρκετές από τις σκέψεις της να τις ακούσει και ο Έρις.

«Τους είδες» της απάντησε σύντομα. «Ήταν μεγαλύτεροι και πιο δυνατοί από μας. Παρ' όλο που ήμαστε περισσότεροι, ήταν αδιέξοδο. Πιστεύω πως στο τέλος θα μας νικούσαν. Κάνοντας ότι κάναμε, σώσαμε χιλιάδες από το θάνατο ή από ακρωτηριασμό».

Η πικρία είχε επανέλθει στις σκέψεις του και η Τζέριλ δεν τολμούσε να τον κοιτάξει. Είχε κρατήσει κρυφά τα βάθη του νου του, αλλά εκείνη ήξερε πως αυτό που τον απασχολούσε ήταν το κομμένο φιλντισένιο απομεινάρι στο μέτωπο του. Σε όλο τον πόλεμο, εκτός από το τέλος του, η φυλή του είχε αγωνιστεί με δύο μόνο όπλα - τις κοφτερές σαν ξυράφι οπλές των μικρών, σχεδόν άχρηστων μπροστινών ποδιών τους και το κέρας στο μέτωπο τους, που έμοιαζε με του μονόκερου. Με ένα από αυτά ο Έρις δεν θα μπορούσε να πολεμήσει ξανά, και αυτή η απώλεια είχε γεννήσει την πικρία που πολλές φορές πλήγωνε ακόμα και όσους τον αγαπούσαν.

Ο Έρις περίμενε κάποιον, αλλά η Τζέριλ δεν μπορούσε να μαντέψει ποιον. Ήξερε ωστόσο ότι, όταν εκείνος βρισκόταν σε τέτοια διάθεση, δεν έπρεπε να διακόπτει τις σκέψεις του. Έτσι, παρέμεινε δίπλα του σιωπηλή, με τη σκιά της ενωμένη με τη δική του, που μάκραινε στην κορυφή του λόφου.

Η Τζέριλ και ο Έρις προέρχονταν από μια φυλή που στην κληρωτίδα της φύσης είχε φανεί πιο τυχερή από πολλές άλλες - κι όμως είχε χάσει ένα από τα μεγαλύτερα βραβεία. Είχαν δυνατό σώμα και δυνατό μυαλό και ζούσαν σε έναν κόσμο με εύκρατο κλίμα και εύφορο έδαφος. Σύμφωνα με τα ανθρώπινα πρότυπα, ήταν παράξενοι, αλλά σε καμία περίπτωση αποκρουστικοί. Το σώμα τους, που ήταν καλυμμένο με λαμπερό τρίχωμα, κατέληγε σε ένα μεγάλο πίσω πόδι, με το οποίο μπορούσαν να κάνουν άλματα εννιά μέτρων. Τα δύο μπροστινά τους άκρα ήταν πολύ μικρότερα και τους χρησίμευαν κυρίως για να στηρίζονται και να ισορροπούν. Κατέληγαν σε αιχμηρές οπλές, που ήταν θανάσιμες στη μάχη αλλά δεν μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν πουθενά αλλού.

Τόσο οι Αθιλένι όσο και τα ξαδέρφια τους, οι Μιθράνιαν, κατείχαν διανοητικές ικανότητες που τους είχαν επιτρέψει να αναπτύξουν προηγμένα μαθηματικά και φιλοσοφία. Ωστόσο, δεν μπορούσαν να ασκήσουν κανενός είδους επίδραση στο φυσικό κόσμο. Σπίτια, εργαλεία, ρούχα -οποιοδήποτε χειροποίητο

αντικείμενο- τους ήταν παντελώς άγνωστα. Σε φυλές με χέρια, πλοκάμια ή άλλα παρόμοια μέλη ο πολιτισμός τους θα έμοιαζε πολύ περιορισμένος. Όμως η προσαρμοστικότητα του νου και η δύναμη της συνήθειας σπανίως τους άφηναν να αντιληφθούν τα φυσικά τους ελαττώματα, και έτσι δεν μπορούσαν να φανταστούν κάποιο διαφορετικό τρόπο ζωής. Τους φαινόταν φυσικό να περιπλανούνται κατά μεγάλες αγέλες στις εύφορες πεδιάδες, να σταματούν όπου υπήρχε άφθονη τροφή, και να προχωρούν ξανά όταν οι προμήθειες εξαντλούνταν. Αυτός ο νομαδικός τρόπος ζωής τούς πρόσφερε αρκετό ελεύθερο χρόνο για να αναπτύξουν φιλοσοφικές σκέψεις, ακόμη και κάποιες μορφές τέχνης. Οι τηλεπαθητικές τους ικανότητες δεν είχαν καταφέρει ακόμη να τους στερήσουν τη φωνή, γι' αυτό και είχαν αναπτύξει μια σύνθετη φωνητική μουσική και ένα ακόμα πιο σύνθετο είδος χορού. Αλλά περισσότερο από όλα περηφανεύονταν για το εύρος των σκέψεων τους: Για χιλιάδες γενιές ο νους τους περιπλανιόταν στο ομιχλώδες άπειρο της μεταφυσικής. Για τη *φυσική* όμως, όπως και για όλες τις επιστήμες που ασχολούνται με την ύλη, δεν ήξεραν τίποτε - ούτε καν την ύπαρξη τους.

«Κάποιος έρχεται» είπε η Τζέριλ ξαφνικά. «Ποιος είναι;»

Ο Έρις δεν γύρισε να κοιτάξει, όμως η απάντηση του φανέρωνε υπερένταση. «Είναι ο Αρετένον. Συμφώνησα να τον συναντήσω εδώ».

«Έρις, αυτό είναι θαυμάσιο. Ήσαστε πολύ καλοί φίλοι κάποτε και αναστατώθηκα όταν μαλώσατε».

Ο Έρις άρχισε να σκάβει νευρικά το χώμα, όπως έκανε πάντα όταν αισθανόταν αμηχανία ή ενόχληση.

« Εχασα την υπομονή μου μαζί του, όταν με παράτησε μόνο μου στη διάρκεια της πέμπτης μάχης για την Πεδιάδα. Βέβαια, τότε δεν ήξερα γιατί έπρεπε να φύγει».

Η Τζέριλ άνοιξε τα μάτια της διάπλατα, καθώς ξαφνικά κατάλαβε κάποια πράγματα.

«Θέλεις να πεις ότι ο Αρετένον είχε κάποια σχέση με την Τρέλα και με τον τρόπο που έληξε ο πόλεμος;»

«Ναι. Ελάχιστοι γνωρίζουν περισσότερα από αυτόν σχετικά με το νου. Δεν

ξέρω ακριβώς τι ρόλο έπαιξε, αλλά θα πρέπει να ήταν αρκετά σημαντικός. Πιστεύω ότι δεν θα μπορέσει ποτέ να μας μιλήσει αναλυτικά για αυτό το θέμα».

Ο Αρετένον βρισκόταν ακόμη σε αρκετή απόσταση από αυτούς και διέσχιζε τις πλαγιές με μεγάλα άλματα. Σύντομα βρέθηκε κοντά τους και ενστικτωδώς έγειρε το κεφάλι του για να αγγίξει το κέρας του Έρις με το δικό του, σύμφωνα με τον καθιερωμένο τρόπο χαιρετισμού. Ύστερα σταμάτησε, φανερά ντροπιασμένος, και έπεσε μια αμήχανη σιωπή, ώσπου η Τζέριλ αποφάσισε να σώσει την κατάσταση με κάποια συμβατικά σχόλια.

Όταν ο Έρις μίλησε επιτέλους, η Τζέριλ αισθάνθηκε ανακούφιση, αφού κατάλαβε πόσο ευχαριστημένος ήταν που συναντούσε το φίλο του για πρώτη φορά έπειτα από τον οργισμένο αποχωρισμό τους στο απόγειο του πολέμου. Η ίδια είχε να δει τον Αρετένον πολύ περισσότερο καιρό και την εξέπληξε το πόσο είχε αλλάξει. Ήταν αρκετά μικρότερος από τον Έρις - όμως τώρα κανείς δεν θα μπορούσε να το μαντέψει. Το άλλοτε χρυσωπό τρίχωμα του είχε γίνει μαύρο με τα χρόνια και ο Έρις, ξαναβρίσκοντας για μια στιγμή το παλιό του χιούμορ, σχολίασε ότι σύντομα κανείς δεν θα μπορούσε να τον ξεχωρίσει από τους Μιθράνιαν.

Ο Αρετένον χαμογέλασε.

«Αυτό θα ήταν χρήσιμο τις τελευταίες εβδομάδες» είπε. «Ήρθα εδώ διαμέσου της χώρας τους, βοηθώντας τους να συγκεντρώσουν τους Περιπλανώμενους. Δεν ήμαστε πολύ δημοφιλείς, όπως μπορείτε να φανταστείτε. Αν ήξεραν ποιος ήμουν, υποθέτω ότι τώρα δεν θα ήμουν ζωντανός - με ή χωρίς εκεχειρία».

«Εσύ ήσουν υπεύθυνος για την Τρέλα;» ρώτησε η Τζέριλ, μην μπορώντας να κατανικήσει την περιέργεια της.

Για μια στιγμή είχε την εντύπωση ότι γύρω από το μυαλό του Αρετένον σχηματίστηκε μια πυκνή αμυντική ομίχλη για να προστατεύσει τις σκέψεις του από τον έξω κόσμο. Ύστερα ήρθε η απάντηση, περίεργα καλυμμένη και με μια αίσθηση απόστασης που ήταν πολύ σπάνια στην τηλεπαθητική επαφή.

«Όχι, δεν ήμουν ο κύριος υπεύθυνος. Αλλά υπήρχαν μόνο δύο άλλοι ανάμεσα σε εμένα και την κορυφή».

«Βέβαια» είπε ο Έρις μάλλον κακόκεφα «εγώ είμαι απλά ένας στρατιώτης και δεν τα καταλαβαίνω αυτά τα πράγματα. Αλλά θα ήθελα να ξέρω ακριβώς πώς το κάνατε. Φυσικά» πρόσθεσε «ούτε εγώ ούτε η Τζέριλ πρόκειται να το συζητήσουμε με κανέναν άλλο».

Για άλλη μια φορά το ίδιο πέπλο φάνηκε να σκεπάζει τις σκέψεις του Αρετένον. Κατόπιν ανασηκώθηκε λίγο.

«Δεν μου επιτρέπεται να πω πολλά σχετικά με το θέμα. Όπως ξέρεις, Έρις, πάντα με ενδιέφεραν ο νους και οι λειτουργίες του. Θυμάσαι το παιχνίδι που παίζαμε παλιότερα, όταν προσπαθούσα να ανακαλύψω τι σκεφτόσουν, και εσύ προσπαθούσες με όλες σου τις δυνάμεις να με σταματήσεις; Και πώς μερικές φορές σε ανάγκαζα να κάνεις πράγματα ενάντια στη θέληση σου;»
«Ακόμη πιστεύω ότι δεν θα μπορούσες να κάνεις το ίδιο σε έναν άγνωστο, και ότι ασυνείδητα συνεργαζόμουν μαζί σου» του απάντησε ο Έρις.
«Αυτό ίσως να ήταν αλήθεια τότε, τώρα όμως η κατάσταση έχει αλλάξει. Η απόδειξη βρίσκεται εκεί κάτω, στην κοιλάδα». Έκανε μια χειρονομία προς τους τελευταίους φυλακισμένους που περικυκλώνονταν από τους φύλακες. Η σκοτεινή παλίρροια είχε σχεδόν περάσει και σύντομα η είσοδος προς την κοιλάδα θα έκλεινε.

«Καθώς μεγάλωνα» συνέχισε ο Αρετένον «περνούσα όλο και περισσότερο χρόνο εξετάζοντας τον τρόπο λειτουργίας του νου και προσπαθώντας να ανακαλύψω για ποιο λόγο κάποιοι από μας μπορούν να μοιραστούν με ευκολία τις σκέψεις τους, ενώ κάποιοι άλλοι δεν μπορούν να το κάνουν ποτέ και παραμένουν σιωπηλοί και απομονωμένοι, αναγκασμένοι να επικοινωνούν με ήχους και χειρονομίες. Και με εντυπωσίαζαν εκείνα τα σπάνια, εντελώς ανισόρροπα πνεύματα που δεν μοιάζουν καν με παιδιά.
» Οταν άρχισε ο πόλεμος, αναγκάστηκα να σταματήσω τις έρευνες μου. Επειτα, όπως ήδη ξέρετε, κάποιος με ζήτησε μια μέρα στη διάρκεια της πέμπτης μάχης - ακόμη και τώρα δεν είμαι σίγουρος ποιος ήταν. Με μετέφεραν πολύ μακριά από εδώ, σε ένα μέρος όπου συνάντησα μια ομάδα στοχαστών, πολλούς από τους οποίους τους ήξερα ήδη.

»Το σχέδιο τους ήταν απλό και ιδιοφυές συνάμα. Από τις απαρχές της

ύπαρξης μας η φυλή μας γνωρίζει ότι δυο ή τρεις εγκέφαλοι συνδεδεμένοι μεταξύ τους μπορούν να χρησιμοποιηθούν για να ασκήσουν έλεγχο σε οποιοδήποτε άλλο πνεύμα, *αν αυτό είναι πρόθυμο* να συνεργαστεί* όπως ακριβώς συνήθιζα να σε ελέγχω κι εγώ. Από την αρχαιότητα χρησιμοποιούμε αυτή τη δύναμη για θεραπευτικούς σκοπούς. Τώρα σκοπεύαμε να τη χρησιμοποιήσουμε για καταστροφή.

»Αντιμετωπίζαμε όμως δύο βασικές δυσκολίες. Η πρώτη ήταν συνδεδεμένη με τον περίεργο περιορισμό των κανονικών τηλεπαθητικών μας δυνάμεων - με το γεγονός δηλαδή ότι, εκτός από σπάνιες περιπτώσεις, μπορούμε να έχουμε επαφή από απόσταση μόνο *με κάποιον που ήδη γνωρίζουμε,* ενώ επικοινωνούμε με αγνώστους μόνο όταν εκείνοι είναι παρόντες.

»Το δεύτερο και κυριότερο πρόβλημα ήταν ότι θα χρειαζόμασταν συγκεντρωμένη τη δύναμη αρκετών εγκεφάλων, αλλά ποτέ στο παρελθόν δεν είχαμε καταφέρει να συνδέσουμε μεταξύ τους περισσότερους από δύο ή τρεις. Το πώς το πετύχαμε παραμένει το βασικό μας μυστικό. Και μόλις αρχίσαμε, αποδείχθηκε πιο εύκολο από ότι περιμέναμε. Δύο εγκέφαλοι έχουν υπερδιπλάσια δύναμη από έναν, ενώ η ισχύς τριών είναι υπερτριπλάσια από μιας μεμονωμένης θέλησης. Η ακριβής μαθηματική σχέση είναι ιδιαίτερα ενδιαφέρουσα. Πώς οι τρόποι διάταξης ενός συνόλου αντικειμένων αυξάνονται ανάλογα με το μέγεθος του συνόλου; Παρόμοια σχέση αναπτύσσεται και σε αυτή την περίπτωση.

»Έτσι, στο τέλος καταφέραμε να δημιουργήσουμε το Σύνθετο Νου που χρειαζόμαστε. Αρχικά ήταν αρκετά ασταθής και δεν μπορούσαμε να διατηρήσουμε τη συνοχή του παρά για λίγα δευτερόλεπτα. Συνεχίζει να ασκεί τεράστια πίεση στο πνεύμα μας, ενώ ακόμη και τώρα μπορούμε να εξασκήσουμε αυτή τη δύναμη μόνο για -τέλος πάντων- όσο χρειάζεται.

»Όλα αυτά τα πειράματα διεξήχθησαν ασφαλώς σε συνθήκες απόλυτης μυστικότητας. Αν μπορούσαμε να τα καταφέρουμε εμείς, θα μπορούσαν και οι Μιθράνιαν, αφού ο νους τους είναι εξίσου αποτελεσματικός με το δικό μας. Είχαμε αιχμαλωτίσει αρκετούς από αυτούς και τους χρησιμοποιήσαμε ως πειραματόζωα».

Για μια στιγμή το πέπλο που έκρυβε τις εσωτερικές σκέψεις του Αρετένον έμοιαζε να τρέμει και να διαλύεται, αλλά επανέκτησε τον έλεγχο του σχεδόν αμέσως. «Αυτό ήταν το χειρότερο μέρος της διαδικασίας. Είναι αρκετά άσχημο να στέλνεις την Τρέλα κάπου μακριά, αλλά είναι απείρως χειρότερο όταν βλέπεις με τα ίδια σου τα μάτια τα αποτελέσματα των πράξεων σου.

»Όταν είχαμε τελειοποιήσει πλέον την τεχνική μας, κάναμε το πρώτο δοκιμαστικό σε μακρινή απόσταση. Το θύμα μας ήταν κάποιος που τον γνώριζε καλά ένας αιχμάλωτος, τη σκέψη του οποίου είχαμε καταλάβει. Έτσι, μπορούσαμε να τον αναγνωρίσουμε απόλυτα και η απόσταση μεταξύ μας δεν αποτελούσε εμπόδιο. Το πείραμα πέτυχε και φυσικά κανείς δεν κατάλαβε ότι εμείς κρυβόμασταν πίσω από αυτό.

»Δεν κάναμε άλλες επεμβάσεις ώσπου να σιγουρευτούμε ότι η επίθεση μας θα ήταν τόσο συντριπτική ώστε να λήξει τον πόλεμο. Από το νου των αιχμαλώτων μας είχαμε εντοπίσει αρκετούς Μιθράνιαν -φίλους και συγγενείς τους- και ξέραμε τόσες λεπτομέρειες ώστε να μπορούμε να τους ξεχωρίσουμε και να τους καταστρέψουμε. Όταν ένας νους υποχωρούσε στην επίθεση μας, μας πρόσφερε τη γνώση των υπόλοιπων, και με αυτό τον τρόπο η δύναμη μας αυξανόταν. Θα μπορούσαμε να κάνουμε πολύ μεγαλύτερη ζημιά, αλλά επιλέγαμε μονάχα τα αρσενικά».

«Και αυτό ήταν μεγάλη ευσπλαχνία;» είπε η Τζέριλ με πικρία.

«Ίσως όχι. Αλλά θα πρέπει να μας αναγνωριστεί. Σταματήσαμε αμέσως μόλις ο εχθρός ζήτησε ειρήνη και, καθώς μόνο εμείς γνωρίζαμε τι είχε συμβεί, πήγαμε στη χώρα τους για να αποκαταστήσουμε όσες ζημιές μπορούσαμε. Και δεν ήταν πολλές».

Για αρκετή ώρα επικράτησε σιωπή. Η κοιλάδα ήταν έρημη πια και ο λευκός ήλιος είχε δύσει. Ένας παγωμένος άνεμος φυσούσε πάνω από τους λόφους με προορισμό την άδεια, αταξίδευτη θάλασσα, όπου κανείς δεν μπορούσε να τον ακολουθήσει. Ύστερα ο Έρις μίλησε σχεδόν ψιθυριστά στο μυαλό του Αρετένον.

«Δεν ήρθες μόνο για να μου πεις όλα αυτά, έτσι δεν είναι; Υπάρχει και κάτι άλλο». Ηταν περισσότερο μια δήλωση παρά μια ερώτηση.

«Ναι» απάντησε ο Αρετένον. «Έχω ένα μήνυμα για σένα, που θα σου προκαλέσει μεγάλη έκπληξη. Είναι από τον Θηρόδημο».

«Ο Θηρόδημος! Νόμιζα πως...»

«Νόμιζες πως ήταν νεκρός ή ακόμη χειρότερα προδότης. Δεν είναι τίποτε από τα δυο, αν και τα τελευταία είκοσι χρόνια ζει σε εχθρικό έδαφος. Οι Μιθράνιαν του φέρθηκαν όπως εμείς, και του έδωσαν ότι χρειαζόταν. Αναγνώρισαν τη σπουδαιότητα του πνεύματος του και δεν τον πείραξαν ούτε κατά τη διάρκεια του πολέμου. Τώρα θέλει να σε ξαναδεί».

Ότι κι αν ένιωσε ο Έρις μαθαίνοντας νέα του παλιού του δασκάλου, δεν το έδειξε. Ίσως να αναπολούσε τη νεότητα του και να σκεφτόταν ότι ο Θηρόδημος είχε επιδράσει στη διαμόρφωση του πνεύματος του περισσότερο από οποιονδήποτε άλλον. Αλλά οι σκέψεις του παρέμεναν κρυφές τόσο για τον Αρετένον όσο και για την Τζέριλ.

«Τι έκανε όλο αυτό το διάστημα;» ρώτησε τελικά ο Έρις. «Και γιατί θέλει να με δει τώρα;»

«Είναι μεγάλη ιστορία» απάντησε ο Αρετένον «αλλά ο Θηρόδημος έκανε μια ανακάλυψη σχεδόν τόσο αξιοπρόσεκτη όσο η δική μας και η οποία μπορεί να έχει ακόμα μεγαλύτερες συνέπειες».

«Ανακάλυψη; Τι είδους ανακάλυψη;»

Ο Αρετένον έκανε μια παύση και έστρεψε σκεπτικός το βλέμμα του προς την κοιλάδα. Οι φρουροί επέστρεφαν, αφήνοντας πίσω τους μόνο όσους χρειάζονταν για να αντιμετωπιστούν όποιοι αιχμάλωτοι τύχαινε να απομακρυνθούν από τους υπόλοιπους.

«Γνωρίζεις σχεδόν τα ίδια με μένα για την ιστορία μας, Έρις» άρχισε να λέει. «Χρειάστηκαν, πιστεύω, περίπου ένα εκατομμύριο γενιές για να φτάσουμε στο τωρινό επίπεδο ανάπτυξης μας - και αυτό είναι τεράστιο χρονικό διάστημα! Ολόκληρη σχεδόν η πρόοδος μας οφείλεται στις τηλεπαθητικές μας ικανότητες* χωρίς αυτές δεν θα διαφέραμε και πολύ από τα άλλα ζώα που παρουσιάζουν τόσο μυστηριώδεις ομοιότητες με εμάς. Είμαστε πολύ περήφανοι για τη φιλοσοφία, τα μαθηματικά, τη μουσική και το χορό μας, αλλά σκέφτηκες ποτέ, Έρις, ότι θα μπορούσαν να υπάρχουν κάποια άλλα επίπεδα πολιτι-

στικής ανάπτυξης που εμείς δεν τα έχουμε καν ονειρευτεί; *Ότι ίσως υπάρχουν κι άλλες δυνάμεις στο σύμπαν πέρα από τις πνευματικές;»*

«Δεν καταλαβαίνω τι εννοείς» είπε ο Έρις άτονα.

«Είναι δύσκολο να σου εξηγήσω και δεν θα προσπαθήσω, αλλά θα σου πω το εξής: Καταλαβαίνεις πόσο αξιοθρήνητα αδύναμος είναι ο έλεγχος που ασκούμε στον εξωτερικό κόσμο και πόσο άχρηστα είναι στην πραγματικότητα τα άκρα μας; Όχι, δεν μπορείς να καταλάβεις, επειδή δεν έχεις δει αυτά που είδα εγώ. Ίσως όμως αυτό να σε βοηθήσει να καταλάβεις».

Ξαφνικά ο τόνος της σκέψης του Αρετένον άλλαξε.

«Θυμάμαι μια φορά που συνάντησα στο δρόμο μου μια όχθη με πολύ όμορφα και περίεργα λουλούδια. Ήθελα να δω πώς ήταν στο εσωτερικό τους και προσπάθησα να ανοίξω ένα από αυτά στερεώνοντας το ανάμεσα στις οπλές μου και τραβώντας το με τα δόντια μου. Προσπάθησα ξανά και ξανά - και απέτυχα. Στο τέλος, έξαλλος από οργή, τσαλαπάτησα όλα τα λουλούδια στη λάσπη».

Η Τζέριλ εντόπισε την απορία που είχε γεννηθεί στο μυαλό του Έρις, αλλά μπορούσε επίσης να καταλάβει πόσο του είχε κινήσει το ενδιαφέρον η κουβέντα και πόση περιέργεια είχε να μάθει περισσότερα.

«Είχα κι εγώ αυτό το συναίσθημα κάποιες φορές» παραδέχτηκε τελικά. «Τι μπορούμε όμως να κάνουμε; Και τελικά τι σημασία έχει; Υπάρχουν ένα σωρό πράγματα σε αυτό το σύμπαν που δεν είναι όπως θα τα θέλαμε».

Ο Αρετένον χαμογέλασε.

«Αυτό είναι αλήθεια. Κι όμως ο Θηρόδημος βρήκε τον τρόπο να κάνει κάτι γι' αυτό. Θα έρθεις να τον δεις;»

«Πρέπει να είναι μακρύ ταξίδι».

«Περίπου είκοσι μέρες από εδώ και πρέπει να διασχίσουμε ένα ποτάμι».

Η Τζέριλ ένιωσε την ανατριχίλα που διαπέρασε το σώμα του Έρις. Οι Αθιλένι μισούσαν το νερό για τον απλούστατο λόγο ότι ήταν βαρυκόκαλοι και πνίγονταν αμέσως αν έπεφταν στα βαθιά.

«Είναι εχθρικό έδαφος, δεν θα είμαι καλοδεχούμενος».

«Σε σέβονται και είναι καλή ιδέα να πας - ως ένδειξη καλής θέλησης».

«Με χρειάζονται όμως κι εδώ».

«Σου δίνω το λόγο μου πως τίποτε από αυτά που κάνεις εδώ δεν είναι εξίσου σημαντικό με το μήνυμα που έχει για σένα -και για όλο τον κόσμο- ο Θηρόδημος».
Ο Έρις έκρυψε για μια στιγμή τις σκέψεις του και έπειτα τις αποκάλυψε για λίγο.
«Θα το σκεφτώ» είπε.

Ήταν περίεργο πόσο λίγα είπε ο Αρετένον κατά τη διάρκεια του ταξιδιού. Κατά διαστήματα ο Έρις προκαλούσε τους αμυντικούς μηχανισμούς του μυαλού του με σχεδόν παιχνιδιάρικη διάθεση, ωστόσο εκείνος τον απέκρουε πάντα χωρίς μεγάλη προσπάθεια. Δεν αποκάλυψε τίποτε σχετικά με το όπλο που έφερε το τέλος του πολέμου, όμως ο Έρις γνώριζε ότι αυτοί που το χειρίζονταν βρίσκονταν ακόμα μαζί, στη μυστική κρυψώνα τους. Ωστόσο, αν και απέφευγε να μιλά για το παρελθόν, ο Αρετένον μιλούσε συχνά για το μέλλον, με τη διάχυτη ανησυχία κάποιου που είχε συμβάλει στη διαμόρφωση του και δεν ήταν σίγουρος αν έπραξε σωστά. Οι πράξεις του τον στοίχειωναν, όπως και πολλούς άλλους από τη φυλή του, και το αίσθημα της ενοχής μερικές φορές τον συγκλόνιζε. Συχνά έκανε κάποιες παρατηρήσεις που τότε προβλημάτιζαν τον Έρις, αλλά θα τις θυμόταν όλο και πιο ζωηρά στα χρόνια που θα ακολουθούσαν.

«Έχουμε φτάσει σε κρίσιμη καμπή στην ιστορία μας, Έρις. Οι Μιθράνιαν θα αποκτήσουν σύντομα πρόσβαση στις δυνάμεις που ανακαλύψαμε, και ένας ακόμη πόλεμος θα σηματοδοτούσε την καταστροφή και των δύο φυλών. Όλη μου τη ζωή προσπαθούσα να αυξήσω τις γνώσεις μας σχετικά με το νου, αλλά τώρα αναρωτιέμαι μήπως αποκάλυψα στον κόσμο κάτι τόσο ισχυρό και επικίνδυνο ώστε να ξεφεύγει από τον έλεγχο μας. Ωστόσο, τώρα είναι πολύ αργά για να αλλάξουμε πορεία. Αργά ή γρήγορα ο πολιτισμός μας ήταν προορισμένος να φτάσει σε αυτό το σημείο και να ανακαλύψει αυτό που εμείς βρήκαμε.
»Είναι ένα τρομερό δίλημμα και υπάρχει μόνο μία λύση. Δεν μπορούμε να κάνουμε πίσω, αλλά, αν προχωρήσουμε, θα συναντήσουμε την καταστροφή. Γι' αυτό πρέπει να αλλάξουμε την ίδια τη φύση του πολιτισμού μας και να

διαχωριστούμε πλήρως από τις εκατομμύρια γενιές που προηγήθηκαν. Δεν μπορείς βέβαια να φανταστείς πώς είναι δυνατόν να γίνει αυτό* ούτε κι εγώ μπορούσα, ώσπου συνάντησα τον Θηρόδημο και μου μίλησε για το όραμα του.
»0 νους είναι ένα θαυμάσιο όργανο, Έρις, όμως μόνος του είναι ανήμπορος σε ένα σύμπαν όπου κυριαρχεί η ύλη. Τώρα γνωρίζουμε πώς να πολλαπλασιάζουμε κατά πολύ τη δύναμη του εγκεφάλου μας. Μπορούμε ενδεχομένως να επιλύσουμε τα μεγάλα προβλήματα των μαθηματικών που μας ταλάνιζαν τόσο καιρό. Παρ' όλ' αυτά, ούτε οι μεμονωμένοι εγκέφαλοι μας ούτε ο Σύνθετος Νους που δημιουργήσαμε δεν μπορούν να μεταβάλουν στο ελάχιστο το βασικό λόγο που σε ολόκληρη τη διάρκεια της ιστορίας μάς φέρνει σε αντιπαράθεση με τους Μιθράνιαν: Το γεγονός ότι η διαθέσιμη ποσότητα της τροφής παραμένει αμετάβλητη, ενώ οι πληθυσμοί μας όχι».

Η Τζέριλ τους παρατηρούσε καθώς επιχειρηματολογούσαν σε αυτά τα ζητήματα χωρίς να συμμετέχει ενεργά στις σκέψεις τους. Οι περισσότερες συζητήσεις γίνονταν την ώρα που σκάλιζαν το έδαφος ψάχνοντας για τροφή, δραστηριότητα που τους έπαιρνε πολύ χρόνο μέσα στην ημέρα, όπως συμβαίνει με όλα τα μηρυκαστικά. Ευτυχώς το κομμάτι γης που διέσχιζαν ήταν αρκετά εύφορο - στην πραγματικότητα, η γονιμότητα αυτή ήταν μία από τις κύριες αιτίες του πολέμου. Η Τζέριλ διαπίστωσε με χαρά πως ο Έρις άρχιζε σιγά σιγά να ξαναβρίσκει κάτι από τον παλιό του εαυτό. Το αίσθημα της πικρίας και της απογοήτευσης που γέμιζε για τόσους μήνες το νου του δεν είχε εξαφανιστεί, αλλά δεν ήταν πλέον τόσο ισχυρό όσο πριν.

Την εικοστή δεύτερη μέρα του ταξιδιού τους άφησαν πίσω τους τη μεγάλη πεδιάδα. Ταξίδευαν για αρκετό καιρό στα εδάφη των Μιθράνιαν, αλλά οι λίγοι πρώην εχθροί που συνάντησαν ήταν μάλλον περίεργοι παρά εχθρικοί. Τα λιβάδια τελείωσαν και μπροστά τους υψώθηκε το δάσος, με όλους τους πρωτόγονους φόβους που ξυπνούσε.

«Μονάχα ένα σαρκοβόρο ζει σε αυτή την περιοχή και δεν αποτελεί άξιο αντίπαλο για μας τους τρεις» τους διαβεβαίωσε ο Αρετένον. «Θα έχουμε περάσει τα δέντρα σε ένα μερόνυχτο».

«Μια νύχτα στο δάσος!» είπε ξέπνοα η Τζέριλ, τρομοκρατημένη με τη σκέψη.

Ήταν φανερό πως ο Αρετένον ντρεπόταν λιγάκι για τον εαυτό του.
«Δεν ήθελα να το αναφέρω προηγουμένως» απολογήθηκε «αλλά στ' αλήθεια δεν υπάρχει κανένας κίνδυνος. Εγώ το έχω κάνει μόνος μου αρκετές φορές. Στο κάτω κάτω, κανένα από τα τρομερά σαρκοφάγα της αρχαιότητας δεν υπάρχει πια και δεν θα είναι τόσο σκοτεινά, ακόμη και ανάμεσα στα δέντρα. Ο κόκκινος ήλιος θα εξακολουθήσει να λάμπει».
Η Τζέριλ έτρεμε ακόμη ελαφρά. Η φυλή της ζούσε για χιλιάδες γενιές σε ψηλούς λόφους και σε πεδιάδες και βασιζόταν στην ταχύτητα για να διαφεύγει τον κίνδυνο. Η προοπτική να περάσει ανάμεσα από δέντρα -και μάλιστα στο θαμπό κόκκινο λυκόφως, ενώ ο αρχικός λευκός ήλιος θα είχε δύσει- τη γέμιζε πανικό. Και από τους τρεις τους μόνο ο Αρετένον είχε ένα κέρας με το οποίο μπορούσε να πολεμήσει. (Δεν είναι σε καμία περίπτωση τόσο μυτερό και τόσο αιχμηρό όσο είναι του Έρις, σκέφτηκε η Τζέριλ.)
Ακόμη κι όταν πέρασαν μια τελείως ήσυχη μέρα διασχίζοντας το δάσος, η Τζέριλ δεν ήταν καθόλου ευχαριστημένη. Τα μόνα ζώα που συνάντησαν ήταν κάτι μικροσκοπικά πλάσματα με μακριές ουρές, που ανεβοκατέβαιναν στους κορμούς των δέντρων με εκπληκτική ταχύτητα και έβγαζαν θυμωμένες κραυγές καθώς περνούσαν οι εισβολείς. Ήταν διασκεδαστικό να τα παρατηρεί κανείς, αλλά η Τζέριλ πίστευε πως το δάσος δεν θα ήταν το ίδιο διασκεδαστικό τη νύχτα.

Οι φόβοι της αποδείχθηκαν βάσιμοι. Όταν ο λευκός ήλιος έγειρε στα φυλλώματα των δέντρων και οι βαθυκόκκινες σκιές του πορφυρού γίγαντα απλώθηκαν παντού, όλα άλλαξαν. Μια ξαφνική σιωπή σκέπασε το δάσος* μια σιωπή που διακόπηκε απότομα από ένα μακρινό ουρλιαχτό. Οι τρεις τους γύρισαν ενστικτωδώς προς εκείνη την κατεύθυνση, ενώ οι προειδοποιήσεις των προγόνων τους αντηχούσαν στο μυαλό τους.
«Τι ήταν αυτό;» ρώτησε η Τζέριλ με πνιχτή φωνή.
Ο Αρετένον κοντανάσαινε, αλλά η απάντηση του ήταν αρκετά ήρεμη.
«Μη δίνεις σημασία» είπε. «Ότι και να 'ναι, βρίσκεται πολύ μακριά».
Φύλαξαν σκοπιά με βάρδιες, ενώ η νύχτα προχωρούσε αργά. Ο ύπνος της Τζέριλ διακοπτόταν από ανήσυχα όνειρα και επέστρεφε στην εφιαλτική

πραγματικότητα, με τα παράξενα, παραμορφωμένα δέντρα να την κυκλώνουν απειλητικά. Κάποια στιγμή, όταν φυλούσε σκοπιά, άκουσε κάποιο ογκώδες πλάσμα να κινείται στο δάσος πολύ μακριά τους, αλλά δεν πλησίασε, γι' αυτό και η Τζέριλ δεν ξύπνησε τους άλλους. Τελικά η πολυπόθητη λάμψη του λευκού ήλιου πλημμύρισε επιτέλους τον ουρανό και η μέρα ήρθε πάλι.

Ο Αρετένον, σκέφτηκε η Τζέριλ, ήταν μάλλον πιο ανακουφισμένος από ότι έδειχνε. Έκανε σαν μικρό παιδί καθώς χοροπηδούσε χαρούμενα στην πρωινή λιακάδα, αρπάζοντας κάπου κάπου μια μπουκιά φύλλα από τα κλαδιά.

«Μόνο μια μέρα δρόμος έμεινε» είπε εύθυμα. «Ως το μεσημέρι θα έχουμε βγει από το δάσος».

Οι σκέψεις του είχαν μια σκανταλιάρικη χροιά που προβλημάτιζε την Τζέριλ. Έμοιαζε σαν ο Αρετένον να τους έκρυβε και κάποιο άλλο μυστικό, και η Τζέριλ αναρωτήθηκε πόσα εμπόδια ακόμα θα έπρεπε να αντιμετωπίσουν. Ως το μεσημέρι η απορία της λύθηκε, αφού ένα μεγάλο ποτάμι τούς έφραξε το δρόμο, περνώντας αργά από μπροστά τους, σαν να μη βιαζόταν καθόλου να συναντήσει τη θάλασσα.

Ο Έρις το κοίταξε ενοχλημένος, αναμετρώντας το με το έμπειρο βλέμμα του. «Σε αυτό το σημείο είναι πολύ βαθύ για να το διασχίσουμε. Θα πρέπει να περπατήσουμε προς τις πηγές του για να μπορέσουμε να περάσουμε απέναντι».

Ο Αρετένον χαμογέλασε.

«Αντιθέτως, θα ακολουθήσουμε το ρεύμα του ποταμού» είπε χαρωπά.

Ο Έρις και η Τζέριλ τον κοίταξαν με θαυμασμό.

«Είσαι τρελός;» φώναξε ο Έρις.

«Θα καταλάβεις σύντομα. Δεν έχουμε πολύ δρόμο ακόμα και έχετε έρθει ως εδώ, άρα μπορείτε μάλλον να με εμπιστευτείτε για το υπόλοιπο του ταξιδιού».

Το ποτάμι σταδιακά πλάταινε και γινόταν πιο βαθύ. Αν ήταν αδιάβατο προηγουμένως, τώρα η δυσκολία διπλασιαζόταν. Ο Έρις ήξερε ότι, αν κάποιος έβρισκε ένα δέντρο πεσμένο κάθετα στο ποτάμι, μπορούσε να ανέβει επάνω ˚τον κορμό - αν και ήταν αρκετά ριψοκίνδυνο. Αυτό το ποτάμι όμως είχε το πλάτος πολλών δέντρων και δεν φαινόταν να στενεύει άλλο.

«Σχεδόν *φτάσαμε*» είπε ο Αρετένον τελικά. «Αναγνωρίζω το μέρος. Κάποιος θα πρέπει να εμφανιστεί πίσω από αυτά τα δέντρα όπου να 'ναι». Έδειξε με το κέρας του προς τα δέντρα που βρίσκονταν στην απέναντι πλευρά του ποταμού και την ίδια στιγμή τρεις μορφές φάνηκαν να πλησιάζουν την όχθη. Η Τζέριλ διέκρινε ότι οι δύο ήταν Αθιλένι και ο τρίτος Μιθράνιαν.

Είχαν πλησιάσει ένα δέντρο που βρισκόταν άκρη άκρη στο νερό, αλλά η Τζέριλ δεν είχε δώσει σημασία, καθώς ήταν πολύ απασχολημένη με τα πλάσματα στην αντίπερα όχθη και αναρωτιόταν τι θα έκαναν. Έτσι, όταν η έκπληξη του Έρις έπεσε σαν κεραυνός στα βάθη του μυαλού της, δεν μπόρεσε για μια στιγμή να καταλάβει το λόγο. Έπειτα γύρισε προς το δέντρο και είδε αυτό που είχε δει ο Έρις.

Για κάποιες φυλές ελάχιστα πράγματα είναι πιο φυσιολογικά και πιο συνηθισμένα από ένα χοντρό σχοινί δεμένο γύρω από έναν κορμό δέντρου, το οποίο επιπλέει σε ένα ποτάμι και καταλήγει σε ένα άλλο δέντρο στην απέναντι όχθη. Κι όμως το θέαμα πλημμύρισε τον Έρις και την Τζέριλ με το φόβο του αγνώστου, και για μια φριχτή στιγμή η Τζέριλ πίστεψε ότι ένα φίδι ξεπρόβαλλε από το νερό. Ύστερα κατάλαβε ότι δεν ήταν ζωντανό, αλλά ο φόβος παρέμεινε. Γιατί αυτό ήταν το πρώτο τεχνητό αντικείμενο που έβλεπε στη ζωή της.

«Μην ανησυχείτε για το *τι* είναι αυτό ούτε για το πώς βρέθηκε εδώ» τους συμβούλευσε ο Αρετένον. «θα σας μεταφέρει απέναντι και μόνο αυτό έχει σημασία τώρα. Κοιτάξτε, κάποιος περνάει το ποτάμι!»

Ένα από τα πλάσματα είχε μπει στο νερό και προχωρούσε κατά μήκος του σχοινιού με τα μπροστινά του πόδια. Καθώς πλησίαζε -ήταν μια θηλυκή Μιθράνιαν- η Τζέριλ παρατήρησε ότι ένα δεύτερο κοντύτερο σκοινί ήταν δεμένο με θηλιά στο πάνω μέρος του σώματος της.

Με την ικανότητα που προσδίδει η μακροχρόνια εξάσκηση, η άγνωστη έφτασε στη δική τους πλευρά και βγήκε στάζοντας από το ποτάμι. Φαίνεται πως γνώριζε τον Αρετένον, αλλά η Τζέριλ δεν μπορούσε να διαβάσει τις σκέψεις του.

«Εγώ μπορώ να περάσω απέναντι χωρίς βοήθεια, αλλά θα σας δείξω τον εύκολο τρόπο» είπε ο Αρετένον.

Πέρασε τη θηλιά πάνω από τους ώμους του και έπεσε στο νερό, γαντζώνοντας τα μπροστινά του άκρα στο σχοινί. Αμέσως οι άλλοι δυο άρχισαν να τον τραβούν γρήγορα στην απέναντι όχθη και κατόπιν, ξεπερνώντας τους δισταγμούς τους, τον ακολούθησαν ο Έρις και η Τζέριλ.

Δεν ήταν το είδος της γέφυρας που θα περίμενε κανείς από μια φυλή η οποία θα μπορούσε πολύ εύκολα να διατυπώσει τις μαθηματικές σχέσεις που χρειάζονται για την κατασκευή μιας αψίδας από οπλισμένο σκυρόδεμα - αν ποτέ τους περνούσε από το μυαλό η πιθανότητα ύπαρξης ενός τέτοιου αντικειμένου. Κι όμως αυτή η απλή γέφυρα εξυπηρετούσε το σκοπό για τον οποίο φτιάχτηκε και, από τη στιγμή που κατασκευάστηκε, μπορούσε να χρησιμοποιηθεί με μεγάλη ευκολία.

Από τη στιγμή που κατασκευάστηκε. Αλλά ποιος την κατασκεύασε;

Όταν οι οδηγοί τους βγήκαν από το νερό μουσκεμένοι, ο Αρετένον προειδοποίησε τους φίλους του.

«Φοβάμαι πως σας περιμένουν πολλές εκπλήξεις κατά τη διάρκεια της παραμονής σας εδώ. θα δείτε κάποια πολύ παράξενα πράγματα, όταν όμως τα κατανοήσετε, θα σταματήσουν να σας μπερδεύουν. Και σύντομα θα τα δέχεστε ως δεδομένα».

Ένας από τους ξένους τού έστελνε ένα μήνυμα, αλλά ούτε ο Έρις ούτε η Τζέριλ μπορούσαν να το αποκρυπτογραφήσουν.

«Ο Θηρόδημος μας περιμένει» είπε ο Αρετένον. «Ανυπομονεί να σας δει».

«Προσπάθησα να επικοινωνήσω μαζί του, αλλά δεν τα κατάφερα» παραπονέθηκε ο Έρις.

Ο Αρετένον φάνηκε λίγο προβληματισμένος.

«Θα σου φανεί διαφορετικός» είπε. «Στο κάτω κάτω, δεν έχετε συναντηθεί εδώ και πολλά χρόνια. Ίσως να περάσει λίγος καιρός πριν μπορέσετε να αποκαταστήσετε πλήρως την επαφή σας».

Ο δρόμος στριφογύριζε μέσα στο δάσος και παράξενα στενά μονοπάτια διακλαδίζονταν προς διάφορες κατευθύνσεις. Ο Θηρόδημος θα πρέπει όντως να έχει αλλάξει, σκέφτηκε ο Έρις, αφού αποφάσισε να εγκατασταθεί μόνιμα στο δάσος. Σε λίγο το μονοπάτι φάνηκε να ανοίγει σε ένα ημικυκλικό ξέφωτο με μια μικρή πλαγιά γύρω γύρω. Στους πρόποδες της πλαγιάς υπήρχαν αρκετές

σκοτεινές τρύπες διαφόρων μεγεθών - προφανώς ήταν είσοδοι σε σπηλιές. Ήταν η πρώτη φορά που ο Έρις και η Τζέριλ θα έμπαιναν σε σπηλιά και δεν ήταν καθόλου ενθουσιασμένοι με την προοπτική αυτή. Έτσι, ανακουφίστηκαν όταν ο Αρετένον τους είπε να περιμένουν στο ξέφωτο και κατευθύνθηκε μόνος του προς το μυστηριώδες κίτρινο φως που έλαμπε στα βάθη της σπηλιάς. Ένα λεπτό αργότερα κάποιες θολές αναμνήσεις άρχισαν να αναδύονται στο νου του Έρις και ήξερε ότι ερχόταν ο παλιός του δάσκαλος, ακόμη και αν δεν μπορούσε πλέον να μοιραστεί πλήρως τις σκέψεις του.
Κάτι αναδεύτηκε στο μισοσκόταδο και ο Θηρόδημος βγήκε έξω στο φως. Μόλις τον είδε η Τζέριλ, έβγαλε μια κραυγή και έκρυψε το κεφάλι της στη χαίτη του Έρις, ο οποίος δεν κινήθηκε καθόλου, αν και έτρεμε όπως δεν του είχε ξανασυμβεί ποτέ, ακόμη και στις στιγμές πριν από τη μάχη, και αυτό γιατί ο Θηρόδημος έλαμπε με μια μεγαλοπρέπεια που κανείς από τη φυλή του δεν είχε γνωρίσει ποτέ από τις απαρχές της ιστορίας τους. Γύρω από το λαιμό του κρεμόταν ένα περιδέραιο με αστραφτερά αντικείμενα που αντανακλούσαν το φως του ήλιου. Το σώμα του ήταν καλυμμένο από ένα χοντρό πολύχρωμο ύφασμα, που θρόιζε απαλά καθώς περπατούσε. Και το κέρας του δεν είχε πια κιτρινωπή φιλντισένια απόχρωση: Με κάποιο μαγικό τρόπο είχε αποκτήσει το πιο υπέροχο πορφυρό χρώμα που είχε δει ποτέ η Τζέριλ.
Ο Θηρόδημος στάθηκε ακίνητος για μερικά λεπτά, απολαμβάνοντας στο έπακρο το θαυμασμό που είχε προκαλέσει. Έπειτα το πλούσιο γέλιο του αντήχησε στο νου τους και ο Θηρόδημος σηκώθηκε στο πίσω του πόδι. Το χρωματιστό ρούχο του έπεσε απαλά στο έδαφος και με μια κίνηση του κεφαλιού του το λαμπερό του περιδέραιο σχημάτισε ένα ουράνιο τόξο πέφτοντας σε μια γωνιά της σπηλιάς. Ωστόσο το πορφυρό κέρας του παρέμεινε αμετάβλητο.

Ο Έρις ένιωθε σαν να βρισκόταν στο χείλος ενός γκρεμού κι ο Θηρόδημος του έγνεφε από την απέναντι πλευρά. Οι σκέψεις τους πάλευαν να σχηματίσουν μια γέφυρα, αλλά δεν κατάφερναν να έρθουν σε επαφή. Ανάμεσα τους υπήρχαν το χάσμα μισής ζωής, πολλές μάχες και οι αναρίθμητες εμπειρίες που δεν είχαν μοιραστεί - τα χρόνια που πέρασε ο Θηρόδημος σε αυτή την

παράξενη γη, το δικό του ζευγάρωμα με την Τζέριλ και η ανάμνηση των χαμένων παιδιών τους. Αν και στέκονταν πρόσωπο με πρόσωπο και τους χώριζαν μόνο μερικά μέτρα, οι σκέψεις τους δεν θα μπορούσαν να ξανασυναντηθούν ποτέ.

Τότε ο Αρετένον, με την εξουσία που του έδιναν οι αξεπέραστες ικανότητες του, προκάλεσε κάτι μέσα στο νου του Έρις, το οποίο ο ίδιος δεν μπόρεσε ποτέ να το ξαναθυμηθεί πλήρως. Το μόνο που ήξερε ήταν ότι τα χρόνια έμοιαζαν σαν να κύλησαν προς τα πίσω και έγινε ξανά ένας ενθουσιώδης ανήσυχος μαθητής - και μπορούσε ξανά να μιλήσει με τον Θηρόδημο.

Ο ύπνος κάτω από το έδαφος δημιουργούσε ένα περίεργο συναίσθημα, που ήταν πάντως λιγότερο δυσάρεστο από το να περάσουν τη νύχτα στο δάσος, με τους άγνωστους κινδύνους που έκρυβε. Καθώς παρατηρούσε τις σκουροκόκκινες σκιές που βάθαιναν έξω από την είσοδο του μικρού σπηλαίου, η Τζέριλ προσπαθούσε να συγκροτήσει τις σκόρπιες σκέψεις της. Είχε κατανοήσει πολύ λίγα από όσα είχαν συμβεί ανάμεσα στον Έρις και τον Θηρόδημο, ήξερε όμως ότι κάτι απίστευτο διαδραματιζόταν. Είχε δει την απόδειξη γι' αυτό με τα ίδια της τα μάτια: Νωρίτερα εκείνη τη μέρα είχε δει πράγματα για τα οποία στη γλώσσα της δεν υπήρχαν λέξεις να τα περιγράψουν.

Αλλά είχε ακούσει και περίεργα πράγματα. Καθώς περνούσαν από το άνοιγμα μιας σπηλιάς ακούστηκε από μέσα της ένας ήχος σαν βουητό, διαφορετικός από αυτόν που έβγαζε οποιοδήποτε γνώριμο της ζώο. Συνεχίστηκε σταθερά Χωρίς παύση ή διακοπή για όση ώρα μπορούσε να τον ακούσει, και ακόμη και τώρα αυτός ο ρυθμός, που δεν είχε καμία βιασύνη, δεν είχε φύγει από το μυαλό της. Πίστευε ότι και ο Αρετένον τον είχε προσέξει, αλλά δεν του είχε προκαλέσει καμιά έκπληξη. Όσο για τον Έρις, αυτός ήταν πολύ απασχολημένος με τον Θηρόδημο.

Ο γέρος φιλόσοφος τους είχε αποκαλύψει πολύ λίγα, προτιμώντας, όπως είπε, να τους δείξει την αυτοκρατορία του έπειτα από μια νύχτα ξεκούρασης. Όλες σχεδόν οι συζητήσεις τους περιστράφηκαν γύρω από τα γεγονότα που διαδραματίστηκαν τα τελευταία χρόνια στο δικό τους τόπο, κάτι που για την

Τζέριλ ήταν κάπως βαρετό. Μόνο ένα πράγμα την ενδιέφερε και δεν είχε μάτια για τίποτε άλλο: το υπέροχο περιδέραιο με τους χρωματιστούς κρυστάλλους γύρω από το λαιμό του Θηρόδημου. Δεν μπορούσε να φανταστεί τι ήταν ή πώς είχε δημιουργηθεί, αλλά το ποθούσε. Καθώς την έπαιρνε ο ύπνος έπιασε τον εαυτό της να σκέφτεται νωχελικά, αλλά και με μια δόση σοβαρότητας, την αίσθηση που θα προκαλούσε αν γύριζε στο λαό της με ένα τέτοιο θαυμάσιο λαμπερό αντικείμενο κρεμασμένο στο λαιμό της. Θα έδειχνε πολύ καλύτερο επάνω της από ότι στο γερο — Θηρόδημο.

Λίγο μετά την αυγή ο Αρετένον και ο Θηρόδημος πήγαν να τους βρουν στη σπηλιά. Ο φιλόσοφος είχε βγάλει τα διακριτικά του, τα οποία είχε προφανώς φορέσει μόνο και μόνο για να εντυπωσιάσει τους καλεσμένους του - και το κέρας του είχε ξανά το συνηθισμένο κίτρινο χρώμα του. Η Τζέριλ πίστευε ότι είχε καταλάβει πώς είχε συμβεί αυτό, αφού είχε δει φρούτα που οι χυμοί τους προκαλούσαν χρωματικές μεταβολές.

Ο Θηρόδημος κάθισε στην είσοδο του σπηλαίου και άρχισε τη διήγηση του χωρίς προλόγους. Ο Έρις μάντευε ότι είχε πει αυτή την ιστορία πολλές φορές σε προηγούμενους επισκέπτες.

«Ήρθα σε αυτό το μέρος, Έρις, περίπου πέντε χρόνια, αφότου έφυγα από την πατρίδα μας. Όπως ξέρεις, πάντα ενδιαφερόμουν για τις ξένες χώρες και είχα ακούσει κάποιες φήμες από τους Μιθράνιαν που μου είχαν κινήσει το ενδιαφέρον. Το πώς εντόπισα το σημείο στο οποίο βρισκόταν είναι μια μεγάλη ιστορία που δεν έχει σημασία πια. Ένα καλοκαίρι κινήθηκα αντίθετα προς τη φορά του ποταμού και πέρασα απέναντι από ένα σημείο όπου η στάθμη του νερού ήταν πολύ χαμηλή. Το σημείο αυτό είναι μοναδικό και αυτό συμβαίνει μόνο τα έτη που επικρατεί μεγάλη ξηρασία. Ακόμη πιο πάνω το ποτάμι χάνεται στα βουνά και δεν νομίζω ότι υπάρχει κάποιο πέρασμα ανάμεσα τους. Αρα, αυτό εδώ είναι ουσιαστικά ένα νησί - σχεδόν ολοκληρωτικά αποκομμένο από το έδαφος των Μιθράνιαν.

»Δεν είναι όμως ένα ακατοίκητο νησί. Οι άνθρωποι που ζουν εδώ ονομάζονται Φιλένι και έχουν αναπτύξει έναν πολύ αξιόλογο πολιτισμό, τελείως διαφορετικό από το δικό μας. Κάποια προϊόντα αυτού του πολιτισμού τα

έχετε ήδη δει κι εσείς.

»Όπως ξέρετε, υπάρχουν πολλές διαφορετικές φυλές στον κόσμο μας και πολύ λίγες από αυτές παρουσιάζουν κάποια στοιχεία ευφυΐας. Υπάρχει ωστόσο ένα μεγάλο χάσμα ανάμεσα σε μας και όλα τα υπόλοιπα πλάσματα. Από ό,τι είμαστε σε θέση να γνωρίζουμε, εμείς είμαστε τα μόνα όντα που έχουν τη δυνατότητα της αφηρημένης σκέψης και των πολύπλοκων λογικών διεργασιών.

»Οι Φιλένι είναι μια πολύ νεότερη φυλή και βρίσκονται ανάμεσα σε μας και τα άλλα ζώα. Ζουν σε αυτό το αρκετά μεγάλο νησί για πολλές χιλιάδες γενιές - αλλά ο ρυθμός με τον οποίο αναπτύχθηκαν ήταν πολύ ταχύτερος από το δικό μας. Δεν κατέχουν ούτε κατανοούν τις τηλεπαθητικές μας ικανότητες, αλλά έχουν κάτι άλλο που θα μπορούσε να μας κάνει να ζηλέψουμε - κάτι που ευθύνεται για ολόκληρο τον πολιτισμό τους και την απίστευτα γρήγορη ανάπτυξη τους».

Ο Θηρόδημος έκανε μια παύση και σηκώθηκε αργά.

«Ακολουθήστε με» είπε. «Θα σας πάω να δείτε τους Φιλένι».

Τους οδήγησε πίσω προς τις σπηλιές από όπου είχαν περάσει την προηγούμενη νύχτα και σταμάτησαν μπροστά στη σπηλιά από την οποία είχε ακούσει η Τζέριλ το περίεργο ρυθμικό βουητό. Τώρα ήταν δυνατότερο και πιο καθαρό και είδε τον Έρις να τινάζεται με έκπληξη, λες και το άκουγε για πρώτη φορά. Τότε ο Θηρόδημος σφύριξε διαπεραστικά και αμέσως ο ήχος κόπασε, χαμηλώνοντας οκτάβα με την οκτάβα, ώσπου βυθίστηκε στη σιωπή. Μια στιγμή αργότερα κάτι βγήκε από το μισοσκόταδο και πλησίασε προς το μέρος τους. Ηταν ένα μικρό πλάσμα, ούτε καν το μισό από αυτούς σε μέγεθος, και δεν προχωρούσε με άλματα, αλλά περπατούσε πάνω σε δύο αρθρωτά άκρα που έδειχναν πολύ λεπτά και αδύναμα. Είχε ένα μεγάλο σφαιρικό κεφάλι με τρία τεράστια μάτια, τοποθετημένα σε απόσταση μεταξύ τους και ικανά να κινούνται ανεξάρτητα. Αν και είχε την καλύτερη πρόθεση, η Τζέριλ δεν το έβρισκε πολύ γοητευτικό.

Ο Θηρόδημος σφύριξε ξανά και το πλάσμα σήκωσε τα μπροστινά του άκρα προς το μέρος τους.

«Κοιτάξτε προσεκτικά» τους είπε ο Θηρόδημος ευγενικά «και θα βρείτε τις

απαντήσεις σε πολλές από τις απορίες σας.

Για πρώτη φορά η Τζέριλ είδε ότι τα μπροστινά άκρα του πλάσματος δεν κατέληγαν σε οπλές, ενώ δεν έμοιαζαν με κανενός από τα υπόλοιπα ζώα που γνώριζε. Χωρίζονταν σε δώδεκα τουλάχιστον λεπτά, εύκαμπτα πλοκάμια και δύο γαμψά νύχια.

«Πήγαινε κοντά του, Τζέριλ» είπε ο Θηρόδημος. «Έχει κάτι για σένα».

Η Τζέριλ προχώρησε διστακτικά. Παρατήρησε ότι το σώμα του πλάσματος ήταν καλυμμένο με ταινίες από ένα σκούρο υλικό, από το οποίο κρέμονταν κάποια περίεργα αντικείμενα. Το πλάσμα ακούμπησε ένα άκρο του σε ένα από αυτά, που άνοιξε αποκαλύπτοντας κάτι αστραφτερό που έκρυβε μέσα του. Άρπαξε το υπέροχο κρυστάλλινο περιδέραιο με τα μικρά του πλοκάμια και, με μια κίνηση τόσο γρήγορη και επιδέξια, που η Τζέριλ σχεδόν δεν την αντιλήφθηκε, το πλάσμα προχώρησε και το πέρασε γύρω από το λαιμό της.

Ο Θηρόδημος έδιωξε από τις σκέψεις της τη σύγχυση και την ευγνωμοσύνη, ωστόσο ο δαιμόνιος γέρικος νους του ήταν πολύ ικανοποιημένος. Η Τζέριλ θα ήταν πλέον σύμμαχος του ότι και αν σχεδίαζε να κάνει. Τα συναισθήματα του Έρις όμως δεν θα άλλαζαν τόσο εύκολα και στην περίπτωση του η απλή λογική δεν ήταν αρκετή. Ο παλιός του μαθητής είχε αλλάξει τόσο, είχε πληγωθεί τόσο βαθιά από το παρελθόν, που ο Θηρόδημος δεν ήταν σίγουρος ότι θα τα κατάφερνε μαζί του. Ωστόσο είχε ένα σχέδιο που θα μπορούσε να στρέψει ακόμη και αυτές τις δυσκολίες υπέρ του.

Σφύριξε πάλι και το πλάσμα έκανε με τα χέρια του μια παράξενη χειρονομία αποχαιρετισμού και ξαναγύρισε στη σπηλιά. Ύστερα από λίγο το παράξενο βουητό αναδύθηκε ξανά από τη σιωπή, αλλά ο ενθουσιασμός για το καινούργιο της απόκτημα είχε πλέον επισκιάσει την περιέργεια της Τζέριλ.

«Θα διασχίζουμε το δάσος» είπε ο Θηρόδημος «ως τον κοντινότερο οικισμό. Δεν είναι πολύ μακριά από εδώ. Οι Φιλένι δεν ζουν στο ύπαιθρο, όπως εμείς. Ουσιαστικά, διαφέρουν από μας στα πάντα. Φοβάμαι ακόμη» πρόσθεσε μελαγχολικά «ότι είναι από τη φύση τους καλύτεροι από ότι εμείς, και πιστεύω ότι κάποτε θα είναι και πιο ευφυείς. Πρώτ' απ' όλα όμως αφήστε με να σας πω τι έχω μάθει γι' αυτούς, έτσι ώστε να μπορέσετε να καταλάβετε τι σχεδιάζω».

Η πνευματική εξέλιξη κάθε φυλής καθορίζεται ή μάλλον κυριαρχείται από φυσικούς παράγοντες τους οποίους αυτή μονίμως θεωρεί δεδομένους ως μέρος της φυσικής τάξης πραγμάτων. Τα υπέροχα ευαίσθητα χέρια των Φιλένι τους έδωσαν τη δυνατότητα να πειραματιστούν και να ανακαλύψουν αλήθειες που άλλα ευφυή όντα του πλανήτη θα χρειάζονταν χιλιάδες φορές περισσότερο χρόνο με τη μέθοδο της απλής επαγωγής για να τις κατανοήσουν. Πολύ νωρίς οι Φιλένι είχαν εφεύρει απλά εργαλεία. Από αυτά προχώρησαν στα υφάσματα και στη χρήση της φωτιάς. Όταν τους βρήκε ο Θηρόδημος, είχαν ήδη εφεύρει τον τόρνο και τον αγγειοπλαστικό τροχό, και ετοιμάζονταν να μπουν στην Εποχή του Μετάλλου - με όσα αυτό συνεπαγόταν.

Σε καθαρά πνευματικό επίπεδο η πρόοδος τους δεν ήταν τόσο γρήγορη. Ενώ ήταν έξυπνοι και ικανοί, αντιπαθούσαν τις αφηρημένες σκέψεις και οι μαθηματικοί τους χειρισμοί ήταν απολύτως εμπειρικοί. Γνώριζαν, για παράδειγμα, ότι ένα τρίγωνο με αναλογία πλευρών τρία-τέσσερα-πέντε είναι ορθογώνιο, ωστόσο δεν είχαν υποψιαστεί ότι αυτό αποτελούσε μόνο μια περίπτωση ενός γενικότερου κανόνα. Οι γνώσεις τους παρουσίαζαν αρκετά τέτοια κενά, τα οποία, παρά τη βοήθεια του Θηρόδημου και αρκετών μαθητών του, δεν έδειχναν να βιάζονται να τα αναπληρώσουν.

Λάτρευαν τον Θηρόδημο σαν θεό και για δύο ολόκληρες γενιές της βραχύβιας φυλής τους τον υπάκουαν στα πάντα, του έδιναν όλα τα προϊόντα που χρειαζόταν και κατασκεύαζαν κάθε νέο εργαλείο και συσκευή που περνούσε από το μυαλό τους. Η συνεργασία είχε αποβεί ιδιαίτερα γόνιμη, αφού ήταν λες και οι δύο φυλές είχαν ξαφνικά απελευθερωθεί από τα δεσμά τους. Οι σπουδαίες χειρωνακτικές ικανότητες και οι φοβερές διανοητικές δυνάμεις είχαν συγκεραστεί σε μια ιδιαίτερα γόνιμη συνεργασία, πιθανότατα μοναδική σε ολόκληρο το σύμπαν - και η πρόοδος που σε φυσιολογικές συνθήκες θα είχε συντελεστεί σε χιλιάδες χρόνια είχε επιτευχθεί σε λιγότερο από μια δεκαετία.

Όπως τους είχε υποσχεθεί ο Αρετένον, αν και αντίκρισαν πολλά θαύματα, ο Έρις και η Τζέριλ δεν συνάντησαν τίποτε που να μην το καταλαβαίνουν

από τη στιγμή που άρχισαν να παρακολουθούν τους τεχνίτες των Φιλένι την ώρα που δούλευαν, και είδαν το μαγικό τρόπο με τον οποίο τα χέρια τους μετέτρεπαν τα φυσικά υλικά σε όμορφες ή χρήσιμες κατασκευές. Ακόμα και οι μικροσκοπικές πόλεις και οι πρωτόγονες φάρμες τους σύντομα έχασαν τη γοητεία τους και ενσωματώθηκαν στη συνηθισμένη τάξη των πραγμάτων.
Ο Θηρόδημος τους άφησε να κοιτάζουν ώσπου να χορτάσουν, ώσπου να δουν κάθε διάσταση αυτού του περίεργα εκλεπτυσμένου πολιτισμού της Λίθινης Εποχής. Αφού δεν είχαν δει ποτέ κάτι παρόμοιο, δεν βρήκαν τίποτε αταίριαστο στη θέα ενός αγγειοπλάστη -ο οποίος μόλις που μπορούσε να μετρήσει ως το δέκα- που σχημάτιζε μια σειρά από αλγεβρικές επιφάνειες, υπό την καθοδήγηση ενός νεαρού μαθηματικού της φυλής των Μιθράνιαν. Όπως όλοι στη φυλή του, ο Έρις κατείχε φοβερές δυνάμεις για το σχηματισμό νοερών εικόνων, αλλά κατανόησε αμέσως πόσο ευκολότερη θα γινόταν η γεωμετρία αν κάποιος μπορούσε πραγματικά να *δει* αυτά τα οποία μελετούσε. Από αυτή την αρχή (παρ' όλο που τότε δεν μπορούσε να το μαντέψει) θα εξελισσόταν κάποτε η ιδέα του γραπτού λόγου.
Για την Τζέριλ το πιο συναρπαστικό από όλα ήταν η θέα των γυναικών της φυλής που ύφαιναν με τους πρωτόγονους αργαλειούς τους. Μπορούσε να κάθεται για ώρες ολόκληρες παρατηρώντας τις σαΐτες του αργαλειού, και ευχόταν να μπορούσε να τις χρησιμοποιήσει. Από τη στιγμή που κάποιος το έβλεπε, αυτή η εργασία γινόταν τόσο απλή και προφανής - και ολότελα πάνω από τις δυνατότητες των αδέξιων άχρηστων άκρων που διέθετε η φυλή της.
Ανέπτυξαν συναισθήματα στοργής για τους Φιλένι, οι οποίοι λαχταρούσαν να τους ευχαριστήσουν και έδειχναν μια συγκινητική υπερηφάνεια για τις χειρωνακτικές τους ικανότητες. Μέσα σε αυτό το καινούργιο και πρωτότυπο περιβάλλον φαινόταν ότι ο Έρις καθημερινά ανακάλυπτε νέα θαύματα και θεραπευόταν από κάποιες πληγές που είχε αφήσει ο πόλεμος στο νου του. Η Τζέριλ ήξερε ωστόσο ότι υπήρχαν ακόμη πολλά τραύματα που έπρεπε να γιατρευτούν. Μερικές φορές διέκρινε στα βάθη του μυαλού του, προτού εκείνος προλάβει να κρυφτεί, ανοιχτές πληγές και θυμό. Φοβόταν πως πολλές από αυτές -όπως το ακρωτηριασμένο του κέρας- δεν θα έκλειναν ποτέ. Ο Έρις

μισούσε τον πόλεμο και ο τρόπος που είχε λήξει του προκαλούσε ακόμη κατάθλιψη. Η Τζέριλ ήξερε ότι φοβόταν επίσης πως ο πόλεμος θα ξαναερχόταν. Συζητούσε συχνά αυτούς τους προβληματισμούς της με τον Θηρόδημο, με τον οποίο είχε έρθει πολύ κοντά. Δεν καταλάβαινε ακόμη απόλυτα για ποιο λόγο τους είχε πάει εκεί ούτε τι σχεδίαζαν αυτός και οι ακόλουθοι του. Ο Θηρόδημος δεν βιαζόταν να εξηγήσει τις ενέργειες του, επειδή ήθελε, όσο γινόταν, η Τζέριλ και ο Έρις να βγάλουν οι ίδιοι τα συμπεράσματα τους. Τελικά όμως, την πέμπτη ημέρα μετά την άφιξη τους, τους κάλεσε στη σπηλιά του.

«Έχετε δει» άρχισε να λέει «τα περισσότερα πράγματα από όσα είχαμε να σας δείξουμε. Ξέρετε τι μπορούν να κάνουν οι Φιλένι και ίσως να σκεφτήκατε πόσο θα ευνοηθεί η ζωή μας, όταν θα μπορέσουμε να χρησιμοποιήσουμε τα προϊόντα των δεξιοτήτων τους. Αυτή ήταν η πρώτη σκέψη που έκανα εγώ, όταν ήρθα εδώ πριν από τόσα χρόνια.

»Ήταν μια προφανής και μάλλον αρκετά αφελής ιδέα, η οποία όμως με οδήγησε σε μια σπουδαιότερη. Όσο καλύτερα γνώριζα τους Φιλένι και όταν κατάλαβα πόσο γοργά εξελίσσεται ο νους τους σε περιορισμένο χρονικό διάστημα, συνειδητοποίησα το τρομαχτικό μειονέκτημα που σκλαβώνει τη δική μας φυλή. Άρχισα να αναρωτιέμαι πόσο πιο εξελιγμένοι θα ήμαστε *εμείς* αν μπορούσαμε να ασκήσουμε τόση επιρροή όσο οι Φιλένι στο φυσικό κόσμο. Δεν πρόκειται για ένα ζήτημα απλής ευκολίας ή για τη δυνατότητα να κατασκευάζουμε όμορφα αντικείμενα, όπως το περιδέραιο σου, Τζέριλ, αλλά για κάτι βαθύτερο. Πρόκειται για τη διαφορά ανάμεσα στην άγνοια και τη γνώση, στην αδυναμία και την ισχύ.

»Έχουμε αναπτύξει το νου μας -και μόνο αυτόν- ως εκεί που δεν πάει άλλο. Όπως σας είπε ο Αρετένον, έχουμε τώρα να αντιμετωπίσουμε έναν κίνδυνο που απειλεί ολόκληρη τη φυλή μας. Είμαστε κάτω από τη σκιά ενός ακατανίκητου όπλου, ενάντια στο οποίο δεν υπάρχει κανενός είδους άμυνα.

»Η λύση βρίσκεται, κυριολεκτικά θα έλεγα, στα χέρια των Φιλένι. Πρέπει να Χρησιμοποιήσουμε τις ικανότητες τους για να αναπλάσουμε τον κόσμο μας και να εξαφανίσουμε την αιτία όλων των πολέμων. Πρέπει να γυρίσουμε προς τα πίσω, στις απαρχές του πολιτισμού μας, και να θέσουμε ξανά τα θεμέλια

του. Δεν θα είναι πλέον ασφαλώς μόνο *δικός μας* πολιτισμός, αφού θα τον μοιραζόμαστε με τους Φιλένι. Αυτοί θα είναι τα χέρια και εμείς οι εγκέφαλοι. Ω, έχω ονειρευτεί έναν κόσμο πολλά χρόνια μπροστά, όταν ακόμη και τα θαυμαστά πράγματα που βλέπετε γύρω σας θα θεωρούνται παιχνίδια για μικρά παιδιά! Υπάρχουν όμως ελάχιστοι φιλόσοφοι και χρειάζομαι ένα πιο απτό επιχείρημα από τα όνειρα. Το τελικό επιχείρημα πιστεύω ότι το έχω βρει, αλλά δεν μπορώ ακόμα να είμαι σίγουρος.

»Σου ζήτησα να έρθεις εδώ, Έρις, αφενός για να αναθερμάνουμε την παλιά μας φιλία και αφετέρου γιατί ο λόγος σου θα ασκεί πια μεγαλύτερη επιρροή από το δικό μου. Είσαι ήρωας για το λαό σου, ενώ ακόμη και οι Μιθράνιαν θα σε ακούσουν. Θέλω να επιστρέψεις, έχοντας μαζί σου κάποιους Φιλένι και μερικά από τα προϊόντα τους. Δείξε τα στους υπόλοιπους της φυλής σου και ζήτησε τους να στείλουν εδώ νέους άντρες για να μας βοηθήσουν στη δουλειά».

Έγινε μια παύση, κατά τη διάρκεια της οποίας η Τζέριλ δεν μπόρεσε να εντοπίσει ίχνος από τις σκέψεις του Έρις. Έπειτα αυτός απάντησε διστακτικά:

«Δεν έχω καταλάβει ακόμη. Τα αντικείμενα που φτιάχνουν οι Φιλένι είναι πολύ όμορφα και κάποια από αυτά ίσως να μας είναι χρήσιμα. Αλλά πώς μπορούν να μας αλλάξουν τόσο βαθιά όσο πιστεύεις;».

Ο Θηρόδημος αναστέναξε. Ο Έρις δεν μπορούσε να δει πέρα από το παρόν, το μέλλον που θα μπορούσε σύντομα να υπάρξει. Δεν είχε συλλάβει, όπως ο Θηρόδημος, την υπόσχεση που έδιναν τα πολυάσχολα χέρια και οι εγκέφαλοι των Φιλένι - τις πρώτες αχνές πιθανότητες της μηχανής. Ίσως και να μην καταλάβαινε ποτέ. Μπορούσε όμως να πειστεί.

Κρύβοντας τις βαθύτερες σκέψεις του, ο Θηρόδημος συνέχισε:

«Ίσως κάποια από αυτά τα αντικείμενα να είναι όντως παιχνίδια, Έρις, αλλά μπορεί να αποδειχθούν πιο ισχυρά από όσο νομίζεις. Θα είναι απαίσιο να αποχωριστείς την Τζέριλ, το ξέρω... Ίσως μπορώ να βρω κάποιον να σε πείσει».

Ο Έρις παρέμεινε σκεπτικός και η Τζέριλ έβλεπε ότι βρισκόταν σε μία από τις σκοτεινότερες διαθέσεις του.

«Αμφιβάλλω γι' αυτό» είπε.
«Μπορώ πάντως να προσπαθήσω». Ο Θηρόδημος σφύριξε και ένας Φιλένι ήρθε τρέχοντας. Είχαν μια σύντομη συζήτηση.
«Θα έρθεις μαζί μου, Έρις; Θα μας πάρει αρκετό χρόνο».
Ο Έρις τον ακολούθησε, ενώ οι υπόλοιποι έμειναν πίσω σύμφωνα με την επιθυμία του Θηρόδημου. Άφησαν τη μεγάλη σπηλιά και κατευθύνθηκαν προς μια σειρά από μικρότερα σπήλαια, που οι Φιλένι τα χρησιμοποιούσαν για τις διάφορες συναλλαγές τους.
Το παράξενο βουητό ηχούσε τώρα δυνατότερα στα αφτιά του Έρις, αλλά για λίγο δεν μπορούσε να δει από πού ερχόταν, καθώς το φως από τις άτεχνες λάμπες λαδιού ήταν πολύ αχνό. Έπειτα είδε έναν από τους Φιλένι να είναι σκυμμένος πάνω από ένα ξύλινο τραπέζι, πάνω στο οποίο κάτι στροβιλιζόταν γοργά. Το χειριζόταν ένα άλλο από τα μικρά πλάσματα μέσω ενός πεντάλ και ενός ιμάντα. Είχε δει τους αγγειοπλάστες να χρησιμοποιούν έναν παρόμοιο μηχανισμό, αλλά αυτός εδώ ήταν διαφορετικός. Επεξεργαζόταν ξύλο και όχι πηλό, ενώ τα δάχτυλα του αγγειοπλάστη είχαν αντικατασταθεί από μια αιχμηρή λεπίδα, από την οποία έπεφταν ελικοειδώς ροκανίδια που σχημάτιζαν συναρπαστικές σπείρες. Με τα πελώρια μάτια τους οι Φιλένι, που αντιπαθούσαν το έντονο φως του ήλιου, μπορούσαν να βλέπουν τέλεια στο μισοσκόταδο, αλλά πέρασε λίγη ώρα προτού μπορέσει ο Έρις να ανακαλύψει τι συνέβαινε. Ύστερα, ξαφνικά, κατάλαβε.
«Αρετένον» είπε η Τζέριλ όταν πια είχαν φύγει οι άλλοι «γιατί οι Φιλένι θα πρέπει να κάνουν όλα αυτά τα πράγματα για μας; Σίγουρα είναι πολύ ευτυχισμένοι όπως ζουν».

Ο Αρετένον σκέφτηκε ότι αυτή η ερώτηση ήταν τυπικό δείγμα του χαρακτήρα της Τζέριλ και δεν θα μπορούσε ποτέ να έχει τεθεί από τον Έρις.
«Θα έκαναν οτιδήποτε τους έλεγε ο Θηρόδημος» της απάντησε «και πέρα από αυτό υπάρχουν πολλά που μπορούμε να τους δώσουμε. Όταν στρέφουμε το νου μας στα προβλήματα τους, βλέπουμε ότι μπορούν πλέον να τα επιλύσουν με τρόπους που εκείνοι δεν έχουν ποτέ σκεφτεί. Είναι πολύ διψασμένοι

για μάθηση και ήδη έχουμε εξελίξει τον πολιτισμό τους κατά χιλιάδες γενιές μπροστά. Επιπλέον είναι από τη φύση τους πολύ αδύναμοι. Αν και δεν έχουμε την επιδεξιότητα τους, η δύναμή μας μας καθιστά ικανούς για έργα που εκείνοι δεν θα μπορούσαν ποτέ να πραγματοποιήσουν».

Είχαν περιπλανηθεί ως το χείλος του ποταμού και σταμάτησαν για ένα λεπτό κοιτάζοντας τα νερά του, που κυλούσαν χωρίς βιασύνη προς τη θάλασσα. Έπειτα η Τζέριλ στράφηκε για να προχωρήσει αντίθετα με τη ροή του ποταμού, αλλά ο Αρετένον τη σταμάτησε.

«Ο Θηρόδημος δεν θέλει να πάμε από εκεί ακόμη» της εξήγησε. «Είναι άλλο ένα από τα μικρά του μυστικά. Δεν του αρέσει να αποκαλύπτει τα σχέδια του πριν να είναι έτοιμα».

Ελαφρώς θιγμένη και φανερά περίεργη, η Τζέριλ γύρισε προς τα πίσω υπάκουα. Σίγουρα θα ξαναερχόταν σύντομα, όταν δεν θα ήταν κανείς εκεί.

Ήταν πολύ ήρεμα εδώ στη λιακάδα, στη ζέστη που παγίδευαν τα δέντρα. Η Τζέριλ είχε σχεδόν ξεπεράσει το φόβο της για το δάσος, αν και ήξερε ότι δεν θα ήταν ποτέ ευτυχισμένη εκεί.

Ο Αρετένον φαινόταν πολύ αφηρημένος και η Τζέριλ ήξερε ότι ήθελε κάτι να της πει και έβαζε πρώτα τις σκέψεις του σε τάξη. Λίγο αργότερα άρχισε να μιλάει με την ελευθερία που μπορεί να υπάρχει ανάμεσα σε δύο άτομα μόνο όταν συμπαθεί το ένα το άλλο, αλλά δεν είναι συναισθηματικά δεμένα μεταξύ τους.

«Είναι πολύ δύσκολο, Τζέριλ» άρχισε να λέει «να γυρίσει κάποιος την πλάτη του στα επιτεύγματα μιας ζωής. Κάποτε ήλπιζα ότι οι σπουδαίες νέες δυνάμεις που είχαμε ανακαλύψει θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν με ασφάλεια, αλλά τώρα ξέρω πως ο Θηρόδημος είχε δίκιο: Δεν μπορούμε να φτάσουμε πιο μακριά μόνο με το νου μας. Ο πολιτισμός μας υπήρξε εξαιρετικά μονόπλευρος, αν και όχι από δικό μας λάθος. Δεν μπορούμε να επιλύσουμε το θεμελιώδες πρόβλημα του πολέμου και της ειρήνης χωρίς τον έλεγχο στο φυσικό κόσμο, τον οποίο κατέχουν οι Φιλένι - και που ελπίζουμε να μας δανείσουν.

»Μπορεί να υπάρχουν εδώ και άλλες περιπέτειες για το νου μας, οι οποίες θα μας κάνουν να ξεχάσουμε τι εγκαταλείψαμε. Θα μάθουμε κάτι από τη φύση

επιτέλους. Ποια είναι η διαφορά ανάμεσα στο νερό και τη φωτιά, ανάμεσα στο ξύλο και την πέτρα; Τι είναι οι ήλιοι και τι είναι τα εκατομμύρια φωτάκια που φέγγουν αχνά στον ουρανό, όταν οι ήλιοι έχουν δύσει; Ίσως οι απαντήσεις σε όλα αυτά τα ερωτήματα να βρίσκονται στο τέρμα του νέου δρόμου που πρέπει ν' ακολουθήσουμε».

Έκανε μια παύση.

«Νέες γνώσεις -νέα σοφία- σε σφαίρες επιρροής που δεν είχαμε ονειρευτεί προηγουμένως. Μπορεί να μας γλιτώσει από τους κινδύνους που αντιμετωπίσαμε: Επειδή τίποτε από όσα θα μάθουμε από τη φύση δεν θα είναι ποτέ τόσο μεγάλη απειλή όσο οι κίνδυνοι που αποκαλύψαμε μέσα στον ίδιο το νου μας».

Η ροή των σκέψεων του Αρετένον διακόπηκε απότομα. Έπειτα είπε: «Νομίζω ότι ο Έρις θέλει να σε δει».

Η Τζέριλ αναρωτήθηκε για ποιο λόγο ο Έρις δεν έστειλε το μήνυμα στην ίδια. Επίσης νόμιζε πως διέκρινε έναν τόνο θυμηδίας στο νου του Αρετένον. Ή μήπως ήταν κάτι άλλο;

Δεν υπήρχε κανένα ίχνος του Έρις καθώς πλησίαζαν τις σπηλιές, αλλά τους περίμενε και, μόλις τους είδε, πήγε προς το μέρος τους χοροπηδώντας στη λιακάδα, προτού πλησιάσουν στην είσοδο. Η Τζέριλ έβγαλε άθελα της μια κραυγή και υποχώρησε μερικά βήματα καθώς ο σύντροφος της ερχόταν προς το μέρος της.

Γιατί ο Έρις ήταν ξανά αρτιμελής. Το ακρωτηριασμένο κομμάτι στο μέτωπο του είχε εξαφανιστεί. Στη θέση του βρισκόταν ένα καινούργιο λαμπερό κέρας, τόσο μεγαλόπρεπο όσο εκείνο που είχε χάσει.

Σε μια καθυστερημένη χειρονομία χαιρετισμού ο Έρις άγγιξε το κέρας του Αρετένον. Ύστερα έφυγε προς το δάσος με μεγάλα χαρούμενα άλματα -προηγουμένως όμως ο νους του συνάντησε τις σκέψεις της Τζέριλ, όπως σπάνια έκανε μετά τον πόλεμο.

«Άσ' τον να φύγει» της είπε ο Θηρόδημος μαλακά. «Προτιμάει να μείνει μόνος του. Όταν επιστρέψει, νομίζω πως θα τον βρεις αλλαγμένο». Άφησε ένα μικρό γελάκι. «Οι Φιλένι είναι έξυπνοι, έτσι δεν είναι; Ίσως τώρα ο Έρις να εκτιμήσει περισσότερο τα "παιχνίδια" τους».

«Ξέρω πως είμαι ανυπόμονος» είπε ο Θηρόδημος «αλλά είμαι γέρος πια και θέλω να δω τις αλλαγές να ξεκινούν στη διάρκεια της ζωής μου. Γι' αυτό αρχίζω τόσα πολλά σχέδια, με την ελπίδα πως κάποια από αυτά θα γίνουν πραγματικότητα. Αλλά σε αυτό εδώ έχω εναποθέσει τις περισσότερες ελπίδες μου».

Για μια στιγμή ο Θηρόδημος χάθηκε στις σκέψεις του. Ούτε ένας στους εκατό από τη φυλή *τον* δεν μπορούσε να μοιραστεί πλήρως το όνειρο του. Ούτε καν ο Έρις, που πίστευε σε αυτό περισσότερο με την καρδιά του παρά με το μυαλό του. Ίσως ο Αρετένον -ο ευφυής και διακριτικός Αρετένον, που αδημονούσε να εξουδετερώσει τις δυνάμεις που ο ίδιος αποκάλυψε στον κόσμο- να είχε δει στιγμιαία την πραγματικότητα. Ωστόσο, κανείς δεν μπορούσε να διαπεράσει τις σκέψεις του εκτός και αν το επιθυμούσε ο ίδιος.

«Γνωρίζετε το ίδιο καλά με εμένα» συνέχισε ο Θηρόδημος, καθώς προχωρούσαν αντίθετα προς τη φορά του ποταμού «ότι όλοι οι πόλεμοι που έχουμε κάνει έχουν την ίδια αιτία - την τροφή. Εμείς και οι Μιθράνιαν είμαστε παγιδευμένοι σε αυτή την ήπειρο με τους περιορισμένους φυσικούς πόρους της, τους οποίους δεν μπορούμε να αυξήσουμε με κανέναν τρόπο. Από πάνω μας υψώνεται πάντα το φάσμα του λιμού και, σε πείσμα του περίφημου νου μας, δεν μπορούμε να κάνουμε τίποτε γι' αυτό. Ω ναι, σκάψαμε μερικά αυλάκια άρδευσης με τις οπλές μας, αλλά πόσο λίγο μας βοήθησαν!

»Οι Φιλένι ανακάλυψαν πώς να καλλιεργούν φυτά που αυξάνουν κατά πολύ τη γονιμότητα του εδάφους. Πιστεύω ότι μπορούμε και εμείς να κάνουμε το ίδιο - από τη στιγμή που θα προσαρμόσουμε τα εργαλεία τους για δική μας χρήση. Αυτή είναι η πρώτη μας αποστολή, αλλά δεν είναι αυτή που επιθυμώ με όλη μου την καρδιά. Η τελική λύση στο πρόβλημα μας, Έρις, *θα πρέπει να είναι η ανακάλυψη καινούργιων, παρθένων εδαφών, στα οποία θα μπορεί να μετοικήσει ο λαός μας*».

Χαμογέλασε με την κατάπληξη των υπόλοιπων.

«Όχι, μη με περνάτε για τρελό. Υπάρχουν τέτοιοι τόποι, είμαι σίγουρος για αυτό. Κάποτε στάθηκα στην άκρη του ωκεανού και είδα ένα μεγάλο κοπάδι πουλιών να έρχεται στην ξηρά από τη θάλασσα. Τα είδα επίσης να πετούν

προς την αντίθετη κατεύθυνση, τόσο αποφασιστικά, που σίγουρα πήγαιναν σε μια άλλη χώρα. Και τα ακολούθησα με τις σκέψεις μου».

«Ακόμη κι αν η θεωρία σου ισχύει, όπως πιθανότατα συμβαίνει» είπε ο Έρις «σε τι μπορεί να μας χρησιμεύσει;». Έκανε μια χειρονομία προς το ποτάμι που κυλούσε πλάι τους. «Πνιγόμαστε στο νερό και δεν μπορείς να κατασκευάσεις ένα σχοινί που να αντέχει το βάρος μας...» Οι σκέψεις του άρχισαν ξαφνικά να τρεμοσβήνουν και να χάνονται σε ένα χάος από ετερόκλητες ιδέες.

Ο Θηρόδημος χαμογέλασε.

«Αρα, υπέθεσες τι ελπίζω να καταφέρω. Λοιπόν, τώρα μπορείς να δεις αν έχεις δίκιο».

Είχαν φτάσει σε ένα επίπεδο τμήμα της όχθης, πάνω στο οποίο μια ομάδα Φιλένι δούλευαν πυρετωδώς υπό την επίβλεψη μερικών βοηθών του Θηρόδημου. Αραγμένο στην άκρη του ποταμού βρισκόταν ένα περίεργο αντικείμενο, το οποίο ο Έρις συνειδητοποίησε ότι ήταν φτιαγμένο από πολλούς κορμούς δέντρων, που ήταν ενωμένοι μεταξύ τους με σχοινιά.

Κοίταξαν γοητευμένοι, καθώς η δραστηριότητα των εργατών κορυφωνόταν. Σπρώχνοντας και τραβώντας, κατάφεραν να ρίξουν τη σχεδία στο νερό με ένα δυνατό παφλασμό. Ο αφρός που δημιουργήθηκε είχε μόλις κοπάσει, όταν ένας νεαρός Μιθράνιαν πήδηξε από την όχθη και άρχισε να χορεύει χαρούμενα πάνω στη σχεδία, η οποία τώρα τραβούσε την πρυμάτσα λες και ανυπομονούσε να ακολουθήσει το ποτάμι ως τη θάλασσα. Ένα λεπτό αργότερα ανέβηκαν κι άλλοι δίπλα του, πανηγυρίζοντας για την επικράτηση τους σε ένα νέο στοιχείο. Οι μικροί Φιλένι, ανίκανοι να πραγματοποιήσουν κι αυτοί το άλμα, έστεκαν κοιτάζοντας υπομονετικά στην όχθη ενώ οι αφέντες τους διασκέδαζαν.

Η διάχυτη ευθυμία δεν πέρασε απαρατήρητη από κανέναν, παρ' όλο που ελάχιστοι από τους παρευρισκόμενους συνειδητοποίησαν ότι βρίσκονταν σε μια κρίσιμη καμπή της ιστορίας. Μόνο ο Θηρόδημος στεκόταν λίγο παράμερα από τους υπόλοιπους, χαμένος στις σκέψεις του. Αυτή η πρωτόγονη σχεδία ήταν απλώς η αρχή, το ήξερε. Θα έπρεπε να δοκιμαστεί πρώτα στο ποτάμι και

έπειτα κατά μήκος των ακτών του ωκεανού. Αυτό θα έπαιρνε χρόνια και δεν πίστευε πως θα προλάβαινε να δει τους πρώτους ταξιδιώτες να επιστρέφουν από αυτές τις υπέροχες χώρες, η ύπαρξη των οποίων αυτή τη στιγμή δεν ήταν τίποτε περισσότερο από εικασίες. Κι όμως ότι είχε αρχίσει θα το τελείωναν κάποιοι άλλοι.

Πάνω από τα κεφάλια τους ένα σμήνος πουλιών πετούσε μέσα από το δάσος. Ο Θηρόδημος τα παρατήρησε να περνούν, απολαμβάνοντας το γεγονός ότι ήταν ελεύθερα να κινούνται κατά βούληση πάνω από στεριές και θάλασσες. Ο ίδιος είχε αρχίσει την κατάκτηση των υδάτων για χάρη της φυλής του, αλλά το ότι κάποια μέρα οι ουρανοί θα ήταν επίσης δικοί τους ήταν κάτι έξω από τη σφαίρα ακόμη και της δικής του φαντασίας.

Ο Αρετένον, η Τζέριλ και οι υπόλοιποι της αποστολής είχαν ήδη περάσει στην απέναντι όχθη, όταν ο Έρις αποχαιρέτισε τον Θηρόδημο. Αυτή τη φορά τα είχαν καταφέρει χωρίς ν' αγγίξει το σώμα τους ούτε σταγόνα νερό, καθώς η σχεδία είχε ταξιδέψει ως εκεί και παρείχε πολύτιμες υπηρεσίες ως φεριμπότ. Ένα νέο βελτιωμένο μοντέλο βρισκόταν ήδη υπό κατασκευή, αφού ήταν οδυνηρά προφανές πως το πρωτότυπο δεν ήταν πολύ ικανό για θαλασσινά ταξίδια. Αυτές οι αρχικές δυσκολίες θα μπορούσαν γρήγορα να ξεπεραστούν από σχεδιαστές οι οποίοι, ακόμη και αν ήταν αναγκασμένοι να δουλεύουν με τα εργαλεία της Λίθινης Εποχής, μπορούσαν να εφαρμόσουν με ευκολία τα μαθηματικά των μετάκεντρων, της άνωσης και της προηγμένης υδροδυναμικής.

«Η αποστολή σου δεν θα είναι εύκολη» είπε ο Θηρόδημος «επειδή δεν μπορείς να δείξεις στο λαό σου όλα όσα αντίκρισες εδώ. Αρχικά θα πρέπει να είσαι ικανοποιημένος αν φυτέψεις το σπόρο, αν διεγείρεις το ενδιαφέρον και την περιέργεια - κυρίως στους νέους που θα θελήσουν να έρθουν εδώ για να μάθουν περισσότερα. Ίσως συναντήσεις αντίσταση: Είναι κάτι που το περιμένω. Όμως, κάθε φορά που θα επιστρέφεις σε μας, θα έχουμε να σου δείξουμε καινούργια πράγματα και θα ενδυναμώνουμε τα επιχειρήματα σου».

Άγγιξαν ο ένας το κέρας του άλλου. Ο Έρις έφευγε παίρνοντας μαζί του τη

γνώση που επρόκειτο να αλλάξει τον κόσμο - πολύ αργά στην αρχή, έπειτα πιο γρήγορα. Από τη στιγμή που θα κατέρρεαν τα εμπόδια, από τη στιγμή που οι Μιθράνιαν και οι Αθιλένι θα είχαν τα απλά εργαλεία που θα μπορούσαν να δέσουν στα μπροστινά άκρα τους και να τα χρησιμοποιήσουν χωρίς βοήθεια, η πρόοδος θα ήταν γοργή. Προς το παρόν όμως θα έπρεπε να στηριχτούν στα χέρια των Φιλένι - και υπήρχαν τόσο λίγοι από αυτή τη φυλή.

Ο Θηρόδημος ήταν πολύ ικανοποιημένος. Μόνο μία πλευρά του θέματος τον απογοήτευε, το γεγονός ότι ήλπιζε πως ο Έρις, που ήταν πάντα ο πιο αγαπημένος του μαθητής, θα μπορούσε επίσης να είναι και ο διάδοχος του. Γιατί ο Έρις που γυρνούσε τώρα στο λαό του δεν ήταν πλέον εγωκεντρικός ή πικραμένος, επειδή είχε μια αποστολή και έτρεφε ελπίδες για το μέλλον. Του έλειπε όμως το παθιασμένο και μακροπρόθεσμο όραμα που χρειαζόταν σε αυτή την περίπτωση. Αναγκαστικά, αυτό που είχε αρχίσει ο Θηρόδημος θα το συνέχιζε ο Αρετένον. Αυτό ήταν αναπόφευκτο και δεν υπήρχε λόγος να σκέφτεται από τώρα αυτά τα ζητήματα. Ο Θηρόδημος ήταν πολύ γέρος, αλλά ήξερε ότι θα ξανασυναντούσε τον Έρις πολλές φορές εδώ, δίπλα στο ποτάμι, στην είσοδο της γης του.

Η σχεδία δεν υπήρχε πια και, μολονότι την περίμενε, ο Έρις σταμάτησε μαγεμένος από τη μεγαλοπρέπεια της γέφυρας, που λικνιζόταν ελαφρά στο αεράκι. Η κατασκευή της δεν ταίριαζε τόσο με το σχεδιασμό της -αρκετές μαθηματικές γνώσεις είχαν επιστρατευτεί για τη δημιουργία της παραβολικής ανάρτησης-, ωστόσο παρέμενε το πρώτο επίτευγμα μηχανικής στην ιστορία. Αν και ήταν κατασκευασμένη ολοκληρωτικά από ξύλο και σχοινί, προανήγγειλε το σχήμα των μεταλλικών γιγάντων που θα ακολουθούσαν.

Ο Έρις έκανε μια στάση στη μέση του ποταμού. Μπορούσε να δει τον καπνό που υψωνόταν πάνω από τα ναυπηγεία που έβλεπαν προς τον ωκεανό και να διακρίνει τους ιστούς από τα νέα σκάφη που κατασκευάζονταν για το παράλιο εμπόριο. Του ήταν δύσκολο να πιστέψει πως την πρώτη φορά που πέρασε αυτό το ποτάμι τον τραβούσαν ενώ κρεμόταν από ένα σχοινί.

Ο Αρετένον τούς περίμενε στην απέναντι όχθη. Οι κινήσεις του ήταν αργές

πια, όμως τα μάτια του έλαμπαν ακόμη με εκείνη την παλιά ανυπόμονη ευφυΐα. Χαιρέτησε τον Έρις θερμά.

«Χαίρομαι που ήρθες τώρα. Έφτασες πάνω στην ώρα».

Αυτό, από ότι γνώριζε ο Έρις, μπορούσε να σημαίνει μόνο ένα πράγμα.

«Γύρισαν τα πλοία;»

«Σχεδόν. Τα είδαν πριν από μία ώρα στον ορίζοντα, θα πρέπει να φτάσουν από στιγμή σε στιγμή και θα μάθουμε επιτέλους την αλήθεια έπειτα από όλα αυτά τα χρόνια. Μακάρι...»

Οι σκέψεις του έσβησαν σιγά σιγά, αλλά ο Έρις μπορούσε να συνεχίσει το συλλογισμό του. Είχαν φτάσει μπροστά στη μεγάλη πυραμίδα από πέτρα όπου κείτονταν ο Θηρόδημος - ο Θηρόδημος που ήταν ο εγκέφαλος πίσω από όλα αυτά και δεν θα μάθαινε ποτέ αν το πολυπόθητο όνειρο του είχε πραγματοποιηθεί ή όχι.

Μια καταιγίδα πλησίαζε από τον ωκεανό, γι' αυτό και βιάστηκαν να διασχίσουν τον καινούργιο δρόμο που είχε χαραχτεί κατά μήκος του ποταμού. Μικρές βάρκες ενός είδους που ο Έρις δεν είχε ξαναδεί περνούσαν κάπου κάπου από μπροστά τους, με χειριστή κάποιον Αθιλένι ή κάποιο Μιθράνιαν με ξύλινα πετάλια δεμένα στα μπροστινά άκρα του. Ο Έρις χαιρόταν πάντα με τα νέα επιτεύγματα που απελευθέρωναν το λαό του από τα παλιά δεσμά. Κι όμως, μερικές φορές έμοιαζαν με παιδιά που ξαφνικά βρέθηκαν σε ένα θαυμάσιο νέο κόσμο γεμάτο συναρπαστικά και ενδιαφέροντα πράγματα που θα μπορούσαν να κάνουν, ανεξάρτητα με το αν θα τους ήταν χρήσιμα ή όχι. Την τελευταία δεκαετία ο Έρις είχε ανακαλύψει ότι η καθαρή ευφυΐα από μόνη της δεν ήταν αρκετή. Υπήρχαν δεξιότητες που δεν μπορούσαν να αποκτηθούν, όσο μεγάλη και αν ήταν η πνευματική προσπάθεια. Αν και η φυλή του είχε ξεπεράσει σε μεγάλο βαθμό το φόβο του νερού, ήταν ακόμη ανίκανοι ν' αντιμετωπίσουν τα νερά του ωκεανού, και έτσι οι Φιλένι είχαν γίνει οι πρώτοι θαλασσοπόροι στον κόσμο.

Η Τζέριλ κοίταξε γύρω της νευρικά, καθώς ο πρώτος κεραυνός έφτασε από τη μεριά της θάλασσας. Φορούσε ακόμη το περιδέραιο που της είχε δώσει ο Θηρόδημος πριν από τόσα χρόνια, αλλά δεν ήταν πια το μοναδικό της

στολίδι.
«Ελπίζω ότι τα πλοία θα είναι ασφαλή» είπε ανήσυχα.
«Δεν φυσάει πολύ και σίγουρα θα έχουν αντιμετωπίσει πολύ χειρότερες καταιγίδες από αυτή» τη διαβεβαίωσε ο Αρετένον, καθώς έμπαιναν στη σπηλιά του. Ο Έρις και η Τζέριλ κοίταζαν γύρω τους με ανυπομονησία και μεγάλη περιέργεια, αναζητώντας τα νέα «θαύματα» που είχαν κατασκευάσει οι Φιλένι κατά τη διάρκεια της απουσίας τους. Αν υπήρχαν όμως κάποια, ήταν, ως συνήθως, καλά κρυμμένα, ώσπου να αποφασίσει ο Αρετένον να τους τα δείξει. Παρουσίαζε ακόμη μια μάλλον παιδιάστικη προτίμηση για τέτοιου είδους μικρές εκπλήξεις και μυστήρια.
Η συνάντηση τους περιβαλλόταν από μια κάποια αοριστία, η οποία θα μπέρδευε έναν εξωτερικό παρατηρητή που θα αγνοούσε την αιτία της. Καθώς ο Έρις μιλούσε για τις αλλαγές στον έξω κόσμο, για την επιτυχία των νέων οικισμών των Φιλένι και για τη διάδοση της γεωργίας ανάμεσα στα μέλη της φυλής του, ο Αρετένον τον άκουγε μεν, αλλά όχι με ιδιαίτερη προσοχή. Η σκέψη η δική του και των φίλων του βρισκόταν μακριά, στη θάλασσα, στα πλοία που ίσως έφερναν τα σπουδαιότερα νέα που είχε ακούσει ποτέ ο κόσμος.
Όταν ο Έρις τελείωσε την αναφορά του, ο Αρετένον σηκώθηκε και άρχισε να βηματίζει ανήσυχα μέσα στο δωμάτιο.
«Τα κατάφερες καλύτερα από όσο τολμούσαμε να ελπίζουμε στην αρχή. Τουλάχιστον δεν έχει γίνει πόλεμος εδώ και μια γενιά, ενώ οι προμήθειες μας σε τρόφιμα υπερκαλύπτουν τις ανάγκες του πληθυσμού για πρώτη φορά στην ιστορία - χάρη στις καινούργιες μεθόδους καλλιέργειας».
Ο Αρετένον έριξε μια ματιά στην επίπλωση του δωματίου του, ανακαλώντας με προσπάθεια το γεγονός ότι κατά τη διάρκεια της νιότης του οτιδήποτε έβλεπε τώρα θα του είχε φανεί τότε ακατόρθωτο ή ανούσιο. Δεν υπήρχαν τότε ούτε τα πιο απλά εργαλεία ή, αν υπήρχαν, ο λαός του δεν τα γνώριζε. Τώρα είχαν πλοία, γέφυρες και σπίτια - και αυτή ήταν μόνο η αρχή.
«Είμαι πολύ ικανοποιημένος» είπε. «Καταφέραμε, όπως είχαμε σχεδιάσει, να εκτρέψουμε τη ροή του πολιτισμού μας, απομακρύνοντας τον από τους κινδύ-

νους που βρίσκονταν μπροστά μας. Οι δυνάμεις που κατέστησαν δυνατή την εξάπλωση της Τρέλας σύντομα θα ξεχαστούν: Ελάχιστοι από εμάς τις γνωρίζουν ακόμη και θα πάρουμε το μυστικό αυτό μαζί μας. Ίσως όταν τις ανακαλύψουν οι απόγονοι μας να είναι αρκετά σοφοί ώστε να τις χρησιμοποιήσουν σωστά. Ωστόσο έχουμε αποκαλύψει τόσα καινούργια θαύματα, που μπορεί να περάσουν χιλιάδες γενιές προτού στραφούμε ξανά στο νου μας για να χρησιμοποιήσουμε τις δυνάμεις που βρίσκονται κλεισμένες μέσα σ' αυτόν».
Το στόμιο της σπηλιάς φωτίστηκε από την ξαφνική λάμψη της αστραπής.
Η καταιγίδα πλησίαζε, αν και ήταν ακόμη μερικά χιλιόμετρα μακριά. Η βροχή είχε αρχίσει να πέφτει με μεγάλες θυμωμένες σταγόνες από το μολυβί ουρανό.

«Ελάτε στην επόμενη σπηλιά να δείτε κάποια από τα καινούργια πράγματα που έχουν γίνει μετά την τελευταία σας επίσκεψη, ενώ περιμένουμε τα πλοία» είπε ο Αρετένον απότομα.

Ήταν μια αλλόκοτη συλλογή. Πάνω σε έναν πάγκο βρίσκονταν πλάι πλάι εργαλεία και εφευρέσεις που σε άλλους πολιτισμούς θα απείχαν μεταξύ τους χιλιάδες χρόνια. Η Λίθινη Εποχή είχε περάσει* ο χαλκός και το σίδερο είχαν φτάσει, ενώ ήδη είχαν κατασκευαστεί τα πρώτα άτεχνα επιστημονικά όργανα για τα πειράματα που θα έσπρωχναν προς τα πίσω τα σύνορα του αγνώστου. Υπήρχαν ένας πρωτόγονος αποστακτικός σωλήνας, καθώς και οι πρώτοι φακοί που αντίκριζε το σύμπαν, οι οποίοι λες και περίμεναν να αποκαλύψουν τους κόσμους που κανείς δεν γνώριζε ότι υπάρχουν, τους κόσμους του απείρως μικρού και του απείρως μεγάλου.

Η καταιγίδα ξέσπασε όταν ο Αρετένον τελείωνε με την περιγραφή των αντικειμένων. Κάπου κάπου έριχνε ένα βλέμμα στην είσοδο της σπηλιάς, σαν να περίμενε κάποιον αγγελιοφόρο από το λιμάνι, αλλά κανείς δεν τους διέκοψε, πέρα από τις περιστασιακές βροντές.

«Σας έδειξα τα πιο σημαντικά αντικείμενα» είπε «άλλα υπάρχει και κάτι που μπορεί να σας διασκεδάσει όσο περιμένετε. Όπως σας έχω ήδη πει, στείλαμε παντού αποστολές για να περισυλλέξουν και να ταξινομήσουν όσο το δυνατόν περισσότερα πετρώματα, ελπίζοντας να βρούμε χρήσιμα μεταλλεύματα. Μία

από αυτές έφερε πίσω αυτό».
Έσβησε τα φώτα και ο χώρος σκοτείνιασε τελείως.
«Θα περάσει λίγη ώρα ώσπου να ευαισθητοποιηθούν τα μάτια σας και να μπορέσετε να το δείτε» τους προειδοποίησε ο Αρετένον. «Απλά κοιτάξτε εκεί, σε αυτή τη γωνία».
Ο Έρις άνοιξε διάπλατα τα μάτια του στο σκοτάδι. Αρχικά δεν μπορούσε να δει τίποτε: Έπειτα, αργά, ένα αχνογάλανο φως άρχισε να γίνεται ορατό. Ήταν τόσο αμυδρό και διάχυτο, που δεν μπορούσε να συγκεντρώσει το βλέμμα του σ' αυτό. Έτσι, κινήθηκε προς τα εμπρός.
«Στη θέση σου δεν θα το πλησίαζα πολύ» τον συμβούλευσε ο Αρετένον. «Μοιάζει συνηθισμένο, αλλά οι Φιλένι που το βρήκαν και το κουβάλησαν εμφάνισαν ορισμένα περίεργα εγκαύματα. Βέβαια, είναι πολύ κρύο όταν το ακουμπάς. Μια μέρα θα μάθουμε το μυστικό που κρύβει: Δεν νομίζω όμως ότι πρόκειται για κάτι το σημαντικό».
Μια αστραπή έσκισε τον ουρανό και η αντανάκλαση της φώτισε για λίγο το χώρο, στέλνοντας παράξενες σκιές στα τοιχώματα της σπηλιάς. Την ίδια στιγμή ένας Φιλένι στάθηκε στην είσοδο και φώναξε κάτι στον Αρετένον με τη λεπτή τσιριχτή φωνή του. Εκείνος έβγαλε μια θριαμβευτική κραυγή, όπως θα είχε κάνει και κάποιος προγονός του σε ένα αρχαίο πεδίο μάχης. Ύστερα οι σκέψεις του πλημμύρισαν το νου του Έρις.
«Γη! Βρήκαν γη. Μια νέα ήπειρος μας περιμένει!»
Ο Έρις αισθάνθηκε το θρίαμβο και τη νίκη να θεριεύουν μέσα του, όπως το νερό που αναβλύζει από την πηγή. Μπροστά του ανοιγόταν ένας ολοκάθαρος, μεγαλειώδης δρόμος προς το μέλλον, τον οποίο θ' ακολουθούσαν τα παιδιά τους, κατακτώντας στο πέρασμα τους τον κόσμο και τα μυστικά του. Το όραμα του Θηρόδημου αναδείχθηκε επιτέλους ξεκάθαρο μπροστά στα μάτια του. Έψαξε το νου της Τζέριλ για να μοιραστεί τη χαρά του - και κατάλαβε πως ήταν κλειστός για κείνον. Σκύβοντας προς το μέρος της μέσα στο σκοτάδι, αισθάνθηκε πως εκείνη κοίταζε ακόμη επίμονα προς το βάθος της σπηλιάς, λες και δεν είχε ακούσει ποτέ τα θαυμάσια νέα, μην μπορώντας να αποστρέψει το βλέμμα της από την αινιγματική λάμψη.

Ο βροντή αντήχησε μέσα στη νύχτα. Ο Έρις ένιωσε το σώμα της Τζέριλ να τρέμει δίπλα του και έστειλε τη σκέψη του να την παρηγορήσει. «Μη φοβάσαι τον κεραυνό» της είπε απαλά. «Τι υπάρχει πια για να φοβάσαι;»

«Δεν ξέρω» απάντησε εκείνη. «Φοβάμαι, αλλά όχι τον κεραυνό. Έρις, έχουμε καταφέρει υπέροχα πράγματα και εύχομαι να ήταν εδώ ο Θηρόδημος για να τα δει. Αλλά που θα μας οδηγήσει τελικά αυτός ο νέος δρόμος;» Τα λόγια που είχε ανταλλάξει με τον Αρετένον είχαν γυρίσει και στοίχειωναν τις σκέψεις της. Θυμήθηκε τον περίπατο τους πλάι στο ποτάμι, πριν από πολλά χρόνια, όταν της είχε μιλήσει για τις ελπίδες του και είχε πει: «Ασφαλώς τίποτε από όσα θα μάθουμε από τη φύση δεν θα είναι ποτέ τόσο μεγάλη απειλή όσο οι κίνδυνοι που ανακαλύψαμε μέσα στον ίδιο το νου μας». Τώρα ένιωθε λες και οι λέξεις την περιγελούσαν, σκιάζοντας το λαμπρό μέλλον γιατί όμως δεν ήξερε.

Μόνο αυτοί από όλες τις φυλές του σύμπαντος είχαν φτάσει στο δεύτερο σταυροδρόμι χωρίς να περάσουν το πρώτο. Τώρα έπρεπε ν' ακολουθήσουν το δρόμο που είχαν παραλείψει και ν' αντιμετωπίσουν την πρόκληση που περίμενε στο τέλος του - την πρόκληση από την οποία δεν μπορούσαν να ξεφύγουν αυτή τη φορά.

Μέσα στο σκοτάδι τα ετοιμοθάνατα άτομα έλαμπαν σταθερά μέσα στο πέτρωμα. Θα συνέχιζαν να λάμπουν, λίγο πιο αχνά, ακόμη και όταν ο Έρις και η Τζέριλ θα ήταν πια σκόνη, υστέρα από πολλούς αιώνες. Θα ήταν ελάχιστα πιο αχνά όταν ο πολιτισμός που είχαν χτίσει θα είχε πλέον ανακαλύψει τα μυστικά τους.

«ΑΝ ΣΕ ΞΕΧΑΣΩ, Ω ΓΗ...»

Όταν ο Μάρβιν ήταν δέκα χρονών, ο πατέρας του τον πήρε μαζί του και, αφού ανηφόρισαν τους μεγάλους διαδρόμους που αντηχούσαν και πέρασαν από τα τμήματα της Διοίκησης και της Εξουσίας, βρέθηκαν στα πιο ψηλά επίπεδα, ανάμεσα στην οργιώδη βλάστηση των αγροκτημάτων. Του Μάρβιν τού άρεσε εκεί: Ήταν διασκεδαστικό να παρακολουθεί τα υπέροχα λυγερά φυτά να έρπουν πρόθυμα προς το φως του ήλιου, που περνούσε μέσα από το φίλτρο των πλαστικών θόλων για να τα συναντήσει. Παντού μύριζε ζωή, ξυπνώντας ανομολόγητους πόθους στην καρδιά του. Δεν χρειαζόταν πια να εισπνέει τον ξερό ψυχρό αέρα των κατοικημένων επιπέδων, που ήταν απαλλαγμένος από κάθε οσμή, εκτός από την αψιά μυρωδιά του όζοντος. Ευχόταν να μπορούσε να μείνει εκεί λίγο ακόμα, αλλά ο πατέρας δεν θα τον άφηνε. Συνέχισαν να προχωρούν, ώσπου έφτασαν στην είσοδο του Αστεροσκοπείου, όπου δεν είχε ξαναπάει. Δεν σταμάτησαν όμως εκεί και ο Μάρβιν, γεμάτος ενθουσιασμό, ήξερε ότι του απέμενε μόνο ένας στόχος: Για πρώτη φορά στη ζωή του θα έβγαινε Έξω.

Στη μεγάλη αίθουσα συντήρησης υπήρχαν καμιά δεκαριά οχήματα επιφανείας με μεγάλα λάστιχα και καμπίνες σε συνθήκες κανονικής πίεσης. Πρέπει να είχαν ειδοποιηθεί για την άφιξη τους, καθώς αμέσως τους οδήγησαν στο μικρό ανιχνευτικό όχημα που περίμενε στην τεράστια κυκλική πόρτα του θαλάμου αποσυμπίεσης. Γεμάτος ένταση και προσμονή, ο Μάρβιν βολεύτηκε στη στενή καμπίνα, ενώ ο πατέρας του έβαζε μπροστά τη μηχανή και έλεγχε τα χειριστήρια. Η εσωτερική πόρτα του θαλάμου άνοιξε και, αφού μπήκαν, έκλεισε πάλι. Άκουσε το βρυχηθμό των αεραντλιών να σιγοσβήνει καθώς η πίεση έπεφτε στο μηδέν. Τότε άναψε η ένδειξη «Κενό», η εξωτερική πόρτα άνοιξε και μπροστά στα μάτια του Μάρβιν απλώθηκε ο τόπος που θα επισκεπτόταν για πρώτη φορά.

Τον είχε δει σε φωτογραφίες, βέβαια. Τον είχε δει εκατοντάδες φορές στην οθόνη της τηλεόρασης. Τώρα όμως βρισκόταν μπροστά του και πύρωνε κάτω από τον ανελέητο ήλιο, που προχωρούσε αργά στον κατάμαυρο ουρανό. Κάρφωσε τα μάτια του στη δύση, πέρα από την εκτυφλωτική λάμψη του ήλιου - και είδε τα άστρα. Του είχαν πει ότι βρίσκονται εκεί κι όμως δεν το είχε πολυπιστέψει. Τα κοίταζε για πολλή ώρα, απορώντας πώς κάτι τόσο μικροσκοπικό μπ;ορούσε να είναι και τόσο φωτεινό. Ξαφνικά θυμήθηκε ένα ποιηματάκι που είχε διαβάσει κάποτε σε ένα από τα βιβλία του πατέρα του:

Αστεράκι μου λαμπρό,
εκεί ψηλά στον ουρανό
τρεμοπαίζεις σαν σε κοιτώ.
Τι να 'σαι άραγε, ρωτώ.

Ήξερε βέβαια τι ήταν τα άστρα. Θα πρέπει να είσαι πολύ ανόητος για να κάνεις μια τέτοια ερώτηση. Και τι θα πει «τρεμοπαίζεις»; Με μια ματιά μπορούσε να δει πως όλα τα αστέρια έλαμπαν με το ίδιο σταθερό φως. Εγκατέλειψε τον προβληματισμό του και έστρεψε την προσοχή του στο τοπίο γύρω του. Διέσχιζαν μια πεδιάδα με εκατόν πενήντα χιλιόμετρα την ώρα, ενώ τα τεράστια λάστιχα σήκωναν σύννεφα σκόνης πίσω τους. Η Αποικία δεν φαινόταν πουθενά: Στα λίγα λεπτά που κοίταζε τ' άστρα οι θόλοι της και οι πύργοι των τηλεπικοινωνιών είχαν βουλιάξει κάτω από τη γραμμή του ορίζοντα. Ωστόσο, υπήρχαν άλλες ενδείξεις ανθρώπινης παρουσίας. Σε απόσταση περίπου δυο χιλιομέτρων ο Μάρβιν διέκρινε τα αλλόκοτα κτίρια που ήταν συγκεντρωμένα γύρω από την είσοδο ενός ορυχείου. Κάθε τόσο ένα σύννεφο ατμού αναδυόταν από μια κοντή υψικάμινο και διαλυόταν αμέσως.

Προσπέρασαν το ορυχείο γρήγορα. Ο πατέρας οδηγούσε ριψοκίνδυνα και επιδέξια, λες και -παράξενη σκέψη για ένα παιδί- προσπαθούσε να ξεφύγει από κάτι. Σε λίγα λεπτά εόρτασαν στην άκρη του οροπεδίου όπου ήταν χτισμένη η Αποικία. Το έδαφος κατηφόριζε σε μια απότομη πλαγιά, που οι πρόποδες της χάνονταν στις σκιές. Μπροστά τους, όσο έφτανε το βλέμμα, απλωνόταν μια

ερημιά γεμάτη κρατήρες, οροσειρές και φαράγγια. Στο φως του ήλιου που έγερνε στον ορίζοντα οι βουνοκορφές έμοιαζαν με πύρινα νησιά σε μια σκοτεινή θάλασσα. Και τα αστέρια ψηλά εξακολουθούσαν να λάμπουν σταθερά.

Ο δρόμος σταματούσε εκεί - αλλά όχι. Ο Μάρβιν έσφιξε τις γροθιές του καθώς το αμάξι περνούσε την άκρη της πλαγιάς και ξεκινούσε τη μεγάλη κατάβαση. Τότε είδε το δυσδιάκριτο μονοπάτι που κατηφόριζε το βουνό και ησύχασε λιγάκι. Κι άλλοι άνθρωποι, σκέφτηκε, είχαν ακολουθήσει αυτό το δρόμο πρωτύτερα. Η νύχτα έπεσε απότομα καθώς διέσχισαν τη γραμμή της σκιάς και ο ήλιος βυθίστηκε κάτω από την κορυφή του βουνού. Οι δίδυμοι προβολείς ζωντάνεψαν, ρίχνοντας ασπρογάλανες δέσμες φωτός στα βράχια μπροστά τους, έτσι δεν χρειάστηκε να μειώσουν ταχύτητα. Συνέχισαν για ώρες, διασχίζοντας κοιλάδες και προσπερνώντας τους πρόποδες βουνών που οι κορφές τους έμοιαζαν ν' αγγίζουν τα αστέρια, ενώ πού και πού συναντούσαν ξανά το φως του ήλιου καθώς σκαρφάλωναν σε μεγαλύτερο υψόμετρο.

Και τώρα, στα δεξιά τους, ανοιγόταν μια σκονισμένη ρυτιδιασμένη πεδιάδα και στα αριστερά, με τις πλαγιές και τα υψίπεδα της να ανεβαίνουν χιλιόμετρα ολόκληρα προς τον ουρανό, μια οροσειρά απλωνόταν ως το βάθος, μέχρι που οι κορυφές της βούλιαζαν κάτω από τον ορίζοντα. Τίποτε δεν φανέρωνε πως οι άνθρωποι είχαν εξερευνήσει αυτή τη γη, κι όμως κάποια στιγμή προσπέρασαν το κουφάρι ενός κατεστραμμένου πυραύλου, ενώ δίπλα του πρόσεξαν έναν πέτρινο τύμβο με ένα μεταλλικό σταυρό στην κορυφή του.

Ο Μάρβιν είχε την αίσθηση πως τα βουνά θα συνεχίζονταν για πάντα. Τελικά, όμως, πολλές ώρες αργότερα η οροσειρά κατέληξε σε μια πανύψηλη απόκρημνη κορφή που ξεπρόβαλλε απότομα μέσα από ένα σύμπλεγμα μικρών λόφων. Κατηφόρισαν σε μια αβαθή κοιλάδα που σχημάτιζε μια μεγάλη καμπύλη προς την απέναντι πλευρά των βουνών. Και τότε ο Μάρβιν άρχισε να συνειδητοποιεί πως κάτι πολύ παράξενο συνέβαινε στη γη που απλωνόταν μπροστά τους.

Ο ήλιος είχε πια κρυφτεί πίσω από τους λόφους στα δεξιά τους· η κοιλάδα μπροστά τους θα έπρεπε να είναι βυθισμένη στο απόλυτο σκοτάδι. Κι όμως, ήταν λουσμένη σε ένα ψυχρό λευκό φως, που ξεχυνόταν πάνω από τα βράχια. Τότε ξαφνικά βρέθηκαν στην ανοιχτή πεδιάδα και η πηγή του φωτός εμφανίστηκε

μπροστά τους σε όλο της το μεγαλείο.

Τώρα που οι κινητήρες είχαν σταματήσει, στη μικρή καμπίνα επικρατούσε απόλυτη ησυχία. Ο μοναδικός ήχος ήταν ο αχνός ψίθυρος της παροχής του οξυγόνου και κάπου κάπου ένα μεταλλικό τρίξιμο από τα εξωτερικά τοιχώματα του οχήματος που ακτινοβολούσαν ζέστη· γιατί το μαργαριταρένιο φως του ουράνιου σώματος που ήταν γερμένο στο μακρινό ορίζοντα, όμοιο με αργυρό μισοφέγγαρο, ήταν τελείως ψυχρό. Το θέαμα ήταν τόσο υπέροχο που πέρασαν αρκετά λεπτά προτού ο Μάρβιν δεχτεί την πρόκληση του και ατενίσει τη λάμψη του με σταθερό βλέμμα. Τελικά μπόρεσε να διακρίνει το περίγραμμα των ηπείρων, το αχνό περιθώριο της ατμόσφαιρας και τα λευκά νησιά των νεφών. Και, ακόμα και από τόσο μακριά, είδε το φως του ήλιου ν' αντανακλάται στους πολικούς πάγους.

Ήταν πανέμορφο και μιλούσε απευθείας στην καρδιά του, γεφυρώνοντας την άβυσσο του διαστήματος. Μέσα σε εκείνο το λαμπερό μηνίσκο βρίσκονταν όλα τα θαύματα που είχε γνωρίσει ποτέ του - οι αποχρώσεις του ηλιοβασιλέματος στον ουρανό, το μουρμουρητό της θάλασσας στα βότσαλα της παραλίας, η φλυαρία της βροχής, η νωχελική ευλογία του χιονιού. Όλα αυτά -και χίλια ακόμα- αποτελούσαν τη δικαιωματική κληρονομιά του* τα γνώριζε ωστόσο μόνο μέσα από βιβλία και παλιά αρχεία, κι αυτή η σκέψη τον γέμιζε με την αγωνία του εξόριστου.

Γιατί δεν μπορούσαν να γυρίσουν πίσω; Έμοιαζε τόσο γαλήνια κάτω από τα αεικίνητα σύννεφα. Ύστερα τα μάτια του συνήθισαν τη λάμψη κι ο Μάρβιν είδε ότι το τμήμα του δίσκου που θα έπρεπε να βρίσκεται στο σκοτάδι έφεγγε αχνά με μια ανατριχιαστική φωσφορίζουσα λάμψη* και θυμήθηκε. Αυτό που κοιτούσε ήταν η νεκρική πυρά ενός κόσμου - τα απομεινάρια που είχε αφήσει πίσω του ο ραδιενεργός Αρμαγεδδών. Σε απόσταση τετρακοσίων περίπου χιλιάδων χιλιομέτρων ήταν ακόμα ορατή η λάμψη των ετοιμοθάνατων ατόμων, αιώνια υπενθύμιση του κατεστραμμένου παρελθόντος. Θα πέρναγαν πολλοί αιώνες ακόμα ώσπου να σβήσει η θανατηφόρα λάμψη από τους βράχους και να επιστρέψει η ζωή για να γεμίσει το σιωπηλό άδειο κόσμο.

Ο πατέρας άρχισε τότε να μιλάει, να διηγείται στον Μάρβιν την ιστορία που

μέχρι εκείνη τη στιγμή ήταν άλλο ένα παραμύθι που άκουγε μικρός. Πολλά πράγματα δεν μπορούσε να τα καταλάβει: Του ήταν αδύνατον να φανταστεί τη ζωντάνια, τα χρώματα του πλανήτη που δεν είχε αντικρίσει ποτέ. Ούτε κατανοούσε τις δυνάμεις που τελικά τον κατέστρεψαν, με μοναδικό επιζήσαντα την Αποικία, προστατευμένη μέσα στην απομόνωση της. Μπορούσε ωστόσο να νιώσει την αγωνία εκείνων των τελευταίων ημερών, όταν η Αποικία είχε πληροφορηθεί ότι τα σκάφη εφοδιασμού δεν θα ξανάρχονταν ποτέ για να φέρουν δώρα από την πατρίδα. Ένας ένας οι ραδιοφωνικοί σταθμοί είχαν σταματήσει να εκπέμπουν. Η υφήλιος είχε βυθιστεί στη σκιά, τα φώτα των πόλεων ξεθώριασαν και έσβησαν, κι έμειναν τελικά μόνοι, όπως κανείς άλλος πριν από αυτούς, να κρατούν το μέλλον της φυλής τους στα χέρια τους.

Έπειτα ήρθαν τα χρόνια της απελπισίας και η ατέλειωτη μάχη για επιβίωση σε αυτό τον άγριο και εχθρικό κόσμο. Η μάχη, αν και με μεγάλη δυσκολία, είχε κερδηθεί. Αυτή η μικρή όαση ζωής ήταν ασφαλής από τα χειρότερα που της επιφύλασσε η φύση. Αν όμως έλειπε ο στόχος, το μέλλον για το οποίο θα μοχθούσαν, τότε η Αποικία θα έχανε τη θέληση για ζωή και ούτε οι μηχανές ούτε οι τεχνικές ικανότητες ούτε η επιστήμη θα μπορούσαν να τους σώσουν.

Έτσι, ο Μάρβιν κατάλαβε επιτέλους το σκοπό αυτού του προσκυνήματος. Ποτέ ξανά δεν θα περπατούσε πλάι στα ποτάμια εκείνου του χαμένου θρυλικού κόσμου, ούτε θ' άκουγε τις καταιγίδες να μαίνονται πάνω από τους χαμηλούς λόφους. Μια μέρα όμως -ύστερα από πόσο καιρό άραγε;- τα παιδιά των παιδιών του θα επέστρεφαν για να διεκδικήσουν την κληρονομιά τους. Ο άνεμος και η βροχή θα ξέπλεναν το δηλητήριο από τη φλεγόμενη γη και θα το παρέσυραν στη θάλασσα. Εκεί, στα βάθη της, θα έμενε μέχρι να εξαντληθεί και να μην μπορεί να βλάψει πια κανένα πλάσμα. Και τότε τα γιγάντια σκάφη που περίμεναν ακόμα εδώ, στις σιωπηλές σκονισμένες πεδιάδες, θα υψώνονταν και πάλι στο διάστημα, παίρνοντας το δρόμο για το σπίτι.

Αυτό ήταν το όνειρο. Και ο Μάρβιν, σε μια ξαφνική αναλαμπή διορατικότητας, ήξερε πως μια μέρα θα το παρέδιδε στο γιο του, εδώ, στο ίδιο ακριβώς σημείο, με τα βουνά πίσω του και το ασημένιο φως από τον ουρανό να χαϊδεύει το πρόσωπο του.

Καθώς έπαιρναν το δρόμο της επιστροφής, ο Μάρβιν δεν γύρισε να κοιτάξει πίσω. Δεν άντεχε ν' αντικρίσει την ψυχρή λάμψη της Γης να χάνεται από τα βράχια γύρω του, καθώς πήγαινε να ξανασμίξει με τη φυλή του στη μακρόχρονη εξορία της.

ΥΠΟ ΠΙΕΣΗ

Ο Γκραντ έγραφε στο ημερολόγιο του *Σταρ Κονίν,* όταν άκουσε την πόρτα του θαλάμου διακυβέρνησης να ανοίγει πίσω του. Δεν μπήκε στον κόπο να γυρίσει - έτσι κι αλλιώς, υπήρχε μόνο ένας ακόμα επιβάτης στο σκάφος. Τίποτε όμως δεν έγινε, ο ΜακΝίλ ούτε μίλησε ούτε μπήκε στο δωμάτιο. Η παρατεταμένη σιωπή ξύπνησε τελικά την περιέργεια του Γκραντ, που έστρεψε το κάθισμα του προς την άλλη πλευρά.

Ο ΜακΝίλ στεκόταν στο άνοιγμα της πόρτας κι έμοιαζε σαν να είχε δει φάντασμα. Η τετριμμένη παρομοίωση ήρθε αμέσως στο μυαλό του Γκραντ. Αν ήξερε πόσο κοντά στην αλήθεια ήταν! Κατά μία έννοια, ο ΜακΝίλ είχε *όντως* δει φάντασμα, το πιο τρομακτικό από όλα: το δικό του.

«Τι τρέχει;» ρώτησε νευριασμένος ο Γκραντ. «Είσαι άρρωστος;»

Ο μηχανικός κούνησε αρνητικά το κεφάλι του. Ο Γκραντ διέκρινε μικρούς κόμπους ιδρώτα να ξεκολλάνε από το μέτωπο του και λαμπυρίζοντας να διασχίζουν το δωμάτιο σε μια τέλεια, ολόισια τροχιά. Οι μύες συσπώνταν στο λαιμό του ΜακΝίλ, αλλά κανένας ήχος δεν έβγαινε από μέσα του. Έμοιαζε έτοιμος να βάλει τα κλάματα.

«Πάμε χαμένοι» ψιθύρισε στο τέλος. «Στέρεψαν τα αποθέματα οξυγόνου». Και τότε έβαλε κανονικά τα κλάματα. Έτσι όπως κατέρρεε αργά αργά θύμιζε παραγεμισμένη πάνινη κούκλα. Η έλλειψη της βαρύτητας τον εμπόδισε να πέσει, κι έτσι απλά διπλώθηκε στα δύο εκεί που βρισκόταν.

Ο Γκραντ δεν μίλησε. Ασυνείδητα, έσβησε στο τασάκι το τσιγάρο του που σιγόκαιγε, πατώντας το με λύσσα μέχρι να σβήσει και η τελευταία σπίθα. Ηδη ένιωθε τον αέρα γύρω του να τον πνίγει, καθώς τον κυρίευε ο αρχαιότερος φόβος των διαστημικών ταξιδιών.

Χαλάρωσε με αργές κινήσεις τον ελαστικό ιμάντα, που, όσο ήταν καθισμένος, του έδινε την ψευδαίσθηση της βαρύτητας, και με την άνεση της

συνήθειας τινάχτηκε προς την είσοδο. Ο ΜακΝίλ δεν προσφέρθηκε να τον ακολουθήσει. Όσο κι αν ο Γκραντ κατανοούσε το σοκ που είχε υποστεί, αισθανόταν ότι ο μηχανικός συμπεριφερόταν πολύ άσχημα. Περνώντας από δίπλα του εκνευρισμένος, δεν παρέλειψε να του δώσει ένα ελαφρύ χαστούκι και να του πει να χαλαρώσει επιτέλους.

Ο αποθηκευτικός χώρος ήταν ένας μεγάλος ημισφαιρικός θάλαμος, στο κέντρο του οποίου δέσποζε μια φαρδιά κολόνα. Στο εσωτερικό της υπήρχαν τα διάφορα συστήματα και καλώδια που συνέδεαν την αποθήκη με το υπόλοιπο μισό του διαστημόπλοιου, καλύπτοντας μια απόσταση εκατό μέτρων. Ο χώρος ήταν γεμάτος κιβώτια και κουτιά τοποθετημένα σε μια σουρεαλιστική τρισδιάστατη διάταξη που αγνοούσε παντελώς τη βαρύτητα.

Ακόμα όμως και να εξαφανιζόταν ξαφνικά το φορτίο, ο Γκραντ ούτε που θα το πρόσεχε. Την ώρα εκείνη δεν τον ενδιέφερε τίποτε άλλο πέρα από τη μεγάλη δεξαμενή οξυγόνου που ήταν στερεωμένη στο τοίχωμα του σκάφους, δίπλα στην εσωτερική πόρτα του θαλάμου αποσυμπίεσης.

Δεν είχε καμιά διαφορά από την τελευταία φορά που την είχε δει -γυαλιστερή από τη βαφή αλουμινίου- και οι μεταλλικές πλευρές της εξακολουθούσαν να είναι λίγο κρύες, το μόνο σημάδι που πρόδιδε το περιεχόμενο της. Όλες οι σωληνώσεις έδειχναν να είναι σε άριστη κατάσταση. Δεν υπήρχε καμιά ένδειξη ότι υπήρχε πρόβλημα, εκτός από μια μικρή λεπτομέρεια: Η βελόνα στο μετρητή της στάθμης του οξυγόνου βρισκόταν ακίνητη πάνω στο μηδέν.

Ο Γκραντ έμεινε να χαζεύει το σιωπηλό αυτό σύμβολο σαν άντρας στο αρχαίο Λονδίνο τον καιρό της πανούκλας, που γυρίζει ένα βράδυ σπίτι του για ν' αντικρίσει ένα φρέσκο, κακοσχεδιασμένο σταυρό πάνω από την πόρτα του. Στη συνέχεια, κοπάνησε πέντ' έξι φορές τη γυάλινη προθήκη του μετρητή με τη μάταιη ελπίδα ότι η βελόνα θα ξεκόλλαγε - αν και στην πραγματικότητα δεν αμφέβαλλε ποτέ για το μήνυμα της. Τα άσχημα νέα συνήθως εγγυώνται από μόνα τους την αλήθεια. Μόνο τα καλά χρειάζονται επιβεβαίωση.

Όταν ο Γκραντ επέστρεψε στο θάλαμο διακυβέρνησης, ο ΜακΝίλ είχε ανακτήσει την ψυχραιμία του. Μια ματιά στο ανοιχτό κουτί πρώτων βοηθειών τού έδωσε την εξήγηση για την ταχεία ανάρρωση του μηχανικού,

ο οποίος προσπαθούσε να διασκεδάσει τις εντυπώσεις μ' ένα αστείο.
«Ήταν ένα μετέωρο» είπε. «Λένε ότι κάθε διαστημόπλοιο που έχει το μέγεθος του δικού μας συγκρούεται με μετέωρο μια φορά στα εκατό χρόνια. Εμείς τα καταφέραμε στα πέντε, απ' ότι φαίνεται».
«Καλά, και ο συναγερμός; Η πίεση του αέρα είναι σε κανονικά επίπεδα. Πώς είναι δυνατόν να έχουμε τρυπήσει;»
«Δεν έχουμε τρυπήσει» απάντησε ο ΜακΝίλ. «Έχεις υπόψη σου πώς κυκλοφορεί το οξυγόνο μέσα από τους ψυκτικούς σωλήνες στη σκιερή πλευρά του σκάφους για να παραμένει υγρό; Ε, το μετέωρο εκεί χτύπησε και το οξυγόνο απλά διέρρευσε μέσα απ' τους σωλήνες».
Ο Γκραντ παρέμεινε σιωπηλός, προσπαθώντας να συγκεντρωθεί. Αυτό που είχε συμβεί ήταν σοβαρό -πάρα πολύ σοβαρό-, αλλά δεν ήταν απαραίτητα και μοιραίο. Σε τελική ανάλυση, είχαν ήδη ολοκληρώσει τα τρία τέταρτα του ταξιδιού τους.
«Ναι, αλλά ο μηχανισμός ανακύκλωσης του αέρα μπορεί να τον διατηρήσει σε ανεκτή κατάσταση, ώστε να τον αναπνέουμε, ακόμα κι αν γίνει υπερβολικά πυκνός, έτσι δεν είναι;» ρώτησε με ελπίδα.
Ο ΜακΝίλ κούνησε το κεφάλι του. «Δεν το έχω υπολογίσει με ακρίβεια, αλλά ξέρω χοντρικά την απάντηση. Κατά τη διάσπαση του διοξειδίου του άνθρακα και την ανακύκλωση του ελεύθερου οξυγόνου, παρατηρείται απώλεια του οξυγόνου σε ποσοστό περίπου δέκα τοις εκατό. Γι' αυτό είμαστε υποχρεωμένοι να μεταφέρουμε και το απόθεμα οξυγόνου στη δεξαμενή».
«Οι στολές!» φώναξε έξαφνα ο Γκραντ μ' ενθουσιασμό. «Οι μπουκάλες των στολών!»
Είχε όμως μιλήσει χωρίς να σκεφτεί και η ξαφνική συνειδητοποίηση του λάθους του τον έκανε να αισθάνεται ακόμα χειρότερα από πριν.
«Δεν υπάρχει οξυγόνο στις μπουκάλες. Θα διέρρεε σε λίγες μόνο μέρες. Περιέχουν συμπιεσμένο αέριο που αρκεί για περίπου τριάντα λεπτά, δηλαδή όσο χρειάζεται για να προλάβει κανείς σε περίπτωση ανάγκης να φτάσει στην κύρια δεξαμενή».
«Πρέπει να υπάρχει κάποια λύση - ακόμα κι αν πρέπει να ξεφορτωθούμε το φορτίο για να γλιτώσουμε. Ας σταματήσουμε τις εικασίες κι ας κάτσουμε

να δούμε πώς ακριβώς έχει η κατάσταση».

Ο Γκραντ ήταν τόσο θυμωμένος όσο και φοβισμένος. Είχε θυμώσει με τον ΜακΝίλ που τα είχε χάσει, αλλά και με τους σχεδιαστές του σκάφους, που δεν είχαν προβλέψει αυτή τη μία στα, ποιος ξέρει, πόσα εκατομμύρια πιθανότητα. Είχαν ακόμα περίπου δύο βδομάδες καιρό και πολλά μπορούσαν να συμβούν μέχρι τότε. Η σκέψη αυτή τον βοήθησε προσωρινά να περιορίσει τους φόβους του.

Δεν υπήρχε αμφιβολία ότι επρόκειτο για κατάσταση έκτακτης ανάγκης, αλλά ήταν από εκείνες τις περιπτώσεις που μοιάζουν να συμβαίνουν μόνο στο διάστημα και τραβάνε σε μάκρος. Υπήρχε άφθονος χρόνος για σκέψη - ίσως υπερβολικά πολύς.

Ο Γκραντ δέθηκε με τον ιμάντα στη θέση του κυβερνήτη και τράβηξε προς το μέρος του ένα σημειωματάριο.

«Ας καταγράψουμε τα γεγονότα» είπε με αφύσικη ψυχραιμία. «Υπάρχει ο αέρας που κυκλοφορεί ακόμα στο σκάφος, αλλά χάνουμε δέκα τοις εκατό του οξυγόνου κάθε φορά που περνάει μέσα από το μηχανισμό ανακύκλωσης. Πέτα μου τις οδηγίες χρήσης, σε παρακαλώ. Πάντα ξεχνάω πόσα κυβικά μέτρα καταναλώνουμε τη μέρα».

Λέγοντας ότι το Σταρ *Κονίν* είχε πιθανότητα να χτυπηθεί από μετέωρο μία φορά στα εκατό χρόνια, ο ΜακΝίλ είχε παρουσιάσει το πρόβλημα τους χοντροκομμένα, αλλά και αναπόφευκτα υπεραπλουστευμένα. Κι αυτό γιατί η απάντηση εξαρτιόταν από τόσους παράγοντες ώστε τρεις γενιές στατιστικολόγων δεν είχαν καταφέρει τίποτε περισσότερο από το να θέσουν κάποιους κανόνες τόσο ασαφείς που οι ασφαλιστικές εταιρείες έτρεμαν απ' το φόβο τους κάθε φορά που βροχές μετεώρων σάρωναν τις τροχιές των εσωτερικών πλανητών.

Τα πάντα, βέβαια, εξαρτώνται από τον ορισμό που δίνει κανείς στη λέξη «μετέωρο». Κάθε κομμάτι κοσμικής σκωρίας που φτάνει στην επιφάνεια της Γης έχει ένα εκατομμύριο αδέρφια που χάνονται για πάντα στα δυσδιάκριτα όρια μεταξύ της ατμόσφαιρας της Γης και του διαστήματος - στη σκιώδη εκείνη περιοχή όπου καμιά φορά νυχτοπερπατάει το Βόρειο Σέλας. Αυτά είναι τα γνωστά μας πεφταστέρια. Σπάνια είναι μεγαλύτερα από το

κεφάλι καρφίτσας και δεν είναι τίποτε μπροστά στα δισεκατομμύρια σωματίδια, που είναι τόσο μικρά, ώστε ο θάνατος τους, καθώς πέφτουν από τον ουρανό, να μην αφήνει το παραμικρό ίχνος. Όλα αυτά -οι αμέτρητοι κόκκοι σκόνης, οι σπανιότεροι ογκόλιθοι, ακόμα και τα περιπλανώμενα βουνά που η Γη συναντά ίσως μία φορά κάθε μερικά εκατομμύρια χρόνια- είναι μετέωρα.

Για τους σκοπούς του διαστημικού ταξιδιού ένα μετέωρο παρουσιάζει ενδιαφέρον μόνο όταν, κατά την πρόσκρουση, δημιουργήσει στο κύτος του διαστημόπλοιου μια τρύπα τόσο μεγάλη ώστε να είναι επικίνδυνη. Αυτό εξαρτάται από την ταχύτητα αλλά και από το μέγεθος τόσο του μετεώρου όσο και του σκάφους. Έχουν καταρτιστεί διάφοροι πίνακες οι οποίοι δείχνουν κατά προσέγγιση τους χρόνους σύγκρουσης για διάφορα σημεία του ηλιακού συστήματος - και για διάφορα μεγέθη μετεώρων, ακόμα και για εκείνα με μάζα ίση με λίγα χιλιοστά του γραμμαρίου.

Το μετέωρο που είχε χτυπήσει το Σταρ *Κονίν* ήταν ένας γίγαντας με διάμετρο σχεδόν ένα εκατοστό και βάρος δέκα γραμμάρια. Σύμφωνα με τους πίνακες, η συχνότητα πρόσκρουσης με ένα τέτοιο τέρας ήταν της τάξης των δέκα εις την ενάτη ημερών - δηλαδή περίπου μία φορά κάθε τρία εκατομμύρια χρόνια. Η βεβαιότητα ότι κάτι τέτοιο δεν θα επαναλαμβανόταν ποτέ στην πορεία της ανθρώπινης ιστορίας ελάχιστα παρηγορούσε τον Γκραντ και τον ΜακΝίλ.

Παρ' όλα αυτά, τα πράγματα θα μπορούσαν να είναι και χειρότερα. Το *Σταρ Κονίν* βρισκόταν σε τροχιά ήδη 115 μέρες, ενώ του απέμεναν ακόμα τριάντα για να ολοκληρώσει το ταξίδι του. Ταξίδευε, όπως όλα τα φορτηγά διαστημόπλοια, στη μακριά έλλειψη που εφαπτόταν με τις τροχιές της Γης και της Αφροδίτης, στις δύο αντίθετες πλευρές του Ήλιου. Τα γοργοτάξιδα επιβατηγά ταξίδευαν από πλανήτη σε πλανήτη με τριπλάσια ταχύτητα -και δεκαπλάσια κατανάλωση σε καύσιμα-, αλλά το *Σταρ Κονίν* ήταν αναγκασμένο να ακολουθεί σαν τραμ την προδιαγεγραμμένη πορεία του, που σε κάθε ταξίδι διαρκούσε πάνω κάτω 145 μέρες.

Το Σταρ *Κονίν* απείχε πάρα πολύ από την αντίληψη που είχαν οι άνθρωποι στις αρχές του εικοστού αιώνα για το πώς πρέπει να είναι ένα διαστημόπλοιο.

Αποτελούνταν από δυο σφαίρες, η μία με πενήντα μέτρα διάμετρο και η άλλη με είκοσι, που ενώνονταν με έναν κύλινδρο μήκους εκατό μέτρων. Η όλη κατασκευή έμοιαζε με μοντέλο του ατόμου του υδρογόνου, φτιαγμένο από σπίρτα και πλαστελίνη. Το πλήρωμα, το φορτίο και τα όργανα ελέγχου βρίσκονταν στη μεγάλη σφαίρα, ενώ η μικρή περιλάμβανε τους ατομικούς κινητήρες και ήταν -για να το θέσει κανείς απλά- απαγορευμένη περιοχή για κάθε ζωντανή ύλη.

Το Σταρ *Κονίν* είχε κατασκευαστεί στο διάστημα, καθώς δεν θα μπορούσε να έχει εκτοξευτεί διαφορετικά, ούτε καν από την επιφάνεια της Σελήνης. Σε πλήρη ισχύ, ο ιοντικός κινητήρας του είχε δυνατότητα επιτάχυνσης ίσης με το ένα εικοστό της γήινης βαρύτητας και σε μία ώρα αποκτούσε όλη την ταχύτητα που χρειαζόταν για να μετατραπεί από δορυφόρος της Γης σε δορυφόρο της Αφροδίτης.

Η μεταφορά του φορτίου από τους πλανήτες προς το σκάφος γινόταν με μικρούς ισχυρούς πυραύλους χημικών καυσίμων. Σ' ένα μήνα τα ρυμουλκά από την Αφροδίτη θα έρχονταν να τους συναντήσουν, αλλά το *Σταρ Κονίν* δεν θα ήταν σε θέση να σταματήσει, αφού δεν θα υπήρχε κανείς στο πηδάλιο. Το σκάφος θα συνέχιζε να ακολουθεί την τυφλή πορεία του, περνώντας μπροστά από την Αφροδίτη με ταχύτητα μερικών χιλιομέτρων το δευτερόλεπτο - και πέντε μήνες αργότερα θα βρισκόταν πίσω, στην τροχιά της Γης, αν και η ίδια η Γη θα ήταν τότε πολύ μακριά.

Είναι εκπληκτικό πόση ώρα σου παίρνει να κάνεις μια απλή πρόσθεση, όταν από αυτή εξαρτάται η ζωή σου. Ο Γκραντ άθροισε τη μικρή στήλη των αριθμών έξι φορές, προτού συνειδητοποιήσει απελπισμένος ότι το σύνολο δεν επρόκειτο να αλλάξει. Στη συνέχεια έμεινε να μουντζουρώνει νευρικά το λευκό πλαστικό κάλυμμα της κονσόλας διακυβέρνησης.

«Κάνοντας κάθε δυνατή οικονομία» είπε «θ' αντέξουμε κάπου είκοσι μέρες. Αυτό σημαίνει ότι θα απέχουμε από την Αφροδίτη δέκα μέρες, όταν...». Η φωνή του έσβησε.

Δέκα μέρες δεν έμοιαζε μεγάλο διάστημα, θα μπορούσε βέβαια να είναι και δέκα χρόνια στη συγκεκριμένη περίπτωση. Ο Γκραντ σκέφτηκε σαρδό-

νια όλους τους μεροκαματιάρηδες συγγραφείς περιπετειών που είχαν χρησιμοποιήσει αυτή ακριβώς την κατάσταση ως εύρημα στις ιστορίες και τις ραδιοφωνικές τους εκπομπές. Σε παρόμοια περίπτωση, σύμφωνα μ' εκείνους τους χαρτογιακάδες -κανείς εκ των οποίων δεν είχε φτάσει πιο μακριά από τη Σελήνη- τρεις ήταν οι πιθανές λύσεις.

Η καταλληλότερη -που πλέον είχε μετατραπεί σχεδόν σε κλισέ- ήταν η μετατροπή του διαστημόπλοιου σε εξωραϊσμένο θερμοκήπιο ή σε αγρόκτημα υδατοκαλλιέργειας, με τη φωτοσύνθεση να κάνει όλη τη δουλειά. Εναλλακτικά, ο ήρωας εκτελούσε ένα μικρό θαύμα στον τομέα της χημικής ή της ατομικής μηχανικής -που εξηγούνταν από το συγγραφέα με άπειρες τεχνικές λεπτομέρειες- και κατασκεύαζε μια μονάδα παραγωγής οξυγόνου που όχι μόνο έσωζε τελικά τη ζωή του (και φυσικά της ηρωίδας), αλλά τον έκανε και ιδιοκτήτη μιας απίστευτα πολύτιμης πατέντας. Η τρίτη λύση -ή λύση *του από μηχανής θεού*- ήταν η βολική, η εμφάνιση δηλαδή ενός άλλου διαστημόπλοιου που τύχαινε να περνάει από την ίδια τροχιά και έχοντας την ίδια ακριβώς ταχύτητα με το δικό του.

Αυτά όμως ανήκαν στη σφαίρα της φαντασίας* στην πραγματική ζωή η κατάσταση ήταν διαφορετική. Αν και η πρώτη ιδέα έστεκε θεωρητικά, δεν υπήρχε ούτε ένα πακέτο με σπόρους στο Σταρ *Κονίν.* Όσο για τα θαύματα της μηχανικής, δύο άντρες -όσο ευφυείς κι απελπισμένοι κι αν ήταν- δεν είχαν και πολλές πιθανότητες να βελτιώσουν μέσα σε λίγες μέρες το έργο που είχαν πετύχει σε έναν αιώνα δεκάδες μεγάλες εταιρείες βιομηχανικής έρευνας.

Το διαστημόπλοιο που θα «τύχαινε να περνάει» αποτελούσε μια εκδοχή εξ ορισμού απίθανη. Ακόμα κι αν υπήρχαν κι άλλα φορτηγά διαστημόπλοια στην ίδια μ' εκείνους ελλειπτική πορεία -πράγμα που ο Γκραντ γνώριζε ότι δεν συνέβαινε- τότε, σύμφωνα με τους ίδιους κανόνες που διέπουν την κίνηση τους, θα φρόντιζαν πάντα να τηρούν την αρχική τους απόσταση. Δεν αποκλειόταν, βέβαια, ένα επιβατηγό σε υπερβολική τροχιά να περνούσε σε απόσταση μερικών εκατοντάδων χιλιάδων χιλιομέτρων από το σημείο όπου βρίσκονταν εκείνοι. Η ταχύτητα του, όμως, θα ήταν τόσο μεγάλη, που θα ήταν απρόσιτο όσο και ο Πλούτωνας.

«Αν ξεφορτωνόμασταν το φορτίο» πρότεινε τελικά ο ΜακΝίλ «θα υπήρχε περίπτωση να αλλάξουμε την τροχιά μας;».

Ο Γκραντ κούνησε το κεφάλι του.

«Κι εγώ το σκέφτηκα» απάντησε «αλλά δεν θα πετύχει. Θα μπορούσαμε να φτάσουμε στην Αφροδίτη σε μια βδομάδα, αλλά δεν θα είχαμε καύσιμα για να ανακόψουμε πορεία, οπότε κανείς από εκεί δεν θα ήταν σε θέση να μας περιμαζέψει».

«Ούτε κάποιο επιβατηγό;»

«Σύμφωνα με το *Νηογνώμονα των Λόιντς,* αυτή τη στιγμή στην Αφροδίτη υπάρχουν μόνο δύο φορτηγά σκάφη. Σε κάθε περίπτωση θα ήταν ένας σχεδόν ακατόρθωτος ελιγμός. Ακόμα κι αν κατόρθωνε ν' αναπτύξει την ίδια ταχύτητα με τη δική μας, πώς θα επέστρεφε το σκάφος διάσωσης; Θα έπρεπε να ταξιδεύει με ταχύτητα πενήντα χιλιομέτρων το δευτερόλεπτο για να τα καταφέρει!»

«Αν εμείς δεν μπορούμε να βρούμε μια λύση» είπε ο ΜακΝίλ «ίσως να μπορεί να μας βοηθήσει κάποιος από την Αφροδίτη. Καλύτερα να επικοινωνήσουμε μαζί τους».

«Το έχω σκοπό» απάντησε ο Γκραντ «μόλις αποφασίσω τι θα τους πω. Πήγαινε να ευθυγραμμίσεις τον πομπό, σε παρακαλώ».

Παρατήρησε τον ΜακΝίλ να βγαίνει από το θάλαμο αναπηδώντας. Ο μηχανικός μάλλον θα του δημιουργούσε προβλήματα τις επόμενες μέρες. Μέχρι τώρα τα είχαν πάει καλά μεταξύ τους - όπως οι περισσότεροι εύσωμοι άντρες, έτσι κι ο ΜακΝίλ ήταν ευχάριστος και εύκολος άνθρωπος. Τώρα, όμως, ο Γκραντ συνειδητοποιούσε ότι του έλειπε το τσαγανό. Είχε γίνει μαλθακός -τόσο σωματικά όσο και πνευματικά- ζώντας τόσο καιρό στο διάστημα.

Ένας βόμβος ακούστηκε από την κονσόλα του πομπού. Το παραβολικό κάτοπτρο που βρισκόταν στην εξωτερική πλευρά του σκάφους ήταν στραμμένο προς το βολταϊκό τόξο της Αφροδίτης, σε απόσταση μόλις δέκα εκατομμυρίων χιλιομέτρων, και κινούνταν σχεδόν παράλληλα προς αυτή. Τα κύματα τριών χιλιοστών που θα αποστέλλονταν από τον πομπό του σκάφους θα

έφταναν στο δέκτη σε λίγο περισσότερο από μισό λεπτό. Ήταν ειρωνική η σκέψη ότι απείχαν μόλις τριάντα δευτερόλεπτα από τη σωτηρία τους.

Η συσκευή αυτόματης παρακολούθησης σημάτων που βρισκόταν στην Αφροδίτη έδωσε σινιάλο να ξεκινήσουν την εκπομπή, και ο Γκραντ άρχισε να μιλάει σταθερά και, όπως ήλπιζε, ψύχραιμα. Έκανε μια προσεκτική ανάλυση της κατάστασης και έκλεισε ζητώντας τη συμβουλή τους. Δεν ανέφερε τίποτε για τους φόβους του σχετικά με τον ΜακΝίλ. Έτσι κι αλλιώς, ήξερε ότι ο μηχανικός θα άκουγε από τη θέση του στον πομπό ότι έλεγε.

Κανείς στην Αφροδίτη δεν θα είχε ακόμα ακούσει το μήνυμα, παρά το ότι είχε περάσει η απαραίτητη χρονική καθυστέρηση της μετάδοσης. Θα παρέμενε τυλιγμένο στα καρούλια του μηχανισμού καταγραφής σημάτων και μέχρι να καταφτάσει κάποιος ανύποπτος υπάλληλος, έπειτα από λίγα λεπτά, για ν' ασχοληθεί μαζί του.

Ιδέα δεν θα είχε για την κεραμίδα που θα 'πεφτε στα κεφάλια τους και θα πυροδοτούσε μια σειρά από εκδηλώσεις συμπάθειας σε όλους τους κατοικημένους πλανήτες, μόλις τα τηλεοπτικά δίκτυα και οι εφημερίδες μάθαιναν την είδηση. Ένα ατύχημα στο διάστημα εμπεριέχει μια δόση τραγικότητας που εκτοπίζει κάθε άλλο νέο από τους τίτλους.

Μέχρι τώρα ο Γκραντ ήταν πάντα υπερβολικά απασχολημένος με τη δική του ασφάλεια για να δώσει την οποιαδήποτε σημασία στο φορτίο που μετέφερε. Ένας καπετάνιος των αρχαίων χρόνων, για τον οποίο το πλοίο ήταν η πρώτη του σκέψη, θα είχε σοκαριστεί από τη στάση του. Ωστόσο, ο Γκραντ είχε τη λογική με το μέρος του.

Το *Σταρ Κονίν* ποτέ δεν θα βούλιαζε, ποτέ δεν θα έπεφτε πάνω σε αχαρτογράφητα βράχια ούτε και θα χανόταν σιωπηλά, όπως τόσα πλοία, από τη σκέψη των ανθρώπων. Ήταν ασφαλές, ότι κι αν πάθαινε το πλήρωμα του. Χωρίς εξωτερική παρέμβαση θα συνέχιζε να ακολουθεί την τροχιά του με τόση ακρίβεια, που οι άνθρωποι θα ήταν σε θέση να ρυθμίζουν τα ημερολόγια τους με βάση αυτό για πολλούς αιώνες ακόμα.

Το φορτίο, θυμήθηκε ξαφνικά ο Γκραντ, ήταν ασφαλισμένο για περισσότερα από είκοσι εκατομμύρια δολάρια. Δεν υπήρχαν πολλά αγαθά στον κό-

σμο τόσο πολύτιμα ώστε να είναι απαραίτητη η μεταφορά τους από έναν πλανήτη σε έναν άλλο, γι' αυτό και τα περισσότερα κιβώτια στον αποθηκευτικό χώρο άξιζαν παραπάνω από το βάρος -ή μάλλον τη μάζα- τους σε χρυσό. Ισως ορισμένα αντικείμενα να μπορούσαν να φανούν χρήσιμα στην έκτακτη περίπτωση που αντιμετώπιζαν. Ο Γκραντ πήγε στο χρηματοκιβώτιο και βρήκε τη φορτωτική.

Ξεφύλλιζε τις λεπτές ανθεκτικές σελίδες, όταν ο ΜακΝίλ επέστρεψε στο θάλαμο διακυβέρνησης.

«Ελάττωσα την πίεση του αέρα» είπε. «Υπάρχουν κάποιες μικρές διαρροές στο κύτος που δεν θα είχαν σημασία κάτω από διαφορετικές συνθήκες».

Ο Γκραντ ένευσε αφηρημένα, δίνοντας ένα πάκο χαρτιά στον ΜακΝίλ. «Αυτή είναι η φορτωτική. Προτείνω να την ελέγξουμε κι οι δύο, μήπως υπάρχει κάποιο αντικείμενο στο φορτίο που να μπορεί να μας βοηθήσει».

Αν μη τι άλλο, πρόσθεσε μέσα του, θα κρατούσε το μυαλό τους απασχολημένο. Καθώς έλεγχε τις στήλες των αριθμημένων αντικειμένων -ένα αντιπροσωπευτικό δείγμα του διαπλανητικού εμπορίου- ο Γκραντ έπιασε τον εαυτό του να αναρωτιέται τι να κρυβόταν άραγε πίσω από εκείνα τα άψυχα σύμβολα. *Αντικείμενο 347, 1 βιβλίο, βάρος 4 κιλά.*

Σφύριξε όταν πρόσεξε ότι επρόκειτο για αντικείμενο σταμπαρισμένο με ένα αστέρι, που σήμαινε ότι ήταν ασφαλισμένο για εκατό χιλιάδες δολάρια. Έξαφνα θυμήθηκε ότι το Μουσείο της Εσπερίας μόλις είχε αγοράσει μια πρώτη έκδοση των *Επτά Στύλων της Σοφίας*[1].

Λίγες σελίδες παρακάτω ανακάλυψε ένα άλλο αντικείμενο που ερχόταν σε αντίθεση με το πρώτο: *Διάφορα βιβλία, 25 κιλά, καμία αξία.*

Κι όμως, είχε κοστίσει μια περιουσία η μεταφορά των βιβλίων αυτών στην Αφροδίτη, τα οποία εντούτοις δεν είχαν «καμία αξία». Ο Γκραντ άφησε τη φαντασία του να οργιάσει. Ισως κάποιος που εγκατέλειπε για πάντα τη Γη έπαιρνε μαζί του στο νέο πλανήτη τους πιο πολύτιμους θησαυρούς του -

[1] (ΣτΜ) *Επτά Στύλοι της Σοφίας: Ένας Θρίαμβος* (1926). Βιβλίο του Τόμας Έντουαρντ Λόρενς (1888-1935), γνωστού και ως Λόρενς της Αραβίας.

τους λίγους τόμους που επηρέασαν περισσότερο τη σκέψη του.
Αντικείμενο 564, 12 μπομπίνες φιλμ.
Αυτό, βέβαια, πρέπει να ήταν η εμπνευσμένη από τον Νέρωνα υπερπαραγωγή επικών διαστάσεων με τον τίτλο *Καθώς Καιγόταν η Ρώμη,* που κάποιος πρόλαβε και φυγάδευσε από τη Γη λίγο πριν πέσει στα χέρια των λογοκριτών. Η Αφροδίτη την περίμενε με ανυπομονησία.
Ιατρικές προμήθειες, 50 κιλά. Κουτί με πούρα, 1 κιλό. Όργανα ακριβείας, 75 κιλά. Ο κατάλογος συνεχιζόταν. Κάθε αντικείμενο ήταν κάτι σπάνιο ή κάτι που η βιομηχανία και η επιστήμη ενός νεότερου πολιτισμού δεν ήταν ακόμα σε θέση να παραγάγουν.
Το φορτίο ήταν χωρισμένο σε δύο κατηγορίες: είδη πολυτελείας ή αγαθά πρώτης ανάγκης. Δεν υπήρχαν και πολλές άλλες περιπτώσεις. Και δεν υπήρχε τίποτε, απολύτως τίποτε, που να προσφέρει στον Γκραντ την παραμικρή ελπίδα. Του ήταν αδύνατον να φανταστεί πώς αλλιώς θα μπορούσαν να έχουν τα πράγματα, αλλά αυτό δεν τον εμπόδιζε να νιώθει μια αρκετά παράλογη απογοήτευση.
Η απάντηση από την Αφροδίτη, όταν έφτασε τελικά, χρειάστηκε σχεδόν μία ώρα για να τυπωθεί. Επρόκειτο για ένα ερωτηματολόγιο τόσο λεπτομερές ώστε ο Γκραντ αναρωτήθηκε δύσθυμα αν θα ζούσε αρκετά για να προλάβει να το συμπληρώσει. Τα περισσότερα ερωτήματα ήταν τεχνικής φύσεως και αφορούσαν στο σκάφος. Ειδικοί από δύο πλανήτες είχαν βάλει τα δυνατά τους για να σώσουν το *Σταρ Κονίν* και το φορτίο του.
«Λοιπόν, τι γνώμη έχεις;» ρώτησε ο Γκραντ τον ΜακΝίλ, όταν εκείνος τελείωσε την ανάγνωση του μηνύματος. Παρατηρούσε πολύ προσεκτικά το μηχανικό για νέα σημάδια έντασης.
Ο ΜακΝίλ άργησε πολύ ν' απαντήσει. Στη συνέχεια ανασήκωσε τους ώμους του και οι πρώτες του κουβέντες αντικατόπτρισαν απόλυτα τις σκέψεις του ίδιου του Γκραντ.
«Σίγουρα θα μας κρατήσει απασχολημένους, θα μου πάρει πάνω από μία μέρα για να κάνω όλους αυτούς τους ελέγχους. Στις περισσότερες περιπτώσεις βλέπω πού το πάνε, αλλά ορισμένες ερωτήσεις είναι εντελώς εκτός τόπου και χρόνου».

Ο Γκραντ το είχε υποψιαστεί, αλλά δεν είπε τίποτε όσο ο άλλος συνέχιζε να μιλάει.

«Ρυθμός διαρροής από το κΰτος - αυτό είναι αρκετά λογικό, αλλά γιατί να θέλει κανείς να μάθει την αποτελεσματικότητα της ανίχνευσης ακτινοβολίας; Πιστεύω ότι προσπαθούν να κρατήσουν το ηθικό μας ακμαίο προσποιούμενοι ότι έχουν λαμπρές ιδέες - αλλιώς, θέλουν απλώς να μας κρατήσουν απασχολημένους για να μην ανησυχούμε».

Ο Γκραντ ανακουφίστηκε, αλλά και ενοχλήθηκε από την ψυχραιμία του ΜακΝίλ - ανακουφίστηκε επειδή φοβόταν μια νέα σκηνή κι ενοχλήθηκε γιατί ο ΜακΝίλ δεν ταίριαζε απόλυτα με την κατηγορία στην οποία τον είχε εντάξει στο μυαλό του. Άραγε, εκείνο το πρώτο στιγμιαίο στραβοπάτημα ήταν χαρακτηριστικό του συγκεκριμένου ανθρώπου ή μήπως θα μπορούσε να είχε συμβεί στον καθένα;

Ο Γκραντ, για τον οποίο τα πράγματα ήταν σε μεγάλο βαθμό άσπρο ή μαύρο, θύμωσε μην μπορώντας να αποφασίσει αν ο ΜακΝίλ ήταν τελικά δειλός ή θαρραλέος. Η πιθανότητα να ήταν και τα δύο δεν του είχε περάσει καν απ' το μυαλό.

Η αίσθηση της αιωνιότητας που συνοδεύει τα διαστημικά ταξίδια δεν απαντά σε καμία άλλη ανθρώπινη δραστηριότητα. Ακόμα και στη Σελήνη υπάρχουν σκιές που σέρνονται νωθρά από χαράδρα σε χαράδρα, καθώς ο Ήλιος ακολουθεί την αργή πορεία του στον ουρανό. Η Γη, από την άλλη, θυμίζει τεράστιο ρολόι, με τις ηπείρους να αποτελούν τους δείκτες του. Όμως σ' ένα μακρινό ταξίδι με γυροσκοπικά σταθεροποιημένο σκάφος, τα ίδια ακριβώς σχήματα από τις ακτίνες του Ήλιου παραμένουν στα τοιχώματα ή το πάτωμα χωρίς να μετακινούνται, όσο το χρονόμετρο σηματοδοτεί την πάροδο των ατέρμονων ωρών και ημερών.

Ο Γκραντ και ο ΜακΝίλ είχαν από καιρό μάθει να ρυθμίζουν ανάλογα τη ζωή τους. Στο μακρινό διάστημα κινούνταν και σκέφτονταν με πολύ αργούς ρυθμούς, που όμως επιταχύνονταν αμέσως όταν το ταξίδι πλησίαζε προς το τέλος του κι έφτανε η ώρα για τους ελιγμούς πέδησης. Παρά το γεγονός ότι αντιμετώπιζαν την προοπτική του θανάτου, συνέχιζαν να τηρούν τις οικείες

πλέον συνήθειες τους.

Κάθε μέρα ο Γκραντ έγραφε προσεκτικά στο ημερολόγιο, έλεγχε τη θέση του σκάφους και εκτελούσε διάφορα καθήκοντα ρουτίνας. Απ' όσο μπορούσε να κρίνει, και ο ΜακΝίλ συμπεριφερόταν φυσιολογικά, αν και ο Γκραντ υποψιαζόταν ότι κάποια από τα καθήκοντα τεχνικής συντήρησης εκτελούνταν χωρίς ιδιαίτερη προσοχή.

Είχαν περάσει ήδη τρεις μέρες από την πρόσκρουση με το μετέωρο. Κατά τις τελευταίες είκοσι τέσσερις ώρες η Γη και η Αφροδίτη βρίσκονταν σε συνεχή επαφή μεταξύ τους και ο Γκραντ αναρωτιόταν πότε θα άκουγε τελικά το αποτέλεσμα των διαβουλεύσεων τους. Δεν πίστευε ότι ακόμα και τα ευφυέστερα σε τεχνικά ζητήματα μυαλά του ηλιακού συστήματος μπορούσαν πλέον να τους σώσουν, αλλά δεν ήταν εύκολο να εγκαταλείψει έτσι απλά τις ελπίδες του, όταν όλα έμοιαζαν τόσο φυσιολογικά κι ο αέρας εξακολουθούσε να είναι φρέσκος και καθαρός.

Την τέταρτη μέρα η Αφροδίτη ξαναέστειλε μήνυμα. Πέρα από τις τεχνικές λεπτομέρειες, το μήνυμα δεν ήταν τίποτε περισσότερο από τον επικήδειο τους. Ο Γκραντ κι ο ΜακΝίλ ήταν ξεγραμμένοι, αλλά λάμβαναν λεπτομερείς οδηγίες σχετικά με την ασφάλεια του φορτίου τους.

Πίσω στη Γη, οι αστρονόμοι υπολόγιζαν όλες τις πιθανές τροχιές διάσωσης που θα τους επέτρεπαν να έρθουν σε επαφή με το *Σταρ Κονίν* μέσα στα επόμενα χρόνια. Υπήρχε ακόμα και η περίπτωση να το προσεγγίσουν από τη Γη σε έξι ή επτά μήνες, όταν εκείνη θα βρισκόταν και πάλι στο αφήλιο[2], αλλά ο ελιγμός αυτός θα μπορούσε να επιτευχθεί μόνο από ένα γρήγορο επιβατηγό σκάφος χωρίς φορτίο και θα κόστιζε μια περιουσία σε καύσιμα.

Ο ΜακΝίλ εξαφανίστηκε λίγο αφότου ήρθε αυτό το μήνυμα. Στην αρχή, ο Γκραντ ένιωσε ανακουφισμένος. Αν ο ΜακΝίλ επέλεγε να κοιτάξει τον εαυτό του, αυτό ήταν δικό του πρόβλημα. Εκτός αυτού, έπρεπε να γραφτούν και γράμματα - αν και θα άφηναν τη διαθήκη τους για αργότερα. Ήταν η σειρά του ΜακΝίλ να ετοιμάσει το «βραδινό» κι αυτό ήταν ένα καθήκον που απολάμβανε, καθώς του άρεσε να τρώει καλά. Όταν ο Γκραντ

[2] (ΣτΜ) Αφήλιο: το σημείο της τροχιάς ενός πλανήτη που βρίσκεται πιο μακριά από τον Ήλιο.

συνειδητοποίησε ότι δεν άκουγε τους συνήθεις ήχους από την κουζίνα, πήγε να δει τι είχε απογίνει το άλλο μέλος του πληρώματος.

Ανακάλυψε τον ΜακΝίλ ξαπλωμένο στην κουκέτα του, σε μεγάλα κέφια. Δίπλα του, στον αέρα, αιωρούνταν ένα μεγάλο μεταλλικό κιβώτιο που είχε παραβιαστεί. Ο Γκραντ δεν χρειαζόταν να το εξετάσει από κοντά για να μαντέψει το περιεχόμενο του. Μια ματιά στον ΜακΝίλ ήταν αρκετή.

«Είναι κρίμα κι άδικο» δήλωσε ο μηχανικός χωρίς ίχνος ντροπής «να ρουφάμε αυτό το πράγμα μέσα από σωλήνες. Δεν μπορείς να κάνεις κάτι με τη βαρύτητα για να το πιούμε σαν άνθρωποι;».

Ο Γκραντ τον κοίταξε περιφρονητικά νιώθοντας θυμωμένος, αλλά ο ΜακΝίλ του ανταπέδωσε το βλέμμα ατάραχος.

«Όχου, μην είσαι ξενέρωτος! Πιες κι εσύ λίγο. Τι σημασία έχει πια;»

Έσπρωξε ένα μπουκάλι προς το μέρος του κι ο Γκραντ το έπιασε επιδέξια τη στιγμή που περνούσε από δίπλα του. Ήταν ένα πανάκριβο κρασί -τώρα θυμόταν και το δελτίο αποστολής- και τα περιεχόμενα του μικρού εκείνου κιβωτίου πρέπει να άξιζαν χιλιάδες δολάρια.

«Δεν νομίζω ότι χρειάζεται» είπε ο Γκραντ με αυστηρό ύφος «να συμπεριφερόμαστε σαν γουρούνια, ακόμα και κάτω από αυτές τις συνθήκες».

Ο ΜακΝίλ δεν είχε μεθύσει ακόμα. Βρισκόταν στο λαμπερό προθάλαμο της μέθης και δεν είχε ακόμα χάσει κάθε επαφή με το μουντό έξω κόσμο.

«Είμαι προετοιμασμένος» δήλωσε με μεγάλη επισημότητα «ν' ακούσω κάθε καλό επιχείρημα που έχεις να αντιτάξεις για την τωρινή μου δραστηριότητα - η οποία μου φαίνεται εξαιρετικά ταιριαστή με τις περιστάσεις. Καλά θα κάνεις πάντως να με πείσεις σύντομα, όσο μπορώ ακόμα να ακούσω τη λογική».

Πίεσε ξανά την πλαστική φούσκα και ένας πορφυρός πίδακας τινάχτηκε κατευθείαν μες στο στόμα του.

«Πέρα από το γεγονός ότι κλέβεις ιδιοκτησία της Εταιρείας που σίγουρα θα αναζητηθεί αργά ή γρήγορα, δεν είναι δυνατόν να παραμείνεις μεθυσμένος για βδομάδες».

«Αυτό» απάντησε σκεφτικά ο ΜακΝίλ «θα το δούμε».

«Δε νομίζω» διαφώνησε ο Γκραντ. Στηρίχτηκε στον τοίχο και έσπρωξε δυ-

νατά το κιβώτιο, που τινάχτηκε μέσα από την ανοιχτή πόρτα της καμπίνας. Καθώς χιμούσε ξοπίσω του και χτυπούσε με δύναμη την πόρτα, άκουσε τον ΜακΝίλ να φωνάζει: «Τι μπαγάσας που είσαι!».

Θα του έπαιρνε χρόνο -ειδικά στην κατάσταση που βρισκόταν- να λύσει τον ιμάντα του και να τον ακολουθήσει. Ο Γκραντ μετέφερε το κιβώτιο πίσω, στον αποθηκευτικό χώρο και κλείδωσε την πόρτα. Λόγω του ότι ποτέ μέχρι τότε, στη διάρκεια του ταξιδιού, δεν υπήρξε ανάγκη να κλειδώσουν την αποθήκη, ο ΜακΝίλ δεν είχε κλειδί και ο Γκραντ θα έκρυβε το δικό του στο θάλαμο διακυβέρνησης.

Αργότερα, όταν ο Γκραντ πέρασε έξω από την καμπίνα του, ο ΜακΝίλ τραγουδούσε. Είχε ακόμα δυο μπουκάλια να του κάνουν παρέα και ξεφώνιζε:

«Σκοτιστήκαμε *πού* πάει το οξυγόνο, φτάνει να μην μπει μες στο κρασί μας...».

Ο Γκραντ, που η εκπαίδευση του ήταν σε μεγάλο βαθμό τεχνικής φύσεως, δεν ήξερε το στιχάκι. Καθώς σταμάτησε για ν' ακούσει καλύτερα, κυριεύτηκε ξαφνικά από ένα συναίσθημα που, προς τιμήν του, δεν το αναγνώρισε αμέσως.

Πέρασε ακαριαία όπως εμφανίστηκε, αφήνοντας τον να τρέμει και να αισθάνεται ναυτία. Για πρώτη φορά συνειδητοποίησε ότι η αντιπάθεια του για τον ΜακΝίλ μετατρεπόταν σιγά σιγά σε μίσος.

Ένας από τους θεμελιώδεις κανόνες του διαστημικού ταξιδιού λέει ότι, για καθαρά ψυχολογικούς λόγους, ο ελάχιστος αριθμός πληρώματος σε μεγάλο ταξίδι δεν πρέπει να είναι μικρότερος από τρία άτομα. Οι κανόνες, βέβαια, υπάρχουν για να τους παραβαίνουμε. Έτσι, οι ιδιοκτήτες του *Σταρ Κονίν* είχαν πάρει τη σχετική άδεια από την Επιτροπή Διαστημικού Ελέγχου και τις ασφαλιστικές εταιρείες για να ξεκινήσει το φορτηγό σκάφος για την Αφροδίτη χωρίς το συνηθισμένο κυβερνήτη του, που είχε αρρωστήσει τελευταία στιγμή. Αντικαταστάτης δεν υπήρχε και, καθώς οι πλανήτες δεν συνηθίζουν να περιμένουν τους ανθρώπους να τακτοποιήσουν τις υποθέσεις τους, αν το σκάφος δεν ξεκινούσε έγκαιρα, δεν θα ξεκινούσε ποτέ και εκα-

τομμύρια δολάρια θα χάνονταν.

Έτσι, το *Σταρ Κονίν* ξεκίνησε. Τόσο ο Γκραντ όσο κι ο ΜακΝίλ ήταν ιδιαίτερα ικανοί και δεν είχαν καμία αντίρρηση να κερδίσουν τα διπλάσια λεφτά απ' ότι συνήθως για λίγη παραπάνω δουλειά. Παρά τις μεγάλες αντιθέσεις στο χαρακτήρα τους, τα πήγαιναν αρκετά καλά υπό κανονικές συνθήκες. Δεν έφταιγε κανείς που οι συνθήκες τώρα μόνο κανονικές δεν ήταν. Λέγεται πως τρεις μέρες χωρίς φαγητό αρκούν για να χαθεί κάθε διαφορά μεταξύ ενός πολιτισμένου ανθρώπου κι ενός αγρίου. Ο Γκραντ κι ο ΜακΝίλ δεν ένιωθαν ακόμα καμιά σωματική ενόχληση. Όμως, η φαντασία και των δυο ήταν υπερδραστήρια και τώρα είχαν πολύ περισσότερα κοινά απ' όσο φαντάζονταν με δυο πεινασμένους κατοίκους του Ειρηνικού που βρίσκονταν σε ένα κανό χαμένο στον ωκεανό.

Κι αυτό γιατί υπήρχε μια πλευρά της κατάστασης, ίσως η πιο σημαντική απ' όλες, που δεν είχαν αναφέρει ποτέ μεταξύ τους. Ακόμα και αφότου ο Γκραντ είχε ελέγξει και ξαναελέγξει και τους τελευταίους αριθμούς στο σημειωματάριο του, ο υπολογισμός εξακολουθούσε να μην είναι εντελώς ολοκληρωμένος. Καθένας τους είχε κάνει μόνος του το παραπέρα νοερό βήμα, καθένας τους είχε φτάσει ταυτόχρονα με τον άλλο στο ίδιο άρρητο συμπέρασμα.

Ήταν τρομακτικά απλό - μια μακάβρια παρωδία των προβλημάτων εκείνων του δημοτικού που αρχίζουν ως εξής: «Αν έξι άντρες χρειάζονται δύο μέρες για να συναρμολογήσουν πέντε ελικόπτερα, πόσες μέρες...».

Το οξυγόνο θα συντηρούσε δύο ανθρώπους για περίπου είκοσι μέρες και η Αφροδίτη απείχε τριάντα. Δεν χρειαζόταν να είναι κανείς μαθηματική διάνοια για να αντιληφθεί αμέσως ότι ένας άνθρωπος, και μόνο ένας, μπορούσε να επιζήσει ώστε να περπατήσει ξανά στους μεταλλικούς δρόμους του Διαστημικού Σταθμού Εσπερία.

Η ημερομηνία που είχαν από κοινού αναγνωρίσει απείχε είκοσι μέρες, αλλά εκείνη που κανείς δεν είχε τολμήσει να εκστομίσει μόλις δέκα. Μέχρι τότε υπήρχε αρκετός αέρας και για τους δυο τους - μετά όμως ο αέρας επαρκούσε μόνο για ένα άτομο μέχρι το τέλος του ταξιδιού. Για έναν αποστασιοποιημένο παρατηρητή η κατάσταση θα έμοιαζε πολύ διασκεδαστική.

Ήταν φανερό ότι αυτή η σιωπηρή συνωμοσία δεν γινόταν να διαρκέσει πολύ ακόμα. Αλλά δεν είναι εύκολο, ακόμα και κάτω από τις καλύτερες συνθήκες, δύο άνθρωποι να αποφασίσουν φιλικά ποιος από δυο θα αυτοκτονήσει. Είναι μάλιστα ακόμα δυσκολότερο, όταν δεν μιλάνε πια μεταξύ τους.

Ο Γκραντ ήθελε να είναι απόλυτα δίκαιος. Για το λόγο αυτό το μόνο που μπορούσε να κάνει ήταν να περιμένει μέχρι να ξεμεθύσει ο ΜακΝίλ και στη συνέχεια να του θέσει την ερώτηση ξεκάθαρα. Σκεφτόταν καλύτερα στο γραφείο του, γι' αυτό κι επέστρεψε στο θάλαμο διακυβέρνησης και δέθηκε στο κάθισμα του κυβερνήτη.

Έμεινε για λίγη ώρα να κοιτάζει σκεφτικός το κενό. Τελικά αποφάσισε ότι ο καλύτερος τρόπος για να θίξει το ζήτημα ήταν με ένα γράμμα, ιδίως όσο οι μεταξύ τους διπλωματικές σχέσεις ήταν τόσο τεταμένες. Έκοψε μια σελίδα από το σημειωματάριο κι άρχισε να γράφει: «Αγαπητέ ΜακΝίλ...». Την έσκισε και ξανάρχισε: «ΜακΝίλ...».

Του πήρε τρεις ώρες κι ακόμα και τότε δεν έμεινε απόλυτα ικανοποιημένος. Κάποια πράγματα πολύ δύσκολα τα αποτυπώνει κανείς στο χαρτί. Στο τέλος, όμως, κατάφερε να τελειώσει το γράμμα.

Σφράγισε την επιστολή και την κλείδωσε στο χρηματοκιβώτιο του. Μπορούσε να περιμένει μια δυο μέρες.

Ελάχιστοι άνθρωποι από τα εκατομμύρια στη Γη και την Αφροδίτη που περίμεναν να μάθουν τις εξελίξεις θα μπορούσαν να φανταστούν την ένταση, που μεγάλωνε ώρα με την ώρα μέσα στο Σταρ *Κονίν.* Εδώ και μέρες τόσο στις εφημερίδες όσο και στο ραδιόφωνο δημοσιεύονταν διαρκώς φανταστικά σχέδια διάσωσης. Ήταν το μοναδικό θέμα συζήτησης σε τρεις κόσμους. Όμως, οι δυο άντρες που αποτελούσαν και το αντικείμενο της φασαρίας δεν είχαν ιδέα για όλα αυτά.

Περίμεναν από στιγμή σε στιγμή να φτάσει μήνυμα από την Αφροδίτη, αλλά δεν είχαν μείνει και πολλά να ειπωθούν. Κανείς δεν θα διανοούνταν να στείλει εμψυχωτικά λόγια σε δύο καταδικασμένους ανθρώπους, ακόμα κι αν η ημερομηνία της καταδίκης τους δεν ήταν ξεκάθαρη.

Έτσι, η Αφροδίτη περιορίστηκε στο να στέλνει καθημερινά κάποια μηνύματα ρουτίνας, ενώ δεν άφηνε να διαρρεύσουν προς το διαστημόπλοιο οι προτροπές και οι προσφορές των εφημερίδων, που έφταναν κατά κύματα από τη Γη. Ως αποτέλεσμα του περιορισμού αυτού, διάφοροι ιδιωτικοί ραδιοφωνικοί σταθμοί στη Γη έκαναν απεγνωσμένες προσπάθειες να επικοινωνήσουν απευθείας με το Σταρ *Κονίν.* Ωστόσο, αποτύγχαναν, γιατί ούτε ο Γκραντ ούτε ο ΜακΝίλ σκέφτηκαν ποτέ να κατευθύνουν το δέκτη τους οπουδήποτε αλλού εκτός από την Αφροδίτη, η οποία βρισκόταν πλέον βασανιστικά κοντά τους.

Είχε υπάρξει μια αμήχανη σκηνή, όταν ο ΜακΝίλ βγήκε τελικά από την καμπίνα του, αλλά παρά τις όχι και τόσο ένθερμες σχέσεις τους, η ζωή στο *Σταρ Κονίν* συνεχιζόταν όπως και προηγουμένως.

Ο Γκραντ περνούσε το μεγαλύτερο μέρος της ημέρας του στη θέση του κυβερνήτη, υπολογίζοντας ελιγμούς προσέγγισης στην Αφροδίτη και γράφοντας ατελείωτα γράμματα στη σύζυγο του. Θα μπορούσε να της μιλήσει, αν το επιθυμούσε, αλλά η σκέψη των εκατομμυρίων ανθρώπων που θα μπορούσαν να τον ακούσουν τον απέτρεπε. Τα διαπλανητικά κανάλια επικοινωνίας υποτίθεται πως ήταν προσωπικά, αλλά το συγκεκριμένο θα ήταν ιδιαίτερα δημοφιλές.

Σε δυο μέρες, βεβαίωνε ο Γκραντ τον εαυτό του, θα παρέδιδε στον ΜακΝίλ το γράμμα, και μαζί θα αποφάσιζαν τι έπρεπε να γίνει. Η καθυστέρηση αυτή μπορεί και να έδινε στον ΜακΝίλ την ευκαιρία να θίξει το θέμα πρώτος. Η συνείδηση του Γκραντ δεν του επέτρεπε να σκεφτεί πως η καθυστέρηση τον εξυπηρετούσε και διαφορετικά.

Αναρωτιόταν συχνά πώς περνούσε τον καιρό του ο ΜακΝίλ. Ο μηχανικός διέθετε μια μεγάλη βιβλιοθήκη με μικροφίλμ, γιατί του άρεσε πολύ να διαβάζει, ενώ το πεδίο των ενδιαφερόντων του ήταν ευρύτατο. Το αγαπημένο του βιβλίο, απ' όσο ήξερε ο Γκραντ, ήταν το *Γιουργκεν*[3] και ίσως ακόμα και τώρα να προσπαθούσε να ξεχαστεί χαμένος στην παράξενη μαγεία του. Κάποια άλλα βιβλία του ήταν λιγότερο αξιοπρεπή, ενώ αρκετά θα μπορούσαν να χαρακτηριστούν παράξενα.

[3] (ΣτΜ) Jurgen (1919). Σατιρικό έργο του Τζέιμς Μπραντς Κάμπελ (1879-1958).

Στην πραγματικότητα, ο ΜακΝίλ είχε μια υπερβολικά σύνθετη και περίπλοκη προσωπικότητα, την οποία ο Γκραντ δεν μπορούσε να κατανοήσει. Ήταν ένας ηδονιστής που απολάμβανε τις χαρές της ζωής ακόμα περισσότερο επειδή ήταν υποχρεωμένος να τις απαρνιέται για μήνες. Όμως, σε καμία περίπτωση δεν ήταν ανήθικος, όπως είχε υποθέσει ο πεζός και πουριτανός Γκραντ.

Πράγματι, είχε καταρρεύσει τελείως από το αρχικό σοκ και η συμπεριφορά του, σχετικά με το κρασί, ήταν κατακριτέα σύμφωνα με τα κριτήρια του Γκραντ. Όμως ο ΜακΝίλ είχε πάθει τον νευρικό του κλονισμό και τον είχε ξεπεράσει. Αυτή ήταν και η διαφορά του από το φαινομενικά σκληρό, αλλά στην πραγματικότητα εύθραυστο Γκραντ.

Παρά τη διατήρηση της ρουτίνας τους, έπειτα από σιωπηρή συμφωνία, η ένταση στο σκάφος δεν είχε υποχωρήσει. Ο Γκραντ και ο ΜακΝίλ φρόντιζαν ν' αποφεύγουν ο ένας τον άλλο όσο το δυνατόν περισσότερο, με εξαίρεση τα κοινά τους γεύματα. Όταν συναντιόνταν, συμπεριφέρονταν μεταξύ τους με υπερβολική ευγένεια, σαν να κατέβαλλαν τεράστιες προσπάθειες να φέρονται φυσιολογικά - και αποτύγχαναν παταγωδώς.

Ο Γκραντ ήλπιζε ότι ο ΜακΝίλ θα αναφερόταν από μόνος του στο ζήτημα της αυτοκτονίας, απαλλάσσοντας τον έτσι από ένα ιδιαίτερα δυσάρεστο καθήκον. Η άρνηση του μηχανικού να αναλάβει μια τέτοια πρωτοβουλία ενέτεινε τον εκνευρισμό και την περιφρόνηση του Γκραντ. Επιπλέον, υπέφερε από εφιάλτες και δεν κοιμόταν καλά.

Ο εφιάλτης ήταν πάντα ο ίδιος. Όταν ήταν μικρός, συνέβαινε συχνά να διαβάζει στο κρεβάτι μια ιστορία τόσο ενδιαφέρουσα που δεν μπορούσε να περιμένει ως το πρωί για να την τελειώσει. Για να μην τον καταλάβουν, συνέχιζε να διαβάζει με το φακό του κάτω από τα σκεπάσματα, κουλουριασμένος σ' ένα ζεστό κουκούλι με λευκά τοιχώματα. Κάθε δέκα περίπου λεπτά ο αέρας γινόταν αποπνικτικός και έπρεπε να βγάλει το κεφάλι από την κρυψώνα του για να πάρει μια ανάσα υπέροχου καθαρού αέρα - κι αυτό αποτελούσε μεγάλο μέρος της διασκέδασης.

Τώρα, τριάντα χρόνια αργότερα, εκείνες οι αθώες στιγμές της παιδικής του ηλικίας επέστρεφαν και τον στοίχειωναν. Ονειρευόταν πως δεν μπορούσε

να δραπετεύσει από το σεντόνι που τον έπνιγε, ενώ η ατμόσφαιρα γινόταν σταθερά και αδυσώπητα όλο και πιο ασφυκτική.

Σκόπευε να δώσει το γράμμα στον ΜακΝίλ έπειτα από δυο μέρες, αλλά όλο το ανέβαλε. Αυτή η αναβλητικότητα ήταν ασυνήθιστη για τον Γκραντ, αλλά κατάφερνε να πείσει τον εαυτό του ότι έτσι έπρεπε να κάνει.

Έδωσε στον ΜακΝίλ την ευκαιρία να εξιλεωθεί - να αποδείξει ότι δεν ήταν δειλός θίγοντας ο ίδιος το ζήτημα. Ούτε καν του περνούσε από το μυαλό ότι κι ο ΜακΝίλ μπορεί να περίμενε από αυτόν το ίδιο πράγμα.

Μόλις πέντε μέρες τους χώριζαν από τη μοιραία ημερομηνία, όταν για πρώτη φορά πέρασε φευγαλέα από το μυαλό του Γκραντ η σκέψη του φόνου.

Καθόταν μετά το «βραδινό» φαγητό και προσπαθούσε να χαλαρώσει, καθώς ο ΜακΝίλ έκανε υπερβολικό, κατά τη γνώμη του, θόρυβο στην κουζίνα.

Τι πρόσφερε, αναρωτήθηκε, στον κόσμο ο μηχανικός; Δεν είχε υποχρεώσεις ούτε και οικογένεια και επιπλέον κανείς δεν θα ζημιωνόταν από το θάνατο του. Ο Γκραντ, από την άλλη, είχε σύζυγο και τρία παιδιά, για τα οποία ένιωθε μια κάποια στοργή, αν κι εκείνα για έναν περίεργο λόγο δεν ανταποκρίνονταν σ' αυτή παρά μόνο στο πλαίσιο της ευγένειας.

Ένας αμερόληπτος δικαστής δεν θα δυσκολευόταν ν' αποφασίσει ποιος από τους δύο έπρεπε να επιζήσει. Αν ο ΜακΝίλ διέθετε έστω και ένα ίχνος αξιοπρέπειας, θα είχε ήδη καταλήξει μόνος του στο ίδιο συμπέρασμα. Μια και δεν φαινόταν να έχει κάνει κάτι τέτοιο, είχε χάσει το δικαίωμα για περαιτέρω συζήτηση.

Αυτή ήταν η στοιχειώδης λογική του υποσυνείδητου του Γκραντ, που είχε δώσει την απάντηση στο ερώτημα αρκετές μέρες πριν, αλλά μόλις τώρα κατάφερνε να προσελκύσει την προσοχή που τόσο επιζητούσε. Προς τιμήν του, ο Γκραντ απέρριψε αμέσως αυτή τη σκέψη με φρίκη.

Ήταν ακέραιος και τίμιος χαρακτήρας και ακολουθούσε έναν πολύ αυστηρό κώδικα συμπεριφοράς. Ακόμα και οι τυχαίες δολοφονικές τάσεις εκείνων που ονομάζουμε «φυσιολογικούς» ανθρώπους σπάνια περνούσαν απ' το μυαλό του. Τις μέρες, όμως, τις λίγες μέρες που απέμεναν θα τον απασχολούσαν ολοένα και περισσότερο.

Ο αέρας είχε πλέον αρχίσει να αποκτά μια δυσάρεστη οσμή. Αν και ακόμα

δεν είχαν πρόβλημα στην αναπνοή, ήταν μια διαρκής υπενθύμιση του τι θα επακολουθούσε, κι ο Γκραντ συνειδητοποίησε πως η σκέψη αυτή δεν τον άφηνε να κοιμηθεί. Αυτό, βέβαια, δεν ήταν και τόσο κακό, αφού γλίτωνε έτσι από τους εφιάλτες του, αλλά ταυτόχρονα η έλλειψη ύπνου τον είχε εξασθενήσει.

Μαζί με το σώμα του είχαν εξασθενήσει και τα νεύρα του, ενώ η διάθεση του όλο και χειροτέρευε, καθώς ο ΜακΝίλ συμπεριφερόταν με απρόσμενη και ενοχλητική ηρεμία. Ο Γκραντ αντιλήφθηκε ότι είχε φτάσει στο σημείο όπου οποιαδήποτε επιπλέον καθυστέρηση θα μπορούσε να αποβεί μοιραία για τον ίδιο.

Ο ΜακΝίλ βρισκόταν ως συνήθως στην καμπίνα του, όταν ο Γκραντ πήγε στο θάλαμο διακυβέρνησης να πάρει το γράμμα που ο ίδιος είχε βάλει στο χρηματοκιβώτιο - πριν από αιώνες, όπως του φαινόταν. Αναρωτήθηκε αν έπρεπε να προσθέσει τίποτε περισσότερο, αλλά αμέσως συνειδητοποίησε ότι αυτή ήταν μία ακόμα δικαιολογία για καθυστέρηση και ξεκίνησε αποφασιστικά για την καμπίνα του ΜακΝίλ.

Η αλυσιδωτή αντίδραση που σε μια στιγμή οδηγεί στο θάνατο εκατομμυρίων ανθρώπων και στο μαρτύριο πολλών μετέπειτα γενεών ξεκινάει από ένα και μόνο νετρόνιο. Εξίσου ασήμαντα είναι και τα γεγονότα που αποτελούν τον καταλύτη για να αλλάξει η πορεία ενός ανθρώπου και τελικά ολόκληρο το μέλλον του.

Τίποτε δεν θα μπορούσε να είναι λιγότερο σημαντικό από εκείνο που έκανε τον Γκραντ να σταθεί στο διάδρομο, έξω από την καμπίνα του ΜακΝίλ. Κάτω από κανονικές συνθήκες, ούτε που θα το είχε προσέξει. Ήταν μυρωδιά καπνού, καπνού από τσιγάρο.

Η σκέψη και μόνο ότι ο τρυφηλός μηχανικός διέθετε τόσο λίγο αυτοέλεγχο και μόλυνε τα τελευταία πολύτιμα λίτρα οξυγόνου εξόργισε τον Γκραντ. Για μια στιγμή παρέλυσε από οργή.

Ύστερα τσαλάκωσε αργά το γράμμα μες στο χέρι του. Η σκέψη που είχε αρχικά τρυπώσει σαν εισβολέας στο μυαλό του για να μετατραπεί αργότερα σε θεωρητική υπόθεση, έγινε πλέον απόλυτα αποδεκτή. Ο ΜακΝίλ είχε την ευκαιρία του, αλλά απέδειξε με τον απίστευτο εγωισμό του ότι δεν ήταν

άξιος λύπησης. Πολύ καλά, λοιπόν, θα πέθαινε.

Η ταχύτητα με την οποία ο Γκραντ κατέληξε στο συμπέρασμα αυτό δεν θα ξεγελούσε ούτε έναν ερασιτέχνη ψυχολόγο. Ήταν η ανακούφιση και όχι μόνο το μίσος που τον απομάκρυνε από την καμπίνα του ΜακΝίλ. Ήθελε να πείσει τον εαυτό του ότι δεν θα χρειαζόταν να κάνει το καθήκον του, να προτείνει να ρίξουν κλήρο για να έχουν και οι δυο ίδιες πιθανότητες επιβίωσης. Αυτή ήταν η δικαιολογία που έψαχνε και αρπάχτηκε από αυτή για να καθησυχάσει τις ενοχές του. Ακόμα κι αν ήταν σε θέση να σχεδιάσει και να διαπράξει ένα φόνο, ο Γκραντ ήταν το είδος του ανθρώπου που έπρεπε να το κάνει σύμφωνα με το δικό του προσωπικό κώδικα τιμής.

Στην πραγματικότητα -και όχι για πρώτη φορά- ο Γκραντ είχε παρεξηγήσει πολύ τον ΜακΝίλ. Ο μηχανικός κάπνιζε σαν φουγάρο και το τσιγάρο ήταν πολύ σημαντικό για την πνευματική του ηρεμία, ακόμα και κάτω από φυσιολογικές συνθήκες. Το πόσο αναγκαίο ήταν τώρα δεν ήταν σε θέση να το εκτιμήσει ο Γκραντ, που κάπνιζε περιστασιακά και χωρίς να το απολαμβάνει ιδιαίτερα.

Ο ΜακΝίλ είχε καταλήξει με προσεκτικούς υπολογισμούς στο συμπέρασμα ότι τέσσερα τσιγάρα την ημέρα δεν θα επηρέαζαν σημαντικά το οξυγόνο του σκάφους, ενώ, αντίθετα, θα έκαναν καλό στα νεύρα του και άρα έμμεσα και στου Γκραντ.

Αλλά δεν υπήρχε τρόπος να το εξηγήσει στον ίδιο τον Γκραντ, γι' αυτό και κάπνιζε στα κρυφά και με τέτοιον αυτοέλεγχο, που θαύμαζε τον εαυτό του. Ήταν μεγάλη ατυχία που ο Γκραντ έτυχε να μυρίσει ένα από τα τέσσερα τσιγάρα της μέρας.

Για κάποιον που είχε μόλις αποφασίσει να διαπράξει φόνο, οι κινήσεις του Γκραντ ήταν εντυπωσιακά μεθοδικές. Χωρίς δισταγμό, επέστρεψε στο θάλαμο διακυβέρνησης και άνοιξε το κουτί πρώτων βοηθειών, τα διάφορα τμήματα του οποίου ήταν εφοδιασμένα με τα απαραίτητα για κάθε σχεδόν επείγουσα κατάσταση που πιθανόν να προέκυπτε στο διάστημα.

Ακόμα και η απόλυτη επείγουσα ανάγκη είχε προβλεφθεί και πίσω από τις ελαστικές ταινίες που το συγκρατούσαν βρισκόταν το μικροσκοπικό φιαλίδιο που έψαχνε και η εικόνα του οποίου όλες εκείνες τις μέρες ήταν κρυμ-

μένη σε κάποιο σημείο στα βάθη του μυαλού του. Το φιαλίδιο είχε μια λευκή ετικέτα με μια νεκροκεφαλή και από κάτω ήταν γραμμένα τα λόγια: *Περίπου μισό γραμμάριο προκαλεί ανώδυνο και σχεδόν ακαριαίο θάνατο.*
Το δηλητήριο ήταν, λοιπόν, ανώδυνο και δρούσε άμεσα* καλό αυτό. Ακόμα καλύτερο, όμως, ήταν κάτι που δεν αναγραφόταν στην ετικέτα: ήταν άγευστο.
Η διαφορά ανάμεσα στα γεύματα που ετοίμαζε ο Γκραντ και σε εκείνα που έφτιαχνε με ιδιαίτερη μαεστρία και φροντίδα ο ΜακΝίλ ήταν μεγάλη.
Όποιος αγαπάει το φαγητό και έχει περάσει μεγάλο μέρος της ζωής του στο διάστημα, συνήθως μαθαίνει να μαγειρεύει για αυτοάμυνα. Ο ΜακΝίλ είχε μάθει εδώ και καιρό.
Ο Γκραντ, από την άλλη, θεωρούσε το φαγητό μια απαραίτητη αλλά κι ενοχλητική υποχρέωση που έπρεπε να διευθετείται όσο το δυνατόν γρηγορότερα. Η άποψη του αυτή αντικατοπτριζόταν στη μαγειρική του. Ο ΜακΝίλ είχε πάψει πλέον να γκρινιάζει, αλλά θα του είχε κάνει μεγάλη εντύπωση όλη η φασαρία στην οποία μπήκε ο Γκραντ για να ετοιμάσει το συγκεκριμένο δείπνο.
Κι αν ακόμα πρόσεξε την αυξανόμενη νευρικότητα του Γκραντ όσο προχωρούσε το δείπνο, δεν είπε τίποτα. Έφαγαν χωρίς να μιλούν, αλλά αυτό δεν ήταν ασυνήθιστο, καθώς είχαν από καιρό εξαντλήσει κάθε πιθανό θέμα ανώδυνης συζήτησης. Αφού μάζεψε και τα τελευταία πιάτα -βαθιά δοχεία με χείλος γυρισμένο προς τα μέσα για να μη φεύγει έξω το περιεχόμενο τους- ο Γκραντ πήγε στην κουζίνα να ετοιμάσει καφέ.
Του πήρε πολλή ώρα, καθώς τελευταία στιγμή συνέβη κάτι τρομαχτικό και συνάμα γελοίο. Του ήρθαν ξαφνικά στο μυαλό σκηνές από κάποια κλασική ταινία του περασμένου αιώνα, στην οποία ο αμίμητος Τσάρλι Τσάπλιν προσπαθούσε να δηλητηριάσει την ανεπιθύμητη σύζυγο του και κατά λάθος μπέρδευε τα ποτήρια. Ήταν η χειρότερη δυνατή σκέψη, γιατί τον γέμισε με μια σιωπηρή υστερία που τον έκανε να τρέμει. Ο *Δαίμονας* του Έντγκαρ Άλαν Πόε[4], που χαίρεται όταν οι άνθρωποι αγνοούν τους κανόνες της επιβίωσης τους, δούλευε στο μυαλό του και του πήρε πάνω από ένα λεπτό για να ξαναβρεί τον αυτοέλεγχο του.

^ (ΣτΜ) ***The Imp of the Perverse*** (1850), διήγημα του Έντγκαρ Άλαν Πόε.

Ήταν σίγουρος ότι τουλάχιστον εξωτερικά έδειχνε ψύχραιμος, καθώς μετέφερε τα δύο πλαστικά κύπελλα και τους συνοδευτικούς σωλήνες. Δεν υπήρχε κίνδυνος να τα μπερδέψει, γιατί το κύπελλο του μηχανικού είχε πάνω του έντονα τυπωμένα τα γράμματα ΜΑΚ.

Και μόνο η σκέψη έκανε τον Γκραντ να θέλει να βάλει τα γέλια σαν ψυχοπαθής, αλλά κατάφερε να συγκρατηθεί, στη σκέψη μάλιστα ότι τα νεύρα του πρέπει να ήταν σε ακόμα χειρότερη κατάσταση απ' ότι νόμιζε.

Παρατηρούσε συνεπαρμένος, αν και φρόντιζε να μην το δείχνει, τον ΜακΝίλ να παίζει με την κούπα του. Ο μηχανικός δεν φαινόταν να βιάζεται, ενώ κοιτούσε κακόκεφα προς το διάστημα. Έπειτα, έβαλε το σωλήνα ανάμεσα στα χείλη του και ρούφηξε. Την επόμενη στιγμή έφτυσε μαλακά κι ένα παγωμένο χέρι τυλίχτηκε γύρω από την καρδιά του Γκραντ και την έσφιξε.

Ο ΜακΝίλ στράφηκε προς το μέρος του και είπε ήρεμα: «Μια φορά που τον έφτιαξες όπως πρέπει. Ζεματάει».

Σιγά σιγά η καρδιά του Γκραντ ξανάρχισε να χτυπάει. Δεν εμπιστευόταν τον εαυτό του να μιλήσει, αλλά κατάφερε να νεύσει επιφυλακτικά. Ο ΜακΝίλ άφησε την κούπα του να αιωρείται λίγα εκατοστά μακριά απ' το πρόσωπο του.

Έμοιαζε χαμένος στις σκέψεις του, σαν να ζύγιζε τα λόγια του προτού κάνει κάποιο σημαντικό σχόλιο. Ο Γκραντ τα έβαλε με τον εαυτό του που είχε κάνει τον καφέ τόσο καυτό - από κάτι τέτοιες λεπτομέρειες ξεσκεπάζονται οι δολοφόνοι. Η νευρικότητα του σίγουρα θα τον πρόδιδε, αν ο ΜακΝίλ καθυστερούσε κι άλλο να τον πιει.

«Υποθέτω» είπε ο ΜακΝίλ ήσυχα και σαν να έκαναν ψιλή κουβεντούλα, «ότι έχεις κι εσύ αντιληφθεί πως ο αέρας επαρκεί για να συντηρήσει μόνο έναν από τους δυο μας μέχρι να φτάσουμε στην Αφροδίτη».

Ο Γκραντ τιθάσευσε τη νευρικότητα του και πήρε το βλέμμα του από την κούπα, που έμοιαζε να τον υπνωτίζει. Ο λαιμός του ήταν κατάξερος καθώς απαντούσε: «Μου... μου πέρασε απ' το μυαλό».

Ο ΜακΝίλ άγγιξε το ποτήρι του και διαπίστωσε ότι ο καφές εξακολουθούσε να είναι καυτός. «Δε θα ήταν λοιπόν καλύτερα» συνέχισε σκεφτικός «αν ένας από μας αποφάσιζε να βγει ας πούμε από το θάλαμο αποσυμπίεσης ή

να πιει το δηλητήριο που υπάρχει εκεί μέσα;» Έδειξε με τον αντίχειρα του προς την κατεύθυνση του κουτιού πρώτων βοηθειών, που μόλις και διακρινόταν από το σημείο όπου κάθονταν. Ο Γκραντ κατένευσε.

«Το μόνο πρόβλημα, φυσικά» πρόσθεσε ο μηχανικός «είναι ν' αποφασίσουμε ποιος απ' τους δυο μας θα είναι ο άτυχος της υπόθεσης. Υποθέτω ότι θα πρέπει να τραβήξουμε χαρτιά από την τράπουλα ή να βρούμε κάποιον άλλο τρόπο να ρίξουμε κλήρο».

Ο Γκραντ κοίταξε τον ΜακΝίλ τόσο συνεπαρμένος, ώστε σχεδόν ξέχασε την ολοένα και μεγαλύτερη νευρικότητα του. Ποτέ δεν περίμενε ότι ο μηχανικός θα ήταν σε θέση να συζητήσει το πρόβλημα με τόση ψυχραιμία. Ο Γκραντ ήταν σίγουρος πλέον πως ο άλλος δεν υποπτευόταν τίποτε. Προφανώς, η σκέψη του ΜακΝίλ είχε απλά ακολουθήσει την ίδια πορεία με τη δική του και δεν ήταν σύμπτωση που είχε επιλέξει κι εκείνος τη συγκεκριμένη στιγμή για να θίξει το ζήτημα.

Ο ΜακΝίλ τον κοιτούσε έντονα, σαν να αξιολογούσε τις αντιδράσεις του. «Έχεις δίκιο» άκουσε ο Γκραντ τον εαυτό του να λέει. «Πρέπει να το συζητήσουμε».

«Ναι» είπε ο ΜακΝίλ με απάθεια. «Πρέπει». Στη συνέχεια σήκωσε ξανά το κύπελλο του, έβαλε το σωλήνα στο στόμα του και ρούφηξε αργά.

Ο Γκραντ δεν μπορούσε να τον περιμένει να τελειώσει. Προς μεγάλη του έκπληξη, η ανακούφιση που περίμενε να νιώσει δεν ήρθε ποτέ. Αντίθετα, ένιωσε μια μαχαιριά ενοχής, αν και όχι ακριβώς μεταμέλεια. Ήταν πλέον αργά για να το σκεφτεί, αλλά ξαφνικά θυμήθηκε ότι στο εξής θα ήταν μόνος του στο *Σταρ Κονίν,* κυνηγημένος από τις σκέψεις του για πάνω από τρεις εβδομάδες, μέχρι να έρθει η σωτηρία.

Δεν ήθελε να δει τον ΜακΝίλ να πεθαίνει κι ένιωθε κι ο ίδιος άρρωστος. Χωρίς να ρίξει άλλη ματιά στο θύμα του, κινήθηκε προς την έξοδο.

Ο ακίνητος, καυτός ήλιος και τα αστέρια που δεν τρεμόπαιζαν κοιτούσαν προς το Σταρ *Κονίν,* που έμοιαζε να είναι εξίσου ακίνητο μ' εκείνα. Τίποτε δεν πρόδιδε ότι το μικροσκοπικό σκάφος είχε φτάσει πια σχεδόν τη μέγιστη ταχύτητα του και ότι εκατομμύρια ιπποδύναμης ήταν αλυσοδεμένα στη

μικρή σφαίρα, περιμένοντας τη στιγμή που θα απελευθερώνονταν. Κανένα στοιχείο δεν μαρτυρούσε ότι το Σταρ *Κονίν* μετέφερε έστω και το παραμικρό ίχνος ζωής.

Ο θάλαμος αποσυμπίεσης άνοιξε αργά από τη σκιερή πλευρά του σκάφους, και δυνατό φως ξεχύθηκε από το εσωτερικό του. Ο ολόλαμπρος κύκλος έμοιαζε πολύ παράξενος, έτσι όπως αιωρούνταν μες στο σκοτάδι. Στη συνέχεια, οι δυο μορφές που βγήκαν έξω από το σκάφος τον έκρυψαν και πάλι.

Η μια μορφή ήταν πιο ογκώδης από την άλλη για ένα πολύ σημαντικό λόγο: φορούσε στολή. Υπάρχουν κάποια ρούχα που μπορείς να βάλεις και να βγάλεις ανάλογα με το κέφι σου, χωρίς άλλες επιπτώσεις πέρα από την πιθανή κηλίδωση του κοινωνικού σου προφίλ. Οι διαστημικές στολές δεν εμπίπτουν στην κατηγορία αυτή.

Κάτι συνέβαινε στο σκοτάδι που δεν ήταν εύκολο να παρακολουθήσει κανείς. Στη συνέχεια η μικρότερη φιγούρα άρχισε να κινείται, αργά στην αρχή και με ολοένα αυξανόμενη ταχύτητα στη συνέχεια. Βγήκε από τη σκιά του διαστημόπλοιου και τώρα ταξίδευε με φόντο τον ολόλαμπρο Ήλιο, έτσι ώστε ήταν εύκολο να διακρίνει κανείς το μικρό κύλινδρο που ήταν δεμένος στην πλάτη της κι από τον οποίο εκτοξευόταν ένας λεπτός πίδακας αερίων που εξαφανιζόταν σχεδόν αμέσως στο διάστημα.

Επρόκειτο για έναν υποτυπώδη, αλλά αποτελεσματικό πύραυλο. Δεν υπήρχε κίνδυνος το μικρό βαρυτικό πεδίο του σκάφους να τραβήξει το σώμα προς το μέρος του.

Περιστρεφόμενο ελαφρά, το πτώμα φάνηκε να μικραίνει κόντρα στα άστρα και μέσα σε ένα λεπτό είχε χαθεί. Η μορφή που στεκόταν στο θάλαμο αποσυμπίεσης το παρατηρούσε ακίνητη. Στη συνέχεια η εξωτερική πόρτα έκλεισε, ο λαμπερός κύκλος εξαφανίστηκε και μόνο το χλωμό φως της Γης έλαμπε πλέον στο σκιασμένο τοίχωμα του σκάφους.

Τίποτε άλλο δεν συνέβη τις επόμενες είκοσι τρεις μέρες.

Ο κυβερνήτης του *Ηρακλή* στράφηκε προς το μέλος του πληρώματος του με έναν αναστεναγμό ανακούφισης.

«Φοβόμουν ότι δεν θα τα κατάφερνε. Πρέπει να ήταν τεράστιος άθλος να

ανακόψει την τροχιά μόνος του, με τον αέρα να είναι πια τόσο αποπνικτικός. Πόσο σύντομα μπορούμε να τον φτάσουμε;»
«Θα μας πάρει μια ώρα περίπου. Έχει ακόμα αρκετή εκκεντρότητα, αλλά θα το διορθώσουμε».
«Ωραία. Στείλε σήμα στον *Λεβιάθαν* και τον *Τιτάνα,* πες τους ότι μπορούμε να προσεγγίσουμε το Σταρ *Κονίν* και ζήτα τους να εκτοξευτούν. Εντάξει; Αλλά στη θέση σου θα απέφευγα να δώσω πληροφορίες στους φίλους μου, τους δημοσιογράφους, μέχρι να συνδεθούμε με ασφάλεια σε αυτό».
Ο αστροναύτης είχε την αξιοπρέπεια να κοκκινίσει. «Δεν σκόπευα να κάνω κάτι τέτοιο» είπε με κάπως πληγωμένο ύφος, καθώς πατούσε ελαφρά τα πλήκτρα του υπολογιστή του. Η απάντηση που άστραψε αμέσως στην οθόνη του φάνηκε να μην τον ικανοποιεί.
«Καλύτερα να επιβιβαστούμε και να κατεβάσουμε το *Σταρ Κονίν* σε κυκλική ταχύτητα μόνοι μας, προτού καλέσουμε τα υπόλοιπα ρυμουλκά» είπε «διαφορετικά θα χαθούν πολλά καύσιμα. Η ταχύτητα του εξακολουθεί να φτάνει το ένα χιλιόμετρο ανά δευτερόλεπτο».
«Καλή ιδέα. Πες στον *Λεβιάθαν* και τον *Τιτάνα* να περιμένουν και να μην ξεκινήσουν προτού τους δώσουμε τις συντεταγμένες της νέας τροχιάς».
Καθώς περίμεναν να φτάσει το μήνυμα στον προορισμό του διασχίζοντας τα πυκνά νέφη που μισοκάλυπταν τον ουρανό από κάτω τους, ο αστροναύτης σχολίασε σκεφτικός: «Αναρωτιέμαι πώς να νιώθει τώρα».
«Αυτό μπορώ να σου το πω κι εγώ. Είναι τόσο χαρούμενος που είναι ζωντανός ώστε δεν δίνει δεκάρα για οτιδήποτε άλλο».
«Παρ' όλα αυτά, δεν είμαι σίγουρος ότι θα ήθελα να έχω παρατήσει το σύντροφο μου στο διάστημα, για να γυρίσω εγώ σπίτι».
«Δεν είναι κάτι που κάνει κάποιος με τη θέληση του. Ακουσες όμως την εκπομπή τους - το συζήτησαν ήρεμα και ο χαμένος βγήκε από το θάλαμο αποσυμπίεσης. Ήταν η μόνη λογική λύση».
«Λογική, ίσως. Αλλά είναι τρομερό να αφήνεις κάποιον άλλο να θυσιαστεί και μάλιστα με τόσο υπολογισμένο τρόπο ώστε να ζήσεις εσύ».
«Μη βλέπεις τα πράγματα τόσο συναισθηματικά. Πάω στοίχημα ότι, αν κάτι τέτοιο συνέβαινε σ' εμάς, θα με πέταγες έξω προτού προλάβω να βγάλω κιχ».

«Εκτός κι αν με προλαβαίνατε εσείς. Παρ' όλα αυτά, δεν νομίζω πως κάτι τέτοιο θα μπορούσε ποτέ να συμβεί στον *Ηρακλή.* Το μεγαλύτερο διάστημα που έχουμε μείνει μακριά από το Σταθμό ήταν πέντε μέρες, σωστά; Να χαρώ εγώ διαστημικά ταξίδια!»

Ο κυβερνήτης δεν απάντησε. Κοιτούσε μέσα από το τηλεσκόπιο του, καθώς το *Σταρ Κονίν* θα έμπαινε από στιγμή σε στιγμή στο οπτικό τους πεδίο. Υπήρξε μια μεγάλη παύση, όσο προσάρμοζε το βερνιέρο. Στη συνέχεια άφησε ένα μικρό αναστεναγμό ικανοποίησης.

«Να το. Απέχει περίπου εννιάμισι χιλιόμετρα. Πες στο πλήρωμα να είναι έτοιμο και στείλ' του ένα μήνυμα για να τον εμψυχώσουμε. Πες του ότι θα είμαστε εκεί σε τριάντα λεπτά, ακόμα κι αν δεν είναι εντελώς αλήθεια».

Αργά, τα νάιλον σχοινιά μήκους χιλίων μέτρων τεντώθηκαν και ζορίστηκαν, καθώς απορροφούσαν τη σχετική ορμή των δυο διαστημόπλοιων, στη συνέχεια χαλάρωσαν και πάλι, καθώς το *Σταρ Κονίν* και ο *Ηρακλής* αναπήδησαν το ένα προς τη μεριά του άλλου. Τα ηλεκτρικά βαρούλκα άρχισαν να περιστρέφονται και, όπως η αράχνη αναρριχάται στον ιστό της, έτσι κι ο *Ηρακλής* άρχισε να προσεγγίζει το φορτηγό.

Αντρες με διαστημικές στολές ίδρωναν, καθώς πάσχιζαν να χειριστούν το βαρύ μηχανισμό που θα εντόπιζε την ακριβή θέση των θαλάμων αποσυμπίεσης των δύο σκαφών και θα τους συνέδεε μεταξύ τους - ήταν ζόρικη δουλειά. Οι εξωτερικές πόρτες άνοιξαν και ο αέρας απ' τους δυο θαλάμους αναμείχθηκε, ο φρέσκος με το βρόμικο. Ο αστροναύτης απ' τον *Ηρακλή* περίμενε με την μπουκάλα του οξυγόνου στο χέρι του και αναρωτιόταν σε τι κατάσταση θα έβρισκε τον επιζώντα. Αμέσως μετά η εσωτερική πόρτα του *Σταρ Κονίν* άνοιξε.

Για μια στιγμή οι δυο άντρες έμειναν να κοιτάζουν ο ένας τον άλλο απ' τις δυο πλευρές του στενού διαδρόμου που συνέδεε τους δύο θαλάμους αποσυμπίεσης. Ο αστροναύτης ένιωσε έκπληκτος και λίγο δυσαρεστημένος που η στιγμή δεν ήταν τόσο δραματική όσο θα την ήθελε.

Είχαν γίνει τόσες προσπάθειες για να επιτευχθεί αυτός ο στόχος ώστε τώρα που πραγματοποιούνταν και περνούσε στο παρελθόν όλος ο ενθουσιασμός είχε χαθεί. Ο αστροναύτης - που ήταν αθεράπευτα ρομαντικός -

ήλπιζε να μπορούσε να σκεφτεί να πει κάτι του τύπου: «Ο δόκτωρ Λίβινγκστον υποθέτω;» κάτι τέλος πάντων που θα περνούσε στην ιστορία. Όμως, το μόνο που βρήκε τελικά να πει ήταν: «Πολύ χαίρομαι που σε βλέπω, ΜακΝίλ».

Αν και πολύ πιο αδύνατος και αρκετά καταβεβλημένος, ο ΜακΝίλ φαινόταν να έχει αντέξει με αξιοπρέπεια το μαρτύριο του. Εισέπνευσε με ευγνωμοσύνη το καθαρό οξυγόνο που του προσφέρθηκε και απέρριψε την ιδέα να ξαπλώσει για ύπνο. Όπως εξήγησε, το μόνο που έκανε τις τελευταίες μέρες ήταν να κοιμάται για να μην ξοδεύει πολύ αέρα. Ο αστροναύτης ένιωσε ανακουφισμένος. Φοβόταν ότι μπορεί να αναγκαζόταν να περιμένει πολύ για ν' ακούσει την ιστορία.

Το φορτίο μεταφερόταν σε άλλα σκάφη και τα δύο ρυμουλκά έρχονταν προς το μέρος τους, αφήνοντας πίσω το τεράστιο, ολόλαμπρο ημισφαίριο της Αφροδίτης. Την ίδια ώρα ο ΜακΝίλ διηγούνταν τα γεγονότα των τελευταίων εβδομάδων, ενώ ο αστροναύτης κρατούσε σημειώσεις στα κρυφά.

Ο ΜακΝίλ μιλούσε ήρεμα και αποστασιοποιημένα, λες και διηγούνταν κάποια περιπέτεια που είχε συμβεί σε κάποιον άλλο - ή δεν είχε συμβεί ποτέ στην πραγματικότητα. Πράγμα που, εδώ που τα λέμε, ήταν ως ένα βαθμό αλήθεια, αν και θα ήταν άδικο να υπαινιχτεί κανείς ότι ο ΜακΝίλ έλεγε ψέματα.

Δεν εφηύρε τίποτε, αλλά παρέλειψε να πει αρκετά. Είχε τρεις βδομάδες να προετοιμάσει την ιστορία του και να την τελειοποιήσει...

Ο Γκραντ είχε ήδη φτάσει στην πόρτα, όταν ο ΜακΝίλ είπε ήρεμα: «Προς τι η βιασύνη; Νόμιζα πως είχαμε κάτι να συζητήσουμε».

Ο Γκραντ αρπάχτηκε από την πόρτα για να ανακόψει την ορμητική πορεία του. Στράφηκε αργά και κοίταξε με δυσπιστία προς το μέρος του μηχανικού. Ο ΜακΝίλ θα έπρεπε κανονικά να έχει ήδη πεθάνει - εκείνος όμως καθόταν άνετα και τον κοιτούσε με μια πολύ παράξενη έκφραση.

«Κάτσε κάτω» του είπε απότομα. Τη στιγμή εκείνη έγινε σαφές ότι όλη η εξουσία είχε περάσει πλέον στα δικά του χέρια. Ο Γκραντ έκανε ό,τι του είπε, αν και παρά τη θέληση του. Κάτι είχε πάει στραβά, αλλά δεν μπορού-

σε να μαντέψει τι.

Η σιωπή στο θάλαμο διακυβέρνησης φάνηκε να διαρκεί αιώνια. Στο τέλος ο ΜακΝίλ είπε, μάλλον στενοχωρημένος: «Περίμενα περισσότερα από σένα, Γκραντ».

Εκείνος βρήκε επιτέλους τη φωνή του, που όμως μετά βίας αναγνώριζε.

«Τι εννοείς;» ψιθύρισε.

«Εσύ τι λες να εννοώ;» απάντησε ο ΜακΝίλ με μια ελαφριά ενόχληση να χρωματίζει τη φωνή του. «Μιλάω φυσικά για την απόπειρα σου να με δηλητηριάσεις».

Ο ασταθής κόσμος του Γκραντ κατέρρευσε γύρω του, αλλά δεν τον ένοιαζε πια. Ο ΜακΝίλ άρχισε να εξετάζει με μεγάλη προσοχή τα φροντισμένα νύχια του χεριού του.

«Και για να έχουμε καλό ρώτημα» είπε στον ίδιο τόνο που κάποιος χρησιμοποιεί για να ρωτήσει την ώρα «πότε ακριβώς αποφάσισες να με σκοτώσεις;».

Η αίσθηση ότι όλα αυτά δεν συνέβαιναν στην πραγματικότητα ήταν τόσο έντονη ώστε ο Γκραντ αισθάνθηκε πως έπαιζε ένα ρόλο, ότι αυτό που ζούσε δεν ήταν αληθινό.

«Μόλις σήμερα το πρωί» είπε και το πίστευε.

«Μμμ» έκανε ο ΜακΝίλ, χωρίς να πείθεται. Σηκώθηκε όρθιος και κινήθηκε προς το κουτί πρώτων βοηθειών. Το βλέμμα του Γκραντ τον ακολούθησε, καθώς ανακάτωνε τα περιεχόμενα του και επέστρεφε με το φιαλίδιο με το δηλητήριο, το οποίο έμοιαζε να είναι ακόμα γεμάτο. Ο Γκραντ είχε φανεί πολύ προσεκτικός στη λεπτομέρεια αυτή.

«Φαντάζομαι ότι θα έπρεπε να γίνω έξαλλος με όλα αυτά» συνέχισε την κουβεντούλα ο ΜακΝίλ, κρατώντας το φιαλίδιο ανάμεσα στον αντίχειρα και το δείκτη του. «Αλλά για κάποιο λόγο δεν είμαι. Ίσως γιατί ποτέ δεν είχα πολλές αυταπάτες σχετικά με την ανθρώπινη φύση. Και φυσικά, γιατί tο είχα προβλέψει εδώ και καιρό».

Μόνο η τελευταία φράση άγγιξε τον Γκραντ. «Το... είχες προβλέψει;»

«Και βέβαια! Φοβάμαι ότι τα συναισθήματα σου είναι πολύ πρόδηλα. Ποτέ δεν θα γινόσουν καλός εγκληματίας. Και τώρα που το σχέδιο σου απέτυχε,

βρισκόμαστε και οι δύο σε μια μάλλον δυσάρεστη θέση, έτσι δεν είναι;»
Ο ευφημισμός ήταν τόσο τεράστιος που δεν άφηνε περιθώρια για καμία απάντηση.
«Κανονικά» συνέχισε σκεφτικός ο μηχανικός «θα έπρεπε τώρα να γίνω έξαλλος, να καλέσω τα Κεντρικά της Αφροδίτης και να σε καταγγείλω στις Αρχές. Θα ήταν όμως άσκοπο και ποτέ μου δεν τα κατάφερα να χάσω τελείως την ψυχραιμία μου. Φυσικά, εσύ θα πεις ότι αυτό συμβαίνει γιατί είμαι πολύ τεμπέλης - αλλά εδώ κάνεις λάθος».
Χαμογέλασε πονηρά στον Γκραντ.
«Ξέρω τι γνώμη έχεις για μένα. Στο μυαλουδάκι σου μ' έχεις ήδη καταδικάσει, έτσι δεν είναι; Είμαι μαλθακός και τεμπέλης, δεν έχω καθόλου κουράγιο ή ηθικές αρχές και δεν δίνω δεκάρα για κανέναν άλλο πέρα από τον εαυτό μου. Δεν το αρνούμαι. Ίσως να είναι αλήθεια κατά ενενήντα τοις εκατό. Αλλά εκείνο το υπόλοιπο δέκα τοις εκατό έχει μεγάλη σημασία, Γκραντ!»
Ο Γκραντ ένιωθε πως του ήταν αδύνατον να προβεί στην οποιαδήποτε ψυχολογική ανάλυση, άλλωστε δεν έμοιαζε να είναι και η κατάλληλη στιγμή για κάτι τέτοιο. Εκτός από αυτό, τον απασχολούσε ακόμα η αιτία της αποτυχίας του και το μυστήριο της συνεχιζόμενης ύπαρξης του ΜακΝίλ. Εκείνος πάλι, που φαινόταν να γνωρίζει πολύ καλά τις σκέψεις του Γκραντ, δεν βιαζόταν να του ικανοποιήσει την περιέργεια.
«Και τι σκοπεύεις να κάνεις τώρα;» ρώτησε ο Γκραντ, ανυπομονώντας να τελειώνουν όλα αυτά.
«Θα ήθελα» είπε ήρεμα ο ΜακΝίλ «να συνεχίσουμε τη συζήτηση μας από το σημείο όπου διακόπηκε με τον καφέ».
«Δεν εννοείς...»
«Ναι, αυτό ακριβώς εννοώ. Σαν να μη συνέβη τίποτε».
«Αυτό δεν βγάζει νόημα. Κάτι κρύβεις!» φώναξε ο Γκραντ.
Ο ΜακΝίλ αναστέναξε. Ακούμπησε στο τραπέζι το φιαλίδιο και κοίταξε σταθερά τον Γκραντ.
«Δεν είσαι σε θέση να με κατηγορήσεις για τίποτα. Για να επαναλάβω τα όσα έλεγα νωρίτερα, προτείνω να αποφασίσουμε ποιος από τους δυο μας

θα πάρει το δηλητήριο. Μόνο που αυτή τη φορά την απόφαση θα την πάρουμε από κοινού. Επίσης» συνέχισε ξανασηκώνοντας το φιαλίδιο «αυτή τη φορά θα είναι το πραγματικό δηλητήριο. Το υγρό που υπάρχει εδώ μέσα απλά αφήνει μια άσχημη γεύση στο στόμα».

Ένα φως άστραψε ξαφνικά στο μυαλό του Γκραντ. «Αντικατέστησες το δηλητήριο!»

«Φυσικά. Μπορεί να θεωρείς τον εαυτό σου καλό ηθοποιό, Γκραντ, αλλά ειλικρινά, ως θεατής πρέπει να σου πω ότι η παράσταση σου ήταν άθλια. Ήξερα ότι κάτι σχεδίαζες πριν ακόμα το καταλάβεις κι εσύ ο ίδιος. Τις τελευταίες μέρες ξεψάχνισα όλο το σκάφος. Ήταν πολύ διασκεδαστική η προσπάθεια να ανακαλύψω όλους τους τρόπους που μπορεί να είχες σκεφτεί για να με ξεκάνεις, άσε που περνούσε κι η ώρα έτσι. Το δηλητήριο ήταν η πλέον προφανής μέθοδος και το πρώτο πράγμα που τακτοποίησα. Η αλήθεια είναι ότι το παράκανα με τα προειδοποιητικά σημάδια και σχεδόν προδόθηκα όταν ήπια την πρώτη γουλιά καφέ. Το αλάτι, βλέπεις, δεν πάει καθόλου στον καφέ».

Έκανε άλλη μια ειρωνική γκριμάτσα. «Επίσης, ήλπιζα σε ένα πιο εμπνευσμένο σχέδιο. Μέχρι στιγμής έχω ανακαλύψει δεκαπέντε αλάνθαστους τρόπους να δολοφονήσεις κάποιον μέσα σε ένα διαστημόπλοιο. Αλλά δεν θα ασχοληθώ με αυτό τώρα».

Απίστευτο, σκεφτόταν ο Γκραντ. Του φερόταν όχι σαν να ήταν εγκληματίας, αλλά σαν χαζό παιδάκι του δημοτικού που δεν είχε κάνει τα μαθήματα του.

«Και παρ' όλ' αυτά, θες ακόμα» είπε χωρίς να το πολυπιστεύει «να αρχίσουμε πάλι απ' το μηδέν; Και αν χάσεις δηλαδή, θα πάρεις ο ίδιος το δηλητήριο;».

Ο ΜακΝίλ έμεινε για λίγο σιωπηλός κι έπειτα είπε αργά: «Βλέπω ότι εξακολουθείς να μη με πιστεύεις. Δεν ταιριάζει στον τρόπο με τον οποίο τα είχες σκεφτεί όλα, ε; Αλλά ίσως να σε κάνω εγώ να καταλάβεις. Είναι πολύ απλό.

»Εγώ, Γκραντ, τη χάρηκα τη ζωή μου, χωρίς τύψεις κι ενοχές, όμως ξέρω ότι το μεγαλύτερο μέρος της έχει πια περάσει και δεν κολλάω στο παρελ-

θόν τόσο απελπισμένα όσο εσύ. Όσο πάντως *είμαι* ζωντανός, επιμένω σε μερικά πράγματα.

»Μπορεί να σου κάνει εντύπωση, αλλά έχω κι εγώ ιδανικά. Αλήθεια, Γκραντ. Όλη μου τη ζωή πάσχιζα να συμπεριφέρομαι σαν πολιτισμένος άνθρωπος. Δεν τα κατάφερνα πάντα, αλλά, όποτε αποτύγχανα, προσπαθούσα να εξιλεωθώ για τα λάθη μου».

Εδώ έκανε παύση κι όταν ξανάρχισε να μιλάει ήταν σαν αυτός να έπρεπε να αμυνθεί και όχι ο Γκραντ. «Ποτέ δεν σε συμπάθησα, Γκραντ, αλλά σε θαύμαζα και γι' αυτό λυπάμαι που φτάσαμε εδώ που φτάσαμε. Σε θαύμασα περισσότερο από κάθε άλλη φορά την ημέρα που ανακαλύψαμε τη διαρροή».

Για πρώτη φορά ο ΜακΝίλ φάνηκε να δυσκολεύεται να βρει τις κατάλληλες λέξεις. Όταν ξαναμίλησε, απέφυγε το βλέμμα του Γκραντ.

«Εκείνη τη μέρα δεν φέρθηκα σωστά. Συνέβη κάτι που δεν το περίμενα, αφού πάντα έλεγα πως ποτέ δεν θα χάσω την ψυχραιμία μου, αλλά -τι να πω;- ήταν τόσο ξαφνικό που με συγκλόνισε».

Έκανε μια απόπειρα να κρύψει την αμηχανία του με αστειάκια. «Το ίδιο ακριβώς πράγμα συνέβη και στο πρώτο μου ταξίδι. Ήμουν σίγουρος ότι δεν θα με έπιανε ποτέ ναυτία και τελικά, όταν μ' έπιασε, ήταν πολύ χειρότερα απ' ότι αν δεν ήμουν τόσο σίγουρος για το αντίθετο. Πάντως, το ξεπέρασα και τότε και τώρα. Έπεσα απ' τα σύννεφα, Γκραντ, όταν είδα εσένα ειδικά να τα χάνεις.

»Α ναι, η ιστορία με το κρασί! Βλέπω ότι αυτό σκέφτεσαι τώρα. Ε, λοιπόν, δεν το μετανιώνω καθόλου. Είπα ότι πάντα προσπαθούσα να φέρομαι σαν πολιτισμένος άνθρωπος κι ένας πολιτισμένος άνθρωπος πάντα ξέρει πότε είναι η κατάλληλη ώρα να μεθύσει. Αλλά μάλλον εσύ αυτό δεν είσαι σε θέση να το καταλάβεις».

Παραδόξως, αυτό ακριβώς είχε αρχίσει να κάνει τώρα ο Γκραντ. Μόλις είχε πάρει μια πρώτη γεύση από τη σύνθετη και πανούργα προσωπικότητα του ΜακΝίλ και είχε συνειδητοποιήσει πόσο πολύ τον είχε παρεξηγήσει. Όχι, δεν ήταν αυτή η κατάλληλη λέξη. Σε πολλά σημεία τον είχε καταλάβει απόλυτα, αλλά είχε μείνει στην επιφάνεια* δεν είχε ιδέα τι κρυβόταν

από κάτω.

Σε μια μοναδική στιγμή διαύγειας, και λόγω της ιδιαίτερης φύσης της κατάστασης που βίωνε, ο Γκραντ κατάλαβε τους λόγους που κρύβονταν πίσω από την πράξη του ΜακΝίλ. Δεν τον έβλεπε πλέον σαν το δειλό που προσπαθεί ν' αποδείξει τη γενναιότητα του. Έτσι κι αλλιώς, κανείς δεν θα μάθαινε ποτέ τι είχε συμβεί στο *Σταρ Κονίν.*

Σε κάθε περίπτωση δεκάρα δεν έδινε ο ΜακΝίλ για τη γνώμη του κόσμου, χάρη στην έντονη εκείνη αυτοπεποίθηση που τόσο ενοχλούσε τον Γκραντ. Όμως αυτή ακριβώς η αυτοπεποίθηση σήμαινε ότι έπρεπε πάση θυσία να μη χάσει την καλή του γνώμη για τον εαυτό του. Χωρίς αυτήν η ζωή του δεν θα είχε κανένα νόημα και ο ΜακΝίλ δεν ζούσε παρά μόνο σύμφωνα με τους δικούς του κανόνες.

Ο μηχανικός τον παρατηρούσε έντονα και πρέπει να είχε μαντέψει ότι ο Γκραντ πλησίαζε στην αλήθεια, γιατί άλλαξε αίφνης τον τόνο του, σαν να λυπόταν που είχε αποκαλύψει τόσα πολλά για το χαρακτήρα του.

«Μη νομίζεις ότι μ' αρέσει να γυρνάω και το άλλο μάγουλο σαν οσιομάρτυρας» είπε. «Απλά σκέψου το λογικά. Εν πάση περιπτώσει, πρέπει να καταλήξουμε σε μια συμφωνία.

»Σου πέρασε ποτέ απ' το μυαλό ότι όποιος από τους δυο μας επιβιώσει θα έχει μεγάλο πρόβλημα να εξηγήσει τι συνέβη, αν ο άλλος δεν αφήσει κάποιου είδους σημείωμα;»

Μέσα στην τυφλή οργή του ο Γκραντ είχε ξεχάσει εντελώς αυτή την παράμετρο. Αλλά δεν πίστευε ότι είχε και τόση σημασία για τον ΜακΝίλ.

«Ναι» είπε «φαντάζομαι πως έχεις δίκιο».

Τώρα αισθανόταν πολύ καλύτερα. Όλο το μίσος τον είχε πια εγκαταλείψει και ένιωθε ήρεμος. Η αλήθεια είχε έρθει στο φως κι εκείνος την είχε αποδεχτεί. Δεν είχε καμία σημασία που η πραγματικότητα δεν είχε σχέση με όσα είχε φανταστεί νωρίτερα.

«Ωραία, ας τελειώνουμε» είπε χωρίς ιδιαίτερο συναίσθημα. «Κάπου εδώ γύρω υπάρχει μια καινούργια τράπουλα».

«Προτείνω να επικοινωνήσουμε πρώτα με την Αφροδίτη - και οι δυο μας» απάντησε ο ΜακΝίλ, δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στα λόγια του. «Πρέπει να

αφήσουμε ένα αρχείο της απόφασης μας, σε περίπτωση που κάποιος αρχίσει να ρωτάει διάφορα αργότερα».
Ο Γκραντ κατένευσε αφηρημένα. Δεν τον ένοιαζε πλέον τι θα γινόταν. Μέχρι που χαμογέλασε όταν, δέκα λεπτά αργότερα, τράβηξε ένα χαρτί από την τράπουλα και το άφησε ανοιχτό δίπλα σ' εκείνο του ΜακΝίλ.

«Ώστε αυτό ήταν όλο;» ρώτησε ο πρώτος αστροναύτης και αναρωτήθηκε πότε επιτέλους θα έβρισκε την ευκαιρία να πάει στον πομπό του.
«Ναι» απάντησε ήρεμα ο ΜακΝίλ «αυτό ήταν».
Ο αστροναύτης δάγκωσε το μολύβι του προσπαθώντας να διατυπώσει την επόμενη ερώτηση. «Και ο Γκραντ το δέχτηκε έτσι απλά;»
Ο κυβερνήτης τού έριξε ένα άγριο βλέμμα που εκείνος έκανε ότι δεν είδε, και ο ΜακΝίλ τον κοίταξε ψυχρά σαν να διέκρινε ήδη τους τίτλους των σκανδαλοθηρικών εφημερίδων. Σηκώθηκε όρθιος και προχώρησε προς το παρατηρητήριο.
«Ακούσατε την εκπομπή μας, σωστά; Δεν σας φάνηκε να το δέχεται;»
Ο αστροναύτης αναστέναξε. Ακόμη δυσκολευόταν να χωνέψει την ιδέα ότι σε τέτοιες συνθήκες δύο άνθρωποι μπορούσαν να φερθούν με τόσο λογικό και αποφορτισμένο συναισθηματικά τρόπο. Εκείνος μπορούσε να φτιάξει ένα σωρό δραματικά σενάρια - ξαφνικές κρίσεις παραφροσύνης, ακόμα και απόπειρες φόνου. Εντούτοις, σύμφωνα με τον ΜακΝίλ δεν είχε συμβεί τίποτε παρόμοιο. Κρίμα.
Ο ΜακΝίλ άρχισε πάλι να μιλάει, στον εαυτό του περισσότερο. «Ναι, ο Γκραντ φέρθηκε πολύ καλά, πάρα πολύ καλά. Είναι κρίμα που...»
Ύστερα σταμάτησε να μιλάει καθώς παρατηρούσε αφηρημένα τον πλανήτη να τους πλησιάζει, ασύγκριτα εντυπωσιακός, όπως πάντα. Σε μικρή απόσταση από κάτω τους και πλησιάζοντας με ταχύτητα πολλών χιλιομέτρων το δευτερόλεπτο, η κατάλευκη Αφροδίτη έμοιαζε ν' αγκαλιάζει τον ουρανό. Εκεί κάτω υπήρχε ζωή, ζεστασιά, πολιτισμός και αέρας.
Το μέλλον, που μέχρι πριν λίγο φάνταζε τόσο περιορισμένο, είχε ανοιχτεί και πάλι, με αμέτρητες νέες προοπτικές και θαύματα. Πίσω του, όμως, ο ΜακΝίλ ένιωθε το βλέμμα των σωτήρων του να του τρυπάει την πλάτη, να

ρωτάει - και να καταδικάζει.
Όλη του τη ζωή θα άκουγε ψιθύρους και φωνές πίσω από την πλάτη του να λένε: «Αυτός δεν είναι που...;».
Δεν τον ένοιαζε. Για μια φορά στη ζωή του είχε κάνει κάτι για το οποίο δεν ντρεπόταν καθόλου. Ισως κάποια μέρα η ψυχρή αυτοανάλυση στην οποία επέβαλλε τον εαυτό του να του αποκάλυπτε τα πραγματικά κίνητρα των πράξεων του, να ψιθύριζε στ' αφτί του: «Ποιος αλτρουισμός; Μην είσαι βλάκας! Το έκανες μόνο και μόνο για να νιώσεις εσύ καλύτερα με τον εαυτό σου. Μόνο αυτός σε νοιάζει άλλωστε!»
Αλλά εκείνες οι διεστραμμένες ενοχλητικές φωνούλες, που σε όλη του τη ζωή κατέστρεφαν καθετί, ήταν για την ώρα σιωπηλές και ο ίδιος ένιωθε καλά. Είχε πλέον φτάσει στο μάτι του κυκλώνα, εκεί όπου όλα είναι ήσυχα. Θα το ευχαριστιόταν στο έπακρο, όσο διαρκούσε.

ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΣΤΗ ΓΗ

Κανείς δε θυμόταν πότε είχε ξεκινήσει το μακρύ ταξίδι της φυλής. Η χώρα εκείνη με τις αχανείς πεδιάδες που είχε αποτελέσει το πρώτο τους σπίτι δεν ήταν πια παρά ένα μισοξεχασμένο όνειρο. Για χρόνια ολόκληρα, ο Σαν και ο λαός του διέσχιζαν μια χώρα με χαμηλούς λόφους και αστραφτερές λίμνες και τώρα τεράστια βουνά ορθώνονταν μπροστά τους. Έπρεπε να τα διασχίσουν μέσα στο καλοκαίρι για να φτάσουν στο νότο, και δεν υπήρχε καιρός για χάσιμο.

Ο λευκός τρόμος που είχε κατέβει από το Βόρειο Πόλο, κονιορτοποιώντας ολόκληρες ηπείρους και παγώνοντας ακόμα και τον αέρα, βρισκόταν σε απόσταση μικρότερη από μιας μέρας δρόμο. Ο Σαν αναρωτήθηκε αν οι παγετώνες μπορούσαν να καλύψουν ακόμα και τα βουνά μπροστά τους, και βαθιά μες στην καρδιά του έλαμψε η ελπίδα για το αντίθετο. Τα βουνά μπορεί να αποδεικνύονταν εμπόδιο στην αδυσώπητη πορεία του πάγου. Στις νότιες χώρες, για τις οποίες μιλούσαν οι θρύλοι, ο λαός του θα έβρισκε επιτέλους καταφύγιο.

Τους πήρε αρκετές εβδομάδες μέχρι να ανακαλύψουν ένα πέρασμα μέσα από το οποίο μπορούσαν να ταξιδέψουν άνθρωποι και ζώα. Στα μέσα του καλοκαιριού κατασκήνωσαν σε μια έρημη κοιλάδα, όπου ο αέρας ήταν αραιός και τα αστέρια έλαμπαν με απίστευτη ένταση. Το καλοκαίρι έφτανε προς το τέλος του, όταν ο Σαν πήρε τους δυο γιους του και ξεκίνησε να εξερευνήσει την περιοχή μπροστά τους. Σκαρφάλωναν τρεις μέρες και τρεις νύχτες κοιμούνταν όσο καλύτερα μπορούσαν στα παγωμένα βράχια. Το πρωί της τέταρτης μέρας δεν υπήρχε τίποτε άλλο μπροστά τους πέρα από ένα βωμό από γκρίζες πέτρες που τις είχαν τοποθετήσει κάποιοι άλλοι ταξιδιώτες πριν από αιώνες.

Ο Σαν ένιωσε να τρέμει, και όχι από το κρύο, καθώς πλησίαζαν τη μικρή πυραμίδα από πέτρες. Οι γιοι του έμειναν πιο πίσω και κανείς τους δεν μιλούσε τώρα

που διακυβεύονταν τόσο πολλά. Σε λίγο θα μάθαιναν αν οι ελπίδες τους ήταν βάσιμες ή όχι.

Τα βουνά αγκάλιαζαν το τοπίο σε ανατολή και δύση. Ακριβώς από κάτω τους υπήρχε μια ατέλειωτη καταπράσινη πεδιάδα που τη διέσχιζε ένα μακρύ φιδωτό ποτάμι. Η χώρα ήταν εύφορη κι η φυλή θα μπορούσε να την καλλιεργήσει, γνωρίζοντας ότι δεν θα χρειαζόταν να την εγκαταλείψει εσπευσμένα πριν από την εποχή του θερισμού.

Όταν, όμως, ο Σαν σήκωσε το βλέμμα προς το νότο, ένιωσε τις ελπίδες του να διαλύονται. Εκεί, στην άλλη άκρη του κόσμου, λαμπύριζε εκείνη η φονική λάμψη που τόσο συχνά αντίκριζε στην κατεύθυνση του βορρά, η λάμψη του πάγου κάτω από τον ορίζοντα.

Δεν υπήρχε καμία διέξοδος. Όλα εκείνα τα χρόνια της πορείας τους, οι παγετώνες από τα νότια ανέβαιναν να τους συναντήσουν. Σύντομα θα συνθλίβονταν κάτω από τα κινούμενα τείχη του πάγου...

Οι νότιοι παγετώνες χρειάστηκαν άλλη μια γενιά για να φτάσουν στα βουνά. Εκείνο το τελευταίο καλοκαίρι, οι γιοι του Σαν μετέφεραν τους ιερούς θησαυρούς της φυλής προς το μοναχικό βωμό που επόπτευε την πεδιάδα. Ο πάγος που φεγγοβολούσε κάποτε μακριά στον ορίζοντα βρισκόταν τώρα σχεδόν κάτω απ' τα πόδια τους - ως την άνοιξη θα κονταροχτυπιόταν με τις πλαγιές του βουνού. Κανείς πλέον δεν γνώριζε τι χρησιμότητα είχαν οι θησαυροί - προέρχονταν από ένα παρελθόν τόσο μακρινό που κανένας άνθρωπος της τωρινής εποχής δεν θα μπορούσε να τους κατανοήσει. Η προέλευση τους χανόταν στις ομίχλες που κάλυπταν το Χρυσό Αιώνα και κανείς δεν ήξερε πώς είχαν φτάσει στα χέρια της περιπλανώμενης αυτής φυλής. Η ιστορία εκείνου του πολιτισμού είχε πλέον ξεχαστεί. Κάποτε, όλα ετούτα τα αξιοθρήνητα απομεινάρια είχαν διατηρηθεί για να εξυπηρετήσουν κάποιο σκοπό, τώρα πια όμως θεωρούνταν ιερά κειμήλια, παρ' ότι το νόημα τους είχε ξεχαστεί από καιρό. Τα γράμματα στα παλιά βιβλία είχαν ξεθωριάσει εδώ και αιώνες, μολονότι κάμποσα από αυτά μπορούσαν ακόμα να διαβαστούν, αν υπήρχε και κανείς να τα διαβάσει. Πολλές γενιές, όμως, είχαν περάσει και κανείς πια δεν ήξερε τι να κάνει με τους επταψήφιους λογάριθμους, τον παγκόσμιο άτλαντα ή τις νότες της Έβδομης Συμφωνίας του Σιμπέλιους που είχαν τυπωθεί, συμφωνά με την πρώτη σελίδα, από τη Χ. Κ. Τσου και Υιοί στο Πεκίνο, το 2021 μ.Χ.

Τα παλιά βιβλία τοποθετήθηκαν με ευλάβεια στη μικρή κρύπτη που είχε κατασκευαστεί για να τα φιλοξενήσει, μαζί με μια συλλογή ετερόκλητων αντικειμένων: χρυσά και πλατινένια νομίσματα, ένας σπασμένος τηλεφακός, ένα ρολόι, μία λυχνία ψυχρού φωτός, ένα μικρόφωνο, η λεπίδα μιας ηλεκτρικής ξυριστικής μηχανής, μερικές μικροσκοπικές λυχνίες ραδιοφώνου - τα υπολείμματα που ξεβράστηκαν από το μεγάλο ναυάγιο του πολιτισμού. Όλα αυτά τοποθετήθηκαν προσεκτικά στο χώρο ανάπαυσης τους. Στη συνέχεια, ακολούθησαν τρία ακόμα λείψανα, τα πιο πολύτιμα και τα πιο ακατανόητα.
Το πρώτο ήταν ένα κομμάτι μέταλλο με παράξενο σχήμα που είχε χρωματιστεί από υπερβολικά υψηλή θερμότητα. Ήταν, κατά κάποιον τρόπο, το πλέον αξιοθρήνητο από όλα αυτά τα σύμβολα του παρελθόντος, γιατί διηγούνταν την ιστορία του πιο σημαντικού από όλα τα κατορθώματα του ανθρώπου και του μέλλοντος που εκείνος θα μπορούσε να έχει. Το βάθρο από μαόνι πάνω στο οποίο στηριζόταν το αντικείμενο έφερε μια ασημένια ταμπέλα με την επιγραφή:

«Βοηθητικός αναφλεκτήρας του δεξιού προωθητικού κινητήρα του διαστημόπλοιου *Μόρνινγκ Σταρ,* Γη - Σελήνη, 1985 μ. Χ.»

Ακολουθούσε ένα άλλο θαύμα της αρχαίας επιστήμης: Μια διάφανη πλαστική σφαίρα που είχε σφηνωμένα μέσα της μεταλλικά ψήγματα σε διάφορα σχήματα. Στο κέντρο της υπήρχε μια μικροσκοπική κάψουλα με κάποιο συνθετικό ραδιοϊσότοπο, πλαισιωμένο από ανακλαστικές επιφάνειες, που κατηύθυναν την ακτινοβολία στο άλλο άκρο του φάσματος. Όσο το στοιχείο παρέμενε ενεργό, η σφαίρα θα αποτελούσε ένα μικροσκοπικό ραδιοφωνικό πομπό που θα εξέπεμπε προς όλες τις κατευθύνσεις. Δεν είχαν κατασκευαστεί παρά ελάχιστες τέτοιες σφαίρες για να χρησιμεύσουν ως αέναοι ραδιοφάροι που θα σηματοδοτούσαν τις τροχιές των αστεροειδών. Ο άνθρωπος, όμως, δεν πρόλαβε να φτάσει τους αστεροειδείς και οι ραδιοφάροι δεν χρησιμοποιήθηκαν ποτέ.
Τέλος, υπήρχε ένα επίπεδο στρογγυλό τσίγκινο κουτί, φαρδύ και ρηχό. Ήταν καλά σφραγισμένο και κροτάλιζε κάθε φορά που το κουνούσαν. Οι παραδόσεις της φυλής πρόβλεπαν καταστροφή, αν το κουτί άνοιγε, και κανείς δεν γνώριζε ότι περιείχε ένα από τα σημαντικότερα έργα τέχνης που είχε δημιουργηθεί πριν από

χίλια περίπου χρόνια.

Η δουλειά τους είχε πια τελειώσει. Οι δυο άντρες κύλησαν τις πέτρες πίσω στη θέση τους και άρχισαν αργά να κατεβαίνουν την πλαγιά του βουνού. Ακόμα και τις τελευταίες του στιγμές, ο άνθρωπος είχε τη σκέψη του στο μέλλον και προσπαθούσε να διατηρήσει κάτι για τις επόμενες γενιές.

Το χειμώνα εκείνο, τα τεράστια κύματα του πάγου άρχισαν την πρώτη τους επίθεση στα βουνά από βορρά και από νότο. Οι πρόποδες δεν άντεξαν εκείνη την πρώτη σφοδρή επίθεση και ο παγετώνας τους μετέτρεψε σε σκόνη. Τα βουνά, όμως, εξακολουθούσαν να στέκονται όρθια και με την έλευση του καλοκαιριού ο πάγος υποχώρησε λιγάκι.

Με αυτό τον τρόπο, κάθε χειμώνα η μάχη ξανάρχιζε και η βοή από τις χιονοστιβάδες που κατρακυλούσαν, ο ήχος από το άλεσμα του βράχου που τριβόταν και οι εκρήξεις του πάγου που έσπαζε γέμιζαν τον αέρα. Κανένας ανθρώπινος πόλεμος δεν ήταν πιο αδυσώπητος ούτε είχε σαρώσει την υφήλιο τόσο ολοκληρωτικά όσο αυτός εδώ. Στο τέλος, τα παλιρροϊκά κύματα του πάγου άρχισαν να υποχωρούν και να κατηφορίζουν αργά τις πλαγιές των βουνών που δεν κατάφεραν ποτέ να κατακτήσουν, μολονότι οι κοιλάδες και τα περάσματα βρίσκονταν ακόμα θαμμένα κάτω από τη μέγγενη του. Ήταν αδιέξοδο - οι παγετώνες είχαν βρει το δάσκαλο τους. Όμως, η ήττα τους αυτή ήρθε πολύ αργά για τον άνθρωπο.

Κι έτσι πέρασαν οι αιώνες και τελικά συνέβη κάτι που πρέπει να συμβαίνει τουλάχιστον μία φορά στην ιστορία κάθε πλανήτη στο σύμπαν, όσο απομακρυσμένος και μοναχικός κι αν είναι...

Το διαστημόπλοιο από την Αφροδίτη κατέφτασε με καθυστέρηση πέντε χιλιάδων χρόνων, το πλήρωμα του όμως δεν είχε την παραμικρή ιδέα γι' αυτό. Από απόσταση εκατομμυρίων χιλιομέτρων, τα τηλεσκόπια τους είχαν εντοπίσει το τεράστιο παγωμένο σάβανο που είχε μετατρέψει τη Γη στο πιο λαμπρό αντικείμενο του ουρανού μετά τον Ήλιο. Εδώ κι εκεί το κατάλευκο σεντόνι του πάγου ήταν διάστικτο με μαύρες κηλίδες που σηματοδοτούσαν την παρουσία των μισοθαμμένων βουνών. Αυτό ήταν το μόνο που διακρινόταν. Ωκεανοί, κοιλάδες και δάση, έρημοι και λίμνες, όλα όσα αποτελούσαν παλιότερα τον κόσμο των ανθρώπων, είχαν θαφτεί κάτω από τον πάγο, ίσως για πάντα.

Το διαστημόπλοιο πλησίασε τη Γη και μπήκε σε τροχιά σε απόσταση χιλίων πε-

ντακοσίων χιλιομέτρων από αυτή. Πέντε μέρες περιφερόταν γύρω από τον πλανήτη, ενώ φωτογραφικές μηχανές κατέγραφαν ότι φαινόταν από κάτω τους και εκατοντάδες όργανα συνέλεγαν πληροφορίες που θα έδιναν στους επιστήμονες της Αφροδίτης τόνους δουλειάς. Δεν είχαν ακόμα σκοπό να προσγειωθούν, άλλωστε δεν έβλεπαν το λόγο. Την έκτη, όμως, μέρα του ταξιδιού τους, τα πράγματα άλλαξαν. Το σήμα ενός πανοραμικού δέκτη, το οποίο είχε μεγεθυνθεί σε τεράστιο βαθμό, εντόπισε την εξασθενημένη ακτινοβολία του ηλικίας πέντε χιλιάδων ετών ραδιοφάρου. Κατά τη διάρκεια όλων αυτών των αιώνων εκείνος εξακολουθούσε να στέλνει το σήμα του με την ισχύ του να μειώνεται σταθερά, όσο η ραδιενεργή καρδιά του εξασθενούσε.

Ο δέκτης εντόπισε τη συχνότητα του ραδιοφάρου κι ένα καμπανάκι ήχησε στο θάλαμο διακυβέρνησης του διαστημόπλοιου για να τραβήξει την προσοχή του πληρώματος. Λίγο αργότερα, το σκάφος από την Αφροδίτη βγήκε από την τροχιά του και πήρε κλίση προς τη Γη και συγκεκριμένα προς μία οροσειρά που οι κορυφές της ξεχώριζαν ακόμα περήφανα πάνω από τον πάγο, και προς ένα βωμό από γκρίζες πέτρες που τα χρόνια μόλις και τον είχαν αγγίξει.

Ο τεράστιος δίσκος του Ηλίου πυρπολούσε τον ουρανό που δεν ήταν πια καλυμμένος από ομίχλη, καθώς τα νέφη που έκρυβαν κάποτε την Αφροδίτη είχαν χαθεί. Όποια κι αν ήταν η αιτία που είχε προκαλέσει αυτή την αλλαγή στην ηλιακή ακτινοβολία, είχε οδηγήσει έναν πολιτισμό στην καταστροφή και είχε γεννήσει έναν άλλο. Πριν από περίπου πέντε χιλιάδες χρόνια οι ημιάγριοι κάτοικοι της Αφροδίτης αντίκρισαν πρώτη φορά τον Ήλιο και τ' αστέρια. Όπως στη Γη η επιστήμη είχε ξεκινήσει από την παρατήρηση των άστρων, έτσι συνέβη και στην Αφροδίτη. Η πρόοδος σ' αυτό το ζεστό, πλούσιο πλανήτη που ο άνθρωπος ποτέ δεν θα έβλεπε ήταν ιδιαίτερα γρήγορη.

Ίσως οι κάτοικοι της Αφροδίτης να ήταν απλά τυχεροί. Δεν γνώρισαν ποτέ το Μεσαίωνα, που κράτησε τον άνθρωπο αιχμάλωτο για χίλια χρόνια. Αντί να ακολουθήσουν τη μακριά πορεία της εξέλιξης της χημείας και της μηχανικής, εκείνοι έφτασαν απευθείας στους πιο θεμελιώδεις φυσικούς νόμους της ραδιενέργειας. Στο χρόνο που ο άνθρωπος είχε χρειαστεί για να φτάσει από τις πυραμίδες στο πυραυλοκίνητο διαστημόπλοιο, οι κάτοικοι της Αφροδίτης πέρασαν από την

ανακάλυψη της γεωργίας στην ίδια την αντιβαρύτητα, το απόλυτο μυστικό που ο άνθρωπος δεν πρόλαβε ποτέ να ανακαλύψει.

Τα κύματα του ζεστού ωκεανού που έκλεινε ακόμα μέσα του τις περισσότερες μορφές ζωής του νέου πλανήτη έσκαγαν αργά στην αμμουδιά. Η ήπειρος αυτή ήταν τόσο νέα ώστε ακόμα και η άμμος ήταν χοντρή σαν χαλίκι: δεν είχε περάσει ακόμα αρκετός χρόνος για να ραφιναριστεί από τη θάλασσα. Οι επιστήμονες βρίσκονταν στο νερό, βυθισμένοι ως τη μέση, με τα πανέμορφα φιδίσια κορμιά τους να λάμπουν στο φως του ήλιου. Τα δυνατότερα μυαλά της Αφροδίτης είχαν διαλέξει απ' όλα τα νησιά του πλανήτη να συγκεντρωθούν σ' αυτή την παραλία. Δεν ήξεραν ακόμα τι επρόκειτο ν' ακούσουν, εκτός από το ότι αφορούσε στον Τρίτο Πλανήτη και στο μυστηριώδες είδος που είχε ζήσει εκεί πριν από την έλευση του πάγου.

Ο Ιστορικός στεκόταν στη στεριά, γιατί το όργανο που ήθελε να χρησιμοποιήσει δεν έπρεπε να έρθει σε επαφή με το νερό. Δίπλα του βρισκόταν ένα μεγάλο μηχάνημα που τραβούσε τα περίεργα βλέμματα των συναδέλφων του. Προφανώς είχε κάποια σχέση με την επιστήμη της οπτικής, γιατί έφερε ένα σύστημα φακών που προεξείχε και ήταν στραμμένο προς μια λευκή οθόνη λίγο πιο μακριά.

Ο Ιστορικός άρχισε να μιλάει. Ανακεφαλαίωσε αργά τις λίγες πληροφορίες που γνώριζαν σχετικά με τον Τρίτο Πλανήτη και τους κατοίκους του. Αναφέρθηκε στους αιώνες των άκαρπων ερευνών που δεν είχαν καταφέρει να ερμηνεύσουν ούτε μία λέξη απ' τα γραπτά ευρήματα της Γης. Ο πλανήτης αυτός είχε κατοικηθεί στο παρελθόν από ένα είδος με εξαιρετικές τεχνικές ικανότητες - αυτό τουλάχιστον είχε αποδειχθεί από τα μηχανικά εξαρτήματα που είχαν βρεθεί στο βωμό, στην κορυφή του βουνού.

«Δεν γνωρίζουμε γιατί χάθηκε ένας τόσο προηγμένος πολιτισμός. Είναι σίγουρο ότι οι γνώσεις του επαρκούσαν για να επιζήσει της Εποχής των Παγετώνων. Προφανώς υπήρχε κάποιος άλλος παράγοντας που μας είναι άγνωστος, ίσως κάποια ασθένεια ή κάποιου είδους εκφυλισμός. Προτάθηκε ακόμα και η θεωρία ότι οι φυλετικές διαμάχες που ήταν ενδημικές και στο δικό μας είδος κατά τους προϊστορικούς χρόνους μπορεί να συνεχίστηκαν στον Τρίτο Πλανήτη και μετά την ανακάλυψη της τεχνολογίας. Ορισμένοι φιλόσοφοι υποστηρίζουν ότι οι μηχανικές γνώσεις δεν συνεπάγονται απαραίτητα και υψηλό πολιτισμικό επίπεδο, και είναι θεωρητικά πιθανό να υπάρξουν πόλεμοι σε μια κοινωνία που κατέχει τα της μηχα-

νικής ενέργειας κι έχει ανακαλύψει την πτήση και τα ηλεκτρομαγνητικά κύματα. Μια τέτοια ιδέα ηχεί παράξενα στ' αφτιά μας, αλλά πρέπει να παραδεχτούμε πως υπάρχει κι αυτή η πιθανότητα. Σίγουρα θα εξηγούσε το γιατί εξαλείφθηκε το είδος αυτό. Υποθέταμε πάντα ότι δεν θα μαθαίναμε ποτέ το παραμικρό για την όψη των πλασμάτων που έζησαν στον Τρίτο Πλανήτη. Εδώ κι αιώνες, οι καλλιτέχνες μας απεικόνιζαν σκηνές από την ιστορία του νεκρού αυτού πλανήτη, προσδίδοντας στους κατοίκους του κάθε είδους φανταστική μορφή. Τα περισσότερα από τα προϊόντα αυτά της καλλιτεχνικής φαντασίας έμοιαζαν λίγο πολύ μ' εμάς, αν και κατά καιρούς έχει διατυπωθεί η άποψη ότι επειδή εμείς ανήκουμε στα ερπετά δεν σημαίνει απαραίτητα κατά καιρούς πως το ίδιο θα ισχύει και για κάθε νοήμον είδος ζωής. Μάθαμε επιτέλους την απάντηση σε ένα από τα πιο βασανιστικά ερωτήματα της ιστορίας. Επιτέλους, έπειτα από πεντακόσια χρόνια έρευνας ανακαλύψαμε την ακριβή μορφή και φύση των κατοίκων του Τρίτου Πλανήτη».
Ακούστηκε ένα μουρμουρητό έκπληξης από τους συγκεντρωμένους επιστήμονες. Κάποιοι από αυτούς ξαφνιάστηκαν τόσο από τα νέα ώστε εξαφανίστηκαν για λίγο κάτω από την καθησυχαστική επιφάνεια του νερού, όπως έκαναν όλοι οι κάτοικοι της Αφροδίτης σε στιγμές άγχους. Ο Ιστορικός περίμενε μέχρι να εμφανιστούν οι συνάδελφοι του ξανά μέσα από το στοιχείο που αγαπούσαν τόσο.
Ο ίδιος ένιωθε αρκετά άνετα, χάρη στους μικροσκοπικούς πίδακες νερού που ράντιζαν διαρκώς το σώμα του. Με τη βοήθεια τους, μπορούσε να αντέξει στη στεριά πολλές ώρες προτού αναγκαστεί να επιστρέψει στον ωκεανό.
Ο ενθουσιασμός μειώθηκε σταδιακά και ο Ιστορικός συνέχισε τη διάλεξη:
«Το πιο παράξενο απ' όλα τα αντικείμενα που βρέθηκαν στον Τρίτο Πλανήτη ήταν ένα επίπεδο μεταλλικό κουτί που περιείχε ένα εξαιρετικά μακρύ διάφανο πλαστικό υλικό, διάτρητο στην άκρη του και προσεκτικά τυλιγμένο γύρω από ένα καρούλι. Αυτή η διάφανη ταινία έμοιαζε να μην έχει καμία χρησιμότητα, μέχρι που μια εξέταση στο νέο υποηλεκτρονικό μικροσκόπιο έδειξε ότι τα πράγματα δεν ήταν έτσι. Πάνω στην επιφάνεια του υλικού, αόρατες στα δικά μας μάτια, αλλά πεντακάθαρες κάτω από την κατάλληλη ακτινοβολία, κρύβονται κυριολεκτικά χιλιάδες μικροσκοπικές εικόνες. Πιστεύουμε ότι τυπώθηκαν με κάποιο χημικό μέσο και ξεθώριασαν με το πέρασμα του χρόνου.

»Οι εικόνες αυτές συνιστούν αρχείο της ζωής έτσι όπως ήταν στον Τρίτο Πλανήτη,

στην ακμή του πολιτισμού του. Δεν είναι ανεξάρτητες η μία από την άλλη. Οι διαδοχικές εικόνες είναι σχεδόν πανομοιότυπες και διαφέρουν μόνο σε λεπτομέρειες της κίνησης. Ο σκοπός του αρχείου αυτού είναι προφανής: Οι σκηνές πρέπει να προβληθούν με πολύ μεγάλη ταχύτητα για να δοθεί η αίσθηση της συνεχόμενης κίνησης. Κατασκευάσαμε ένα μηχάνημα που το επιτυγχάνει κι έχω εδώ την ακριβή αναπαραγωγή αυτής της αλληλουχίας των εικόνων.

»Οι σκηνές που θα παρακολουθήσετε μας πάνε χιλιάδες χρόνια πίσω, στις μέρες της ακμής του αδερφού πλανήτη. Παρουσιάζουν έναν πολύ εξελιγμένο πολιτισμό, αρκετές από τις δραστηριότητες του οποίου μετά βίας μπορούμε να ερμηνεύσουμε. Η ζωή εκεί πρέπει να ήταν ιδιαίτερα βίαιη κι έντονη, και πολλά απ' όσα θα δείτε είναι αρκετά περίεργα.

»Φαίνεται ξεκάθαρα ότι τον Τρίτο Πλανήτη τον κατοικούσε ένα πλήθος διαφορετικών ειδών, που κανένα τους δεν ανήκε στα ερπετά. Αυτό αποτελεί, βέβαια, πλήγμα για την περηφάνια μας, αλλά το συμπέρασμα είναι αναπόδραστο. Η κυρίαρχη μορφή ζωής ήταν ένα δίποδο με δύο χέρια. Περπατούσε όρθιο και το σώμα του ήταν καλυμμένο με κάποιου είδους εύκαμπτο υλικό, πιθανότατα για να προστατεύεται από το κρύο, καθώς ακόμα και πριν από την Εποχή των Παγετώνων η θερμοκρασία στον πλανήτη Γη ήταν πολύ χαμηλότερη απ' ότι στον δικό μας.

»Δε θα καταχραστώ άλλο την υπομονή σας. Θα παρακολουθήσετε τώρα το αρχείο για το οποίο σας μίλησα».

Ένα λαμπερό φως άστραψε από την κατεύθυνση του προβολέα. Ακούστηκε ένας απαλός βόμβος κι αμέσως εκατοντάδες περίεργα όντα εμφανίστηκαν στην επιφάνεια της οθόνης, τα οποία κινούνταν ζωηρά πάνω κάτω. Η εικόνα επεκτάθηκε κι επικεντρώθηκε σ' ένα από τα πλάσματα αυτά, και οι επιστήμονες έβλεπαν τώρα πόσο σωστή ήταν η περιγραφή του Ιστορικού. Το πλάσμα είχε δύο μάτια, τοποθετημένα πολύ κοντά το ένα στο άλλο, αλλά τα υπόλοιπα χαρακτηριστικά του προσώπου του ήταν κάπως δυσδιάκριτα. Υπήρχε ένα μεγάλο άνοιγμα στο κάτω μέρος του κεφαλιού που ανοιγόκλεινε διαρκώς - προφανώς είχε κάποια σχέση με την ικανότητα του πλάσματος να αναπνέει.

Οι επιστήμονες παρατηρούσαν μαγεμένοι, καθώς τα παράξενα πλάσματα μπλέκονταν σε μια σειρά φανταστικές περιπέτειες. Μια ιδιαίτερα βίαιη σύγκρουση με κάποιο άλλο ελαφρώς διαφορετικό πλάσμα έλαβε χώρα μπροστά στα μάτια τους.

Ήταν σίγουρο ότι και οι δυο πλευρές θα σκοτώνονταν - κι όμως, όταν όλα τέλειωσαν κανείς απ' τους δύο δεν έμοιαζε να έχει πάθει το παραμικρό. Ακολούθησε μια τρελή διαδρομή που κάλυπτε πολλά μίλια μέσα σε ένα μηχανικό κατασκεύασμα με τέσσερις τροχούς, το οποίο ήταν ικανό να φέρει εις πέρας απίστευτα κινητικά θαύματα. Η διαδρομή κατέληξε σε μια πόλη γεμάτη από παρόμοια οχήματα που κινούνταν προς όλες τις κατευθύνσεις με τρομερά μεγάλη ταχύτητα. Κανείς δεν φάνηκε να εκπλήσσεται, όταν δύο από τα μηχανήματα αυτά συγκρούστηκαν μετωπικά με καταστροφικά αποτελέσματα.

Από κει και πέρα, τα γεγονότα γίνονταν όλο και πιο μπερδεμένα. Ήταν πλέον ολοφάνερο ότι θα χρειάζονταν πολλά χρόνια έρευνας για να αναλύσουν και να καταλάβουν όλα όσα συνέβαιναν μπροστά στα μάτια τους. Ήταν επίσης σαφές ότι το αρχείο αποτελούσε καλλιτέχνημα, όντας αρκετά στιλιζαρισμένο κι όχι ακριβής αναπαραγωγή της πραγματικής ζωής στον Τρίτο Πλανήτη.

Οι περισσότεροι επιστήμονες ένιωθαν τελείως αποδιοργανωμένοι, όταν επιτέλους η αλληλουχία των εικόνων έφτασε στο τέλος της. Υπήρξε ένα τελευταίο επεισόδιο όλο κίνηση, στο οποίο το πλάσμα που αποτελούσε το κέντρο του ενδιαφέροντος μπλέχτηκε σε κάποια τεράστια αλλά ακατανόητη καταστροφή. Η εικόνα μίκρυνε, μέχρι που έγινε ένας κύκλος επικεντρωμένος στο κεφάλι του πλάσματος. Η τελευταία σκηνή ήταν μια διευρυμένη άποψη του προσώπου του, όπου εκφραζόταν κάποιο έντονο συναίσθημα, αν και δεν μπορούσαν να μαντέψουν αν επρόκειτο για οργή, λύπη, πρόκληση, παραίτηση ή κάτι άλλο.

Η εικόνα έσβησε. Για μια στιγμή, γράμματα εμφανίστηκαν στην οθόνη κι ύστερα όλα τελείωσαν.

Απόλυτη ησυχία επικράτησε για κάμποσα λεπτά, που την έσπαγε μόνο ο ήχος των κυμάτων που έσκαγαν στην άμμο. Οι επιστήμονες δεν μπορούσαν να αρθρώσουν λέξη από την έκπληξη. Αυτή η φευγαλέα ματιά στον πολιτισμό της Γης τούς είχε κάνει τεράστια εντύπωση. Ύστερα, άρχισαν να συζητούν ανά ομάδες, πρώτα ψιθυριστά, ύστερα πιο δυνατά, καθώς οι εικόνες που είχαν δει ξεκαθάριζαν στο μυαλό τους. Στο τέλος, ο Ιστορικός ζήτησε και πάλι την προσοχή τους και απευθύνθηκε ξανά στην ομήγυρη.

«Τώρα σχεδιάζουμε» άρχισε «ένα μεγάλο ερευνητικό πρόγραμμα για να αποσπάσουμε κάθε δυνατή πληροφορία από το αρχείο αυτό. Χιλιάδες αντίγραφα έχουν

δημιουργηθεί για να διανεμηθούν σε όσους εργαστούν στο πρόγραμμα. Αντιλαμβάνεστε τα προβλήματα* ειδικά το έργο των ψυχολόγων θα είναι τεράστιο. Δεν αμφιβάλλω, όμως, ότι θα πετύχουμε, ίσως σε μιαν άλλη γενιά. Ποιος ξέρει πόσα μπορούμε να μάθουμε από αυτό το εκπληκτικό είδος. Προτού φύγουμε, ας ρίξουμε άλλη μια ματιά στα μακρινά μας ξαδέρφια, η σοφία των οποίων μπορεί να ξεπερνά τη δική μας, αλλά από την οποία τόσο λίγα ίχνη έχουν απομείνει».

Η τελευταία εικόνα εμφανίστηκε άλλη μια φορά στην οθόνη, χωρίς κίνηση αυτή τη φορά, γιατί η μηχανή προβολής είχε σταματήσει να λειτουργεί. Οι επιστήμονες κοίταξαν με δέος σχεδόν την ακίνητη φιγούρα από το παρελθόν, ενώ το μικρό δίποδο με τη σειρά του τους κοιτούσε κι αυτό μ' εκείνη τη χαρακτηριστική έκφραση ειρωνικού θράσους.

Στο εξής και μέχρι το τέλος του Χρόνου, θα συμβόλιζε το ανθρώπινο είδος. Οι ψυχολόγοι της Αφροδίτης θα ανέλυαν τις πράξεις του και θα παρατηρούσαν την κάθε του κίνηση, μέχρι να καταφέρουν να αναδομήσουν το μυαλό του. Χιλιάδες βιβλία θα γράφονταν γι' αυτό. Περίπλοκες φιλοσοφικές θεωρίες θα προσπαθούσαν για να ερμηνεύσουν τη συμπεριφορά του. Όμως όλος αυτός ο κόπος, όλη αυτή η έρευνα θα ήταν μάταια.

Ισως η περήφανη και μοναχική φιγούρα στην οθόνη να χαμογελούσε σαρδόνια στους επιστήμονες που ξεκινούσαν τη χρονοβόρα, άσκοπη αναζήτηση τους. Το μυστικό της θα παρέμενε ασφαλές μέχρι να καταστραφεί το σύμπαν, γιατί κανείς πλέον δεν ήταν σε θέση να διαβάσει τη χαμένη γλώσσα της Γης. Στα επόμενα χρόνια, οι τελευταίες αυτές λέξεις θα εμφανίζονταν εκατομμύρια φορές σε κάποια οθόνη και κανείς δεν θα μπορούσε ποτέ να μαντέψει το νόημα τους:

Μια παραγωγή της Γουόλτ Ντίσνεϊ

ΑΝΩΤΕΡΟΤΗΤΑ

Με αυτή μου τη δήλωση -την οποία κάνω αυτοβούλως- θέλω να καταστήσω σαφές ότι δεν προσπαθώ σε καμία περίπτωση να κερδίσω τη συμπάθεια του δικαστηρίου ούτε περιμένω κάποια μείωση στην ποινή που θα μου οριστεί. Γράφω αυτή τη δήλωση ως απόπειρα να ανατρέψω κάποιες από τις αναλήθειες που δημοσιεύτηκαν στις εφημερίδες που μου επιτράπηκε να διαβάσω και που μεταδόθηκαν από το ραδιόφωνο των φυλακών. Τα δημοσιεύματα αυτά παρουσιάζουν μια εντελώς στρεβλή εικόνα της πραγματικής αιτίας της ήττας μας και, ως αρχηγός των ενόπλων δυνάμεων του έθνους μου κατά την κατάπαυση των εχθροπραξιών, θεωρώ ότι είναι καθήκον μου να διαμαρτυρηθώ για αυτούς τους λίβελους εις βάρος όσων υπηρέτησαν υπό τις διαταγές μου.

Ελπίζω επίσης ότι με αυτή μου τη δήλωση θα μπορέσω να εξηγήσω τους λόγους για τους οποίους έχω υποβάλει στο δικαστήριο δύο φορές αίτηση με σκοπό να μου δοθεί χάρη και για την απόρριψη της οποίας δεν βλέπω να υπάρχουν βάσιμοι λόγοι.

Η κύρια αιτία της αποτυχίας μας ήταν πολύ απλή: Παρά τις δηλώσεις που υποστηρίζουν το αντίθετο, δεν έφταιγε η έλλειψη γενναιότητας από την πλευρά των αντρών μου ή κάποιο λάθος του στόλου. Ηττηθήκαμε από ένα και μόνο πράγμα: από την κατώτερη τεχνολογία των εχθρών μας. Επαναλαμβάνω: από την *κατώτερη* τεχνολογία των εχθρών μας.

Όταν ξέσπασε ο πόλεμος, δεν αμφιβάλαμε για την τελική μας νίκη. Στο σύνολο τους οι στόλοι των συμμάχων μας ήταν κατά πολύ ανώτεροι σε αριθμό και σε επίπεδο εξοπλισμού από εκείνους που μπορούσε να παρατάξει ο εχθρός εναντίον μας, και σχεδόν σε όλους τους τομείς της στρατιωτικής επιστήμης υπερείχαμε. Ήμαστε βέβαιοι ότι μπορούσαμε να διατηρήσουμε την υπεροχή μας. Η πεποίθηση μας αυτή αποδείχθηκε,

δυστυχώς, καθ' όλα βάσιμη.

Όταν ξέσπασε ο πόλεμος, τα βασικά μας όπλα ήταν η αυτοκατευθυνόμενη τορπίλη μεγάλου βεληνεκούς, η πηδαλιουχούμενη πύρινη σφαίρα και οι διάφορες παραλλαγές της ακτίνας κλίδον. Όλες οι μονάδες του στόλου ήταν εξοπλισμένες με αυτά και, παρ' όλο που και ο εχθρός διέθετε παρόμοια όπλα, οι εγκαταστάσεις τους ήταν γενικότερα μικρότερης ισχύος. Επιπλέον, είχαμε την υποστήριξη μιας πολύ σπουδαιότερης στρατιωτικής υπηρεσίας ερευνών, επομένως, με αυτό το αρχικό πλεονέκτημα ήταν αδύνατο να ηττηθούμε.

Η εκστρατεία προχωρούσε βάσει σχεδίου μέχρι τη Μάχη των Πέντε Ήλιων. Κερδίσαμε φυσικά τη μάχη, αλλά η αντίσταση που συναντήσαμε αποδείχθηκε ισχυρότερη από όσο περιμέναμε. Συνειδητοποιήσαμε πως η νίκη ίσως να ήταν δυσκολότερη και να καθυστερούσε περισσότερο από ότι είχαμε φανταστεί αρχικά. Συγκλήθηκε, λοιπόν, ένα συμβούλιο των ανώτερων αξιωματικών για να συζητηθεί η μελλοντική μας στρατηγική.

Παρών για πρώτη φορά σε ένα από τα πολεμικά μας συμβούλια ήταν ο καθηγητής-στρατηγός Νόρντεν, ο νέος επικεφαλής του Ερευνητικού Προσωπικού, που μόλις είχε αναλάβει καθήκοντα για να καλύψει το κενό που δημιουργήθηκε με το θάνατο του Μάλβαρ, του σπουδαιότερου επιστήμονα μας. Η ηγεσία του Μάλβαρ ευθυνόταν, περισσότερο από κάθε άλλον παράγοντα, για την αποτελεσματικότητα και την ισχύ των όπλων μας. Η απώλεια του αποτέλεσε σημαντικό πλήγμα, αλλά κανείς δεν εξέφρασε αμφιβολίες για τις ικανότητες του διαδόχου του - αν και πολλοί από εμάς αμφισβήτησαν την ορθότητα του διορισμού ενός θεωρητικού επιστήμονα σε ένα πόστο τόσο ζωτικής σημασίας. Όμως οι απόψεις μας δεν έγιναν δεκτές.

Θυμάμαι καλά την εντύπωση που έκανε ο Νόρντεν σε εκείνο το συμβούλιο. Οι στρατιωτικοί σύμβουλοι ανησυχούσαν και, ως συνήθως, στράφηκαν για βοήθεια στους επιστήμονες, θα μπορούσαμε να βελτιώσουμε τα υπάρχοντα όπλα μας, ρώτησαν, έτσι ώστε το πλεονέκτημα που έχουμε να ενισχυθεί ακόμα περισσότερο;

Η απάντηση του Νόρντεν δεν ήταν η αναμενόμενη. Τέτοιες ερωτήσεις

γίνονταν συχνά στον Μάλβαρ - και εκείνος έκανε πάντοτε αυτό που του ζητούσαν.

«Για να είμαι ειλικρινής, κύριοι» είπε ο Νόρντεν «αμφιβάλλω. Τα υπάρχοντα όπλα μας δεν έχουν ουσιαστικά άλλο περιθώριο αναβάθμισης. Δεν θέλω να ασκήσω κριτική στον προκάτοχο μου ή στο άριστο έργο του Ερευνητικού Προσωπικού κατά τις τελευταίες γενιές, αλλά συνειδητοποιείτε ότι δεν έχει γίνει καμία ριζική αλλαγή στους πολεμικούς εξοπλισμούς για περισσότερο από έναν αιώνα; Φοβάμαι ότι πρόκειται για το αποτέλεσμα μιας παράδοσης που έχει γίνει πλέον συντηρητική. Εδώ και πάρα πολλά χρόνια το Ερευνητικό Προσωπικό έχει αφοσιωθεί στην τελειοποίηση παλαιών όπλων αντί για την ανάπτυξη νέων. Είμαστε τυχεροί που οι αντίπαλοι μας δεν έχουν φερθεί εξυπνότερα: δεν μπορούμε να υποθέτουμε ότι τα πράγματα θα συνεχίσουν να είναι έτσι».

Τα λόγια του Νόρντεν μάς έκαναν να νιώσουμε άβολα, όπως άλλωστε ήταν και ο σκοπός του. Δεν άργησε να ολοκληρώσει το σκεπτικό του.

«Αυτό που χρειαζόμαστε τώρα είναι *νέα* όπλα* όπλα τελείως διαφορετικά από ότι έχουμε χρησιμοποιήσει στο παρελθόν. Μπορούμε να κατασκευάσουμε τέτοια όπλα: Θα χρειαστεί χρόνος φυσικά, αλλά, αφότου ανέλαβα καθήκοντα, έχω αντικαταστήσει κάποιους από τους παλαιότερους επιστήμονες με νέους ανθρώπους και έχω κατευθύνει την έρευνα σε ορισμένους ανεξερεύνητους τομείς που παρουσιάζουν σημαντικές προοπτικές. Πράγματι, πιστεύω ότι ίσως βρισκόμαστε πολύ κοντά σε μια επανάσταση στις μεθόδους του πολέμου».

Ήμαστε σκεπτικοί. Η φωνή του Νόρντεν είχε έναν πομπώδη τόνο που μας έκανε καχύποπτους απέναντι στους ισχυρισμούς του. Δεν γνωρίζαμε τότε ότι ποτέ δεν υποσχόταν κάτι που δεν είχε ήδη τελειοποιήσει στο εργαστήριο. Στο *εργαστήριο:* αυτή ήταν η φράση-κλειδί.

Ο Νόρντεν απέδειξε όσα υποστήριζε σε λιγότερο από ένα μήνα, όταν παρουσίασε τη Σφαίρα της Εκμηδένισης, η οποία επέφερε πλήρη αποσύνθεση της ύλης σε ακτίνα πολλών εκατοντάδων μέτρων. Είχαμε μαγευτεί από την ισχύ του νέου όπλου και ήμαστε διατεθειμένοι να παραβλέψουμε ένα σημαντικό μειονέκτημα: το γεγονός ότι κατέστρεφε το σχετικά

πολύπλοκο εξοπλισμό δημιουργίας της μόλις σχηματιζόταν. Αυτό σήμαινε φυσικά ότι δεν θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί σε πολεμικά σκάφη, αλλά μόνο σε τηλεκατευθυνόμενα βλήματα. Έτσι, ξεκίνησε ένα μεγάλο πρόγραμμα για τη μετατροπή όλων των αυτοκατευθυνόμενων τορπιλών ώστε να φέρουν το νέο όπλο. Όλες οι επιθέσεις ανεστάλησαν προσωρινά.

Έχουμε αντιληφθεί πλέον ότι αυτό ήταν το πρώτο μας λάθος. Εξακολουθώ να πιστεύω ότι ήταν αναμενόμενο, καθώς τότε είχαμε την αίσθηση ότι όλα τα υπάρχοντα όπλα μας είχαν ξεπεραστεί μέσα σε μία νύχτα και ήδη τα θεωρούσαμε σχεδόν πρωτόγονα. Αυτό που δεν εκτιμήσαμε σωστά ήταν το μέγεθος του εγχειρήματος μας και ο χρόνος που θα χρειαζόταν μέχρι να χρησιμοποιηθεί στη μάχη το επαναστατικό υπερόπλο. Τίποτα παρόμοιο δεν είχε συμβεί τα τελευταία εκατό χρόνια και δεν είχαμε κάποια προηγούμενη εμπειρία για να μας καθοδηγήσει.

Το ζήτημα της μετατροπής αποδείχθηκε πολύ πιο δύσκολο από ότι αναμενόταν. Έπρεπε να σχεδιαστεί ένας νέος τύπος τορπίλης, καθώς το υπάρχον μοντέλο ήταν πολύ μικρό. Αυτό σήμαινε ότι μόνο τα μεγαλύτερα σκάφη θα μπορούσαν να εκτοξεύσουν το όπλο, αλλά ήμαστε προετοιμασμένοι να δεχτούμε αυτό τον περιορισμό. Έπειτα από έξι μήνες οι ισχυρές μονάδες του στόλου εξοπλίζονταν με τη Σφαίρα. Οι εκπαιδευτικές ασκήσεις και οι δοκιμές είχαν δείξει ότι λειτουργούσε ικανοποιητικά και ήμαστε έτοιμοι να τη χρησιμοποιήσουμε στη μάχη. Ο Νόρντεν ήδη θεωρούνταν αρχιτέκτονας της νίκης και είχε αρχίσει να υπόσχεται ακόμα πιο θεαματικά όπλα.

Τότε προέκυψαν δύο ζητήματα. Ένα από τα μαχητικά μας εξαφανίστηκε σε μια εκπαιδευτική πτήση και η έρευνα που ακολούθησε έδειξε ότι, υπό ορισμένες συνθήκες, το ραντάρ μεγάλης εμβέλειας του πλοίου μπορούσε να πυροδοτήσει τη Σφαίρα αμέσως μετά την εκτόξευση της. Η μετατροπή που χρειαζόταν για να ξεπεραστεί αυτό το πρόβλημα δεν ήταν σημαντική, αλλά προκάλεσε καθυστέρηση ενός ακόμα μήνα και έντονη δυσαρέσκεια μεταξύ του ναυτικού επιτελείου και των επιστημόνων. Ήμαστε και πάλι έτοιμοι για δράση, όταν ο Νόρντεν ανακοίνωσε

ότι η ακτίνα αποτελεσματικότητας της Σφαίρας είχε δεκαπλασιαστεί, πολλαπλασιάζοντας συνεπώς επί χίλια τις πιθανότητες καταστροφής ενός εχθρικού σκάφους.

Έτσι, άρχισαν και πάλι οι μετατροπές, αλλά όλοι συμφώνησαν ότι η καθυστέρηση θα άξιζε τον κόπο. Στο μεταξύ, ο εχθρός είχε ενθαρρυνθεί από την έλλειψη περαιτέρω επιθέσεων και εξαπέλυσε μια βίαιη επίθεση εναντίον μας. Τα σκάφη μας δεν είχαν αρκετές τορπίλες, καθώς τα εργοστάσια είχαν σταματήσει την παραγωγή και αναγκαστήκαμε να οπισθοχωρήσουμε. Έτσι, χάσαμε τα συστήματα του Κίραν, του Φλόρανους, και το πλανητικό φρούριο του Ράμσαντρον.

Το πλήγμα μάς αποκαρδίωσε, αλλά δεν ήταν σοβαρό, δεδομένου ότι τα συστήματα που χάσαμε ήταν εχθρικά και δύσκολο να διοικηθούν. Ήμαστε βέβαιοι ότι θα μπορούσαμε να τα ανακαταλάβουμε στο εγγύς μέλλον, μόλις θα ήταν έτοιμο προς χρήση το νέο όπλο.

Οι ελπίδες μας πραγματοποιήθηκαν εν μέρει μόνο. Όταν περάσαμε ξανά στην επίθεση, έπρεπε να χρησιμοποιήσουμε λιγότερες Σφαίρες Εκμηδένισης από ότι είχαμε σχεδιάσει, και αυτός ήταν ένας λόγος για την περιορισμένη επιτυχία μας. Ο άλλος λόγος ήταν σοβαρότερος.

Ενώ εξοπλίζαμε όσο περισσότερα πλοία μπορούσαμε με το αήττητο όπλο, ο εχθρός δεν έμεινε αδρανής. Τα σκάφη του ήταν παλαιού τύπου με παλιά όπλα, αλλά υπερίσχυαν αριθμητικά. Όταν εμπλακήκαμε, διαπιστώσαμε ότι η αριθμητική υπεροχή του εχθρού ήταν συχνά εκατό τοις εκατό μεγαλύτερη από ότι περιμέναμε, τα αυτόματα όπλα αδυνατούσαν να επιλέξουν το στόχο τους και οδηγηθήκαμε σε μεγαλύτερες απώλειες από τις αναμενόμενες. Οι απώλειες του εχθρού ήταν ακόμα μεγαλύτερες, γιατί, όταν μια Σφαίρα χτυπούσε το στόχο της, η καταστροφή ήταν βέβαιη, αλλά η ισορροπία δεν ανατράπηκε υπέρ μας στο βαθμό που ελπίζαμε.

Επιπλέον, ενώ οι βασικοί στόλοι είχαν εμπλακεί στη μάχη, ο εχθρός εξαπέλυσε επίθεση εναντίον των συστημάτων του Έριστον, του Ντουρανού, του Καρμάνιντορ και του Φαράνιντον, και τα ανακατέλαβε όλα. Βρισκόμασταν, λοιπόν, αντιμέτωποι με μια απειλή που απείχε μόλις

πενήντα έτη φωτός από τους πλανήτες μας.

Στην επόμενη συνάντηση των ανώτατων αξιωματικών υπήρξαν πολλές αλληλοκατηγορίες. Τα περισσότερα παράπονα αφορούσαν στον Νόρντεν. Ο αρχιναύαρχος Ταξάρις, συγκεκριμένα, υποστήριξε ότι εξαιτίας του ομολογουμένως αήττητου όπλου μας βρισκόμασταν σε σημαντικά δυσμενέστερη θέση από πριν. Έπρεπε, υποστήριξε, να είχαμε συνεχίσει να κατασκευάζουμε συμβατικά σκάφη, ώστε να μην χάναμε το πλεονέκτημα της αριθμητικής μας υπεροχής.

Ο Νόρντεν ήταν εξίσου οργισμένος και αποκάλεσε το επιτελείο του ναυτικού αχάριστους και ανίκανους. Αλλά φαινόταν ότι είχε ανησυχήσει -όπως και όλοι μας- από την αναπάντεχη τροπή των γεγονότων. Ανέφερε ότι ίσως υπήρχε ένας γρήγορος τρόπος για να διορθωθεί η κατάσταση. Γνωρίζουμε πλέον ότι το Ερευνητικό Προσωπικό εργαζόταν επί πολλά χρόνια για τη δημιουργία του Αναλυτή Μάχης, όμως τότε ήρθε σαν αποκάλυψη σε μας και ίσως να ενθουσιαστήκαμε πολύ εύκολα. Επιπλέον το επιχείρημα του Νόρντεν ήταν απόλυτα πειστικό. Τι σημασία είχε, είπε, αν ο εχθρός είχε τα διπλάσια πλοία από μας, αν η αποτελεσματικότητα των δικών μας μπορούσε να διπλασιαστεί ή ακόμα και να τριπλασιαστεί; Επί δεκαετίες ο περιοριστικός παράγοντας στον πόλεμο δεν ήταν μηχανικός αλλά βιολογικός - ήταν όλο και πιο δύσκολο για ένα άτομο ή για μια ομάδα ατόμων να συμβαδίζει με τις συνεχώς μεταβαλλόμενες πολυπλοκότητες της μάχης στον τρισδιάστατο χώρο. Οι μαθηματικοί του Νόρντεν είχαν αναλύσει κάποιες από τις κλασικές μάχες του παρελθόντος και είχαν αποδείξει ότι, ακόμα και σε εκείνες που είχαμε κερδίσει, οι μονάδες μας λειτουργούσαν με πολύ λιγότερο από το μισό της θεωρητικής τους ισχύος.

Ο Αναλυτής Μάχης θα τα άλλαζε όλα αυτά, αντικαθιστώντας το λειτουργικό προσωπικό με ηλεκτρονικούς υπολογιστές. Η ιδέα δεν ήταν καινούργια, αλλά ως τότε δεν ήταν τίποτε περισσότερο από ένα ουτοπικό όνειρο. Πολλοί από εμάς δυσκολευτήκαμε να πιστέψουμε ότι μπορούσε να γίνει πραγματικότητα: Ωστόσο έπειτα από πολλές, ιδιαίτερα πολύπλοκες εικονικές μάχες πειστήκαμε.

Αποφασίστηκε να εγκατασταθεί ο Αναλυτής σε τέσσερα από τα ισχυρότερα σκάφη μας, έτσι ώστε κάθε κύριος στόλος να είναι εξοπλισμένος με έναν. Και τότε άρχισαν τα προβλήματα - αν και εμείς δεν το γνωρίζαμε ακόμα.

Ο Αναλυτής περιείχε σχεδόν ένα εκατομμύριο λυχνίες κενού και χρειαζόταν μια ομάδα πεντακοσίων τεχνικών για τη συντήρηση και τη λειτουργία του. Το επιπλέον προσωπικό ήταν αδύνατο να χωρέσει σε ένα μαχητικό σκάφος, οπότε καθεμία από τις τέσσερις μονάδες έπρεπε να συνοδεύεται από ένα μετασκευασμένο επιβατηγό σκάφος που θα μετέφερε όσους τεχνικούς ήταν εκτός υπηρεσίας. Η εγκατάσταση ήταν επίσης μια ιδιαίτερα χρονοβόρα και κουραστική διαδικασία, αλλά με τεράστιες προσπάθειες ολοκληρώθηκε σε έξι μήνες.

Τότε, προς μεγάλη μας απογοήτευση, αντιμετωπίσαμε μια ακόμα κρίση. Σχεδόν πέντε χιλιάδες εξειδικευμένοι άντρες επιλέχθηκαν για το χειρισμό των Αναλυτών και παρακολούθησαν ένα εντατικό πρόγραμμα στις Σχολές Τεχνικής Εκπαίδευσης. Έπειτα από επτά μήνες το δέκα τοις εκατό των αντρών έπαθε νευρικό κλονισμό και μόνο σαράντα τοις εκατό κρίθηκε κατάλληλο.

Για μια ακόμα φορά όλοι άρχισαν να επιρρίπτουν ευθύνες στους άλλους. Ο Νόρντεν, φυσικά, είπε ότι το Ερευνητικό Προσωπικό δεν μπορούσε να θεωρηθεί υπεύθυνο και έτσι προκάλεσε την έχθρα των Υπεύθυνων Προσωπικού και Εκπαίδευσης. Τελικά αποφασίστηκε ότι το μόνο που μπορούσε να γίνει ήταν να χρησιμοποιηθούν δύο αντί για τέσσερις Αναλυτές και οι υπόλοιποι να τεθούν σε υπηρεσία όταν θα είχε εκπαιδευτεί το απαιτούμενο προσωπικό. Δεν υπήρχε καιρός για χάσιμο, γιατί ο εχθρός συνέχιζε να επιτίθεται και το ηθικό του συνεχώς ενισχυόταν.

Ο στόλος με τον πρώτο Αναλυτή έλαβε διαταγή να ανακαταλάβει το σύστημα του Έριστον. Καθώς κατευθυνόταν εκεί το σκάφος που μετέφερε τους τεχνικούς χτύπησε σε νάρκη. Ένα πολεμικό σκάφος θα είχε αντέξει το χτύπημα, αλλά το επιβατηγό μαζί με το αναντικατάστατο φορτίο του καταστράφηκε ολοσχερώς. Έτσι, η επιχείρηση ματαιώθηκε.

Η άλλη αποστολή είχε, αρχικά, μεγαλύτερη επιτυχία. Δεν υπήρχε η

παραμικρή αμφιβολία ότι ο Αναλυτής ανταποκρινόταν στις απαιτήσεις του σχεδιαστή του και ο εχθρός κατατροπώθηκε στις πρώτες συμπλοκές. Οπισθοχώρησε, αφήνοντας μας τα συστήματα του Σαφράν, του Λευκόν και του Εξάνεραξ. Αλλά η Υπηρεσία Αντικατασκοπίας του εχθρού θα πρέπει να παρατήρησε την αλλαγή στην τακτική μας, καθώς και την ανεξήγητη παρουσία ενός επιβατηγού σκάφους στην καρδιά του πολεμικού μας στόλου. Θα πρέπει να παρατήρησε, επίσης, ότι και ο πρώτος μας στόλος συνοδευόταν από ένα αντίστοιχο πλοίο και ότι αποσύρθηκε όταν εκείνο καταστράφηκε.

Στην επόμενη εμπλοκή ο εχθρός χρησιμοποίησε την αριθμητική του υπεροχή για να επιτεθεί στο σκάφος που μετέφερε τον Αναλυτή, και στην άοπλη συνοδεία του. Η επίθεση έγινε αδιαφορώντας για τις απώλειες - φυσικά και τα δύο σκάφη ήταν πολύ καλά προστατευμένα- και πέτυχε. Το αποτέλεσμα ήταν η καρατόμηση του στόλου, καθώς η εφαρμογή των παλιών λειτουργικών μεθόδων αποδείχθηκε αδύνατη. Αποχωρήσαμε δεχόμενοι ισχυρά πυρά και έτσι χάσαμε όλα όσα είχαμε κατακτήσει, καθώς και τα συστήματα της Λορίμια, του Ίσμαρνου, της Βερονίκης, του Αλφάνιντον και του Σιδένιου.

Σε αυτό το στάδιο ο αρχιναύαρχος Ταξάρις εξέφρασε την αποδοκιμασία του προς τον Νόρντεν αυτοκτονώντας, και ανέλαβα εγώ τη γενική διοίκηση του στόλου.

Πλέον η κατάσταση ήταν σοβαρή και εξοργιστική συνάμα. Με πολύ συντηρητισμό και παντελή έλλειψη φαντασίας, ο εχθρός συνέχισε να κερδίζει έδαφος με τα παρωχημένα και ανεπαρκή, αλλά πλέον κατά πολύ περισσότερα σκάφη του. Με πικρία συνειδητοποιούσα ότι, αν είχαμε απλώς συνεχίσει να παράγουμε όπλα χωρίς να αναζητούμε νέα, θα βρισκόμαστε σε πολύ πιο πλεονεκτική θέση. Υπήρξαν πολλά συμβούλια όπου ο Νόρντεν υπερασπιζόταν τους επιστήμονες, ενώ όλοι οι άλλοι τούς κατηγορούσαν για όσα είχαν συμβεί. Το πρόβλημα ήταν ότι ο Νόρντεν είχε αποδείξει όλους τους ισχυρισμούς του και είχε μια δικαιολογία για κάθε καταστροφή που είχε συμβεί. Και δεν μπορούσαμε πλέον να κάνουμε πίσω - η έρευνα για ένα αήττητο όπλο έπρεπε να συνεχιστεί. Αρ-

χικά ήταν μια πολυτέλεια που θα συντόμευε τον πόλεμο. Τώρα όμως ήταν κάτι το απαραίτητο, αν θέλαμε να κερδίσουμε τον πόλεμο.

Βρισκόμασταν σε αμυντική θέση, το ίδιο και ο Νόρντεν. Ήταν αποφασισμένος όσο ποτέ να αποκαταστήσει το κύρος του Ερευνητικού Προσωπικού και το δικό του. Είχαμε όμως ήδη απογοητευτεί δύο φορές και δεν επρόκειτο να κάνουμε το ίδιο λάθος ξανά. Αναμφίβολα οι είκοσι χιλιάδες επιστήμονες του Νόρντεν θα μπορούσαν να εφεύρουν πολλά ακόμα όπλα* δεν θα κατάφερναν να μας εντυπωσιάσουν.

Κάναμε λάθος. Το τελικό όπλο ήταν τόσο εκπληκτικό, ώστε ακόμα και τώρα δυσκολεύομαι να πιστέψω ότι υπήρξε πραγματικά. Η αθώα ονομασία του -Εκθετικό Πεδίο - δεν άφηνε καμία υπόνοια για τις πραγματικές του δυνατότητες. Ορισμένοι από τους μαθηματικούς του Νόρντεν το είχαν ανακαλύψει κατά τη διάρκεια μιας τελείως θεωρητικής έρευνας για τις ιδιότητες του χώρου και, προς μεγάλη έκπληξη όλων, τα αποτελέσματα της αποδείχθηκε ότι μπορούσαν να εφαρμοστούν στην πράξη.

Μου είναι πολύ δύσκολο να εξηγήσω τη λειτουργία του Πεδίου σε κάποιον μη ειδικό. Σύμφωνα με την τεχνική περιγραφή, «δημιουργεί μια εκθετική κατάσταση χώρου, έτσι ώστε μια πεπερασμένη απόσταση στον κανονικό, γραμμικό χώρο να γίνεται άπειρη στον ψευδοχώρο». Ο Νόρντεν χρησιμοποίησε μια παρομοίωση που σε ορισμένους φάνηκε χρήσιμη. Είναι σαν να πάρει κάποιος έναν επίπεδο ελαστικό δίσκο -που αντιπροσωπεύει μια περιοχή κανονικού χώρου- και να τραβήξει το κέντρο του προς το άπειρο. Η περίμετρος του δίσκου δεν αλλάζει, αλλά η «διάμετρος» του είναι άπειρη. Αυτή ήταν η επίδραση του Πεδίου στο χώρο γύρω του.

Για παράδειγμα, ας υποθέσουμε ότι ένα σκάφος εξοπλισμένο με το Πεδίο περικυκλωνόταν από εχθρικά σκάφη. Αν ενεργοποιούσε το Πεδίο, *καθένα* από τα εχθρικά πλοία θα νόμιζε ότι εκείνο, καθώς και τα σκάφη στην απέναντι πλευρά του κύκλου, ξαφνικά είχαν βρεθεί σε άπειρη απόσταση. Και όμως η περίμετρος του κύκλου θα ήταν η ίδια με πριν: Μόνο η διαδρομή προς το κέντρο θα διαρκούσε απεριόριστα, γιατί, όσο προχωρούσε κανείς οι αποσπάσεις θα έμοιαζαν να μεγαλώνουν συνεχώς, καθώς θα άλλαζε η «κλίμακα» του χώρου.

Η κατάσταση ήταν εφιαλτική, αλλά πολύ χρήσιμη. Τίποτα δεν μπορούσε να αγγίξει ένα πλοίο που έφερε το Πεδίο: Μπορεί να ήταν περικυκλωμένο από έναν εχθρικό στόλο κι όμως θα ήταν τόσο απρόσιτο όσο αν βρισκόταν στην άλλη άκρη του σύμπαντος. Αντίστοιχα, βέβαια, δεν μπορούσε να αντεπιτεθεί χωρίς να απενεργοποιήσει το Πεδίο, αλλά και πάλι εξακολουθούσε να έχει πολύ σημαντικό πλεονέκτημα, όχι μόνο στην άμυνα αλλά και στην επίθεση. Ένα πλοίο εξοπλισμένο με το Πεδίο μπορούσε να πλησιάσει τον εχθρικό στόλο χωρίς να γίνει αντιληπτό και να εμφανιστεί ξαφνικά ανάμεσα του.

Αυτή τη φορά το νέο όπλο έμοιαζε να μην έχει κανένα μειονέκτημα. Περιττό να πω ότι εξετάσαμε κάθε λεπτομέρεια πριν δεσμευτούμε ξανά. Ευτυχώς ο εξοπλισμός ήταν σχετικά απλός και δεν απαιτούσε πολυάριθμο λειτουργικό προσωπικό. Έπειτα από πολλές συζητήσεις αποφασίσαμε να αρχίσουμε αμέσως την παραγωγή του, καθώς συνειδητοποιούσαμε ότι δεν μας έμενε πολύς χρόνος και ότι κινδυνεύαμε να ηττηθούμε. Είχαμε χάσει πλέον σχεδόν όλα τα αρχικά μας πλεονεκτήματα και οι δυνάμεις του εχθρού είχαν πραγματοποιήσει πολλές επιδρομές στο ηλιακό μας σύστημα.

Καταφέραμε να απωθήσουμε τον εχθρό ενώ ανανεώναμε τον εξοπλισμό του Στόλου και αναπτύσσαμε νέες τεχνικές μάχης. Για να χρησιμοποιηθεί το Πεδίο στη μάχη έπρεπε να εντοπιστεί ένας εχθρικός σχηματισμός, να οριστεί η πορεία για την αναχαίτιση του και μετά να ενεργοποιηθεί το Πεδίο για το απαιτούμενο χρονικό διάστημα. Με την απενεργοποίηση του Πεδίου -αν οι υπολογισμοί ήταν ακριβείς- ένα σκάφος θα μπορούσε να βρεθεί στο κέντρο ενός εχθρικού σχηματισμού, να προκαλέσει σημαντικές ζημιές εκμεταλλευόμενο τη σύγχυση που θα επικρατούσε, και να αποχωρήσει με τον ίδιο τρόπο, όταν θα κρινόταν απαραίτητο.

Οι πρώτες δοκιμαστικές ασκήσεις αποδείχθηκαν ικανοποιητικές και ο εξοπλισμός φάνηκε αρκετά αξιόπιστος. Έγιναν πολλές εικονικές επιθέσεις και τα πληρώματα εξοικειώθηκαν με τη νέα τεχνική. Βρισκόμουν σε μία από τις δοκιμαστικές πτήσεις και θυμάμαι καθαρά τις εντυπώσεις

μας όταν ενεργοποιήθηκε το Πεδίο. Τα σκάφη γύρω μας έμοιαζαν να εξαφανίζονται, σαν να βρίσκονταν στην επιφάνεια μιας φούσκας που όλο και μεγάλωνε. Μέσα σε μια στιγμή είχαν εξαφανιστεί τελείως. Το ίδιο συνέβη και με τα άστρα - ωστόσο ο γαλαξίας ήταν ακόμα ορατός σαν μια αχνή ζώνη φωτός γύρω από το σκάφος. Η εικονική ακτίνα του ψευδοχώρου μας δεν ήταν πράγματι άπειρη, αλλά είχε μήκος μερικών εκατοντάδων χιλιάδων ετών φωτός. Έτσι, η απόσταση ως τα πιο μακρινά άστρα του συστήματος μας δεν είχε αυξηθεί σημαντικά - αν και το κοντινότερο είχε φυσικά εξαφανιστεί τελείως.

Ωστόσο, εκείνες οι εκπαιδευτικές ασκήσεις χρειάστηκε να ματαιωθούν προτού ολοκληρωθούν, εξαιτίας ενός συνόλου μικρών τεχνικών προβλημάτων που παρατηρήθηκαν σε διάφορα τμήματα του εξοπλισμού, κυρίως στα κυκλώματα επικοινωνίας. Αν και τα προβλήματα δεν ήταν σημαντικά, κρίθηκε ότι ήταν προτιμότερο να επιστρέψουν τα πλοία στη Βάση για να αντιμετωπιστούν.

Τότε ο εχθρός πραγματοποίησε μια αποφασιστική επίθεση στο φρούριο του πλανήτη Ίτον, στα όρια του ηλιακού μας συστήματος. Ο στόλος χρειάστηκε να επιστρέψει στη μάχη πριν προλάβουν να γίνουν οι απαιτούμενες επισκευές.

Ο εχθρός θα πρέπει να νόμιζε ότι είχαμε ανακαλύψει τον τρόπο να γινόμαστε αόρατοι - και υπό μια έννοια το είχαμε καταφέρει. Τα σκάφη μας εμφανίστηκαν από το πουθενά και προκάλεσαν τεράστιες ζημιές - για λίγο. Και τότε συνέβη κάτι εντελώς απροσδόκητο και ανεξήγητο.

Ήμουν επικεφαλής της ναυαρχίδας *Ιρκάνια* όταν ξεκίνησαν τα προβλήματα. Λειτουργούσαμε ως ανεξάρτητες μονάδες, ενάντια σε καθορισμένους στόχους. Οι ανιχνευτές μας εντόπισαν έναν εχθρικό σχηματισμό σε μέση απόσταση και οι αξιωματικοί πλοήγησης υπολόγισαν την απόσταση με μεγάλη ακρίβεια. Ορίσαμε την πορεία μας και ενεργοποιήσαμε το Πεδίο.

Το Εκθετικό Πεδίο τέθηκε σε ισχύ τη στιγμή που θα έπρεπε να περνάμε από το κέντρο του εχθρικού σχηματισμού. Προς μεγάλη μας απογοήτευση, βρεθήκαμε σε κανονικό χώρο σε απόσταση εκατοντάδων χιλιομέτρων

- και μέχρι να εντοπίσουμε τον εχθρό, μας είχε ήδη εντοπίσει εκείνος. Οπισθοχωρήσαμε και προσπαθήσαμε ξανά. Αυτή τη φορά ήμαστε τόσο μακριά από τον εχθρό, που μας εντόπισε εκείνος πρώτος.

Ήταν προφανές ότι υπήρχε κάποιο σοβαρό πρόβλημα. Προσπαθήσαμε να επικοινωνήσουμε με τα άλλα πλοία του Στόλου για να δούμε αν είχαν αντιμετωπίσει κάτι ανάλογο. Για μία ακόμη φορά αποτύχαμε - και τώρα δεν υπήρχε εξήγηση για την αποτυχία μας, γιατί ο εξοπλισμός επικοινωνίας έδειχνε να λειτουργεί στην εντέλεια. Το μόνο που μπορούσαμε να υποθέσουμε ήταν, αν και έμοιαζε απίθανο, ότι τα υπόλοιπα πλοία του Στόλου είχαν καταστραφεί.

Προτιμώ να μην περιγράψω τις σκηνές που διαδραματίστηκαν όταν οι διασκορπισμένες μονάδες του Στόλου κατάφεραν να επιστρέψουν στη Βάση. Ο αριθμός των θυμάτων ήταν αμελητέος, αλλά το ηθικό των πληρωμάτων είχε υποστεί ανεπανόρθωτη βλάβη. Σχεδόν όλα είχαν χάσει την επαφή μεταξύ τους και ο τηλεμετρικός εξοπλισμός τους παρουσίαζε ανεξήγητα σφάλματα. Ήταν προφανές ότι το Εκθετικό Πεδίο ήταν η αιτία των προβλημάτων, παρά το γεγονός ότι εμφανίζονταν μόνο όταν ήταν απενεργοποιημένο.

Όταν τελικά δόθηκε η εξήγηση, ήταν πολύ αργά για να κάνουμε κάτι και η απογοήτευση του Νόρντεν δεν μπορούσε να μας παρηγορήσει για το γεγονός ότι ουσιαστικά είχαμε χάσει τον πόλεμο. Όπως ήδη εξήγησα, το Πεδίο δημιουργούσε μια ακτινική παραμόρφωση του χώρου και οι αποστάσεις φάνταζαν όλο και μεγαλύτερες όσο πλησίαζε κανείς στο κέντρο του τεχνητού ψευδοδιαστήματος. Όταν το πεδίο απενεργοποιούνταν, όλα επανέρχονταν στη φυσιολογική κατάσταση.

Δηλαδή όχι ακριβώς. Δεν ήταν ποτέ δυνατό να αποκατασταθεί *πλήρως* η αρχική κατάσταση. Η ενεργοποίηση και η απενεργοποίηση του Πεδίου ισοδυναμούσαν με διαστολή και συστολή του σκάφους που έφερε το Πεδίο, όμως εκδηλωνόταν ένα φαινόμενο υστέρησης και η αρχική κατάσταση δεν μπορούσε ποτέ να αποκατασταθεί πλήρως, εξαιτίας των χιλιάδων ηλεκτρικών αλλαγών και των μετακινήσεων μάζας στο σκάφος, ενώ το Πεδίο ήταν ενεργοποιημένο. Αυτές οι ασυμμετρίες και οι παραμορφώ-

σεις ήταν αθροιστικές και, αν και τις περισσότερες φορές ούτε καν άγγιζαν το ένα τοις εκατό, αρκούσαν για να απορυθμιστούν πλήρως ο τηλεμετρικός εξοπλισμός ακριβείας και τα συντονισμένα κυκλώματα των συσκευών επικοινωνίας. Οι αλλαγές δεν μπορούσαν να εντοπιστούν από ένα μόνο σκάφος* έπρεπε να γίνει σύγκριση με τον εξοπλισμό ενός άλλου σκάφους ή να προσπαθήσει κανείς να επικοινωνήσει μαζί του ώστε να διαπιστωθεί τι είχε συμβεί.

Μου είναι αδύνατο να περιγράψω το χάος που ακολούθησε. Ούτε ένα εξάρτημα ενός σκάφους δεν ήταν σίγουρο ότι θα λειτουργούσε σε κάποιο άλλο. Ακόμα και οι βίδες δεν εφάρμοζαν σε διαφορετικές υποδοχές, ενώ η παροχή προμηθειών κατέστη αδύνατη. Αν είχαμε τον απαιτούμενο χρόνο, ίσως μπορούσαμε να ξεπεράσουμε εκείνες τις δυσκολίες, αλλά τα σκάφη του εχθρού επιτίθεντο κατά χιλιάδες με όπλα που φάνταζαν πλέον να ανήκουν σε περασμένους αιώνες σε σχέση με εκείνα που είχαμε εφεύρει. Ο θαυμαστός Στόλος μας, αχρηστεμένος από την ίδια μας την τεχνολογία, πολέμησε όσο καλύτερα μπορούσε, ώσπου αναγκάστηκε να παραδοθεί. Τα σκάφη που είχαν εξοπλιστεί με το Πεδίο εξακολουθούσαν να είναι άτρωτα, αλλά ως μαχητικές μονάδες ήταν σχεδόν ανίσχυρα Κάθε φορά που ενεργοποιούσαν το Πεδίο για να γλιτώσουν από μια εχθρική επίθεση, η μόνιμη παραμόρφωση του εξοπλισμού τους αυξανόταν. Όλα τελείωσαν μέσα σε ένα μήνα.

Αυτή είναι η πραγματική ιστορία για το πώς ηττηθήκαμε, την οποία και παραθέτω αμερόληπτα ενώπιον του δικαστηρίου. Σκοπός μου είναι, όπως προείπα, να ανασκευάσω τους λίβελους που κυκλοφορούν εις βάρος των αντρών που πολέμησαν υπό τις διαταγές μου και να καταδείξω τα πραγματικά αίτια της αποτυχίας μας.

Τέλος, ελπίζω το δικαστήριο να αναγνωρίσει ότι η αίτηση μου για χάρη είναι βάσιμη και να ικανοποιήσει το αίτημα μου.

Το δικαστήριο θα πρέπει να λάβει γνώση ότι οι συνθήκες διαβίωσης και η συνεχής επιτήρηση είναι μάλλον δυσάρεστες. Ωστόσο, δεν παραπονιέμαι γι' αυτό* ούτε παραπονιέμαι για το γεγονός ότι λόγω έλλειψης χώρου στεγάζονται δύο άτομα σε κάθε κελί.

Δεν μπορώ όμως να θεωρηθώ υπεύθυνος για τις μελλοντικές μου ενέργειες αν αναγκαστώ να συνεχίσω να μοιράζομαι το κελί μου με τον καθηγητή Νόρντεν, πρώην επικεφαλής του Ερευνητικού Προσωπικού των ενόπλων δυνάμεων.

ΝΕΜΕΣΗ

Τα βουνά είχαν αρχίσει ήδη να σείονται από τον εκκωφαντικό θόρυβο που μόνο ο άνθρωπος μπορεί να προκαλέσει. Όμως εδώ ο πόλεμος έμοιαζε πολύ μακρινός, καθώς η πανσέληνος δέσποζε πάνω από τα αιώνια Ιμαλάια και η Σκεπή του Κόσμου συνέχιζε να κρύβει τις βιαιότητες της μάχης. Όχι όμως για πολύ ακόμα. Ο αρχηγός γνώριζε ότι τα τελευταία σκάφη του στόλου του καταρρίπτονταν από τον ουρανό, καθώς ο κύκλος του θανάτου έκλεινε πάνω από το οχυρό του.

Μέσα σε μερικές ώρες το πολύ ο αρχηγός και τα όνειρα του για τη δημιουργία μιας αυτοκρατορίας θα είχαν εξαφανιστεί στη δίνη του παρελθόντος. Οι λαοί θα εξακολουθούσαν να καταριούνται το όνομα του, αλλά δεν θα το φοβούνταν πια. Αργότερα ακόμα και το μίσος θα έσβηνε και δεν θα σήμαινε τίποτε περισσότερο για τον κόσμο από ότι ο Χίτλερ ή ο Ναπολέοντας ή ο Τζένγκις Χαν. Όπως και εκείνοι, θα κατέληγε να είναι μια θολή φιγούρα στο βάθος του ατελείωτου διαδρόμου του χρόνου, που θα χανόταν στη λήθη. Για λίγο το όνομα του θα παρέμενε στο αβέβαιο σημείο που βρίσκεται ανάμεσα στην ιστορία και το μύθο και μετά ο κόσμος δεν θα τον σκεφτόταν πια. Θα γινόταν ένα με τα ανώνυμα πλήθη που σκοτώθηκαν για να πραγματοποιήσουν τις επιθυμίες του.

Στο νότο, πίσω από ένα βουνό, φάνηκε ξαφνικά μια πορφυρή λάμψη. Έπειτα από πολλή ώρα ο εξώστης στον οποίο στεκόταν ο αρχηγός σείστηκε από την έκρηξη που συντάραξε τους βράχους από κάτω του. Ακόμα πιο μετά ο αέρας μετέφερε την ηχώ μιας πανίσχυρης δόνησης. Δεν είναι δυνατόν να έχουν φτάσει ήδη τόσο κοντά! Ο αρχηγός ήλπιζε ότι δεν ήταν τίποτε περισσότερο από μια τορπίλη που δεν είχε βρει το στόχο της και είχε απομακρυνθεί από το πεδίο της μάχης. Αν όχι, τότε είχε ακόμη λιγότερο χρόνο από όσο φοβόταν.

Ο προσωπάρχης βγήκε από τις σκιές και στάθηκε δίπλα στον αρχηγό. Το

σκληρό πρόσωπο του στρατάρχη -το δεύτερο πιο μισητό σε όλο τον κόσμο ήταν ρυτιδιασμένο και ιδρωμένο. Είχε να κοιμηθεί μέρες και η άλλοτε εντυπωσιακή στολή του κρεμόταν πάνω του. Και όμως το βλέμμα του, αν και απίστευτα κουρασμένο, εξακολουθούσε να είναι αποφασιστικό και τη στιγμή της ήττας. Στάθηκε αμίλητος, περιμένοντας τις τελευταίες διαταγές. Δεν είχε μείνει τίποτε άλλο να κάνει.

Πενήντα χιλιόμετρα μακριά τα αιώνια χιόνια του Έβερεστ είχαν βαφτεί κόκκινα, αντικατοπτρίζοντας τη λάμψη μιας κολοσσιαίας φωτιάς στο βάθος του ορίζοντα. Ακόμα και τότε ο αρχηγός ούτε κουνήθηκε ούτε έκανε κάποιο νεύμα. Μόνο όταν μια ομοβροντία τορπιλών πέρασε πάνω από το κεφάλι του με ένα δαιμονισμένο ουρλιαχτό στράφηκε τελικά και, ρίχνοντας ένα τελευταίο βλέμμα στον κόσμο που δεν θα έβλεπε ποτέ ξανά, κατέβηκε στα έγκατα της Γης.

Ο ανελκυστήρας έφτασε σε βάθος τριακοσίων μέτρων και ο ήχος της μάχης έσβησε. Βγαίνοντας από το θαλαμίσκο, ο αρχηγός σταμάτησε για μια στιγμή και πάτησε έναν κρυφό διακόπτη. Ο στρατάρχης χαμογέλασε αχνά ακούγοντας τους βράχους να κατρακυλούν ψηλά και ήξερε ότι τόσο η περίπτωση της καταδίωξης όσο και η πιθανότητα απόδρασης ήταν εξίσου ανύπαρκτες.

Όπως πάντα, η ομάδα των αξιωματικών πετάχτηκε όρθια, όταν ο αρχηγός μπήκε στην αίθουσα. Κοίταξε γύρω από το τραπέζι. Ήταν όλοι εκεί* ακόμα και στο τέλος, κανείς δεν είχε γίνει προδότης. Περπάτησε αμίλητος ως τη συνηθισμένη θέση του, παίρνοντας κουράγιο για τον τελευταίο και τον πιο σκληρό λόγο που θα έπρεπε να βγάλει ποτέ. Ένιωθε τα μάτια των αντρών που είχε οδηγήσει στην καταστροφή να καρφώνονται πάνω του. Πίσω και πέρα από αυτούς έβλεπε τις μοίρες, τις μεραρχίες, τα στρατεύματα που το αίμα τους είχε βάψει τα χέρια του. Ακόμα πιο φρικτά ήταν τα σιωπηλά φαντάσματα των λαών, που τώρα πια δεν θα γεννιόνταν ποτέ.

Τελικά άρχισε να μιλά. Η φωνή του ήταν περισσότερο υπνωτική από ποτέ και έπειτα από μερικές λέξεις έγινε για μία ακόμα φορά η τέλεια αψεγάδιαστη μηχανή που ήταν προορισμένη για την καταστροφή.

«Αυτή, κύριοι, είναι η τελευταία μας συνάντηση. Δεν έχουμε να καταστρώσουμε άλλα σχέδια ούτε να μελετήσουμε άλλους χάρτες. Κάπου πάνω από τα κε-

φάλια μας ο στόλος που δημιουργήσαμε με τόση υπερηφάνεια και φροντίδα δίνει την τελευταία του μάχη. Μέσα σε λίγα λεπτά δεν θα έχει μείνει στον ουρανό ούτε μία από τις χιλιάδες μαχητικές μηχανές.

»Ξέρω ότι, για όλους εμάς εδώ, το ενδεχόμενο παράδοσης είναι αδιανόητο, ακόμα και αν ήταν εφικτό, οπότε σύντομα θα πεθάνετε σε αυτή την αίθουσα. Υπηρετήσατε άξια το σκοπό μας και σας άξιζε κάτι καλύτερο, αλλά δεν ήταν γραφτό. Παρ' όλα αυτά, δεν θέλω να πιστεύετε ότι αποτύχαμε πλήρως. Στο παρελθόν, όπως έχετε δει πολλές φορές, τα σχέδια μου προέβλεπαν πάντα όλα όσα μπορούσαν να συμβούν, ακόμα και τα πιο απίθανα σενάρια. Δεν θα πρέπει, λοιπόν, να ξαφνιαστείτε μαθαίνοντας πως ήμουν προετοιμασμένος ακόμα και για μια ενδεχόμενη ήττα».

Εξαιρετικός ρήτορας όπως πάντα, έκανε μια παύση, παρατηρώντας με ικανοποίηση το ενδιαφέρον και την ξαφνική εγρήγορση στα κουρασμένα πρόσωπα των ακροατών του.

«Το μυστικό μου είναι αρκετά ασφαλές μαζί σας» συνέχισε «καθώς ο εχθρός δεν θα βρει ποτέ αυτό το μέρος. Η είσοδος έχει ήδη *βαφτεί* κάτω από τόνους βράχων».

Κανείς δεν κινήθηκε. Μόνο ο διευθυντής Προπαγάνδας χλόμιασε ξαφνικά, αλλά αμέσως μετά ανέκτησε το χρώμα του - όχι όμως αρκετά γρήγορα, ώστε να διαφύγει την προσοχή του αρχηγού, ο οποίος χαμογέλασε καθώς επιβεβαίωνε έστω και καθυστερημένα μια παλιά υποψία. Δεν είχε σημασία πια. Αλήθεια ή ψέματα, θα πέθαιναν όλοι μαζί. Όλοι εκτός από έναν.

«Πριν από δύο χρόνια» συνέχισε «όταν χάσαμε τη μάχη στην Ανταρκτική, ήξερα ότι δεν μπορούσαμε να είμαστε πλέον βέβαιοι για τη νίκη. Έτσι, προετοιμάστηκα γι' αυτή τη μέρα. Ο εχθρός έχει ήδη ορκιστεί να με σκοτώσει. Δεν μπορώ να κρυφτώ πουθενά στη Γη ούτε να ελπίζω ότι θα ξαναχτίσω τα πάντα από την αρχή. Υπάρχει όμως μια άλλη λύση, αν και είναι πολύ ακραία».

»Πριν από πέντε χρόνια ένας από τους επιστήμονες μας τελειοποίησε την τεχνική της αναστολής των ζωτικών λειτουργιών. Ανακάλυψε ότι με σχετικά απλά μέσα όλες οι ζωτικές λειτουργίες μπορούν να ανασταλούν για απεριόριστο χρονικό διάστημα. Θα χρησιμοποιήσω αυτή την ανακάλυψη για να αποδράσω από το παρόν σε ένα μέλλον που θα με έχει ξεχάσει. Εκεί θα ξεκινήσω

και πάλι τον αγώνα, με τη βοήθεια ορισμένων μηχανών που θα μπορούσαν να μας είχαν οδηγήσει στη νίκη, αν είχαμε περισσότερο χρόνο στη διάθεση μας.

»Αντίο,, κύριοι. Και για μία ακόμα φορά σας ευχαριστώ για τη βοήθεια σας και λυπάμαι για την άσχημη κατάληξη σας».

Χαιρέτησε στρατιωτικά, έκανε μεταβολή και αποχώρησε. Η μεταλλική πόρτα έκλεισε πίσω του κάνοντας ένα δυνατό γδούπο. Όλοι είχαν παγώσει. Τότε ο διευθυντής Προπαγάνδας έτρεξε στην έξοδο, αλλά αμέσως μετά αποτραβήχτηκε αφήνοντας μια έκπληκτη κραυγή. Η ατσάλινη πόρτα ήταν ήδη τόσο καυτή που δεν μπορούσε να την αγγίξει* είχε συγκολληθεί με τον τοίχο. Ο υπουργός Πολέμου ήταν ο πρώτος που τράβηξε το αυτόματο του.

Ο αρχηγός δεν βιαζόταν πια τόσο πολύ. Βγαίνοντας από την αίθουσα συνεδριάσεων είχε πατήσει το μυστικό διακόπτη του κυκλώματος ηλεκτροσυγκόλλησης. Ταυτόχρονα αποκαλύφθηκε ένα άνοιγμα στον τοίχο του διαδρόμου που οδηγούσε σε ένα μικρό κυκλικό πέρασμα, το οποίο ανηφόριζε σταθερά. Άρχισε να περπατά αργά.

Κάθε μερικές εκατοντάδες μέτρα η σήραγγα έστριβε απότομα, συνεχίζοντας όμως την ανηφορική της πορεία. Σε κάθε στροφή ο αρχηγός σταματούσε για να πατήσει έναν διακόπτη και μετά ακουγόταν ο θόρυβος από τα βράχια που έπεφταν, καθώς ένα ακόμα τμήμα του διαδρόμου κατέρρεε.

Το πέρασμα άλλαξε κατεύθυνση πέντε φορές πριν καταλήξει σε μια σφαιρική αίθουσα με μεταλλικούς τοίχους. Πολλαπλές πόρτες έκλεισαν αθόρυβα εφαρμόζοντας σε λαστιχένιες υποδοχές και το τελευταίο τμήμα της σήραγγας κατέρρευσε πίσω τους. Κανείς, ούτε φίλος ούτε εχθρός, δεν θα ενοχλούσε τον αρχηγό.

Κοίταξε γύρω του και διαπίστωσε με ικανοποίηση ότι όλα ήταν έτοιμα. Μετά πλησίασε έναν απλό πίνακα ελέγχου και πάτησε, τον έναν μετά τον άλλο, μια σειρά από περίεργους ογκώδεις διακόπτες. Χρειάζονταν ελάχιστο ρεύμα, αλλά ήταν πολύ ανθεκτικοί. Το ίδιο ίσχυε και για όλα όσα υπήρχαν σε εκείνη την παράξενη αίθουσα. Ακόμα και το μέταλλο από το οποίο ήταν φτιαγμένοι οι τοίχοι ήταν πολύ πιο ανθεκτικό από το ατσάλι.

Οι αντλίες άρχισαν να λειτουργούν, αντλώντας τον αέρα από την αίθουσα και

αντικαθιστώντας τον με αποστειρωμένο άζωτο. Με γρήγορες κινήσεις ο αρχηγός ξάπλωσε στο μαλακό καναπέ. Για μια στιγμή ένιωσε πάνω του τις βακτηριοκτόνες ακτίνες από τις λάμπες στην οροφή, αλλά ήταν απλώς η φαντασία του. Έβγαλε από μια εσοχή κάτω από τον καναπέ μια υποδόρια σύριγγα και έκανε στο χέρι του μια ένεση με ένα γαλακτώδες υγρό. Ύστερα χαλάρωσε και περίμενε. Έκανε ήδη πολύ κρύο. Σύντομα οι συσκευές ψύξης θα έριχναν τη θερμοκρασία πολύ κάτω από το μηδέν και θα τη διατηρούσαν εκεί για πολλές ώρες. Μετά θα ανέβαινε σε κανονικά επίπεδα, αλλά ως τότε θα είχε ολοκληρωθεί η διαδικασία, όλα τα βακτήρια θα είχαν σκοτωθεί και ο αρχηγός θα μπορούσε να κοιμηθεί, αναλλοίωτος, για πάντα.

Είχε σχεδιάσει να περιμένει εκατό χρόνια. Δεν τολμούσε να καθυστερήσει περισσότερο, καθώς, όταν θα ξυπνούσε, θα έπρεπε να εξοικειωθεί με όλες τις αλλαγές στην τεχνολογία και την κοινωνία που θα είχαν επέλθει με το πέρασμα των χρόνων. Ακόμα και έπειτα από έναν αιώνα ο πολιτισμός θα μπορούσε να είχε αλλάξει τόσο ώστε να αδυνατεί να τον κατανοήσει, αλλά αυτό ήταν ένα αναγκαίο ρίσκο. Αν περίμενε λιγότερο από έναν αιώνα, δεν θα ήταν ασφαλής, γιατί ο κόσμος θα ήταν ακόμα γεμάτος άσχημες αναμνήσεις.

Σφραγισμένοι σε κενό αέρος κάτω από τον καναπέ βρίσκονταν τρεις ηλεκτρονικοί μετρητές που τροφοδοτούνταν από θερμοηλεκτρικά στοιχεία εκατοντάδες μέτρα ψηλότερα, στην ανατολική πλαγιά του βουνού, που δεν σκεπαζόταν ποτέ από χιόνι. Κάθε μέρα η ανατολή του ήλιου θα τα ενεργοποιούσε και οι μετρητές θα κατέγραφαν μια ακόμα μονάδα. Έτσι, κάθε ξημέρωμα δεν θα περνούσε απαρατήρητο στο σκοτάδι όπου θα κοιμόταν ο αρχηγός.

Όταν οποιοσδήποτε από τους μετρητές θα έφτανε στις τριάντα έξι χιλιάδες, θα έκλεινε ένας διακόπτης και ο θάλαμος θα γέμιζε και πάλι με οξυγόνο. Η θερμοκρασία θα αυξανόταν και η αυτόματη υποδόρια ένεση που θα ήταν δεμένη στο χέρι του αρχηγού θα ελευθέρωνε την προκαθορισμένη ποσότητα υγρού. Ο αρχηγός θα ξυπνούσε και μόνο οι μετρητές θα μαρτυρούσαν ότι όντως είχε περάσει ένας αιώνας. Τότε, το μόνο που θα έπρεπε να κάνει θα ήταν να πατήσει το κουμπί που θα ανατίναζε τη βουνοπλαγιά, ανοίγοντας μια δίοδο προς τον έξω κόσμο.

Όλα είχαν υπολογιστεί. Δεν υπήρχε περιθώριο αποτυχίας. Όλα τα μηχανή-

ματα ήταν τοποθετημένα εις τριπλούν - τα τελειότερα επιτεύγματα της τεχνολογίας. Η τελευταία σκέψη του αρχηγού πριν χάσει τις αισθήσεις του δεν αφορούσε στην προηγούμενη ζωή του, ούτε στη μητέρα του, της οποίας τις ελπίδες είχε προδώσει. Ακάλεστα και ανεπιθύμητα, ήρθαν στο μυαλό του τα λόγια ενός αρχαίου ποιητή:

«Κοιμήσου και ίσως ονειρευτείς...»

Όχι, δεν θα ονειρευόταν, δεν τολμούσε να ονειρευτεί. Μόνο θα κοιμόταν. Θα κοιμόταν... Θα κοιμόταν...

Τριάντα χιλιόμετρα μακριά η μάχη τελείωνε. Δεν είχαν μείνει παρά καμιά δεκαριά από τα αεροσκάφη του αρχηγού, που πολεμούσαν απεγνωσμένα ενάντια στα καταιγιστικά πυρά. Η συμπλοκή θα είχε λήξει προ πολλού, αν οι επιτιθέμενοι δεν είχαν λάβει διαταγές να μη ρισκάρουν κάνοντας με τα αεροσκάφη τους περιττούς ελιγμούς. Την τελική απόφαση θα λάμβανε το πυροβολικό μεγάλου βεληνεκούς. Έτσι, τα μαχητικά αεροσκάφη, προστατευμένα ανάμεσα στα βουνά, εξαπέλυαν ασταμάτητα πυρά στους καταδικασμένους σχηματισμούς του εχθρού.
Στη ναυαρχίδα ένας νεαρός Ινδός πυροβολητής ρύθμισε ένα βερνιέρο με απόλυτη ακρίβεια και πάτησε απαλά με το πόδι του ένα πεντάλ. Ακολούθησε ένα ανεπαίσθητο τράνταγμα, καθώς οι τηλεκατευθυνόμενες τορπίλες ελευθερώθηκαν και εκτοξεύτηκαν προς τον εχθρό. Ο νεαρός Ινδός περίμενε με αγωνία καθώς το χρονόμετρο μετρούσε τα δευτερόλεπτα. Αυτή, σκέφτηκε, ήταν πιθανότατα η τελευταία ομοβροντία που θα εκτόξευε. Για κάποιο λόγο δεν ένιωσε την ανακούφιση που περίμενε. Αντιθέτως, με έκπληξη ένιωσε κάποια συμπόνια για τους καταδικασμένους εχθρούς του, που με κάθε δευτερόλεπτο που περνούσε πλησίαζαν στο τέλος της ζωής τους. Στο βάθος μια πορφυρή πύρινη σφαίρα εμφανίστηκε πάνω από τα βουνά, ανάμεσα στα εχθρικά αεροσκάφη που ελίσσονταν σπασμωδικά. Ο πυροβολητής έσκυψε μπροστά και άρχισε να μετρά με αγωνία. Μία, δύο, τρεις, τέσσερις, πέντε εκρήξεις ακούστηκαν. Ύστερα ο ουρανός καθάρισε. Τα μαχητικά αεροσκάφη είχαν εξαφανιστεί.

Στο ημερολόγιο ο πυροβολητής σημείωσε λακωνικά: «Ώρα 01.24. Βολή αρ. 12 εκτοξεύτηκε. Πέντε τορπίλες ανατινάχθηκαν εν μέσω εχθρικών σκαφών, τα οποία καταστράφηκαν ολοσχερώς. Μία τορπίλη δεν εξερράγη».
Υπέγραψε καλλιγραφικά την καταχώριση και ακούμπησε κάτω το στυλό του. Για λίγη ώρα έμεινε να κοιτάζει το οικείο καφετί εξώφυλλο του ημερολογίου, με τα καψίματα από τα τσιγάρα στις άκρες και τους κυκλικούς λεκέδες από τις κούπες και τα ποτήρια που είχαν αφεθεί απρόσεχτα πάνω του. Άρχισε να γυρνά νωχελικά τα φύλλα, παρατηρώντας για μία ακόμη φορά το γραφικό χαρακτήρα των πολλών προκατόχων του. Και, όπως είχε κάνει τόσες φορές στο παρελθόν, γύρισε στη γνώριμη εκείνη σελίδα όπου ένας άντρας που κάποτε ήταν φίλος του είχε αρχίσει να υπογράφει το όνομα του, αλλά δεν έζησε να το ολοκληρώσει. Με έναν αναστεναγμό έκλεισε το βιβλίο και το κλείδωσε στο συρτάρι. Ο πόλεμος είχε τελειώσει.

Μακριά, ανάμεσα στα βουνά, η τορπίλη που δεν εξερράγη συνέχιζε να αναπτύσσει ταχύτητα υπό την ώθηση των πυραύλων της. Τώρα ήταν μια αχνή φωτεινή γραμμή που διέσχιζε μια έρημη κοιλάδα. Τα χιόνια που είχαν ξεκολλήσει από το ουρλιαχτό της τορπίλης άρχιζαν να κατρακυλούν στις πλαγιές των βουνών.
Δεν υπήρχε διέξοδος από την κοιλάδα: Την έκλεινε μια ορθοπλαγιά ύψους τριακοσίων μέτρων. Εδώ η τορπίλη που είχε αστοχήσει βρήκε έναν άλλο, μεγαλύτερο στόχο. Ο τάφος του αρχηγού βρισκόταν τόσο βαθιά μέσα στο βουνό, που ούτε καν τραντάχτηκε από την έκρηξη, αλλά οι εκατοντάδες τόνοι βράχων που κατέρρευσαν παρέσυραν μαζί τους τρία μικροσκοπικά όργανα και τα κυκλώματα τους - και ένα πιθανό μέλλον χάθηκε για πάντα. Οι πρώτες ακτίνες του ήλιου θα συνέχιζαν να αγγίζουν τις πληγωμένες βουνοπλαγιές, αλλά οι μετρητές που περίμεναν να περάσουν τριάντα έξι χιλιάδες ανατολές θα συνέχιζαν να περιμένουν ακόμα και όταν δεν θα υπήρχαν άλλες ανατολές και άλλα ηλιοβασιλέματα.

Στη σιωπή του τάφου που δεν ήταν ακριβώς τάφος ο αρχηγός δεν γνώριζε τίποτε για όλα αυτά και το πρόσωπο του ήταν πιο ήρεμο από όσο δικαιούνταν να είναι. Ο ένας αιώνας πέρασε, όπως το είχε σχεδιάσει. Είναι αμφίβολο αν ο αρχηγός, με το μοχθηρό του πνεύμα και τα μυστικά που είχε θάψει μαζί του, θα μπορούσε να είχε κατακτήσει τον πολιτισμό που άνθησε έπειτα από εκείνη

την τελευταία αερομαχία πάνω από τη Σκεπή του Κόσμου. Κανείς δεν μπορεί να ξέρει, εκτός κι αν όντως αληθεύει ότι ο χρόνος έχει πολλές διακλαδώσεις, όπου πολλά διαφορετικά σύμπαντα συνυπάρχουν το ένα δίπλα στο άλλο. Ισως σε έναν από αυτούς τους άλλους κόσμους ο αρχηγός να είχε θριαμβεύσει. Αλλά σε αυτόν που γνωρίζουμε συνέχισε να κοιμάται ώσπου ο αιώνας πέρασε - και για πολύ καιρό μετά.

Έπειτα από ένα διάστημα που, σύμφωνα με ορισμένα δεδομένα θεωρείται μικρό, ο φλοιός της Γης αποφάσισε ότι δεν μπορούσε να αντέξει άλλο το βάρος των Ιμαλαίων. Τα βουνά άρχισαν σταδιακά να βυθίζονται και οι νότιες κοιλάδες της Ινδίας να υψώνονται προς τον ουρανό. Τότε το οροπέδιο της Κεϋλάνης ήταν το υψηλότερο σημείο στην επιφάνεια του πλανήτη και ο ωκεανός πάνω από το Έβερεστ είχε εννιά χιλιόμετρα βάθος. Και όμως ο αρχηγός συνέχισε να κοιμάται, ήρεμα και χωρίς όνειρα.

Αργά, υπομονετικά, η ιλύς άρχισε να βυθίζεται στον ωκεανό και να αποτίθεται στα Ιμαλάια. Το στρώμα που κάποτε θα γινόταν ασβεστόλιθος άρχισε να ψηλώνει τέσσερα με πέντε εκατοστά ανά αιώνα. Αν επέστρεφε κανείς αργότερα, ίσως διαπίστωνε ότι ο πυθμένας της θάλασσας δεν βρισκόταν πλέον σε βάθος εννιά χιλιομέτρων, ούτε οκτώ ούτε εφτά. Τότε το έδαφος μετακινήθηκε ξανά και μια επιβλητική οροσειρά υψώθηκε εκεί όπου κάποτε υπήρχαν οι ωκεανοί του Θιβέτ. Αλλά ο αρχηγός δεν έμαθε τίποτε για όλα αυτά, ούτε ταράχτηκε ο ύπνος του όταν συνέβησαν ξανά και ξανά και ξανά.

Ύστερα η βροχή και τα ποτάμια άρχισαν να παρασύρουν τον ασβεστόλιθο και να τον μεταφέρουν στους αλλόκοτους νέους ωκεανούς, και ο κρυμμένος τάφος πλησίαζε όλο και πιο κοντά στην επιφάνεια. Σιγά σιγά τα χιλιόμετρα των βράχων υποχώρησαν, ώσπου τελικά η σφαίρα που φιλοξενούσε το σώμα του αρχηγού επέστρεψε στο φως της ημέρας - μιας ημέρας όμως με πολύ μεγαλύτερη διάρκεια και λιγότερο φως από τότε που έκλεισε τα μάτια του.

Ο αρχηγός δεν ονειρεύτηκε καν τους λαούς που είχαν ακμάσει και εξαφανιστεί από εκείνο το πρωινό που ξεκίνησε το μακρύ του ύπνο. Εκείνη η μέρα βρισκόταν πια πολύ μακριά και οι σκιές μάκραιναν προς την ανατολή: Ο ήλιος πέθαινε και ο κόσμος ήταν πολύ παλιός. Όμως τα παιδιά του Αδάμ εξακολου-

θούσαν να κυριεύουν τους ωκεανούς και τους αιθέρες και να πλημμυρίζουν με τα δάκρυα και το γέλιο τους τις πεδιάδες και τις κοιλάδες και τα δάση που ήταν γηραιότερα από τους ανήσυχους λόφους.

Ο βαθύς ύπνος του αρχηγού ήταν λίγο παραπάνω από τα μισά του όταν γεννήθηκε ο φιλόσοφος Τρέβιντορ, ανάμεσα στην πτώση της Ενενηκοστής Έβδομης Δυναστείας και την άνοδο της Πέμπτης Γαλαξιακής Αυτοκρατορίας. Γεννήθηκε σε έναν κόσμο πολύ μακριά από τη Γη, καθώς λίγοι ήταν εκείνοι που είχαν πατήσει το πόδι τους στην πατρίδα των αρχαίων προγόνων τους, που πλέον βρισκόταν τόσο μακριά από την καρδιά του σύμπαντος.

Έφεραν τον Τρέβιντορ στη Γη, όταν η σύντομη ρήξη του με την αυτοκρατορία έφτασε στο αναπόφευκτο τέλος της. Εδώ δικάστηκε από τους άντρες των οποίων τα ιδανικά είχε αμφισβητήσει και εδώ ήταν που οι δικαστές του προβληματίστηκαν επί μακρόν για την τύχη του. Η υπόθεση ήταν μοναδική. Ο ευγενικός φιλοσοφικός πολιτισμός που κυβερνούσε τώρα το γαλαξία δεν είχε συναντήσει ποτέ αντίσταση, ακόμα και σε καθαρά πνευματικό επίπεδο, και η εξευγενισμένη αλλά άτεγκτη σύγκρουση απόψεων τον είχε κλονίσει σημαντικά. Τα μέλη του συμβουλίου συνήθιζαν, όταν δυσκολεύονταν να λάβουν μια απόφαση, να στρέφονται στον ίδιο τον Τρέβιντορ για βοήθεια.

Στο ολόλευκο δικαστικό μέγαρο, όπου κανείς δεν είχε μπει για ένα περίπου εκατομμύριο χρόνια, ο Τρέβιντορ στεκόταν υπερήφανα απέναντι στους άντρες που είχαν αποδειχθεί ισχυρότεροι από εκείνον. Άκουσε σιωπηλά το αίτημα τους και μετά βυθίστηκε σε περισυλλογή. Οι δικαστές του περίμεναν υπομονετικά να μιλήσει. «Θέλετε να υποσχεθώ να μη σας αμφισβητήσω ξανά» είπε «αλλά δεν σκοπεύω να δώσω μια υπόσχεση που ίσως δεν μπορέσω να τηρήσω. Οι απόψεις μας είναι τόσο διαφορετικές, ώστε αργά ή γρήγορα θα συγκρουστούμε ξανά».

»Κάποτε η επιλογή σας θα ήταν εύκολη. Θα μπορούσατε να με εξορίσετε ή να με θανατώσετε. Όμως σήμερα, σε όλους τους κόσμους του σύμπαντος, υπάρχει κάποιος πλανήτης όπου θα μπορούσατε να με κρύψετε, αν δεν συμφωνούσα να παραμείνω εκεί; Μην ξεχνάτε ότι έχω πολλούς μαθητές σκορπισμένους σε όλα τα μήκη και τα πλάτη του γαλαξία.

»Απομένει η άλλη εναλλακτική. Δεν θα σας κρατήσω κακία αν αναβιώσετε το

αρχαίο έθιμο της εκτέλεσης για την περίπτωση μου».
Τα μέλη του συμβουλίου άρχισαν να μουρμουρίζουν ενοχλημένα και ο πρόεδρος, φανερά συγχυσμένος, απάντησε απότομα: «Η παρατήρηση σας δεν ήταν και τόσο καλόγουστη. Ζητήσαμε σοβαρές προτάσεις, όχι υπενθυμίσεις -ακόμα και αν γίνονται με χιουμοριστική διάθεση- των βάρβαρων εθίμων των μακρινών προγόνων μας».
Ο Τρέβιντορ δέχτηκε την επίπληξη με μια υπόκλιση. «Απλώς ανέφερα όλες τις πιθανότητες. Σκέφτηκα και άλλες δυο. Θα ήταν εύκολο να αλλάξετε τον τρόπο σκέψης μου ώστε να ταιριάζει με τον δικό σας, για να μην υπάρξουν διαφωνίες στο μέλλον».
«Το σκεφτήκαμε ήδη. Αναγκαστήκαμε να απορρίψουμε αυτή την ιδέα, αν και είναι δελεαστική, καθώς η καταστροφή της προσωπικότητας σου θα ισοδυναμούσε με φόνο. Υπάρχουν μόνο δεκαπέντε ανώτερα πνεύματα από εσένα στο σύμπαν και δεν έχουμε το δικαίωμα να επέμβουμε. Και η τελευταία σου πρόταση;»
«Παρ' όλο που δεν μπορείτε να με εξορίσετε στο διάστημα, υπάρχει μία ακόμη εναλλακτική λύση. Το ποτάμι του Χρόνου απλώνεται μπροστά μας ως εκεί που μπορούν να φτάσουν οι σκέψεις μας. Στείλτε με σε μια εποχή όπου θα είστε βέβαιοι ότι αυτός ο πολιτισμός δεν θα υπάρχει πια. Ξέρω ότι μπορείτε να το κάνετε αυτό με τη βοήθεια του χρονικού πεδίου Ρόστον».
Ακολούθησε μια μεγάλη παύση. Χωρίς να μιλούν, τα μέλη του συμβουλίου τροφοδοτούσαν τις αποφάσεις τους στο πολύπλοκο μηχάνημα ανάλυσης που θα τις αξιολογούσε και θα έβγαζε την ετυμηγορία. Τελικά μίλησε ο πρόεδρος.
«Συμφωνήσαμε, θα σε στείλουμε σε μια εποχή όπου ο Ήλιος θα είναι ακόμα αρκετά θερμός ώστε να υπάρχει ζωή στη Γη, αλλά τόσο μακρινή, ώστε να μην υπάρχει περίπτωση να έχει επιβιώσει κάποιο ίχνος από τον πολιτισμό μας. θα σου παρέχουμε επίσης όλα όσα χρειάζεσαι για να έχεις ασφάλεια και σχετική άνεση. Μπορείς να αποχωρήσεις τώρα. θα σε καλέσουμε ξανά όταν θα έχουν γίνει όλες οι ετοιμασίες».
Ο Τρέβιντορ υποκλίθηκε και αποχώρησε από τη μαρμάρινη αίθουσα. Δεν τον ακολούθησαν φρουροί. Ακόμα και αν ήθελε να αποδράσει, δεν είχε πού να κρυφτεί σε αυτό το σύμπαν που τα μεγάλα γαλαξιακά σκάφη μπορούσαν να το

διασχίσουν σε μία μόνο μέρα.

Για πρώτη και τελευταία φορά ο Τρέβιντορ στάθηκε στην ακτή ενός ωκεανού που κάποτε ονομαζόταν Ειρηνικός, ακούγοντας τον αέρα να αναστενάζει ανάμεσα στα φύλλα των δέντρων που κάποτε ονομάζονταν φοίνικες. Τα λιγοστά άστρα στο σχεδόν άδειο τμήμα του διαστήματος από όπου περνούσε τώρα ο Ήλιος έλαμπαν σταθερά στον ουρανό του γερασμένου κόσμου. Ο Τρέβιντορ αναρωτήθηκε με θλίψη αν τα αστέρια θα εξακολουθούσαν να λάμπουν όταν θα αντίκριζε ξανά τον ουρανό, σε ένα μέλλον τόσο μακρινό που ακόμα και ο ίδιος ο Ήλιος θα πλησίαζε στο θάνατο του.

Από το μικροσκοπικό περικάρπιο επικοινωνίας που φορούσε ακούστηκε ένα ελαφρύ κουδούνισμα. Είχε έρθει, λοιπόν, η ώρα. Γύρισε την πλάτη του στον ωκεανό και προχώρησε με αποφασιστικότητα για να συναντήσει τη μοίρα του. Έπειτα από καμιά δεκαριά βήματα τον απορρόφησε το χρονικό πεδίο και οι σκέψεις του πάγωσαν σε μια στιγμή που παρέμεινε αναλλοίωτη, ενώ οι ωκεανοί συρρικνώθηκαν και εξαφανίστηκαν, η Γαλαξιακή Αυτοκρατορία έσβησε και τα μεγαλειώδη σμήνη των άστρων πέρασαν στην ανυπαρξία.

Όμως για τον Τρέβιντορ δεν είχε περάσει ούτε στιγμή. Το μόνο που ήξερε ήταν ότι σε ένα βήμα του υπήρχε υγρή άμμος κάτω από τα πόδια του και στο επόμενο σκληρά βράχια, ραγισμένα από τη ζέστη και την ξηρασία. Οι φοίνικες είχαν εξαφανιστεί, ο ήχος της θάλασσας είχε σιγάσει. Μια ματιά ήταν αρκετή για να διαπιστώσει ότι ακόμα και η ανάμνηση της θάλασσας είχε χαθεί προ πολλού από αυτόν τον κατάξερο κόσμο, που αργοπέθαινε. Στο βάθος του ορίζοντα μια μεγάλη έρημος από κόκκινο ψαμμίτη απλωνόταν απέραντη, χωρίς ίχνος βλάστησης. Ψηλά ο πορτοκαλί δίσκος ενός αλλόκοτου ήλιου έλαμπε σε έναν ουρανό τόσο σκοτεινό, ώστε πολλά άστρα διακρίνονταν ολοκάθαρα.

Και όμως, φαινόταν να υπάρχει ακόμα ζωή σε αυτό τον αρχαίο κόσμο. Στο βορρά -αν εκεί ήταν ακόμα ο βορράς- μια μεταλλική κατασκευή αντανακλούσε το αχνό φως. Βρισκόταν μερικές εκατοντάδες μέτρα μακριά και, καθώς ο Τρέβιντορ άρχισε να περπατά προς το μέρος της, ένιωσε περίεργα ανάλαφρος, σαν να είχε εξασθενήσει η δύναμη της βαρύτητας.

Πριν προχωρήσει πολύ, διαπίστωσε ότι πλησίαζε ένα χαμηλό μεταλλικό κτίριο που έμοιαζε περισσότερο σαν να είχε τοποθετηθεί στην πεδιάδα παρά σαν να

είχε κατασκευαστεί εκεί, καθώς έγερνε λίγο. Ο Τρέβιντορ ξαφνιάστηκε που στάθηκε τόσο τυχερός και βρήκε πολιτισμό τόσο σύντομα. Έκανε ακόμα μερικά βήματα και συνειδητοποίησε ότι εκείνο το κτίριο δεν είχε βρεθεί τυχαία εκεί και ότι ήταν εξίσου ξένο σε αυτό τον κόσμο όσο κι ο ίδιος. Δεν υπήρχε η παραμικρή ελπίδα να βγει κάποιος για να τον χαιρετήσει καθώς πλησίαζε.
Η μεταλλική πλακέτα πάνω από την πόρτα απλώς επιβεβαίωσε τις υποψίες του. Ακόμα καινούργια και γυαλιστερή, σαν να είχε μόλις χαραχτεί -κι έτσι ήταν, υπό μία έννοια-, έφερε ένα μήνυμα ελπίδας και πικρίας ταυτόχρονα:

Στον Τρέβιντορ, με τους χαιρετισμούς του συμβουλίου.
Αυτό το κτίριο, που σου στείλαμε μέσω του χρονικού πεδίου, θα καλύψει όλες σου τις ανάγκες για όσο χρειαστεί.
Δεν γνωρίζουμε αν υπάρχει ακόμα πολιτισμός στην εποχή που βρίσκεσαι. Οι άνθρωποι μπορεί να έχουν εκλείψει, δεδομένου ότι το χρωμόσωμα Κ Αστερίσκος Κ θα έχει επικρατήσει και το ανθρώπινο είδος μπορεί να έχει μεταλλαχτεί σε μια τελείως διαφορετική μορφή ζωής. Αυτό θα το ανακαλύψεις εσύ. Βρίσκεσαι τώρα στο λυκόφως της Γης και ελπίζουμε να μην είσαι μόνος. Αλλά αν είναι η μοίρα σου να είσαι το τελευταίο ον σε αυτό τον κάποτε όμορφο κόσμο, θυμήσου ότι η επιλογή ήταν δική σου. Αντίο.

Ο Τρέβιντορ διάβασε το μήνυμα δύο φορές, αναγνωρίζοντας με πόνο την τελευταία φράση, που δεν μπορούσε να είχε γραφτεί από κανέναν άλλον εκτός από το φίλο του, τον ποιητή Σίντιλαρν. Ένα έντονο αίσθημα μοναξιάς και απομόνωσης πλημμύρισε την ψυχή του. Κάθισε σε ένα βράχο και έκρυψε το πρόσωπο του στις παλάμες του.
Έπειτα από πολλή ώρα, σηκώθηκε και μπήκε στο κτίσμα. Ένιωσε απέραντη ευγνωμοσύνη για την αβρότητα με την οποία του φέρθηκαν τα μέλη του συμβουλίου, νεκρά από καιρό πια. Θεωρούσε ότι το τεχνικό επίτευγμα της μεταφοράς ενός ολόκληρου κτιρίου μέσα στο χρόνο ήταν πέρα των δυνατοτήτων της εποχής του. Μια σκέψη πέρασε ξαφνικά από το μυαλό του και κοίταξε ξανά την επιγραφή, παρατηρώντας για πρώτη φορά την ημερομηνία. Ήταν πέντε χιλιάδες χρόνια αργότερα από τη μέρα που είχε αντικρίσει τους συντρόφους

του στο δικαστικό μέγαρο. Είχαν περάσει πενήντα αιώνες μέχρι να μπορέσουν οι δικαστές του να πραγματοποιήσουν την υπόσχεση που είχαν δώσει σε κάποιον που θα μπορούσε κάλλιστα να είναι νεκρός. Ότι σφάλματα και αν είχε κάνει το συμβούλιο, η ακεραιότητα του ήταν τέτοια που δεν μπορούσε να είχε γίνει κατανοητή σε μια προηγούμενη εποχή.

Πέρασαν πολλές μέρες μέχρι ο Τρέβιντορ να βγει ξανά από το κτίριο. Τίποτε δεν είχε παραβλεφθεί: Ακόμα και τα αγαπημένα του αρχεία σκέψεων ήταν εκεί. Μπορούσε να συνεχίσει να μελετά τη φύση της πραγματικότητας και να διατυπώνει φιλοσοφίες ως το τέλος του σύμπαντος, όσο μάταιη κι αν ήταν αυτή του η απασχόληση στην περίπτωση που ο ίδιος ήταν το μόνο έλλογο ον στη Γη. Τουλάχιστον δεν υπήρχε ο κίνδυνος, σκέφτηκε με πικρία, οι απόψεις του για το σκοπό της ανθρώπινης ύπαρξης να τον φέρουν ξανά σε σύγκρουση με την κοινωνία. Μόνο αφού είχε ερευνήσει σχολαστικά το κτίριο, έστρεψε και πάλι την προσοχή του στον έξω κόσμο. Το σημαντικότερο πρόβλημα ήταν να έρθει σε επαφή με τον πολιτισμό, αν βέβαια υπήρχε. Είχε στη διάθεση του έναν ισχυρό ραδιοφωνικό δέκτη και επί ώρες προσπαθούσε να εντοπίσει έστω και ένα σταθμό. Το μόνο που ακουγόταν ήταν παράσιτα και μόνο μια φορά έπιασε κάτι που θα μπορούσε να είναι ομιλία σε μια γλώσσα που σίγουρα δεν ήταν ανθρώπινη. Όμως η έρευνα του δεν απέφερε κανένα άλλο αποτέλεσμα. Τα ηλεκτρομαγνητικά κύματα, που είχαν υπηρετήσει πιστά τον άνθρωπο για τόσο πολλά χρόνια, τελικά σιώπησαν.

Η μικρή ιπτάμενη μηχανή ήταν η μόνη ελπίδα που είχε απομείνει στον Τρέβιντορ. Είχε όλη την αιωνιότητα μπροστά του και η Γη ήταν ένας μικρός πλανήτης. Σε μερικά χρόνια, το πολύ, θα μπορούσε να την εξερευνήσει όλη.

Έτσι πέρασαν οι μήνες, ενώ ο εξόριστος ξεκινούσε τη μεθοδική εξερεύνηση του κόσμου, επιστρέφοντας κάθε τόσο στο σπίτι του, στην έρημο με τον κόκκινο ψαμμίτη. Παντού συναντούσε την ίδια εικόνα ερήμωσης και καταστροφής. Δεν μπορούσε καν να μαντέψει πριν από πόσο καιρό είχαν εξαφανιστεί οι ωκεανοί, αλλά πεθαίνοντας είχαν αφήσει τεράστιες ποσότητες αλατιού που κάλυπταν τις πεδιάδες και τα βουνά με ένα γκρίζο στρώμα. Ο Τρέβιντορ ένιωσε χαρούμενος που δεν είχε γεννηθεί στη Γη και δεν την είχε γνωρίσει έτσι στην ακμή των πρώτων χρόνων της Αν και ξένος, η μοναξιά και η ερήμωση του κόσμου πάγωναν την

καρδιά του. Αν είχε ζήσει εδώ στο παρελθόν, η λύπη του θα ήταν αβάσταχτη. Χιλιάδες τετραγωνικά χιλιόμετρα ερήμου περνούσαν με ταχύτητα κάτω από το σκάφος του Τρέβιντορ, καθώς εξερευνούσε τον κόσμο από πόλο σε πόλο. Βρήκε μόνο μία ένδειξη που υποδείκνυε ότι είχε υπάρξει πολιτισμός στη Γη. Σε μια βαθιά κοιλάδα κοντά στον Ισημερινό ανακάλυψε τα ερείπια μιας μικρής πόλης, φτιαγμένης από μια περίεργη λευκή πέτρα και με ακόμα πιο περίεργη αρχιτεκτονική Τα κτίρια ήταν πολύ καλά διατηρημένα, αν και μισοθαμμένα στην άμμο, και για μια στιγμή ο Τρέβιντορ ένιωσε ένα κύμα χαράς, γνωρίζοντας ότι ο άνθρωπος είχε αφήσει τελικά κάποια ίχνη των έργων του στον κόσμο που είχε αποτελέσει το πρώτο του σπίτι.

Το αίσθημα αυτό διήρκεσε λίγο. Τα κτίρια ήταν ακόμα πιο παράξενα από ότι νόμισε αρχικά ο Τρέβιντορ και σίγουρα κανείς άνθρωπος δεν θα μπορούσε να είχε μπει σε αυτά. Τα μόνα ανοίγματα που υπήρχαν ήταν πλατιές οριζόντιες σχισμές κοντά στο έδαφος και δεν υπήρχαν καθόλου παράθυρα. Το μυαλό του Τρέβιντορ άρχισε να ταξιδεύει, καθώς προσπαθούσε να φανταστεί πώς μπορεί να ήταν τα πλάσματα που κατοικούσαν σε αυτά τα κτίρια. Παρ' ότι η αίσθηση της μοναξιάς του γινόταν όλο και πιο έντονη, ένιωσε χαρούμενος που οι κάτοικοι εκείνης της αλλόκοτης πόλης είχαν αφανιστεί πολύ πριν φτάσει εκείνος. Δεν έμεινε άλλο εκεί, γιατί είχε αρχίσει να σκοτεινιάζει και η κοιλάδα τού γεννούσε ένα σχεδόν παράλογο καταθλιπτικό συναίσθημα.

Και ξαφνικά, ανακάλυψε ένα ίχνος ζωής. Πετούσε πάνω από τον πυθμένα ενός από τους χαμένους ωκεανούς, όταν διέκρινε μια υποψία χρώματος. Ένας λοφίσκος που ακόμα δεν είχε θαφτεί κάτω από την άμμο ήταν καλυμμένος από αραιό χορτάρι. Αυτό ήταν όλο, αλλά το θέαμα έφερε δάκρυα στα μάτια του Τρέβιντορ. Προσγειώθηκε και προχώρησε προσεκτικά, ώστε να μην καταστρέψει ούτε ένα από τα λεπτεπίλεπτα φύλλα. Αγγιξε απαλά το φυτρωμένο κομμάτι γης που αποτελούσε όλη τη ζωή που είχε απομείνει στον πλανήτη. Πριν φύγει, έριξε στο χορτάρι όσο νερό μπορούσε να σπαταλήσει. Ήταν μια μάταιη χειρονομία, που όμως τον έκανε να νιώσει χαρούμενος.

Η έρευνα του είχε σχεδόν ολοκληρωθεί. Ο Τρέβιντορ είχε εγκαταλείψει προ πολλού κάθε ελπίδα, αλλά το αδάμαστο πνεύμα του συνέχιζε να τον οδηγεί στα άκρα του κόσμου, θα σταματούσε μόνο όταν αποδείκνυε αυτό που μέχρι εκείνη

τη στιγμή φοβόταν. Κι έτσι έφτασε τελικά στον τάφο του αρχηγού, που γυάλιζε θαμπά κάτω από το φως του ήλιου, το οποίο είχε στερηθεί για τόσον καιρό.
Το μυαλό του αρχηγού ξύπνησε πριν από το σώμα του. Αδύναμος ακόμα, μην μπορώντας να ανοίξει τα μάτια του, θυμήθηκε όσα είχαν συμβεί. Είχαν περάσει εκατό χρόνια. Κέρδισε το στοίχημα, το πιο παράτολμο στοίχημα όλων των εποχών! Ένιωσε την κούραση να τον κυριεύει και έχασε τις αισθήσεις του. Κάποια στιγμή η σκέψη του άρχισε να ξεθολώνει και ένιωσε πιο δυνατός, αλλά όχι αρκετά ώστε να κινηθεί. Έμεινε ξαπλωμένος στο σκοτάδι, συγκεντρώνοντας τις δυνάμεις του. Τι είδους κόσμο, αναρωτήθηκε, θα έβρισκε όταν θα έβγαινε από τη βουνοπλαγιά στο φως της μέρας; θα μπορούσε να υλοποιήσει τα σχέδια του; *Τι ήταν αυτό;* Ένα ρίγος απόλυτου τρόμου διαπέρασε τα θεμέλια του μυαλού του. Ένιωσε κάτι να κουνιέται δίπλα του, μέσα στον τάφο όπου δεν θα έπρεπε να κινείται τίποτε άλλο εκτός από τον ίδιο.
Τότε, μια ήρεμη και ξεκάθαρη σκέψη αντήχησε καθησυχαστικά στο μυαλό του και διέλυσε μέσα σε μια στιγμή τους φόβους του.
«Μην ανησυχείς. Ήρθα για να σε βοηθήσω. Είσαι ασφαλής και όλα θα πάνε καλά».
Ο αρχηγός ήταν τόσο κατάπληκτος, που δεν μπορούσε να απαντήσει, αλλά στο υποσυνείδητο του θα πρέπει να σχηματίστηκε κάποιου είδους απάντηση, γιατί ένιωσε και πάλι εκείνη τη σκέψη.
«Ωραία. Είμαι ο Τρέβιντορ και, όπως και εσύ, είμαι εξόριστος σε αυτό τον κόσμο. Μην κινείσαι, αλλά πες μου πώς ήρθες εδώ και σε ποια φυλή ανήκεις, γιατί δεν έχω ξαναδεί κανέναν άλλο σαν εσένα».
Τώρα ο φόβος και η επιφυλακτικότητα επέστρεφαν στο μυαλό του αρχηγού. Τι πλάσμα ήταν αυτό που μπορούσε να διαβάσει τις σκέψεις του και τι δουλειά είχε στη μυστική του σφαίρα; Και πάλι αυτή η καθαρή ψυχρή σκέψη αντήχησε στο μυαλό του σαν τον ήχο μιας καμπάνας.
«Για μια ακόμη φορά σου λέω ότι δεν υπάρχει λόγος να φοβάσαι. Γιατί σε ξαφνιάζει που μπορώ να δω μέσα στο μυαλό σου; Δεν είναι κάτι το περίεργο».
«Δεν είναι περίεργο!» αναφώνησε ο αρχηγός. «Τι είσαι, για όνομα του θεού;»
«Άνθρωπος, όπως και εσύ. Όμως η φυλή σου θα πρέπει να είναι όντως πολύ πρωτόγονη, αν σου φαίνεται παράξενο ότι διαβάζω τη σκέψη σου».

Μια τρομακτική υποψία άρχισε να σχηματίζεται στο μυαλό του αρχηγού. Η απάντηση ήρθε πριν ακόμα προλάβει να σκεφτεί την ερώτηση.
«Κοιμήθηκες πολύ περισσότερο από εκατό χρόνια. Δεν μπορείς να φανταστείς πριν από πόσο καιρό έπαψε να υπάρχει ο κόσμος που ήξερες».
Ο αρχηγός δεν άκουσε τίποτε άλλο Για μία ακόμα φορά το σκοτάδι τον σκέπασε και, χάνοντας τις αισθήσεις του, βυθίστηκε στη γαλήνη.
Ο Τρέβιντορ παρέμεινε σιωπηλός δίπλα στον καναπέ όπου ήταν ξαπλωμένος ο αρχηγός. Τον είχε πλημμυρίσει ένα αίσθημα αγαλλίασης εντονότερης από οποιαδήποτε απογοήτευση μπορεί να ένιωθε. Τουλάχιστον, δεν θα χρειαζόταν πλέον να αντιμετωπίσει το μέλλον μόνος του. Όλος ο φόβος που του προκαλούσε η μοναξιά της Γης και βάραινε τόσο πολύ την ψυχή του εξαφανίστηκε μέσα σε μια στιγμή. *Δεν ήταν πια μόνος...* δεν ήταν πια μόνος! Σβήνοντας κάθε άλλη, η σκέψη αυτή σφυροκοπούσε το μυαλό του.

Ο αρχηγός άρχισε ξανά να κινείται και στο μυαλό του Τρέβιντορ εισχώρησαν σκόρπιες σκέψεις. Εικόνες από τον κόσμο που είχε γνωρίσει ο αρχηγός άρχισαν να σχηματίζονται στο μυαλό του παρατηρητή. Στην αρχή ο Τρέβιντορ δεν μπορούσε να βγάλει νόημα - και ξαφνικά το συνονθύλευμα εκείνο ξεκαθάρισε και όλα έγιναν σαφή. Ένα κύμα τρόμου τον κατέκλυσε, αντικρίζοντας λαούς να πολεμούν μεταξύ τους, πόλεις να τυλίγονται σε φλόγες και ανθρώπους να πεθαίνουν με φρικτό τρόπο. Τι είδους κόσμος ήταν εκείνος; Μπορούσε ο άνθρωπος να είχε πέσει τόσο χαμηλά, σε σχέση με την ειρηνική εποχή που γνώριζε ο Τρέβιντορ; Υπήρχαν μύθοι για απίστευτα μακρινές εποχές, όπου συνέβαιναν τέτοια πράγματα, στην αυγή της ιστορίας της Γης, αλλά ο άνθρωπος τις είχε αφήσει πίσω του προ πολλού Δεν είναι δυνατόν να είχαν επιστρέψει!
Οι σκόρπιες σκέψεις ήταν πιο ζωντανές τώρα και ακόμα πιο φρικτές. Ο άλλος εξόριστος είχε έρθει από μια όντως εφιαλτική εποχή - επόμενο ήταν να αναγκαστεί να δραπετεύσει!

Ξαφνικά ο Τρέβιντορ άρχισε να συνειδητοποιεί την αλήθεια, καθώς, με πόνο καρδιάς, έβλεπε τις αποτρόπαιες εικόνες να περνούν από το μυαλό του αρχηγού. Αυτός ο άνθρωπος δεν ήταν ένας εξόριστος που αναζητούσε καταφύγιο

από μια εποχή τρόμου. Ήταν ο ίδιος ο δημιουργός εκείνης της εποχής, που είχε ταξιδέψει στο ποτάμι του Χρόνου με έναν και μοναδικό σκοπό: να τη μεταδώσει και στους μελλοντικούς χρόνους.

Πάθη που ο Τρέβιντορ δεν είχε φανταστεί ποτέ άρχισαν να παρελαύνουν μπροστά στα μάτια του: μίσος, φιλοδοξία, δίψα για δύναμη, απανθρωπιά, μισαλλοδοξία. Προσπάθησε να κλείσει το μυαλό του, αλλά διαπίστωσε ότι είχε χάσει αυτή την ικανότητα. Ανεξέλεγκτο, το κακό συνέχιζε να εισχωρεί, μολύνοντας κάθε σκέψη του. Με μια κραυγή αγωνίας, ο Τρέβιντορ έτρεξε έξω στην έρημο και έσπασε τα δεσμά με εκείνο το μοχθηρό μυαλό.

Είχε νυχτώσει και η ατμόσφαιρα ήταν πολύ ήρεμη, καθώς η Γη ήταν πλέον τόσο κουρασμένη, που ούτε ο αέρας δεν φυσούσε. Το σκοτάδι έκρυβε τα πάντα, όμως ο Τρέβιντορ ήξερε ότι δεν μπορούσε να κρύψει τις σκέψεις του άλλου μυαλού με το οποίο θα έπρεπε να μοιραστεί πλέον τον κόσμο. Όταν ήταν μόνος του φανταζόταν ότι δεν υπήρχε τίποτα χειρότερο. Αλλά τώρα γνώριζε ότι κάποια πράγματα ήταν χειρότερα και από τη μοναξιά.

Η ησυχία της νύχτας και η λάμψη των άστρων που κάποτε ήταν φίλοι του ηρέμησαν την ψυχή του Τρέβιντορ. Γύρισε αργά και, με βαριά βήματα, άρχισε να περπατά ξανά προς τη σφαίρα, έτοιμος να διαπράξει κάτι που κανένας άλλος άνθρωπος του είδους του δεν είχε κάνει ποτέ. Ο αρχηγός ήταν όρθιος όταν ο Τρέβιντορ μπήκε και πάλι στη σφαίρα. Ίσως είχε κάποια υποψία για το τι σκόπευε να κάνει ο άλλος, γιατί ήταν πολύ χλομός και έτρεμε με μια αφύσικη αδυναμία. Χωρίς να διστάσει, ο Τρέβιντορ ανάγκασε τον εαυτό του να κοιτάξει για άλλη μία φορά μέσα στο μυαλό του αρχηγού. Οι σκέψη του σάστισε από το χάος των αντικρουόμενων συναισθημάτων, στα οποία είχε προστεθεί τώρα και το αίσθημα του φόβου. Μέσα στην παραζάλη του, ψέλλισε μια λογική σκέψη.

«Τι πας να κάνεις; Γιατί με κοιτάζεις έτσι;»

Ο Τρέβιντορ δεν απάντησε, κρατώντας τη σκέψη του μακριά ώστε να μην μολυνθεί από το κακό, ενώ συγκέντρωνε όλη την αποφασιστικότητα και τη δύναμη του. Η σύγχυση στο μυαλό του αρχηγού είχε φτάσει στο αποκορύφωμα της. Για μια στιγμή, ο αυξανόμενος φόβος του προκάλεσε ένα αίσθημα οίκτου στο ευγενές πνεύμα του Τρέβιντορ και η αποφασιστικότητα του κλονίστηκε. Μετά όμως

ήρθε ξανά η εικόνα εκείνων των κατεστραμμένων και φλεγόμενων πόλεων, και οι δισταγμοί του εξαφανίστηκαν. Με όλη τη δύναμη της υπεράνθρωπης ευφυΐας του ενισχυμένης από χιλιάδες αιώνες πνευματικής εξέλιξης, χτύπησε τον άνδρα που στεκόταν μπροστά του. Στο μυαλό του αρχηγού, σβήνοντας όλες τις άλλες, επικράτησε μόνο η σκέψη του θανάτου.

Για μια στιγμή, ο αρχηγός έμεινε ακίνητος, κοιτάζοντας μπροστά του. Η ανάσα του κόπηκε και τα πνευμόνια του έπαψαν να λειτουργούν. Στις φλέβες του το αίμα, που είχε σταματήσει να κυλά για τόσο πολύ καιρό, πάγωσε για πάντα. Αθόρυβα, ο αρχηγός έπεσε κάτω και έμεινε ακίνητος.

Ο Τρέβιντορ στράφηκε αργά και βγήκε έξω στη νύχτα. Η ησυχία και η μοναξιά του κόσμου τον σκέπασαν σαν πέπλο. Η άμμος, που είχε κρατηθεί έξω για τόσο πολύ καιρό, άρχισε να μπαίνει στον τάφο του αρχηγού μέσα από τις ανοιχτές εισόδους.

ΤΟ ΚΡΥΦΤΟ

Επιστρέφαμε περπατώντας μέσα από το δάσος, όταν ο Κίνγκμαν είδε τον γκρίζο σκίουρο. Ο σάκος μας ήταν μικρός, αλλά έκρυβε πολλούς θησαυρούς - τρεις πέρδικες, τέσσερις λαγούς (ο ένας εκ των οποίων, λυπάμαι που το αναφέρω, ήταν πολύ νεαρός ακόμα) και μερικά περιστέρια. Και σε αντίθεση με κάποιες απαισιόδοξες προβλέψεις, και τα δύο σκυλιά ήταν ακόμα ζωντανά.

Ο σκίουρος μας είδε την ίδια στιγμή. Γνώριζε ότι τον περίμενε άμεση εκτέλεση εξαιτίας της ζημιάς που είχε κάνει στα δέντρα του κτήματος, και πιθανόν να είχε κιόλας χάσει κάποιους στενούς του συγγενείς από το όπλο του Κίνγκμαν. Με τρεις πήδους είχε ήδη φτάσει στα ριζά του κοντινότερου δέντρου και είχε εξαφανιστεί πίσω από αυτό εν ριπή οφθαλμού. Τον είδαμε άλλη μια φορά, όταν εμφανίστηκε για μια στιγμή κοντά στην άκρη της περιοχής όπου είχε βρει προστασία, τρία τέσσερα μέτρα από το έδαφος: Μολονότι όμως περιμέναμε γεμάτοι ελπίδα, με τα όπλα μας να σημαδεύουν τα κλαδιά, τελικά δεν τον ξαναείδαμε ποτέ.

Ο Κίνγκμαν ήταν πολύ σκεπτικός την ώρα που επιστρέφαμε διασχίζοντας τη χλόη στο μεγαλόπρεπο παλιό σπίτι. Δεν έβγαλε κουβέντα όταν δώσαμε τα θύματα μας στο μάγειρα -ο οποίος τα πήρε χωρίς ιδιαίτερο ενθουσιασμό-, ενώ ξύπνησε από το ονειροπόλημά του και θυμήθηκε τα καθήκοντα του ως οικοδεσπότη μόνο όταν είχαμε πια καθίσει για να καπνίσουμε.

«Εκείνος ο αρουραίος των δέντρων» είπε ξαφνικά -πάντα τους αποκαλούσε «αρουραίους των δέντρων», θεωρώντας ότι οι άνθρωποι ήταν πολύ συναισθηματικοί και τους ήταν δύσκολο να πυροβολούν χαριτωμένα σκιουράκια- «μου θύμισε μια πολύ παράξενη εμπειρία που είχα λίγο πριν από τη συνταξιοδότηση μου. Πραγματικά, εδώ που τα λέμε, ήταν ακριβώς πριν βγω στη σύνταξη».

«Δεν μου κάνει εντύπωση» είπε ανέκφραστα ο Κάρσον. Του έριξα μια άγρια ματιά: Αυτός είχε υπηρετήσει στο ναυτικό και είχε ήδη ακούσει τις ιστορίες του Κίνγκμαν, αλλά για μένα ήταν κάτι καινούργιο.
«Φυσικά» παρατήρησε ο Κίνγκμαν, ελαφρά ενοχλημένος, «αν δεν θέλετε να...»
«Συνεχίστε, παρακαλώ» έσπευσα να πω. «Μου κινήσατε την περιέργεια. Δεν μπορώ να φανταστώ τι είδους σχέση μπορεί να υπάρχει ανάμεσα σ' έναν γκρίζο σκίουρο και το Δεύτερο Πόλεμο στον πλανήτη Δία».
Ο Κίνγκμαν φάνηκε να έχει μαλακώσει.
«Νομίζω ότι θα ήταν καλό ν' αλλάξω μερικά ονόματα» είπε με περίσκεψη «δεν πρόκειται όμως ν' αλλάξω τις τοποθεσίες. Η ιστορία ξεκινά περίπου ένα εκατομμύριο χιλιόμετρα ανατολικά του Άρη...»

Ο Κ. 15 εργαζόταν στη στρατιωτική αντικατασκοπία. Πληγωνόταν τρομερά όταν οι άνθρωποι που στερούνταν φαντασίας τον αποκαλούσαν κατάσκοπο, προς το παρόν όμως είχε σοβαρότερους λόγους για να παραπονιέται. Εδώ και μερικές μέρες ένα γρήγορο καταδρομικό σκάφος εμφανιζόταν συχνά πίσω του και, μολονότι ήταν ιδιαίτερα κολακευτικό να διεκδικεί την αμέριστη προσοχή ενός τέτοιου θαυμάσιου σκάφους και ενός τόσο μεγάλου αριθμού σκληρά εκπαιδευμένων αντρών, ήταν μια τιμή που ο Κ. 15 θα αρνούνταν πρόθυμα.
Αυτό που έκανε την κατάσταση διπλά ενοχλητική ήταν το γεγονός ότι οι φίλοι του θα τον συναντούσαν κοντά στον Άρη σε περίπου δώδεκα ώρες, μέσα σε ένα σκάφος αρκετά ικανό να αντιμετωπίσει ένα απλό καταδρομικό - γεγονός από το οποίο θα συμπεράνετε ότι ο Κ. 15 ήταν αρκετά σημαντικό πρόσωπο. Δυστυχώς, ακόμα και οι πιο αισιόδοξες εκτιμήσεις έδειχναν ότι οι διώκτες θα βρίσκονταν σε θέση βολής μέσα σε έξι ώρες. Συνεπώς, σε περίπου έξι ώρες και πέντε λεπτά, ο Κ. 15 ήταν πιθανό να καταλαμβάνει έναν εκτεταμένο και διαρκώς διευρυνόμενο όγκο του διαστήματος. Ίσως να ήταν ώρα να προσγειωθεί στον Άρη, αυτό όμως ήταν ότι χειρότερο μπορούσε να κάνει. Ήταν βέβαιο ότι θα δημιουργούσε ενόχληση στους φανατικά ουδέτερους Αρειανούς, και οι πολιτικές συνέπειες μιας τέτοιας πράξης θα ήταν

τρομακτικές. Επιπλέον, αν οι φίλοι του αναγκάζονταν να κατέβουν στον πλανήτη για να τον σώσουν, θα τους κόστιζε περισσότερο από δέκα χιλιόμετρα ανά δευτερόλεπτο σε καύσιμα - το μεγαλύτερο δηλαδή μέρος του λειτουργικού τους αποθέματος.

Διέθετε ένα μόνο πλεονέκτημα και μάλιστα εξαιρετικά αμφίβολο. Ο διοικητής του καταδρομικού ίσως μπορούσε να μαντέψει ότι πήγαινε σε κάποια συνάντηση, δεν γνώριζε όμως πόσο κοντά ήταν ούτε πόσο μεγάλο ήταν το διαστημόπλοιο που ερχόταν να τον συναντήσει. Αν μπορούσε να παραμείνει ζωντανός ίσα ίσα για δώδεκα ώρες, θα ήταν ασφαλής. Αυτό το «αν» είχε ιδιαίτερη βαρύτητα.

Ο Κ.15 κοίταξε δύσθυμα τους χάρτες του και αναρωτήθηκε αν άξιζε να καταναλώσει τα υπόλοιπα καύσιμα του σε μια τελική απόπειρα απόδρασης. Αλλά προς τα πού; Στην περίπτωση αυτή θα βρισκόταν εντελώς ανυπεράσπιστος και το διαστημόπλοιο που τον καταδίωκε ίσως είχε ακόμα στις δεξαμενές του αρκετά καύσιμα ώστε να τον προλάβει καθώς θα ορμούσε προς το κενό σκοτάδι του διαστήματος, εγκαταλείποντας κάθε ελπίδα διάσωσης - προσπερνώντας τους φίλους του καθώς αυτοί θα κατευθύνονταν προς τον Ήλιο με ταχύτητα τόσο μεγάλη που δεν θα ήταν σε θέση να κάνουν τίποτε για να τον σώσουν.

Για κάποιους ανθρώπους όσο μικρότερο είναι το προσδόκιμο ζωής τόσο πιο νωθρές είναι οι διανοητικές τους διεργασίες. Μοιάζουν υπνωτισμένοι μπροστά στον επερχόμενο θάνατο και είναι τόσο καρτερικά παραδομένοι στο πεπρωμένο τους που δεν κάνουν τίποτα για να το αποτρέψουν. Ο Κ.15, από την άλλη πλευρά, διαπίστωσε ότι τώρα το μυαλό του λειτουργούσε καλύτερα από ποτέ.

Ο διοικητής Σμιθ του διαστημικού καταδρομικού σκάφους *Ντοράντονς* ξαφνιάστηκε -όχι αδικαιολόγητα- όταν ο Κ.15 άρχισε να μειώνει ταχύτητα. Περίμενε ότι ο κατάσκοπος θα προσεδαφιζόταν στον Άρη, με βάση την αρχή ότι η αιχμαλωσία ήταν προτιμότερη από το θάνατο, αλλά, όταν η αίθουσα ελέγχου ανακοίνωσε ότι το μικρό ανιχνευτικό κατευθυνόταν προς το Φόβο συγχύστηκε πολύ. Ο εσωτερικός δορυφόρος δεν ήταν τίποτε άλλο από ένα

συνονθύλευμα πετρωμάτων με διάμετρο περίπου είκοσι χιλιόμετρα. Ούτε καν οι τόσο πρακτικοί Αρειανοί δεν είχαν καταφέρει να τον αξιοποιήσουν. Ο Κ.15 θα πρέπει να ήταν απελπισμένος, αν νόμιζε ότι αυτός ο βράχος θα τον εξυπηρετούσε σε κάτι.

Το μικροσκοπικό ανιχνευτικό είχε σχεδόν ακινητοποιηθεί, όταν χάθηκε από την οθόνη του ραντάρ δίπλα στο Φόβο. Κατά τη διάρκεια των ελιγμών πέδησης ο Κ.15 είχε χάσει το προβάδισμα του και το *Ντοράντους* βρισκόταν πια σε απόσταση μόλις μερικών λεπτών - αν και άρχιζε να επιβραδύνει από φόβο μήπως τον προσπεράσει. Το καταδρομικό απείχε τρεις χιλιάδες χιλιόμετρα από τον Φόβο, όταν ξαφνικά σταμάτησε εντελώς: Ακόμα δεν φαινόταν κανένα ίχνος από το σκάφος του Κ.15. Θα έπρεπε να διακρίνεται από τα τηλεσκόπια, όμως μπορεί να βρισκόταν στην άλλη πλευρά του μικρού δορυφόρου.

Ξαναεμφανίστηκε ύστερα από μερικά μόλις λεπτά, ταξιδεύοντας με πλήρη ώθηση σε μια πορεία που το απομάκρυνε από τον Ήλιο. Επιτάχυνε με σχεδόν πέντε βαρύτητες. Ένας αυτόματος εγγραφέας επαναλάμβανε το ενδιαφέρον αυτό μήνυμα:

«Προσγειώθηκα στον Φόβο και δέχομαι επίθεση από ένα καταδρομικό σκάφος τάξης Ζ. Νομίζω ότι μπορώ ν' αντέξω μέχρι να έρθετε, αλλά κάντε γρήγορα».

Το μήνυμα δεν ήταν καν κωδικοποιημένο και προβλημάτισε ιδιαίτερα το διοικητή Σμιθ. Η υπόθεση ότι ο Κ.15 βρισκόταν ακόμα πάνω στο σκάφος και ότι το όλο θέμα αποτελούσε μια καλοστημένη απάτη ήταν υπερβολικά αφελής. Θα μπορούσε ωστόσο να είναι μια διπλή μπλόφα: Το μήνυμα είχε προφανώς καταγραφεί σε απλή και κατανοητή γλώσσα, έτσι ώστε να το λάβει ο ίδιος και δικαιολογημένα να αρχίσει να προβληματίζεται. Δεν είχε την πολυτέλεια του χρόνου, αλλά ούτε και τα καύσιμα για να πάρει στο κατόπι το ανιχνευτικό σκάφος, εάν όντως ο Κ.15 είχε προσγειωθεί. Ήταν σαφές ότι οι ενισχύσεις βρίσκονταν καθ' οδόν και ότι όσο γρηγορότερα έφευγε από εκεί τόσο το καλύτερο. Η φράση «Νομίζω ότι μπορώ να αντέξω μέχρι να έρθετε» θα μπορούσε να είναι δείγμα απόλυτης αναίδειας ή να σημαίνει ότι οι ενισχύσεις βρίσκονταν πραγματικά πολύ κοντά.

Εκείνη τη στιγμή το σκάφος του Κ.15 έπαψε να λειτουργεί. Προφανώς είχε εξαντλήσει όλα του τα καύσιμα και διένυε λίγο παραπάνω από έξι χιλιόμετρα το δευτερόλεπτο, φεύγοντας όλο και μακρύτερα από τον Ήλιο. Ο Κ.15 θα πρέπει να είχε προσεδαφιστεί, γιατί το σκάφος του κατευθυνόταν εκτός ελέγχου έξω από το ηλιακό σύστημα. Ο διοικητής Σμιθ δεν έβλεπε με καλό μάτι το μήνυμα που εξέπεμπε και υποψιαζόταν ότι πλησίαζε στην τροχιά κάποιου πολεμικού σκάφους, όμως δεν μπορούσε να κάνει τίποτα γι' αυτό. Το *Ντοράντους* άρχισε να κινείται προς τον Φόβο, προσπαθώντας να κερδίσει πολύτιμο χρόνο.
Φαινομενικά, ο διοικητής Σμιθ φαινόταν να είναι ο κυρίαρχος της κατάστασης. Το σκάφος του ήταν εξοπλισμένο με δώδεκα ισχυρούς τηλεκατευθυνόμενους πυραύλους και δύο πυργίσκους με ηλεκτρομαγνητικά όπλα. Αντίπαλος του ήταν ένας άντρας με διαστημική στολή, παγιδευμένος σε ένα δορυφόρο με διάμετρο μόλις είκοσι χιλιόμετρα. Μόλις όμως ο διοικητής Σμιθ αντίκρισε τον Φόβο από απόσταση μικρότερη των εκατό χιλιομέτρων, άρχισε να συνειδητοποιεί ότι τελικά ο Κ.15 ίσως να έκρυβε μερικούς άσους στο μανίκι του.
Το γεγονός ότι ο Φόβος έχει διάμετρο είκοσι χιλιόμετρα, όπως λένε τα βιβλία αστρονομίας, είναι εξαιρετικά παραπλανητικό. Η λέξη «διάμετρος» συνεπάγεται συμμετρία, την οποία ο Φόβος δεν έχει. Ακριβώς όπως τα άλλα κομμάτια κοσμικής σκωρίας, οι Αστεροειδείς, είναι μια άμορφη μάζα πετρωμάτων που πλανάται στο διάστημα χωρίς ίχνος ατμόσφαιρας ή βαρύτητας. Ολοκληρώνει μια περιστροφή γύρω από τον άξονα του κάθε επτά ώρες και τριάντα εννιά λεπτά, διατηρώντας με τον τρόπο αυτό την ίδια πάντα πλευρά προς τον Άρη - που βρίσκεται τόσο κοντά, ώστε λιγότερο από το μισό του πλανήτη να είναι ορατό, καθώς οι πόλοι βρίσκονται κάτω από την καμπύλη του ορίζοντα. Πέρα από αυτά, ελάχιστα μπορεί να πει κανείς για τον Φόβο.

Ο Κ.15 δεν είχε χρόνο να απολαύσει την ομορφιά του, που στόλιζε τον ουρανό σαν μισοφέγγαρο. Είχε βάλει τον εξοπλισμό που χρειαζόταν έξω από το θάλαμο αποσυμπίεσης, ρύθμισε τα χειριστήρια και πήδηξε. Καθώς το μι-

κρό σκάφος τυλιγόταν στις φλόγες, το έβλεπε να χάνεται προς τ' άστρα νιώθοντας συναισθήματα που δεν τον ενδιέφερε να εξετάσει αναλυτικότερα. Είχε κόψει όλες τις γέφυρες πίσω του και τώρα μπορούσε μόνο να ελπίζει ότι το μαχητικό σκάφος που πλησίαζε θα λάμβανε το ραδιομήνυμα, καθώς το άδειο σκάφος κατευθυνόταν προς το χάος. Υπήρχε επίσης μια αμυδρή πιθανότητα το εχθρικό καταδρομικό να το καταδίωκε, όμως ήταν μάλλον υπερβολικό να ελπίζει σε κάτι τέτοιο.

Στράφηκε για να εξετάσει το νέο του «σπίτι». Το μοναδικό φως ήταν η ωχρή ακτινοβολία του Άρη, μιας και ο Ήλιος είχε χαθεί από τον ορίζοντα. Και αυτό όμως το φως ήταν αρκετό για το σκοπό του και μπορούσε να δει ικανοποιητικά. Στάθηκε στο κέντρο μιας ακανόνιστης επίπεδης έκτασης με διάμετρο περίπου δύο χιλιόμετρα, που ήταν περιτριγυρισμένη από χαμηλούς λόφους, πάνω από τους οποίους μπορούσε να πηδήξει με μεγάλη ευκολία αν ήθελε. Θυμήθηκε μια ιστορία που είχε διαβάσει πριν από αρκετό καιρό για κάποιον που τυχαία είχε πέσει από τον Φόβο. Αυτό ήταν μάλλον απίθανο -αν και μπορούσε να συμβεί στον Δείμο-, καθώς η ταχύτητα διαφυγής ήταν δέκα μέτρα ανά δευτερόλεπτο. Αν δεν πρόσεχε όμως, θα μπορούσε εύκολα να βρεθεί σε τέτοιο ύψος, που θα χρειαζόταν ώρες για να ξαναπέσει στην επιφάνεια - και αυτό θα ήταν μοιραίο. Γιατί το σχέδιο του Κ.15 ήταν απλό: Έπρεπε να παραμείνει όσο γινόταν πιο κοντά στην επιφάνεια του Φόβου *και διαμετρικά αντίθετα από το καταδρομικό.* Έτσι, το *Ντοράντους* θα μπορούσε να χτυπήσει με όλα του τα όπλα αυτά τα είκοσι χιλιόμετρα βράχων κι ο ίδιος ούτε καν θα τρανταζόταν. Υπήρχαν μόνο δύο σοβαροί κίνδυνοι, κι ο ένας από αυτούς δεν του προξενούσε ιδιαίτερη ανησυχία.

Για τον κοινό άνθρωπο που δεν έχει ιδιαίτερες γνώσεις αστροναυτικής το σχέδιο ισοδυναμούσε με αυτοκτονία. Το *Ντοράντους* διέθετε τα πιο υπερσύγχρονα όπλα. Επιπλέον, τα είκοσι χιλιόμετρα που το χώριζαν από το θύμα ισοδυναμούσαν με λιγότερο από ένα δευτερόλεπτο πτήσης με τη μέγιστη ταχύτητα. Όμως ο διοικητής Σμιθ δεν ήταν καθόλου ευχαριστημένος, καθώς γνώριζε πολύ καλά ότι, από όλα τα μέσα μεταφοράς που έχει επινοήσει ο άνθρωπος, το διαστημικό καταδρομικό είναι το λιγότερο ευέλικτο. Ήταν γεγονός ότι ο Κ.15 μπορούσε να κάνει έξι φορές το γύρο του μικρόκοσμου

του, ενώ ο διοικητής θα προσπαθούσε να καταφέρει το *Ντοράντους* να κάνει έστω και μία.

Δεν υπάρχει λόγος να υπεισέλθουμε σε τεχνικές λεπτομέρειες, όσοι όμως δεν έχουν πειστεί ακόμα, θα έπρεπε ίσως να λάβουν υπόψη τους αυτά τα βασικά δεδομένα. Ένα πυραυλοκίνητο διαστημόπλοιο μπορεί προφανώς να επιταχύνει μόνο κατά μήκος του μεγάλου άξονα του - δηλαδή προς τα μπρος. Οποιαδήποτε απόκλιση από την ευθεία πορεία απαιτεί στροφή του σκάφους, έτσι ώστε οι κινητήρες να μπορέσουν να εκτοξεύσουν αέρια προς διαφορετική κατεύθυνση. Όλοι γνωρίζουν ότι αυτό πραγματοποιείται με εσωτερικά γυροσκόπια ή εφαπτομενική κατευθυντήρια αεριώθηση, ελάχιστοι όμως ξέρουν πόση ώρα απαιτεί αυτός ο απλός ελιγμός. Ένα μέσο καταδρομικό σκάφος, πλήρες καυσίμων, ζυγίζει δύο ή τρεις χιλιάδες τόνους, γεγονός που από μόνο του το καθιστά δυσκίνητο. Κι ακόμα χειρότερα: Αυτό που έχει σημασία εδώ δεν είναι το βάρος, αλλά η ροπή αδράνειας, και δεδομένου ότι ένα καταδρομικό σκάφος είναι ένα μακρύ λεπτό αντικείμενο, η ροπή αδράνειας του είναι τεράστια. Δυστυχώς, είναι γεγονός -αν και σπάνια το αναφέρουν οι μηχανικοί- ότι ένα διαστημόπλοιο με γυροσκόπια ικανοποιητικού μεγέθους χρειάζεται δέκα ολόκληρα λεπτά για να κάνει στροφή 180 μοιρών. Η κατευθυντήρια αεριώθηση δεν είναι κατά πολύ ταχύτερη και εν πάση περιπτώσει η χρήση της είναι περιορισμένη, γιατί η περιστροφή είναι μόνιμη, κάνοντας το σκάφος να στριφογυρίζει σαν ανεμόμυλος, κάτι το οποίο ενοχλεί όσους βρίσκονται μέσα σε αυτό.

Κανονικά, αυτά τα μειονεκτήματα δεν είναι άξια λόγου. Συνήθως έχει κανείς στη διάθεση του εκατομμύρια χιλιόμετρα και εκατοντάδες ώρες για ν' αντιμετωπίσει επουσιώδη θέματα, όπως είναι η μεταβολή του προσανατολισμού του σκάφους. Ασφαλώς ήταν αντίθετο με τους κανόνες να κινείται σε κύκλους ακτίνας δέκα χιλιομέτρων, και ο διοικητής του *Ντοράντους* ένιωθε σαφώς θιγμένος. Ο Κ.15 δεν έπαιζε δίκαια.

Την ίδια στιγμή αυτός ο πολυμήχανος άνθρωπος έκανε αποτίμηση της κατάστασης, η οποία θα μπορούσε κάλλιστα να ήταν και χειρότερη. Είχε φτάσει στους λόφους με τρία άλματα κι ένιωθε λιγότερο εκτεθειμένος απ' ότι στην ανοιχτή πεδιάδα. Είχε κρύψει τα τρόφιμα και τον εξοπλισμό που είχε πάρει

από το σκάφος σε ένα σημείο όπου έλπιζε ότι θα μπορούσε να τα ξαναβρεί, καθώς όμως η στολή του θα τον κρατούσε στη ζωή λίγο περισσότερο από μία μέρα, αυτή ήταν η τελευταία από τις ανησυχίες του. Το πακετάκι, που ήταν η αιτία όλης αυτής της φασαρίας, το είχε ακόμα μαζί του, σε μία από τις κρυψώνες που προσφέρει μια καλοσχεδιασμένη στολή.

Ένιωθε μια αναζωογονητική μοναξιά στο κρησφύγετο του ανάμεσα στους λόφους, αν και δεν ήταν τόσο μόνος όσο επιθυμούσε. Κολλημένος μόνιμα στον ουρανό του, ο Άρης άρχισε να σκοτεινιάζει κάτω από τη σκιά του Φόβου. Με δυσκολία διέκρινε τα φώτα κάποιων αρειανών πόλεων - λαμπερές κουκκίδες που σηματοδοτούσαν τους κόμβους των αόρατων καναλιών. Κατά τα άλλα, το μόνο που έβλεπε ήταν τα άστρα, καθώς και μια απόκρημνη οροσειρά που έμοιαζε να είναι τόσο κοντά του που μπορούσε σχεδόν ν' απλώσει το χέρι του και να την αγγίξει. Το *Ντοράντους* δεν φαινόταν πουθενά. Σίγουρα θα εξερευνούσε με τα τηλεσκόπια του την πλευρά του Φόβου που φωτιζόταν από τον Ήλιο.

Ο Άρης ήταν ένα πολύ χρήσιμο ρολόι: Όταν θα ήταν μισογεμάτος, ο Ήλιος θα ανάτελλε και μαζί του πιθανότατα θα εμφανιζόταν και το *Ντοράντους.* Όμως υπήρχε το ενδεχόμενο να πλησιάσει από κάποια απρόσμενη πλευρά. Ίσως ακόμα -κι αυτός ήταν ο πραγματικός κίνδυνος- να είχε στείλει ένα ερευνητικό απόσπασμα στο έδαφος.

Αυτό ήταν το πρώτο πράγμα που είχε περάσει από το μυαλό του διοικητή Σμιθ όταν κατάλαβε τι είχε να αντιμετωπίσει. Ύστερα συνειδητοποίησε ότι η επιφάνεια του Φόβου είχε έκταση μεγαλύτερη από χίλια τετραγωνικά χιλιόμετρα και δεν μπορούσε να διαθέσει περισσότερους από δέκα άντρες του πληρώματος του για την εξερεύνηση της δύσβατης εκείνης ερημιάς. Επιπλέον, ο Κ.15 θα ήταν σίγουρα οπλισμένος.

Λαμβάνοντας υπόψη τα όπλα που διέθετε το *Ντοράντους,* αυτή η τελευταία σκέψη θα μπορούσε να φαίνεται άσκοπη. Κάθε άλλο. Κάτω από κανονικές συνθήκες, τα φορητά όπλα είναι τόσο χρήσιμα σ' ένα διαστημικό καταδρομικό όσο και τα γιαταγάνια ή οι καταπέλτες. Το *Ντοράντους* έτυχε, εντελώς συμπτωματικά -και σε αντίθεση προς τους ισχύοντες κανονισμούς- να διαθέτει ένα αυτόματο όπλο και εκατοντάδες γεμιστήρες. Συνεπώς, οποιοδήπο-

τε ερευνητικό απόσπασμα θα απαρτιζόταν από άοπλους άντρες που θα αναζητούσαν έναν καλά κρυμμένο και πολύ απελπισμένο άνθρωπο ο οποίος θα μπορούσε να τους αποδεκατίσει με την άνεση του. Ο Κ.15 παραβίαζε τους κανόνες γι' άλλη μια φορά.

Η διαχωριστική γραμμή ανάμεσα στη σκιά και το φως στον Άρη ήταν τώρα πια τελείως ευθεία, και τότε ανέτειλε ο Ήλιος, σαν ομοβροντία ατομικών βομβών. Ο Κ.15 ρύθμισε τα φίλτρα της μάσκας του και αποφάσισε να κινηθεί. Ήταν ασφαλέστερο να μείνει μακριά από το ηλιακό φως, όχι μόνο επειδή ήταν λιγότερο πιθανό να τον ανακαλύψουν στη σκιά, αλλά κι επειδή τα μάτια του θα ήταν πολύ πιο ευαίσθητα εκεί. Είχε μόνο ένα ζευγάρι κιάλια μαζί του, ενώ το *Ντοράντους* διέθετε ένα ηλεκτρονικό τηλεσκόπιο με διάμετρο τουλάχιστον είκοσι εκατοστά.

Θα ήταν προτιμότερο, κατέληξε ο Κ.15, να εντοπίσει, αν μπορούσε, το καταδρομικό. Κάτι τέτοιο ίσως ήταν απερισκεψία, ωστόσο θα ένιωθε πολύ καλύτερα αν ήξερε πού ακριβώς βρισκόταν, και μπορούσε να παρακολουθεί τις κινήσεις του. Έτσι, θα μπορούσε να μένει λίγο κάτω από τον ορίζοντα, ενώ η λάμψη των πυραύλων θα τον προειδοποιούσε έγκαιρα για οποιαδήποτε κίνηση. Ακολουθώντας σχεδόν οριζόντια πορεία, άρχισε με προσοχή να κάνει το γύρο του κόσμου του.

Το φωτισμένο τμήμα του Άρη στένευε όλο και περισσότερο καθώς βυθιζόταν στον ορίζοντα, μέχρι που απέμεινε μόνο ένα τεράστιο κέρας υψωμένο προς τ' αστέρια. Ο Κ.15 άρχισε ν' ανησυχεί: ούτε ίχνος ακόμα από το *Ντοράντους.* Αυτό όμως δεν ήταν ιδιαίτερα περίεργο, αφού ήταν βαμμένο κατάμαυρο και ίσως να βρισκόταν κιόλας σε απόσταση εκατό χιλιομέτρων. Κοντοστάθηκε κι αναρωτήθηκε αν τελικά είχε κάνει τη σωστή επιλογή. Και τότε πρόσεξε ότι κάτι μεγάλο σκίαζε τα αστέρια σχεδόν κάθετα από πάνω του, κάτι που κινούνταν αρκετά γρήγορα. Η καρδιά του έπαψε να χτυπά για μια στιγμή. Ύστερα ήρθε πάλι στα συγκαλά του, αναλύοντας την κατάσταση και προσπαθώντας ν' ανακαλύψει πώς είχε κάνει ένα τόσο καταστροφικό σφάλμα.

Πέρασε κάμποση ώρα πριν συνειδητοποιήσει ότι η μαύρη σκιά που γλιστρούσε στον ουρανό δεν είχε καμιά απολύτως σχέση με το καταδρομικό,

αλλά ήταν κάτι εξίσου θανατηφόρο. Ήταν πολύ μικρότερο σε μέγεθος και πολύ πιο κοντά απ' ό,τι είχε αρχικά φανταστεί. Το *Ντοράντους* είχε στείλει τους τηλεπυραύλους του να τον αναζητήσουν.

Αυτό ήταν το δεΰτερο πράγμα που φοβόταν και δεν μπορούσε να κάνει τίποτε άλλο από το να κρυφτεί όσο το δυνατόν καλύτερα. Το *Ντοράντους* είχε τώρα μάτια παντού, τα οποία όμως παρουσίαζαν ένα σημαντικό μειονέκτημα: Είχαν σχεδιαστεί με σκοπό να αναζητούν διαστημόπλοια που φωτίζονταν από τον Ήλιο με φόντο τα άστρα, όχι έναν άνθρωπο που κρυβόταν ανάμεσα στα σκοτεινά βράχια. Η ευκρίνεια των τηλεοπτικών τους συστημάτων ήταν χαμηλή, ενώ έβλεπαν μόνο ευθεία μπροστά.

Τώρα τα πιόνια στη σκακιέρα είχαν γίνει περισσότερα και το παιχνίδι ήταν πιο θανάσιμο, όμως το πλεονέκτημα ήταν με το μέρος του.

Η τορπίλη εξαφανίστηκε μέσα στο νυχτερινό ουρανό. Καθώς ταξίδευε διαγράφοντας σχεδόν ευθεία πορεία σε αυτό το πεδίο χαμηλής βαρύτητας, σύντομα θ' άφηνε πίσω της τον Φόβο, και ο Κ.15 περίμενε να συμβεί το αναμενόμενο. Λίγο αργότερα είδε τη σύντομη λάμψη των προωθητικών αερίων και υπέθεσε ότι το βλήμα γύριζε αργά προς τα πίσω. Σχεδόν ταυτόχρονα διέκρινε άλλη μια αναλαμπή στην αντίθετη πλευρά του ουρανού κι αναρωτήθηκε πόσες τέτοιες σατανικές μηχανές κυκλοφορούσαν από πάνω του. Από ό,τι ήξερε σχετικά με τα καταδρομικά σκάφη της τάξης Ζ -και ήταν αρκετά περισσότερα από όσα θα 'πρεπε-, υπήρχαν τέσσερα κανάλια ελέγχου πύραυλων, τα οποία πιθανόν να ήταν σε χρήση εκείνη τη στιγμή.

Ξαφνικά του ήρθε μια ιδέα τόσο έξυπνη που ήταν σχεδόν σίγουρος ότι δεν θα ήταν αποτελεσματική. Ο ασύρματος στη στολή του μπορούσε να ρυθμιστεί σε ασυνήθιστα ευρεία ζώνη συχνοτήτων, ενώ κάπου -εκεί κοντά το *Ντο-*

--ντους εξέπεμπε σήματα από τους χίλιους μεγακύκλους και πάνω. Αναψε το δέκτη κι άρχισε την εξερεύνηση.

Γρήγορα έπιασε το σήμα, το βραχνό, οξύ ήχο ενός παλμικού αναμεταδότη. Πιθανόν έπιανε μόνο μια υποαρμονική, αλλά κι αυτό ήταν αρκετό. Προσδιόρισε την κατεύθυνση του σήματος και για πρώτη φορά ο Κ.15 επέτρεψε στον εαυτό του να κάνει μακροπρόθεσμα σχέδια για το μέλλον. Το *Ντοράντους* είχε προδοθεί: Όση ώρα κατεύθυνε τους πύραυλους του, αυτός θα

ήταν σε θέση να γνωρίζει πού ακριβώς βρισκόταν.

Κινήθηκε με μεγάλη προσοχή προς την κατεύθυνση του αναμεταδότη. Προς μεγάλη του έκπληξη το σήμα εξασθένισε και ύστερα δυνάμωσε ξανά απότομα. Αυτό τον παραξένεψε, μέχρι που αντιλήφθηκε ότι μάλλον κινούνταν μέσα από μια ζώνη περίθλασης. Αν ήξερε καλή φυσική, το εύρος της ίσως να του έλεγε κάτι χρήσιμο, προς το παρόν όμως δεν μπορούσε να φανταστεί τι μπορεί να ήταν αυτό.

Το *Ντοράντους* αιωρούνταν περίπου πέντε χιλιόμετρα πάνω από την επιφάνεια, λουσμένο στο φως του ήλιου. Η «μη ανακλαστική» μπογιά του χρειαζόταν φρεσκάρισμα, και ο Κ.15 δεν δυσκολευόταν να το δει. Καθώς ο ίδιος ήταν ακόμα στο σκοτάδι και η γραμμή της σκιάς απομακρυνόταν από εκείνον, συμπέρανε ότι εκεί ήταν τόσο ασφαλής όσο θα ήταν και σε οποιοδήποτε άλλο μέρος. Βολεύτηκε έτσι ώστε να μπορεί να διατηρεί οπτική επαφή με το καταδρομικό και περίμενε, νιώθοντας αρκετά βέβαιος ότι κανένα από τα τηλεκατευθυνόμενα βλήματα δεν θα έφτανε τόσο κοντά στο σκάφος. Τώρα πια, υπολόγιζε, ο διοικητής του *Ντοράντους* θα πρέπει να είχε γίνει έξαλλος. Και είχε απόλυτο δίκιο.

Έπειτα από μια ώρα το καταδρομικό άρχισε να στρίβει με όλη τη χάρη ενός ιπποπόταμου που είχε κολλήσει στο βούρκο. Ο Κ.15 μάντεψε τι συνέβαινε. Ο διοικητής Σμιθ ετοιμαζόταν να ρίξει μια ματιά στους αντίποδες και προετοιμαζόταν για το επικίνδυνο ταξίδι των πενήντα χιλιομέτρων. Παρακολουθούσε προσεκτικά για να δει την κατεύθυνση που θα έπαιρνε το σκάφος, και όταν αυτό ακινητοποιήθηκε ανακάλυψε με ανακούφιση ότι ήταν σχεδόν παράλληλα με εκείνον. Ύστερα, με μια σειρά από σπασμωδικά τινάγματα που δεν θα ήταν και τόσο ευχάριστα για όποιον βρισκόταν μέσα στο σκάφος, το καταδρομικό άρχισε να κινείται προς τον ορίζοντα. Ο Κ.15 το ακολούθησε περπατώντας άνετα -αν θα μπορούσε κάποιος να χρησιμοποιήσει αυτή τη φράση- και σκέφτηκε ότι έκανε κάτι που ελάχιστοι άνθρωποι είχαν κάνει μέχρι τότε. Πρόσεχε ιδιαίτερα να μην προσπεράσει το σκάφος με τα άλματα του, καθώς κάλυπτε ένα χιλιόμετρο κάθε φορά, και παρακολουθούσε μήπως κάποιος από τους πύραυλους κατευθυνόταν προς το μέρος του.

Το *Ντοράντους* χρειάστηκε σχεδόν μία ώρα για να καλύψει τα πενήντα χι-

λιόμετρα. Αυτό, όπως υπολόγιζε ο Κ.15 διασκεδάζοντας, αντιπροσώπευε πολύ λιγότερο από το ένα χιλιοστό της κανονικής του ταχύτητας. Κάποια στιγμή βρέθηκε ν' ακολουθεί την εφαπτομένη προς το διάστημα και, αντί να χασομερήσει κάνοντας αναστροφή, πυροδότησε μια ομοβροντία από βλήματα για να μειώσει ταχύτητα. Τελικά όμως τα κατάφερε και ο Κ.15 βολεύτηκε για να το παρατηρήσει ανάμεσα σε δύο βράχους, από όπου ίσα που διέκρινε το καταδρομικό, ενώ ταυτόχρονα ήταν σίγουρος ότι εκείνο δεν μπορούσε να τον δει. Του πέρασε από το μυαλό η σκέψη ότι ο διοικητής Σμιθ θα είχε αρχίσει να αμφιβάλει για το αν βρισκόταν στον Φόβο και ήθελε να ανάψει μια φωτοβολίδα για να τον καθησυχάσει. Ωστόσο, αντιστάθηκε στον πειρασμό.

Δεν έχει νόημα να περιγράψει κανείς τα γεγονότα των επόμενων δέκα ωρών, δεδομένου ότι δεν διέφεραν ιδιαίτερα από όσα είχαν προηγηθεί. Το *Ντοράντους* έκανε τρεις ακόμα ελιγμούς και ο Κ.15 παραμόνευε με την προσοχή κυνηγού που ακολουθεί τα χνάρια ενός ελέφαντα. Κάποια στιγμή, ενώ τον οδηγούσε κάτω από το εκτυφλωτικό φως του ήλιου, το άφησε να βυθιστεί στον ορίζοντα μέχρι το σημείο που μπορούσε με δυσκολία να λαμβάνει τα σήματα του. Την περισσότερη ώρα όμως το κρατούσε απλά μέσα στο οπτικό του πεδίο, κρυμμένος συνήθως πίσω από κάποιο λόφο.

Κάποια στιγμή μια τορπίλη εξερράγη σε απόσταση λίγων χιλιομέτρων και ο Κ.15 υπέθεσε ότι κάποιος απελπισμένος χειριστής είχε διακρίνει μια σκιά που δεν του άρεσε - ή ότι κάποιος τεχνικός είχε ξεχάσει ν' απενεργοποιήσει έναν πυροσωλήνα προσέγγισης. Πέρα απ' αυτό, τίποτε άλλο δεν συνέβη για να ζωντανέψει λιγάκι την κατάσταση. Στην πραγματικότητα, η όλη υπόθεση έπαιρνε μάλλον μια ανιαρή τροπή. Ο Κ.15 έφτασε μάλιστα στο σημείο να χαίρεται βλέποντας κάποιον τηλεκατευθυνόμενο πύραυλο να περνά διερευνητικά πάνω από το κεφάλι του, γιατί θεωρούσε ότι δεν θα μπορούσαν να τον εντοπίσουν αν παρέμενε ακίνητος και σχετικά καλά κρυμμένος. Συνειδητοποίησε ότι, αν καθόταν ακριβώς αντίθετα από το καταδρομικό, θα ήταν ασφαλής ακόμα κι από τους πύραυλους, μιας και το σκάφος δεν θα είχε κανέναν έλεγχο εκεί, στην ηλεκτρομαγνητική σκιά του δορυφόρου. Δεν μπορούσε ωστόσο να είναι σίγουρος ότι θα παρέμενε στην ασφαλή ζώνη αν το

καταδρομικό άρχιζε να κινείται και πάλι.

Το τέλος ήρθε απότομα. Η κατευθυντήρια αεριώθηση ενεργοποιήθηκε ξαφνικά και ο κύριος κινητήρας πήρε μπρος με όλη του την ισχύ και τη μεγαλοπρέπεια. Μέσα σε δευτερόλεπτα το *Ντοράντους* χανόταν προς τον Ήλιο, ελεύθερο επιτέλους, ευχαριστημένο που εγκατέλειπε, ακόμα και ηττημένο, αυτό τον άθλιο βράχο που με τόσο ενοχλητικό τρόπο το κρατούσε μακριά από το νόμιμο θήραμα του. Ο Κ.15 ήξερε τι είχε συμβεί και άρχισε να νιώθει μια βαθιά ηρεμία. Στην αίθουσα ραντάρ του καταδρομικού κάποιος είχε δει μια ηχώ ανησυχητικής έντασης να πλησιάζει με υπερβολική ταχύτητα. Τώρα το μόνο που είχε να κάνει ο Κ.15 ήταν ν' ανάψει τον πομπό της στολής του και να περιμένει. Μέχρι κι ένα τσιγάρο θα μπορούσε να κάνει. «Πραγματικά ενδιαφέρουσα ιστορία» είπα «και τώρα καταλαβαίνω πώς σχετίζεται μ' εκείνο το σκίουρο. Μου γεννάει όμως και ένα δυο ερωτηματικά».

«Αλήθεια;» είπε ο Ρούπερτ Κίνγκμαν ευγενικά.

Πάντα μου αρέσει να φτάνω στην ουσία των πραγμάτων και ήξερα ότι ο οικοδεσπότης μου είχε διαδραματίσει κάποιο ρόλο στον Πόλεμο του Πλανήτη Δία, στον οποίο όμως σπάνια αναφερόταν. Αποφάσισα να ρισκάρω και να κάνω μια προσπάθεια.

«Μου επιτρέπετε να ρωτήσω πώς γίνεται να γνωρίζετε τόσα γι' αυτή την ανορθόδοξη στρατιωτική εμπλοκή; Μήπως *εσείς* ήσαστε ο Κ.15;»

Ο Κάρσον έβγαλε έναν παράξενο ήχο, σαν να πνιγόταν. Τότε ο Κίνγκμαν είπε απολύτως ήρεμα: «Όχι, δεν ήμουν εγώ».

Σηκώθηκε και προχώρησε προς την αίθουσα με τα όπλα.

«Με συγχωρείτε για λίγο, πάω να κάνω άλλη μια προσπάθεια μ' εκείνο τον αρουραίο των δέντρων. Ίσως αυτή τη φορά καταφέρω να τον πετύχω». Κι ύστερα εξαφανίστηκε.

Ο Κάρσον με κοίταξε σαν να έλεγε: «Αυτό είναι άλλο ένα σπίτι στο οποίο δεν πρόκειται να σε ξανακαλέσουν ποτέ». Όταν ο οικοδεσπότης μας απομακρύνθηκε τόσο ώστε να μην μπορεί πια ν' ακούει, παρατήρησε με ψυχρή αποστασιοποιημένη φωνή:

«Τα έκανες θάλασσα! Τι σου 'ρθε και το είπες αυτό;».

«Μου φάνηκε λογικό. Πώς αλλιώς γινόταν να τα ξέρει όλα αυτά;»
«Εδώ που τα λέμε, πιστεύω ότι συνάντησε τον Κ.15 μετά τον πόλεμο: Θα πρέπει να είχαν μια ενδιαφέρουσα συζήτηση οι δυο τους. Μα νόμιζα πως ήξερες ότι ο Ρούπερτ υποβιβάστηκε πριν από τη συνταξιοδότηση του από την υπηρεσία. Το στρατοδικείο δεν κατανόησε ποτέ το σκεπτικό του. Εξάλλου, ήταν παράλογο ο διοικητής του ταχύτερου σκάφους στο στόλο να μην μπορεί να πιάσει έναν άντρα με διαστημική στολή».

ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ ΤΟ ΞΗΜΕΡΩΜΑ

Ήταν οι τελευταίες μέρες της Αυτοκρατορίας. Το μικροσκοπικό σκάφος βρισκόταν αρκετά μακριά από τη βάση του και σχεδόν εκατό έτη φωτός από το μεγάλο μητρικό σκάφος, που συνέχιζε να ψάχνει ανάμεσα στα αραιά άστρα στις παρυφές του γαλαξία. Ακόμα κι εδώ όμως δεν μπορούσε να γλιτώσει από τη σκιά που σκέπαζε τον πολιτισμό. Κάτω από αυτή τη σκιά, σταματώντας πού και πού για ν' αναρωτηθούν τι γινόταν στις μακρινές τους πατρίδες, οι επιστήμονες της Γαλαξιακής Τοπογραφικής Υπηρεσίας συνέχιζαν το ατέλειωτο έργο τους.
Το σκάφος είχε μόνο τρεις επιβάτες, οι οποίοι όμως είχαν περάσει τη μισή τους ζωή στο διάστημα και οι συνδυασμένες γνώσεις τους κάλυπταν πολλές επιστήμες. Μετά τη μεγάλη μεσοαστρική νύχτα το άστρο που βρισκόταν μπροστά τους τους αναπτέρωνε το ηθικό καθώς πλησίαζαν τη φωτιά του. Ήταν λίγο πιο χρυσαφί, λιγάκι πιο λαμπερό από τον Ήλιο, που τώρα φάνταζε σαν ένας μύθος της παιδικής τους ηλικίας. Γνώριζαν από την εμπειρία τους ότι οι πιθανότητες να εντοπίσουν πλανήτες εδώ ήταν κάτι περισσότερο από ενενήντα τοις εκατό, και μέσα στον ενθουσιασμό της ανακάλυψης ξέχασαν προς στιγμήν τα πάντα.
Εντόπισαν τον πρώτο πλανήτη λίγα μόλις λεπτά αφότου είχαν σταματήσει. Ήταν ένας γίγαντας, γνωστού τύπου, υπερβολικά κρύος για να φιλοξενεί πρωτοπλασματική ζωή και πιθανότατα χωρίς σταθερή επιφάνεια. Έτσι, έστρεψαν την αναζήτηση τους προς τον Ήλιο, και γρήγορα ανταμείφθηκαν.
Ήταν ένας κόσμος που έκανε την καρδιά τους να νοσταλγεί την πατρίδα, ένας κόσμος όπου τα πάντα ήταν ανατριχιαστικά οικεία, αλλά ποτέ ίδια ακριβώς. Δύο τεράστιοι χερσαίοι όγκοι κολυμπούσαν στις γαλαζοπράσινες θάλασσες, οι οποίες και στους δύο πόλους ήταν στεφανωμένες από πάγο. Υπήρχαν κάποιες έρημες περιοχές, το μεγαλύτερο όμως μέρος του πλανήτη φαινόταν εύφορο. Ακόμα και από τέτοια απόσταση, ήταν φανερό ότι διέθετε βλάστηση.
Καθώς έμπαιναν στην ατμόσφαιρα, κατευθυνόμενοι προς τους υποτροπικούς,

ατένιζαν με αχόρταγο βλέμμα το τοπίο που απλωνόταν μπροστά στα μάτια τους. Το σκάφος κατέβηκε μέσα από τον ασυννέφιαστο ουρανό προς ένα μεγάλο ποτάμι, ανέκοψε την κάθοδο του αθόρυβα και ακινητοποιήθηκε στα ψηλά χορτάρια πλάι στην όχθη.

Κανείς δεν κινήθηκε* έπρεπε να περιμένουν μέχρι τα αυτόματα όργανα να ολοκληρώσουν τις εργασίες τους. Ύστερα ένα καμπανάκι ήχησε απαλά και τα φώτα στον πίνακα ελέγχου αναβόσβησαν. Ο κυβερνήτης Όλτμαν σηκώθηκε μ' έναν αναστεναγμό ανακούφισης.

«Είμαστε τυχεροί» είπε. «Μπορούμε να βγούμε χωρίς να πάρουμε προφυλάξεις, αν τα τεστ παθογόνων είναι ικανοποιητικά. Πώς σου φάνηκε από ψηλά ο τόπος αυτός, Μπέρτροντ;»

«Από γεωλογικής άποψης, σταθερός. Δεν υπάρχουν ενεργά ηφαίστεια τουλάχιστον. Δεν παρατήρησα κανένα ίχνος πόλεων, αυτό όμως δεν αποδεικνύει τίποτε. Αν υπάρχει κάποιος πολιτισμός στον τόπο τούτο, ίσως να έχει ξεπεράσει το επίπεδο αυτό».

«Ή ίσως να μην το έχει φτάσει ακόμα;»

Ο Μπέρτροντ σήκωσε τους ώμους. «Και τα δύο είναι ενδεχόμενα. Ίσως να μας πάρει κάμποσο χρόνο μέχρι να βρούμε απαντήσεις στα ερωτήματα μας σ' έναν πλανήτη αυτού του μεγέθους».

«Περισσότερο ίσως χρόνο απ' όσο έχουμε στη διάθεση μας» είπε ο Κλίνταρ, κοιτάζοντας τον πίνακα τηλεπικοινωνιών που τους συνέδεε με το μητρικό σκάφος και από κει με την απειλούμενη καρδιά του Γαλαξία. Για λίγο επικράτησε μελαγχολική σιωπή. Ύστερα ο Κλίνταρ προχώρησε προς τον πίνακα ελέγχου και με αυτόματες κινήσεις πάτησε ένα συνδυασμό πλήκτρων.

Με μια ανεπαίσθητη σχεδόν δόνηση, ένα τμήμα του κύτους παραμέρισε και το τέταρτο μέλος του πληρώματος βγήκε στο νέο πλανήτη, τεντώνοντας τα μεταλλικά άκρα του και ρυθμίζοντας τους σερβοκινητήρες στην ασυνήθιστη βαρύτητα. Μέσα στο σκάφος μια οθόνη τηλεόρασης ζωντάνεψε, αποκαλύπτοντας το κυματιστό χορτάρι, μερικά δέντρα και το μεγάλο ποτάμι στο βάθος. Ο Κλίνταρ πάτησε ένα κουμπί και η εικόνα άρχισε να ρέει σταθερά στην οθόνη, καθώς το ρομπότ έστρεφε το κεφάλι του.

«Προς τα πού θα πάμε;» ρώτησε ο Κλίνταρ.

«Ας ρίξουμε μια ματιά σ' εκείνα τα δέντρα» απάντησε ο Όλτμαν. «Αν υπάρχει κάποιο ζώο, εκεί θα το βρούμε».

«Κοιτάξτε!» φώναξε ο Μπέρτροντ. «Ένα πουλί!»

Τα δάχτυλα του Κλίνταρ χάιδεψαν γοργά τα πλήκτρα. Η εικόνα κεντράρισε στη μικροσκοπική κουκκίδα που είχε ξαφνικά εμφανιστεί στ' αριστερά της οθόνης και μεγάλωσε γρήγορα καθώς ο τηλεφακός του ρομπότ τέθηκε σε λειτουργία.

«Δίκιο έχεις» είπε. «Φτερά, ράμφος - αρκετά ψηλά στην κλίμακα της εξέλιξης. Το μέρος αυτό υπόσχεται πολλά. Θα ενεργοποιήσω την κάμερα».

Η ταλάντωση της εικόνας καθώς το ρομπότ προχωρούσε δεν τους αποσπούσε την προσοχή. Την είχαν συνηθίσει εδώ και καιρό. Ποτέ όμως δεν είχαν συμβιβαστεί με την εξερεύνηση εξ αποστάσεως, αφού ένιωθαν την ακατανίκητη επιθυμία να βγουν από το σκάφος, να τρέξουν στο χορτάρι, να νιώσουν τον αέρα στο πρόσωπο τους. Όμως το ρίσκο ήταν μεγάλο, ακόμα και σ' έναν κόσμο που φαινόταν τόσο ωραίος όσο αυτός. Ακόμη και το πιο γοητευτικό χαμόγελο της φύσης έκρυβε πάντα μια χαιρέκακη γκριμάτσα. Άγρια θηρία, δηλητηριώδη ερπετά, βάλτοι - ο θάνατος μπορούσε να καταλάβει εξαπίνης τον απερίσκεπτο εξερευνητή με χίλιες δυο μορφές. Και το χειρότερο απ' όλα ήταν οι αόρατοι εχθροί, τα βακτήρια και οι ιοί, ενάντια στους οποίους η μοναδική άμυνα μπορεί να απείχε χίλια έτη φωτός.

Το ρομπότ είχε την πολυτέλεια ν' αγνοεί όλους αυτούς τους κινδύνους, ενώ ακόμα κι αν, όπως συνέβαινε καμιά φορά, ερχόταν αντιμέτωπο με ένα θηρίο αρκετά δυνατό ώστε να το καταστρέψει, ε, τι να γίνει, οι μηχανές μπορούν πάντα να αντικατασταθούν.

Τίποτε δεν βρέθηκε μπροστά τους καθώς περπατούσαν στα λιβάδια. Αν κάποια μικρά ζώα ενοχλούνταν από την παρουσία και το πέρασμα του ρομπότ, έμεναν έξω από το οπτικό του πεδίο. Ο Κλίνταρ επιβράδυνε το βήμα του ρομπότ καθώς πλησίαζε στα δέντρα, και οι παρατηρητές από το διαστημόπλοιο έκλεισαν ενστικτωδώς τα μάτια τους καθώς τα κλαδιά έμοιαζαν να μαστιγώνουν τα πρόσωπα τους. Η εικόνα θόλωσε για λίγο και ύστερα τα χειριστήρια προσαρμόστηκαν αυτόματα στο αμυδρότερο φως.

Το δάσος ήταν γεμάτο ζωντανά πλάσματα. Παραμόνευαν στη χαμηλή βλάστηση, σκαρφάλωναν στα κλαδιά, πετούσαν στον αέρα. Καθώς πλησίαζε το ρομπότ

εξαφανίζονταν φλυαρώντας ανάμεσα στα δέντρα. Και όλη αυτή την ώρα οι αυτόματες κάμερες κατέγραφαν τις εικόνες που σχηματίζονταν στην οθόνη, συγκεντρώνοντας υλικό για τους βιολόγους που θα το ανέλυαν όταν το σκάφος θα επέστρεφε στη βάση.

Ο Κλίνταρ αναστέναξε με ανακούφιση, όταν ξαφνικά τα δέντρα άρχισαν να αραιώνουν. Ήταν εξαντλητικό να προσπαθεί συνεχώς να προφυλάσσει το ρομπότ από τα εμπόδια που συναντούσε μέσα στο δάσος, σε ανοιχτό όμως έδαφος μπορούσε να προσέχει μόνο του τον εαυτό του. Ύστερα η εικόνα τρεμούλιασε σαν να χτυπήθηκε από σφυρί, ακούστηκε ένας μεταλλικός γδούπος και η εικόνα γύρισε ανάποδα καθώς το ρομπότ έπεφτε.

«Τι ήταν αυτό;» φώναξε ο Όλτμαν. «Σκόνταψες;»

«Όχι» απάντησε ο Κλίνταρ σοβαρά, ενώ τα δάχτυλα του πετούσαν πάνω στο πληκτρολόγιο. «Κάτι μου επιτέθηκε από πίσω. Ευτυχώς, έχω ακόμα τον έλεγχο».

Έβαλε το ρομπότ ν' ανακαθίσει και έστρεψε το κεφάλι του. Δεν άργησε να εντοπίσει την αιτία του προβλήματος. Λίγα μέτρα πιο πέρα ένα μεγαλόσωμο τετράποδο κουνούσε θυμωμένα την ουρά του και φανέρωνε τα άγρια δόντια του, προσπαθώντας, προφανώς, ν' αποφασίσει αν έπρεπε να επιτεθεί ξανά.

Αργά αργά το ρομπότ σηκώθηκε στα πόδια του, ενώ την ίδια στιγμή το θηρίο συσπειρώθηκε, έτοιμο να ορμήσει. Ένα φευγαλέο χαμόγελο πέρασε από το πρόσωπο του Κλίνταρ: Ήξερε πώς να αντιμετωπίσει μια τέτοια κατάσταση.

Ο αντίχειρας του αναζήτησε το πλήκτρο που σπάνια χρησιμοποιούσαν και είχε την ένδειξη «Σειρήνα».

Το δάσος αντήχησε από ένα φριχτό ουρλιαχτό που βγήκε από το κρυφό ηχείο του ρομπότ, και η μηχανή προχώρησε για να συναντήσει τον αντίπαλο της, με τους βραχίονες της να περιστρέφονται μπροστά της. Το έκπληκτο θηρίο σκόνταψε, σχεδόν έπεσε προς τα πίσω στην προσπάθεια του να γυρίσει και μέσα σε δευτερόλεπτα είχε εξαφανιστεί.

«Τώρα υποθέτω ότι θα πρέπει να περιμένουμε μερικές ώρες μέχρι να ξαναβγούν όλα από τις κρυψώνες τους» είπε ο Μπέρτροντ θλιμμένα.

«Δεν γνωρίζω και πολλά για την ψυχολογία των ζώων» παρενέβη ο Όλτμαν «συνηθίζουν όμως να επιτίθενται σε κάτι τελείως άγνωστο;»

«Μερικά επιτίθενται σε οτιδήποτε κινείται, είναι ωστόσο κάτι ασυνήθιστο. Αυτό που κατά κανόνα συμβαίνει είναι να επιτίθενται μόνο για την τροφή τους ή αν έχουν ήδη δεχτεί κάποια απειλή». «Τι θες να πεις; Μήπως ότι υπάρχουν κι άλλα ρομπότ σ' αυτό τον πλανήτη;»

«Ασφαλώς όχι. Ο σαρκοβόρος φίλος μας, όμως, ίσως νόμιζε ότι η μηχανή μας ήταν ένα πιο εδώδιμο δίποδο. Δεν νομίζετε ότι αυτό το ξέφωτο μέσα στη ζούγκλα είναι κάπως αφύσικο; θα μπορούσε κάλλιστα να είναι κάποιο μονοπάτι»

«Στην περίπτωση αυτή, λοιπόν» έσπευσε να πει ο Κλίνταρ «θα το ακολουθήσουμε και θ' ανακαλύψουμε τι κρύβει. Βαρέθηκα πια να αποφεύγω τα δέντρα, ελπίζω όμως να μην ξεπηδήσει πάλι τίποτα μπροστά μας: Κάνει κακό στα νεύρα μου».

«Δίκιο είχες, Όλτμαν» είπε ο Μπέρτροντ λίγο αργότερα. «Πρόκειται σίγουρα για κάποιο μονοπάτι. Αυτό όμως δεν συνεπάγεται απαραίτητα και την ύπαρξη κάποιας μορφής ευφυΐας. Στο κάτω κάτω, τα ζώα...»

Έκοψε την πρόταση του στη μέση και την ίδια στιγμή ο Κλίνταρ σταμάτησε το ρομπότ. Το μονοπάτι ξαφνικά οδηγούσε σ' ένα πλατύ ξέφωτο, όπου βρισκόταν ένα χωριό με πρόχειρες καλύβες. Γύρω του ήταν ένας ξύλινος φράχτης, ο οποίος λειτουργούσε προφανώς ως άμυνα ενάντια σ' έναν εχθρό που προς το παρόν δεν αποτελούσε άμεση ή ορατή απειλή. Κι αυτό γιατί οι πύλες ήταν ορθάνοιχτες και πέρα από αυτές οι κάτοικοι επιδίδονταν στις συνηθισμένες τους εργασίες.

Για αρκετή ώρα ο τρεις εξερευνητές κοίταζαν σιωπηλά την οθόνη. Τότε ο Κλίνταρ ρίγησε ελαφριά και παρατήρησε: «Είναι τόσο αλλόκοτο, θα μπορούσε να είναι ο δικός μας πλανήτης πριν από εκατό χιλιάδες χρόνια. Νιώθω σαν να γύρισα πίσω στο χρόνο».

«Δεν υπάρχει τίποτε αλλόκοτο σ' αυτό» σχολίασε ο Όλτμαν. «Εξάλλου έχουμε ανακαλύψει περίπου εκατό πλανήτες που κατοικούνται από μορφές ζωής όμοιες με τη δική μας».

«Ναι» ανταπάντησε ο Κλίνταρ. «Εκατό σε ολόκληρο το γαλαξία! Εξακολουθώ να πιστεύω ότι είναι παράξενο το γεγονός ότι έπρεπε να συμβεί σε μας».

«Ε, σε *κάποιον* έπρεπε να συμβεί κι αυτό» είπε ο Μπέρτροντ, φιλοσοφώντας την κατάσταση. «Στο μεταξύ, θα πρέπει να δούμε πώς θα έρθουμε σε επαφή

μαζί τους. Αν στείλουμε το ρομπότ στο χωριό, θα σκορπίσει τον πανικό».
«Και λίγα λες» απάντησε ο Όλτμαν. «Αυτό που πρέπει να κάνουμε είναι να πιάσουμε έναν ντόπιο μόνο του και να του αποδείξουμε ότι ερχόμαστε ειρηνικά, σαν φίλοι. Κρύψε το ρομπότ, Κλίνταρ, κάπου μέσα στο δάσος απ' όπου θα μπορεί να παρακολουθεί το χωριό χωρίς να το εντοπίσουν. Μας περιμένει μια ολόκληρη εβδομάδα πρακτικής ανθρωπολογίας!»
Τρεις μέρες πέρασαν προτού τα βιολογικά τεστ να δείξουν ότι ήταν ασφαλές να βγουν από το σκάφος. Ακόμα και τότε ο Μπέρτροντ επέμεινε να πάει μόνος του - αν μπορούσε βέβαια κανείς ν' αγνοήσει τη διόλου ευκαταφρόνητη συντροφιά του ρομπότ. Με τέτοιο σύμμαχο δίπλα του δεν φοβόταν τα τεράστια θεριά αυτού του πλανήτη και οι φυσικές αντιστάσεις του οργανισμού του θα μπορούσαν να αναλάβουν τους μικροοργανισμούς - τουλάχιστον έτσι τον είχαν διαβεβαιώσει οι αναλυτές. Και λαμβάνοντας υπόψη την πολυπλοκότητα του προβλήματος, τα σφάλματα στα οποία υπέπεσαν ήταν ελάχιστα.
Έμεινε έξω για μια ώρα, απολαμβάνοντας επιφυλακτικά την εξερεύνηση, ενώ οι σύντροφοι του τον παρακολουθούσαν με ζήλια. Έπρεπε να περάσουν άλλες τρεις μέρες προτού βεβαιωθούν ότι ήταν ασφαλές να ακολουθήσουν το παράδειγμα του Μπέρτροντ.
Στο μεταξύ ήταν απασχολημένοι με το να παρατηρούν το χωριό μέσα από τους φακούς του ρομπότ και να καταγράφουν οτιδήποτε μπορούσαν με τις κάμερες. Κατά τη διάρκεια της νύχτας είχαν μετακινήσει το διαστημόπλοιο έτσι ώστε να παραμένει κρυμμένο στα βάθη του δάσους, γιατί δεν ήθελαν να τους ανακαλύψουν μέχρι να έχουν προετοιμαστεί πλήρως.
Όλο αυτό το διάστημα οι ειδήσεις που έπαιρναν από την πατρίδα ήταν όλο και πιο απογοητευτικές. Παρ' ότι βρίσκονταν στις παρυφές του σύμπαντος και η απόσταση άμβλυνε τον αντίκτυπο των ειδήσεων, αυτές κυρίευαν τη σκέψη τους και συχνά τους κατέκλυζαν με μια αίσθηση ματαιότητας. Ανά πάσα στιγμή, το γνώριζαν καλά, θα μπορούσαν να λάβουν το σήμα της ανάκλησης, καθώς η Αυτοκρατορία συγκέντρωνε όλες τις δυνάμεις της σ' αυτή την έκτακτη ανάγκη. Μέχρι όμως να γίνει αυτό, θα συνέχιζαν τη δουλειά τους σαν να τους ενδιέφεραν μόνο οι γνώσεις.
Επτά μέρες μετά την προσεδάφιση ήταν έτοιμοι να πραγματοποιήσουν το

πείραμα. Τώρα γνώριζαν ποια μονοπάτια έπαιρναν οι κάτοικοι του χωριού όταν πήγαιναν για κυνήγι, και ο Μπέρτροντ επέλεξε έναν από τους δρόμους με τη λιγότερη κίνηση. Ύστερα τοποθέτησε μια καρέκλα στη μέση του μονοπατιού και βολεύτηκε για να διαβάσει ένα βιβλίο.

Φυσικά δεν ήταν τόσο εύκολο όσο ακούγεται: Ο Μπέρτροντ είχε πάρει κάθε δυνατή προφύλαξη που μπορούσε να φανταστεί κανείς. Κρυμμένο μέσα στα χορτάρια σε απόσταση πενήντα μέτρων, το ρομπότ παρακολουθούσε με τους τηλεφακούς του, και στο χέρι του είχε ένα μικρό αλλά θανατηφόρο όπλο. Ελέγχοντας το από το διαστημόπλοιο, με τα δάχτυλα του έτοιμα πάνω από το πληκτρολόγιο, ο Κλίνταρ περίμενε να κάνει αυτό που ενδεχομένως να κρινόταν απαραίτητο.

Αυτή ήταν η αρνητική πλευρά του σχεδίου. Η θετική ήταν περισσότερο εμφανής. Μπροστά στα πόδια του Μπέρτροντ βρισκόταν το κουφάρι ενός μικρού κερασφόρου ζώου, το οποίο εκείνος πίστευε ότι θα αποτελούσε ένα δώρο ευπρόσδεκτο από οποιοδήποτε κυνηγό περνούσε από το δρόμο του.

Δύο ώρες αργότερα ο ασύρματος στην εξάρτυση της στολής του εξέπεμψε ένα προειδοποιητικό σήμα. Αρκετά ήρεμα, αν και το αίμα χτυπούσε δυνατά στις φλέβες του, ο Μπέρτροντ άφησε στην άκρη το βιβλίο του και έριξε μια ματιά στο δρόμο. Ο άγριος προχωρούσε με μεγάλη αυτοπεποίθηση, κραδαίνοντας ένα ακόντιο στο δεξί του χέρι. Σταμάτησε για λίγο, όταν είδε τον Μπέρτροντ, και ύστερα προχώρησε με μεγαλύτερη προφύλαξη. Καταλάβαινε ότι δεν υπήρχε λόγος να φοβάται, αφού ο ξένος ήταν μικροκαμωμένος και, όπως φαινόταν, άοπλος.

Όταν η απόσταση που τους χώριζε ήταν πια γύρω στα έξι μέτρα, ο Μπέρτροντ χαμογέλασε καθησυχαστικά και σηκώθηκε αργά. Έσκυψε, σήκωσε το κουφάρι και του το πρόσφερε. Η χειρονομία αυτή θα γινόταν απόλυτα κατανοητή από οποιοδήποτε πλάσμα στον κόσμο, κάτι που συνέβη και στην περίπτωση αυτή. Ο άγριος άπλωσε το χέρι, πήρε το ζώο και το έριξε στον ώμο του. Για μια στιγμή κοίταξε τον Μπέρτροντ βαθιά στα μάτια* ύστερα στράφηκε και πήρε πάλι το δρόμο για το χωριό. Τρεις φορές κοίταξε πίσω του για να δει αν ο Μπέρτροντ τον ακολουθούσε και κάθε φορά ο Μπέρτροντ χαμογέλαγε και έγνεφε καθησυχαστικά. Το επεισόδιο είχε διαρκέσει λίγο παραπάνω από ένα λεπτό. Ως πρώτη

επαφή μεταξύ των δυο φυλών, η σκηνή διαδραματίστηκε χωρίς θεατρινισμούς, ωστόσο δεν έλειπε η αξιοπρέπεια.
Ο Μπέρτροντ δεν κινήθηκε μέχρι που ο άλλος είχε πια εξαφανιστεί από τα μάτια του. Ύστερα χαλάρωσε και μίλησε στο μικρόφωνο της στολής του.
«Καλή αρχή κάναμε» είπε περιχαρής. «Δεν φοβήθηκε καθόλου ούτε έδειξε δυσπιστία. Νομίζω ότι θα επιστρέψει».
«Μου φαίνεται πολύ καλό για να 'ναι αληθινό» άκουσε τη φωνή του Όλτμαν στ' ακουστικά του. «Πίστευα ότι θα ήταν είτε φοβισμένος είτε εχθρικός. *Εσύ* θα δεχόσουν, χωρίς πολλά πολλά, ένα πολυτελές δώρο από έναν παράξενο άγνωστο;»
Ο Μπέρτροντ επέστρεφε αργά στο σκάφος. Το ρομπότ είχε βγει από την κρυψώνα του και παραφύλαγε λίγο πιο πίσω από αυτόν.
«Όχι» απάντησε «ανήκω όμως σε μια πολιτισμένη κοινωνία. Όσοι είναι εντελώς απολίτιστοι μπορεί ν' αντιδράσουν στους αγνώστους με πολλούς και διάφορους τρόπους, ανάλογα με τις εμπειρίες τους. Έστω ότι η κοινωνία αυτή δεν έχει αντιμετωπίσει ποτέ της εχθρούς. Είναι πολύ πιθανό αυτό σ' ένα μεγάλο αλλά αραιοκατοικημένο πλανήτη. Ύστερα, μπορούμε να περιμένουμε ότι θ' αντιδράσουν με περιέργεια, αλλά με φόβο, σίγουρα όχι».
«Αν αυτοί οι άνθρωποι δεν έχουν εχθρούς» παρενέβη ο Κλίνταρ, που δεν ήταν πια απασχολημένος μόνο με τον έλεγχο του ρομπότ, «γιατί τότε έχουν την περίφραξη γύρω από το χωριό;».
«Δεν εννοώ *ανθρώπινους* εχθρούς» απάντησε ο Μπέρτροντ. «Αν αυτό ισχύει, απλοποιεί σε απίστευτο βαθμό τη δουλειά που έχουμε να κάνουμε».
«Νομίζετε ότι θα ξαναγυρίσει;»
«Μα φυσικά. Αν είναι άνθρωπος, όπως εγώ πιστεύω, η περιέργεια και η απληστία θα τον κάνουν να επιστρέψει. Σε μερικές μέρες θα έχουμε γίνει οι καλύτεροι φίλοι».
Έτσι ξεκίνησε μια αλλόκοτη ρουτίνα. Κάθε πρωί το ρομπότ πήγαινε για κυνήγι υπό την καθοδήγηση του Κλίνταρ, μέχρι που είχε πια γίνει ο πιο θανατηφόρος φονιάς στη ζούγκλα. Μετά ο Μπέρτροντ περίμενε μέχρι που ο Γιάαν -αυτό ήταν το όνομα του, από όσο μπορούσαν να καταλάβουν- ερχόταν με μεγάλες δρασκελιές στο μονοπάτι. Έφτανε την ίδια ώρα κάθε μέρα, και πάντα μόνος

του. Αυτό τους έκανε εντύπωση: Ήθελε άραγε να κρατήσει τη σπουδαία αυτή ανακάλυψη για τον εαυτό του και να παίρνει μόνο αυτός τα εύσημα για την παλικαριά που επιδείκνυε στο κυνήγι; Αν ήταν έτσι, αυτό φανέρωνε ένα απρόσμενα προνοητικό και πανούργο πνεύμα.

Στην αρχή ο Γιάαν έφευγε αμέσως, κρατώντας το τρόπαιο του λες και φοβόταν ότι αυτός που του έκανε τη γενναιόδωρη αυτή προσφορά θα άλλαζε γνώμη. Σύντομα, όμως, όπως είχε ελπίσει ο Μπέρτροντ, τον κατάφεραν να μένει περισσότερο κάνοντας του απλά ταχυδακτυλουργικά κόλπα και δείχνοντας του πολύχρωμα υφάσματα και κρυστάλλους που τον έκαναν να χαίρεται σαν παιδί. Στο τέλος ο Μπέρτροντ ήταν σε θέση να τον κάνει να συμμετέχει σε μακροσκελείς συζητήσεις, τις οποίες κατέγραφε και κινηματογραφούσε μέσα από τα μάτια του κρυμμένου ρομπότ.

Μια μέρα οι φιλόλογοι ίσως κατάφερναν να αναλύσουν το υλικό αυτό. Το καλύτερο που μπορούσε να κάνει ο Μπέρτροντ ήταν να ανακαλύψει τις σημασίες κάποιων απλών ρημάτων και ουσιαστικών. Αυτό γινόταν δυσκολότερο λόγω του γεγονότος ότι ο Γιάαν όχι μόνο χρησιμοποιούσε διαφορετικές λέξεις για το ίδιο πράγμα, αλλά κι επειδή μερικές φορές χρησιμοποιούσε την ίδια λέξη για διαφορετικά πράγματα.

Ανάμεσα στις καθημερινές αυτές συναντήσεις το σκάφος ταξίδευε μακριά, εξερευνώντας τον πλανήτη από τον αέρα, ενώ μερικές φορές προσεδαφιζόταν για πιο λεπτομερείς αναλύσεις κι εξετάσεις. Παρ' όλο που είχαν εντοπίσει και άλλους ανθρώπινους οικισμούς, ο Μπέρτροντ δεν κατέβαλε την παραμικρή προσπάθεια να έρθει σ' επαφή μαζί τους, γιατί έβλεπε ότι όλοι τους βρίσκονταν στο ίδιο περίπου πολιτισμικό επίπεδο με το λαό του Γιάαν.

Ήταν, σκεφτόταν συχνά ο Μπέρτροντ, ένα ιδιαίτερα κακόγουστο αστείο από την πλευρά της μοίρας το γεγονός ότι μια από τις ελάχιστες αμιγώς ανθρώπινες φυλές του γαλαξία είχε ανακαλυφθεί εκείνη τη χρονική στιγμή. Λίγα χρόνια πριν μια τέτοια ανακάλυψη θα ήταν εξαιρετικά σημαντική. Τώρα ο πολιτισμός τελούσε υπό κατάσταση φοβερής πίεσης και δεν μπορούσε να βρει χρόνο για ν' ασχοληθεί με αυτούς τους άγριους συγγενείς που περίμεναν στη χαραυγή της ιστορίας.

Ο Μπέρτροντ περίμενε να βεβαιωθεί ότι είχε γίνει μέρος της καθημερινότητας

του Γιάαν προτού αποφασίσει να του συστήσει το ρομπότ. Έδειχνε στον Γιάαν τα σχέδια που έκανε ένα καλειδοσκόπιο όταν ο Κλίνταρ έφερε τη μηχανή με μεγάλες δρασκελιές μέσα από τα χορτάρια και έχοντας το πιο πρόσφατο θύμα του κρεμασμένο σ' ένα μεταλλικό βραχίονα. Για πρώτη φορά ο Γιάαν έδειξε κάτι που έμοιαζε με φόβο. Χαλάρωσε όμως με τις καθησυχαστικές κουβέντες του Μπέρτροντ, αν και συνέχισε να παρακολουθεί το τέρας που πλησίαζε. Κρατούσε κάποια απόσταση και ο Μπέρτροντ προχώρησε για να το συναντήσει. Καθώς προχωρούσε, το ρομπότ σήκωσε τους βραχίονες του και του έδωσε το νεκρό θηρίο. Το πήρε με σοβαρότητα και το πήγε στον Γιάαν, τρεκλίζοντας από το ασυνήθιστο φορτίο.

Ο Μπέρτροντ θα έδινε τα πάντα για να μάθει τι ακριβώς σκεφτόταν ο Γιάαν τη στιγμή που έπαιρνε το δώρο του. Μήπως προσπαθούσε να καταλάβει αν το ρομπότ ήταν αφέντης ή σκλάβος; Ίσως τέτοιου είδους έννοιες να μη συμπεριλαμβάνονταν στο πεδίο κατανόησης του. Στα μάτια του το ρομπότ ίσως να ήταν απλώς άλλος ένας άνθρωπος, ένας κυνηγός, φίλος του Μπέρτροντ.

Η φωνή του Μπέρτροντ, λίγο εντονότερη απ' ότι συνήθως, ακούστηκε από το μεγάφωνο του ρομπότ: «Είναι εκπληκτικός ο τρόπος με τον οποίο μας αποδέχεται. Δεν υπάρχει τίποτε που να τον φοβίζει;».

«Συνεχίζεις να τον κρίνεις με βάση τα δικά σου πρότυπα» απάντησε ο Μπέρτροντ. «Θυμήσου, η ψυχολογία του είναι εντελώς διαφορετική και πολύ πιο απλή. Τώρα που μου έχει εμπιστοσύνη οτιδήποτε δέχομαι εγώ δεν πρόκειται να του προκαλέσει καμιά ανησυχία».

«Αναρωτιέμαι αν αυτό ισχύει για όλα τα μέλη της φυλής του» είπε ο Όλτμαν. «Δεν είναι και τόσο ασφαλές να κρίνουμε από ένα και μόνο άτομο. Θέλω να δω τι θα συμβεί όταν στείλουμε το ρομπότ στο χωριό».

«Γεια!» αναφώνησε ο Μπέρτροντ. «Ορίστε, αυτό τον ξάφνιασε. Δεν έχει ξανασυναντήσει άνθρωπο να μιλάει με δυο διαφορετικές φωνές».

«Νομίζεις ότι θα καταλάβει την αλήθεια όταν μας συναντήσει;» ρώτησε ο Κλίνταρ.

«Όχι. Το ρομπότ είναι κάτι μαγικό γι' αυτόν - δεν θα του φανεί όμως περισσότερο περίεργο απ' ότι η φωτιά και η αστραπή κι όλες οι άλλες δυνάμεις που σίγουρα τις θεωρεί πλέον δεδομένες».

«Ποια είναι, λοιπόν, η επόμενη κίνηση;» ρώτησε ο Όλτμαν κάπως ανυπόμονα. «Θα τον φέρετε στο σκάφος ή θα πάτε πρώτα στο χωριό;»

Ο Μπέρτροντ δίστασε. «Ανησυχώ, δεν θέλω να κάνω πολλές και βιαστικές κινήσεις. Γνωρίζεις βέβαια τα ατυχήματα που συνέβησαν με κάποιες περίεργες φυλές όταν έγιναν παρόμοιες προσπάθειες. Θα τον αφήσω να πιστέψει ότι ήταν κάτι που πέρασε και, όταν ξαναβρεθούμε αύριο, θα προσπαθήσω να τον πείσω να πάρει το ρομπότ μαζί του στο χωριό»,

Στο κρυμμένο σκάφος ο Κλίνταρ ενεργοποίησε ξανά το ρομπότ και το έθεσε σε κίνηση. Όπως και ο Όλτμαν, είχε αρχίσει να ενοχλείται από αυτή την υπερβολική επιφυλακτικότητα, σε όλα όμως τα θέματα που σχετίζονταν με εξωγήινες μορφές ζωής ο Μπέρτροντ ήταν ειδήμων κι έπρεπε να υπακούν τις εντολές του. Έρχονταν πλέον στιγμές που ευχόταν να ήταν ο ίδιος ρομπότ, κενός από αισθήματα, ικανός να παρακολουθεί την πτώση ενός φύλλου και τους επιθανάτιους σπασμούς ενός κόσμου με την ίδια απάθεια.

Ο Ήλιος έγερνε όταν ο Γιάαν άκουσε τη δυνατή φωνή να ουρλιάζει μέσα από τη ζούγκλα. Την αναγνώρισε αμέσως, παρ' ότι δεν ήταν καθόλου ανθρώπινη: Ήταν η φωνή του φίλου του που τον καλούσε.

Καθώς έσβηνε ο αντίλαλος η ζωή του χωριού σταμάτησε. Ακόμα και τα παιδιά διέκοψαν το παιχνίδι τους. Ο μοναδικός ήχος ήταν το κλάμα ενός μωρού που φοβήθηκε από την απροσδόκητη σιωπή.

Όλα τα μάτια στράφηκαν προς τον Γιάαν που πλησίαζε γοργά την καλύβα του και άρπαξε το ακόντιο του που βρισκόταν δίπλα στην είσοδο. Ο φράχτης σύντομα θα έκλεινε, αφήνοντας απέξω τους νυχτόβιους θηρευτές, δεν δίστασε όμως να βγει ανάμεσα στις σκιές που μάκραιναν. Περνούσε την πύλη όταν εκείνη η δυνατή φωνή τον κάλεσε ξανά.

Ο αστραφτερός γίγαντας που μιλούσε με τόσες διαφορετικές φωνές τον συνάντησε λίγο πιο έξω από το χωριό και του έκανε νόημα να τον ακολουθήσει. Ο Μπέρτροντ δεν φαινόταν πουθενά. Περπάτησαν περίπου ενάμισι χιλιόμετρο όταν τον είδαν στο βάθος, να στέκεται κοντά στην όχθη του ποταμού και να κοιτάζει τα σκοτεινά αργοκίνητα νερά.

Καθώς πλησίαζε ο Γιάαν, στράφηκε προς το μέρος του, για μια στιγμή όμως

φάνηκε να μην αντιλαμβάνεται την παρουσία του. Ύστερα έδιωξε μ' ένα νεύμα τον αστραφτερό γίγαντα, ο οποίος αποσύρθηκε πιο πέρα.

Ο Γιάαν περίμενε. Είχε υπομονή και, παρ' όλο που δεν μπορούσε να το εκφράσει με λόγια, ένιωθε ικανοποίηση. Όταν βρισκόταν με τον Μπέρτροντ ένιωθε τα πρώτα σκιρτήματα αυτής της αλτρουιστικής, εντελώς παράλογης αφοσίωσης που η φυλή του δεν επρόκειτο να επιτύχει για πολλούς αιώνες.

Ήταν μια παράξενη σκηνή. Εδώ, στις όχθες του ποταμού, στέκονταν δύο άντρες. Ο ένας φορούσε μια στενή στολή που ήταν εξοπλισμένη με μικροσκοπικούς πολύπλοκους μηχανισμούς. Ο άλλος φορούσε τη δορά ενός ζώου και κρατούσε ένα ακόντιο με αιχμή από πυριτόλιθο. Δέκα χιλιάδες γενιές παρεμβάλλονταν μεταξύ τους, δέκα χιλιάδες γενιές και ένα απέραντο χάσμα διαστήματος. Παρ' όλα αυτά, ήταν και οι δυο τους άνθρωποι. Η φύση είχε επαναλάβει ένα από τα μοτίβα της.

Χωρίς καθυστέρηση, ο Μπέρτροντ άρχισε να μιλάει, πηγαίνοντας πάνω κάτω με μικρά γρήγορα βήματα, και στη φωνή του μπορούσε κανείς να διακρίνει κάποια ίχνη στενοχώριας.

«Όλα τέλειωσαν, Γιάαν, πίστευα ότι με τις γνώσεις που έχουμε θα μπορούσαμε να σας απαλλάξουμε από τη βαρβαρότητα. Τώρα όμως θα πρέπει να αγωνιστείτε μόνοι σας για να ξεφύγετε από το επίπεδο της ζούγκλας, κι ίσως αυτό να χρειαστεί ένα εκατομμύριο χρόνια για να γίνει. Λυπάμαι, θα μπορούσαμε να έχουμε κάνει τόσα πολλά. Ακόμα και τώρα θέλω να μείνω εδώ, ο Όλτμαν και ο Κλίνταρ όμως μιλούν για το καθήκον μας, και κάτι μου λέει ότι έχουν δίκιο. Δεν υπάρχουν και πολλά που μπορούμε να κάνουμε, ο κόσμος μας όμως μας καλεί κι εμείς δεν πρέπει να τον εγκαταλείψουμε στην τύχη του.

»Μακάρι να μπορούσες να με καταλάβεις, Γιάαν. Μακάρι να ήξερες για τι πράγμα σου μιλάω. Σου αφήνω αυτά τα εργαλεία. Μερικά από αυτά θ' ανακαλύψεις εσύ πώς λειτουργούν, αν και είναι πιθανόν ότι με το πέρασμα μιας γενιάς θα χαθούν ή θα ξεχαστούν. Κοίτα πώς κόβει αυτή η λεπίδα: θα περάσουν αιώνες προτού η φυλή σου καταφέρει να φτιάξει κάτι όμοιο της. Κι αυτό να το φυλάς σαν τα μάτια σου. Όταν πατήσεις το κουμπί - κοίτα! Αν το χρησιμοποιείς με μέτρο, θα έχεις φωτιά για πολλά χρόνια, αν και αργά ή γρήγορα θα σβήσει. Τα άλλα πράματα βρες με ποιον τρόπο μπορείς να

τα χρησιμοποιήσεις».

»Να, βγαίνουν τα πρώτα άστρα, εκεί στην ανατολή. Κοιτάζεις ποτέ τα άστρα, Γιάαν; Αναρωτιέμαι πόσο καιρός θα περάσει προτού ανακαλύψετε τι είναι τα άστρα, και αναρωτιέμαι εμείς τι θα έχουμε απογίνει μέχρι τότε. Τ' άστρα αυτά είναι το σπίτι μας, Γιάαν, και δεν μπορούμε να τα σώσουμε. Πολλά από αυτά έχουν ήδη χαθεί, με εκρήξεις τόσο τρομακτικές που δεν τις χωράει το μυαλό μου. Σε εκατό χιλιάδες δικά σας χρόνια το φως από αυτές τις πυρές θα φτάσει στον κόσμο σας και θα κάνει τους ανθρώπους ν' απορούν. Μέχρι τότε ίσως η φυλή σας κάνει τα πρώτα της βήματα προς την κατεύθυνση αυτών των αστεριών. Εύχομαι να μπορούσα να σας προειδοποιήσω ώστε ν' αποφύγετε τα σφάλματα που κάναμε εμείς, τα οποία τώρα θα μας κοστίσουν όλα αυτά που κατορθώσαμε να αποκτήσουμε.

»Είναι ευοίωνη συγκυρία για τους ανθρώπους σου, Γιάαν, που ο κόσμος σας βρίσκεται εδώ, στις παρυφές του σύμπαντος. Ίσως έτσι καταφέρετε να απαλλαγείτε από τη μοίρα που επιφυλάσσεται για εμάς. Κάποια μέρα ίσως τα σκάφη σας να κάνουν αναγνωριστικά ταξίδια ανάμεσα στ' άστρα, όπως ακριβώς κάναμε κι εμείς, και ίσως να βρεθούν μπροστά στα συντρίμμια των κόσμων μας και ν' αναρωτηθούν ποιοι ήμασταν. Ποτέ όμως δεν θα μάθουν ότι συναντηθήκαμε εδώ, δίπλα στο ποτάμι, όταν η φυλή σας έκανε τα πρώτα της βήματα.

»Έρχονται οι φίλοι μου. Δεν θα μου δώσουν περισσότερο χρόνο. Γεια χαρά, Γιάαν, να χρησιμοποιήσεις σωστά τα πράγματα που σου άφησα. Αυτά είναι οι σπουδαιότεροι θησαυροί για τον κόσμο σας».

Κάτι πελώριο, κάτι που λαμποκοπούσε μέσα στην αστροφεγγιά, κατέβαινε από τα ουράνια. Δεν άγγιξε το έδαφος, αλλά ακινητοποιήθηκε λίγο πιο πάνω από την επιφάνεια και μέσα σε απόλυτη σιωπή ένα τετράγωνο πλαίσιο φωτός άνοιξε στη μια πλευρά του. Ο αστραφτερός γίγαντας εμφανίστηκε μέσα στη νύχτα και διέσχισε τη χρυσή πόρτα. Ο Μπέρτροντ τον ακολούθησε, σταματώντας για μια στιγμή στο κατώφλι της πόρτας για να γνέψει αντίο στον Γιάαν. Κι έπειτα το σκοτάδι τον κατάπιε.

Το ίδιο γρήγορα, όπως ο καπνός ανεβαίνει από τη φωτιά, το σκάφος απογειώθηκε. Όταν πια είχε γίνει τόσο μικρό που ο Γιάαν ένιωσε ότι μπορούσε να το κρατήσει στα χέρια του, φάνηκε να θολώνει μέσα σε μια λεπτή γραμμή φωτός

που ταξίδευε ψηλά, προς τ' αστέρια. Από τον άδειο ουρανό ένας κεραυνός αντήχησε πάνω από την κοιμισμένη γη. Ο Γιάαν ήξερε πια ότι οι θεοί είχαν φύγει και δεν επρόκειτο να ξαναγυρίσουν ποτέ.

Για ώρα πολλή στάθηκε εκεί, πλάι στα νερά που κυλούσαν αργά, και η ψυχή του πλημμύρισε με μια αίσθηση απώλειας που δεν θα ξεχνούσε -ούτε θα κατανοούσε- ποτέ του. Ύστερα, προσεκτικά και ευλαβικά, συγκέντρωσε τα δώρα που του είχε αφήσει ο Μπέρτροντ.

Το φως των άστρων διέγραφε τη μοναχική σιλουέτα του ανθρώπου που γύριζε σπίτι του σε μια γη δίχως όνομα. Πίσω του το ποτάμι κυλούσε απαλά προς τη θάλασσα, στριφογυρίζοντας μέσα από τις εύφορες πεδιάδες όπου, έπειτα από χίλιους αιώνες, οι απόγονοι του Γιάαν θα έχτιζαν τη μεγάλη πόλη που θα ονόμαζαν Βαβυλώνα.

ΔΙΕΞΟΔΟΣ

Από: Πρόεδρο
Προς: Γραμματέα, Συμβούλιο Επιστημόνων
Ενημερώθηκα ότι οι κάτοικοι της Γης κατάφεραν να απελευθερώσουν ατομική ενέργεια και πειραματίζονται με την πυραυλική πρόωση. Αυτό είναι ιδιαίτερα σοβαρό. Απαιτώ πλήρη αναφορά αμέσως. Και να είναι *συνοπτική* αυτή τη φορά.
Κ. Κ. Δ'

Από: Γραμματέα, Συμβούλιο Επιστημόνων
Προς: Πρόεδρο
Τα γεγονότα έχουν ως εξής: Πριν από μερικούς μήνες τα όργανα μετρήσεων που διαθέτουμε ανίχνευσαν μια ισχυρή εκπομπή νετρονίων από τη Γη, αλλά η ανάλυση των ραδιοφωνικών μηνυμάτων δεν έδωσε ικανοποιητική εξήγηση.
Πριν από τρεις μέρες σημειώθηκε και δεύτερη εκπομπή και σύντομα όλα τα ραδιοφωνικά προγράμματα της Γης ανακοίνωσαν ότι χρησιμοποιήθηκαν ατομικές βόμβες στον πόλεμο. Οι μεταφραστές δεν έχουν ολοκληρώσει το έργο τους, ωστόσο φαίνεται ότι οι βόμβες είναι αξιοσημείωτης ισχύος. Ως τώρα έχουν χρησιμοποιηθεί δύο. Έχουν ανακοινωθεί ορισμένες λεπτομέρειες σχετικά με την κατασκευή τους, όμως τα υλικά που χρησιμοποιήθηκαν δεν έχουν διευκρινιστεί ακόμα. Εκτενέστερη αναφορά θα προωθηθεί το συντομότερο δυνατό. Προς to παρόν το μόνο βέβαιο είναι ότι οι κάτοικοι της Γης *έχουν* απελευθερώσει ατομική ισχύ — ως τώρα μόνο με εκρηκτικό τρόπο.
Ελάχιστα είναι γνωστά σχετικά με τις πυραυλικές έρευνες στη Γη. Οι αστρονόμοι μας παρακολουθούν προσεκτικά τον πλανήτη εδώ και μια γενιά, από τότε που ανιχνεύτηκαν οι πρώτες εκπομπές ραδιοκυμάτων. Είναι βέβαιο ότι στη Γη υπάρχουν πύραυλοι μεγάλου βεληνεκούς, καθώς έχουν γίνει πολυάριθμες αναφορές σε αυτούς σε πρόσφατες στρατιωτικές τηλεπικοινωνίες. Εντούτοις,

καμία σοβαρή απόπειρα δεν έχει γίνει για την προσέγγιση του διαπλανητικού διαστήματος. Με το πέρας του πολέμου αναμένεται οι κάτοικοι του πλανήτη να διεξάγουν έρευνες προς αυτή την κατεύθυνση. Θα ελέγχουμε προσεκτικά τις τηλεπικοινωνίες τους και θα ενισχυθεί η αστρονομική παρακολούθηση.
Από τα συμπεράσματα που έχουμε εξαγάγει σχετικά με την τεχνολογία του πλανήτη, θα χρειαστούν τουλάχιστον είκοσι χρόνια ακόμα μέχρι η Γη να αναπτύξει ατομικούς πυραύλους, ικανούς να διασχίζουν το διάστημα. Υπό αυτό το πρίσμα, φαίνεται πως έχει έρθει η ώρα να εγκαταστήσουμε μια βάση στη Σελήνη, ώστε να παρακολουθούμε στενά παρόμοια πειράματα, εφόσον ξεκινήσουν.
Τρέσκον

[Χειρόγραφη προσθήκη]
Ο πόλεμος στη Γη έχει πλέον τελειώσει, κατά τα φαινόμενα χάρη στην παρέμβαση της ατομικής βόμβας. Αυτό δεν επηρεάζει τα ανωτέρω επιχειρήματα, ίσως σημαίνει όμως ότι οι κάτοικοι της Γης μπορούν ν' αφοσιωθούν ξανά στις έρευνες και μάλιστα ταχύτερα από το αναμενόμενο. Κάποια μηνύματα ήδη αναφέρουν την εφαρμογή ατομικής ισχύος στην πυραυλώθηση.
Τ.

Από: Πρόεδρο
Προς: Επικεφαλής Γραφείου Εξωπλανητικής Ασφάλειας (ΕΓΕΑ)
Είδατε το υπόμνημα του Τρέσκον.
Ετοιμάστε το συντομότερο αποστολή προς το δορυφόρο της Γης. Θα παρακολουθεί στενά τον πλανήτη και θα αναφέρει άμεσα τυχόν εκτέλεση πυραυλικών πειραμάτων.
Πρέπει να ληφθούν όλα τα απαραίτητα μέτρα, ώστε η παρουσία μας στη Σελήνη να παραμείνει μυστική. Σας καθιστώ προσωπικά υπεύθυνο γι' αυτό. Να αναφέρεστε σε μένα ετησίως ή και συχνότερα, αν απαιτείται.
Κ. Κ. Δ'

Από: Πρόεδρο
Προς: ΕΓΕΑ

Πού είναι η αναφορά για τη Γη;!!
Κ. Κ. Δ'

Από: ΕΓΕΑ
Προς: Πρόεδρο
Λυπούμεθα για την καθυστέρηση, η οποία οφείλεται σε βλάβη του σκάφους που μετέφερε την αναφορά.
Τον περασμένο χρόνο δεν καταγράφηκε κανένα σημάδι πειραμάτων σε πυραύλους, ενώ καμία σχετική αναφορά δεν ανιχνεύθηκε στις τηλεπικοινωνίες του πλανήτη.
Ράνθι

Από: ΕΓΕΑ
Προς: Πρόεδρο
Θα έχετε διαβάσει τις ετήσιες αναφορές μου στον αξιοσέβαστο πατέρα σας σχετικά με το θέμα. Τα τελευταία δεκαπέντε χρόνια δεν έχει σημειωθεί καμιά ενδιαφέρουσα εξέλιξη, ωστόσο μόλις ελήφθη το ακόλουθο μήνυμα από τη βάση μας στη Σελήνη:
«Πυραυλικό βλήμα, κατά τα φαινόμενα κινούμενο με ατομική ενέργεια, εξήλθε σήμερα εκ της γήινης ατμόσφαιρας από το βόρειο τμήμα της ξηράς, ταξιδεύοντας στο διάστημα για ένα τέταρτο πλανητικής διαμέτρου, πριν επιστρέψει».
Ράνθι

Από: Πρόεδρο
Προς: Πρωθυπουργό
Τα σχόλια σας, παρακαλώ.
Κ. Κ. Ε'

Από: Πρωθυπουργό
Προς: Πρόεδρο
Αυτό σημαίνει το τέλος της παραδοσιακής μας πολιτικής.
Η μοναδική ελπίδα για ασφάλεια έγκειται στο να εμποδίσουμε τους Γήινους να

πραγματοποιήσουν περαιτέρω πρόοδο σ' αυτό τον τομέα. Από όσα ξέρουμε σχετικά με αυτούς, κάτι τέτοιο θα απαιτήσει κάποια τρομακτική απειλή. Καθώς η μεγάλη βαρύτητα καθιστά αδύνατη για μας την προσεδάφιση στον πλανήτη, η σφαίρα δράσης μας είναι περιορισμένη. Με το πρόβλημα ασχολήθηκε πριν από έναν σχεδόν αιώνα ο Άνβαρ και προσωπικά συμφωνώ με τα συμπεράσματα του. Πρέπει να δράσουμε *άμεσα* προς αυτή την κατεύθυνση.
Φ. Κ. Σ.

Από: Πρόεδρο
Προς: Υπουργό Εξωτερικών
Ενημερώστε το Συμβούλιο ότι αύριο το μεσημέρι συγκαλείται επείγουσα σύσκεψη.
Κ. Κ. Ε'

Από: Πρόεδρο
Προς: ΕΓΕΑ
Λογικά είκοσι πολεμικά σκάφη αρκούν για να θέσουν σε εφαρμογή το σχέδιο του Άνβαρ. Ευτυχώς, δεν χρειάζεται να τα εξοπλίσουμε - ακόμα. Αναφέρετε την πρόοδο της κατασκευής σ' εμένα εβδομαδιαίως.
Κ. Κ. Ε'

Από: ΕΓΕΑ
Προς: Πρόεδρο
Έχουν ολοκληρωθεί δεκαεννέα σκάφη. Το εικοστό παρουσιάζει προβλήματα στο κύτος και θα καθυστερήσει τουλάχιστον ένα μήνα.
Ράνθι

Από: Πρόεδρο
Προς: ΕΓΕΑ
Αρκούν και δεκαεννιά. Θα κοιτάξουμε μαζί το σχέδιο επιχειρήσεων αύριο. Ετοιμάστηκε το προσχέδιο του μηνύματος μας;
Κ. Κ. Ε'

Από: ΕΓΕΑ
Προς: Πρόεδρο
Εσωκλείω μήνυμα:
«Λαέ της Γης!
Εμείς, οι κάτοικοι του πλανήτη που ονομάζετε Άρη, παρατηρούμε από ετών τα πειράματα σας προς την επίτευξη διαπλανητικών πτήσεων. *Αυτά τα πειράματα πρέπει να σταματήσουν.* Μελετώντας τη φυλή σας, έχουμε πειστεί ότι δεν αρμόζει να φύγετε από τον πλανήτη σας στην παρούσα κατάσταση του πολιτισμού σας. Τα σκάφη που βλέπετε τώρα να πετούν πάνω από τις πόλεις σας είναι ικανά να τις καταστρέψουν ολοσχερώς, όπως και θα πράξουν, αν δεν διακόψετε τις απόπειρες σας να διασχίσετε το διάστημα.
Έχουμε εγκαταστήσει ένα παρατηρητήριο στη Σελήνη σας και έχουμε τη δυνατότητα να ανιχνεύσουμε άμεσα τυχόν παραβίαση αυτών των εντολών. Αν υπακούσετε, δεν θα παρέμβουμε ξανά. Αλλιώς, θα καταστρέφουμε μία από τις πόλεις σας κάθε φορά που ένας πύραυλος θα εξέρχεται από τη γήινη ατμόσφαιρα.
Με την εντολή του Προέδρου και του Συμβουλίου του Άρη».
Ράνθι

Από: Πρόεδρο
Προς: ΕΓΕΑ
Το εγκρίνω. Η μετάφραση μπορεί να προχωρήσει.
Τελικά δεν θα ταξιδέψω μαζί με το στόλο. Αναμένω λεπτομερή αναφορά άμα τη επιστροφή σας.
Κ. Κ. Ε'

Από: ΕΓΕΑ
Προς: Πρόεδρο
Έχω την τιμή να αναφέρω την επιτυχή ολοκλήρωση της αποστολής μας. Το ταξίδι στη Γη πραγματοποιήθηκε χωρίς απρόοπτα. Τα ραδιοφωνικά μηνύματα από τον πλανήτη έδειξαν ότι γίναμε αντιληπτοί από σημαντική απόσταση και μεγάλος ενθουσιασμός προκλήθηκε πριν από την άφιξη μας. Ο στόλος παρατάχτηκε σύμφωνα με το σχέδιο και εξέπεμψα προσωπικώς το τελεσίγραφο.

Αναχωρήσαμε αμέσως και κανένα εχθρικό όπλο δεν στράφηκε εναντίον μας. Θα σας αναφέρω τις λεπτομέρειες εντός δυο ημερών.
Ράνθι

Από: Γραμματέα, Συμβούλιο Επιστημόνων
Προς: Πρόεδρο
Οι ψυχολόγοι ολοκλήρωσαν την αναφορά τους, την οποία και εσωκλείω. Όπως ίσως αναμενόταν, οι απαιτήσεις μας αρχικά εξόργισαν αυτή την ισχυρογνώμονα και θρασεία φυλή. Θα πρέπει να επλήγη σημαντικά η περηφάνια τους, καθώς θεωρούσαν ότι ήταν τα μοναδικά νοήμονα όντα στο σύμπαν.
Εντούτοις, εντός ολίγων εβδομάδων σημειώθηκε μια μάλλον απρόσμενη αλλαγή στον τόνο των δηλώσεων τους. Είχαν αρχίσει να συνειδητοποιούν ότι υποκλέπταμε όλες τις ραδιοφωνικές εκπομπές τους, γι' αυτό και απηύθυναν κάποια μηνύματα κατευθείαν προς εμάς. Δηλώνουν ότι συμφωνούν να σταματήσουν κάθε πείραμα σχετικό με πυραύλους, σύμφωνα με τις επιθυμίες μας. Αυτό είναι τόσο απρόσμενο όσο και ευχάριστο. Ακόμη και αν προσπαθούν να μας παραπλανήσουν, είμαστε απολύτως ασφαλείς τώρα, που έχουμε εγκαταστήσει το δεύτερο σταθμό ακριβώς έξω από την ατμόσφαιρα. Είναι εντελώς αδύνατον να κατασκευάσουν διαστημόπλοια χωρίς να τους δούμε ή να ανιχνεύσουμε την ακτινοβολία τους.
Η στενή παρακολούθηση της Γης θα συνεχιστεί σύμφωνα με τις οδηγίες.
Τρέσκον

Από: ΕΓΕΑ
Προς: Πρόεδρο
Ναι, αληθεύει απόλυτα ότι δεν έχει πραγματοποιηθεί κανένα νέο πείραμα πυραυλικής τεχνολογίας τα τελευταία δέκα χρόνια. Σαφώς δεν περιμέναμε η Γη να συνθηκολογήσει τόσο εύκολα!
Συμφωνώ ότι η ύπαρξη αυτής της φυλής αποτελεί μόνιμη απειλή για τον πολιτισμό μας και πραγματοποιούμε πειράματα προς την κατεύθυνση που προτείνατε. Το πρόβλημα είναι δύσκολο, εξαιτίας του μεγάλου μεγέθους του

πλανήτη. Τα εκρηκτικά αποκλείονται, ενώ κάποιο ραδιενεργό δηλητήριο φαίνεται να προσφέρει τις περισσότερες ελπίδες επιτυχίας.

Ευτυχώς, τώρα διαθέτουμε απεριόριστο χρόνο για να ολοκληρώσουμε αυτή την έρευνα, και θα σας ενημερώνω τακτικά.

Ράνθι

[Τέλος εγγράφου]

Από: Πλωτάρχη Χένρι Φορμπς, Κλάδος Αντικατασκοπίας, Ειδικό Σώμα Διαστήματος

Προς: Καθηγητή Σ. Μάξτον, Φιλογικό Τμήμα, Πανεπιστήμιο Οξφόρδης

Διαδρομή: Τρανσέντερ II (μέσω Σενεκτάντι)

Τα ανωτέρω έγγραφα, μεταξύ άλλων, βρέθηκαν στα ερείπια μιας πόλης που θεωρείται ότι ήταν η αρειανή πρωτεύουσα. (Πλέγμα Άρη ΚΛ302895.)

Η συχνή χρήση του ιδεογράμματος που αντιπροσωπεύει τη Γη υποδηλώνει ότι ίσως παρουσιάζουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον και ελπίζουμε ότι μπορούν να μεταφραστούν. Σύντομα θα ακολουθήσουν και άλλα έγγραφα.

Πλωτάρχης Χ. Φορμπς

[Ιδιόχειρη σημείωση]

Αγαπητέ Μαξ,

Συγνώμη που δεν είχα χρόνο να επικοινωνήσω μαζί σου νωρίτερα. Θα σε δω μόλις επιστρέψω στη Γη.

Άσε, ο Άρης είναι χάλια! Οι συντεταγμένες μας ήταν απολύτως ορθές και οι βόμβες πέσανε ακριβώς πάνω από τις πόλεις τους, όπως προέβλεψαν τα παλικάρια του όρους Γουίλσον.

Στέλνουμε πολλά πράγματα πίσω με τις δύο μικρές μηχανές, αλλά μέχρι να υλοποιηθεί ο μεγάλος μεταδότης, οι δυνατότητες μας είναι περιορισμένες και, φυσικά, κανείς από μας δεν μπορεί να επιστρέψει.

Κάντε γρήγορα, λοιπόν!

Χαίρομαι που τώρα μπορούμε ξανά να δουλέψουμε με πύραυλους. Πες με

συντηρητικό, αλλά δεν με γοητεύει καθόλου να ταξιδεύω στο διάστημα με την ταχύτητα του φωτός!
Δικός σου εν τάχει,
Χένρι

ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ

Όπως είπε ο Δαβίδ, αν πέφτοντας στην Αφρική από ύψος διακοσίων πενήντα χιλιομέτρων σπάσεις απλά τον αστράγαλο σου, θεωρείσαι τυχερός - όμως αυτό δεν σημαίνει ότι πονάς λιγότερο. Αυτό πάντως που τον πόνεσε περισσότερο, υποστήριζε, ήταν ότι όλοι τρέξαμε στην έρημο για να δούμε τι είχε συμβεί στο Α.20 και δεν πήγαμε κοντά του παρά μόνο πολλές ώρες αργότερα.
«Μην παραλογίζεσαι, Δαβίδ» είχε διαμαρτυρηθεί ο Τζίμι Λάνγκφορντ. «Ξέραμε ότι είσαι καλά, αφού το ελικόπτερο της Βάσης μάς ειδοποίησε όταν σε παρέλαβε. Όμως το Α.20 μπορεί να είχε διαλυθεί τελείως».
«Υπάρχει μόνο ένα Α.20» είπα εγώ, προσπαθώντας να βοηθήσω, «αλλά οι πιλότοι δοκιμών πυραύλων αφθονούν».
Ο Δαβίδ μάς αγριοκοίταξε κάτω από τα πυκνά φρύδια του και είπε κάτι στα ουαλικά.
«Η κατάρα του δρυΐδη» μου εξήγησε ο Τζίμι. «Όπου να 'ναι θα μεταμορφωθείς σε πράσο ή σε πλαστική μικρογραφία του Στόουνχεντζ».
Βλέπετε, ήμαστε ακόμα αρκετά ζαλισμένοι και πέρασε αρκετή ώρα μέχρι να σοβαρευτούμε. Ακόμη και τα ατσάλινα νεύρα του Δαβίδ πρέπει να είχαν δεχτεί ισχυρό πλήγμα, ωστόσο έδειχνε πιο ήρεμος από όλους μας. Δεν μπορούσα να το καταλάβω - τότε.
Το Α.20 είχε προσγειωθεί σε απόσταση πενήντα χιλιομέτρων από το σημείο εκτόξευσης. Είχαμε παρακολουθήσει όλη την πορεία του μέσω ραντάρ, οπότε γνωρίζαμε τη θέση του με ακρίβεια λίγων μέτρων - αν και τότε δεν ξέραμε ότι ο Δαβίδ είχε προσεδαφιστεί δέκα χιλιόμετρα ανατολικότερα.
Το πρώτο δυσοίωνο σημάδι είχε έρθει εβδομήντα δευτερόλεπτα μετά την εκτόξευση. Το Α.20 είχε φτάσει στα πενήντα χιλιόμετρα και ακολουθούσε τη σωστή τροχιά με αμελητέα απόκλιση. Από όσο μπορούσαμε να διακρίνουμε διά γυμνού οφθαλμού, η φωτεινή γραμμή στην οθόνη του ραντάρ σχεδόν ταυτιζόταν

με την προκαθορισμένη πορεία. Ο Δαβίδ διένυε δύο χιλιόμετρα το δευτερόλεπτο: Όχι ιδιαίτερα γρήγορα, αλλά πολύ γρηγορότερα από όσο είχε ταξιδέψει άνθρωπος ως τότε. Και η αποσύνδεση του «Γολιάθ» ήταν ζήτημα δευτερολέπτων.

Το Α.20 ήταν ένας πύραυλος δυο ορόφων - αναγκαστικά, αφού χρησιμοποιούσε χημικά καύσιμα. Το άνω τμήμα, με το μικροσκοπικό θάλαμο διακυβέρνησης, τις αεροτομές και τα πτερύγια καμπυλότητας, ζύγιζε κάτι λιγότερο από είκοσι τόνους, όταν ήταν γεμάτο καύσιμα. Επρόκειτο να απογειωθεί με τη βοήθεια ενός ενισχυτή εκτόξευσης διακοσίων τόνων, ο οποίος θα το οδηγούσε σε ύψος πενήντα χιλιομέτρων, και κατόπιν θα συνέχιζε με τη δική του ισχύ. Μετά ο ενισχυτής θα έπεφτε στη Γη με αλεξίπτωτο. Όταν τα καύσιμα του θα είχαν εξαντληθεί, δεν θα ήταν ιδιαίτερα βαρύς. Στο μεταξύ ο πάνω όροφος θα είχε αναπτύξει αρκετή ταχύτητα ώστε να φτάσει στο επίπεδο των εξακοσίων χιλιομέτρων, πριν αρχίσει να πέφτει και να ανεμοπορεί, οδηγώντας τον Δαβίδ στην άλλη άκρη του κόσμου, αν το επιθυμούσε.

Δεν θυμάμαι ποιος ονόμασε τους δύο πύραυλους «Δαβίδ» και «Γολιάθ», όμως τα ονόματα έγιναν αμέσως δημοφιλή. Το γεγονός ότι είχαμε δύο Δαβίδ προκαλούσε αρκετή σύγχυση - και μάλιστα εσκεμμένη μερικές φορές.

Αυτό τουλάχιστον ήταν το θεωρητικό κομμάτι, αλλά, καθώς βλέπαμε τη μικρή πράσινη κουκκίδα στην οθόνη να παρεκκλίνει από την προκαθορισμένη πορεία της, ξέραμε ότι κάτι είχε πάει στραβά. Και μάλλον γνωρίζαμε τι ήταν.

Στα πενήντα χιλιόμετρα η κουκκίδα έπρεπε να είχε χωριστεί στα δύο. Η φωτεινότερη ηχώ έπρεπε να συνεχίσει ν' ανεβαίνει ως ελεύθερο βλήμα και μετά να πέσει πίσω στη Γη. Όμως η άλλη έπρεπε να επιταχύνει διαρκώς, φεύγοντας μακριά από τον ενισχυτή εκτόξευσης.

Ο διαχωρισμός δεν είχε γίνει. Ο άδειος «Γολιάθ» είχε αρνηθεί να ελευθερωθεί και έσερνε τον «Δαβίδ» πίσω στη Γη - αβοήθητο, καθώς οι κινητήρες του δεν μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν. Οι σωλήνες εξαγωγής αερίων ήταν μπλοκαρισμένοι από τον κάτω όροφο.

Τα αντιληφθήκαμε όλα αυτά μέσα σε δέκα δευτερόλεπτα. Περιμέναμε όσο χρειαζόταν για να υπολογίσουμε τη νέα πορεία, ύστερα μπήκαμε στα ελικόπτερα και ξεκινήσαμε για την περιοχή-στόχο.

Φυσικά, το μόνο που περιμέναμε να βρούμε ήταν ένας σωρός από μαγνήσιο που θα έμοιαζε σαν να τον είχε πατήσει μπουλντόζα. Ξέραμε ότι ο «Γολιάθ» δεν μπορούσε ν' ανοίξει το αλεξίπτωτο του ενώ ο «Δαβίδ» βρισκόταν ακόμα από πάνω του, αλλά ούτε ο «Δαβίδ» μπορούσε να χρησιμοποιήσει τους κινητήρες του με τον «Γολιάθ» από κάτω. Θυμάμαι ότι αναρωτήθηκα ποιος θα έλεγε τα νέα στη Μέιβις, αλλά μετά συνειδητοποίησα ότι θα άκουγε ραδιόφωνο και θα μάθαινε τα πάντα μαζί με όλους τους άλλους.

Δεν πιστεύαμε στα μάτια μας όταν εντοπίσαμε τους δύο πύραυλους ακόμα ενωμένους, σχεδόν άθικτους κάτω από το μεγάλο αλεξίπτωτο. Από τον Δαβίδ ούτε ίχνος, αλλά λίγα λεπτά αργότερα η Βάση μάς ειδοποίησε ότι είχε βρεθεί και αυτός. Οι συντονιστές στον Δεύτερο Σταθμό είχαν εντοπίσει την αχνή ηχώ από το αλεξίπτωτο του και είχαν στείλει ένα ελικόπτερο να τον μαζέψει. Είκοσι λεπτά αργότερα βρισκόταν στο νοσοκομείο, αλλά εμείς μείναμε στην έρημο αρκετές ώρες, ελέγχοντας τα μηχανήματα και κανονίζοντας την περισυλλογή τους. Όταν τελικά επιστρέψαμε στη Βάση, διαπιστώσαμε με χαρά ότι οι πιο μισητοί επιστημονικοί ρεπόρτερ βρίσκονταν ανάμεσα στο πλήθος που απαγορευόταν να πλησιάσει. Αγνοήσαμε τις διαμαρτυρίες τους και μπήκαμε στην ιατρική πτέρυγα.

Πρώτα το σοκ και μετά η ανακούφιση μάς είχαν κάνει όλους να αισθανόμαστε ανεύθυνοι, σχεδόν σαν παιδιά. Μόνο ο Δαβίδ έμοιαζε ανεπηρέαστος: Το γεγονός ότι είχε σωθεί σαν από θαύμα τον άφηνε ασυγκίνητο. Καθόταν στο κρεβάτι, παριστάνοντας τον ενοχλημένο από τα πειράγματα μας, μέχρι που τελικά ηρεμήσαμε.

«Λοιπόν» είπε κάποια στιγμή ο Τζίμι «τι πήγε στραβά;».

«Εσύ να μου πεις» απάντησε ο Δαβίδ. «Ο "Γολιάθ" πετούσε σαν πουλάκι, μέχρι τη στιγμή που διακόπηκε η τροφοδοσία των καυσίμων. Περίμενα τότε ότι έπειτα από πέντε δευτερόλεπτα οι εκρηκτικές βίδες θα εκπυρσοκροτούσαν και τα ελατήρια θα τον τίναζαν μακριά, αλλά τίποτε δεν συνέβη. Έτσι, πάτησα το κουμπί της επείγουσας αποσυμπλοκής. Τα φώτα χαμήλωσαν, αλλά το τράνταγμα που περίμενα δεν ήρθε ποτέ. Δοκίμασα μια δυο φορές ακόμα, αλλά μέσα μου ήξερα ότι ήταν μάταιο. Υπέθεσα ότι είχε βραχυκυκλώσει ο πυροκροτητής και γείωνε την παροχή ρεύματος.

»Έκανα, λοιπόν, μερικούς γρήγορους υπολογισμούς με τα σχέδια πτήσης και τους άβακες που ήταν στην καμπίνα. Με την παρούσα ταχύτητα μου θα συνέχιζα ν' ανεβαίνω για άλλα διακόσια χιλιόμετρα και θα έφτανα στο ανώτατο σημείο της τροχιάς μου σε τρία περίπου λεπτά. Ύστερα θ' άρχιζα να πέφτω και, έπειτα από τέσσερα λεπτά και διακόσια πενήντα χιλιόμετρα, θ' άνοιγα μια πολύ ωραία τρύπα στην έρημο. Σε γενικές γραμμές μού είχαν απομείνει γύρω στα επτά λεπτά ζωής - χωρίς να λαμβάνω υπόψη την αντίσταση του αέρα, για να χρησιμοποιήσω την αγαπημένη σου φράση. Αυτή ίσως να πρόσθετε ένα δυο λεπτά στο προσδόκιμο της ζωής μου.

»Ήξερα ότι δεν θα μπορούσα να βγάλω το μεγάλο αλεξίπτωτο, ενώ οι πτέρυγες του "Δαβίδ" θα ήταν άχρηστες με τους σαράντα τόνους του "Γολιάθ" κολλημένους στην ουρά του. Ξόδεψα δύο από τα επτά λεπτά μου μέχρι ν' αποφασίσω τι θα κάνω.

»Καλά που σας είχα βάλει να διευρύνετε το θάλαμο αποσυμπίεσης. Ακόμα κι έτσι, δυσκολεύτηκα να περάσω από μέσα με τη διαστημική στολή μου. Έδεσα την άκρη του σχοινιού ασφαλείας σε ένα μοχλό σταθεροποίησης και σύρθηκα πάνω στο κύτος, μέχρι που έφτασα στο σημείο σύνδεσης των δύο ορόφων.

»Η θήκη του αλεξίπτωτου δεν άνοιγε από έξω, αλλά είχα πάρει τον πέλεκυ έκτακτης ανάγκης από το θάλαμο διακυβέρνησης. Δεν μου πήρε πολλή ώρα να διαπεράσω το περίβλημα μαγνησίου: Μόλις τρύπησε, σχεδόν μπορούσα να το ανοίξω με τα χέρια. Λίγα δευτερόλεπτα αργότερα είχα απελευθερώσει το αλεξίπτωτο. Το μετάξι αιωρούνταν χαλαρά γύρω μου: Περίμενα ότι μ' αυτή την ταχύτητα θα υπήρχε κάποια υποτυπώδης αντίσταση από την ατμόσφαιρα, αλλά τίποτα τέτοιο δεν συνέβη. Το ύφασμα απλά έμενε εκεί που το άφηνα. Ήλπιζα μόνο ότι, όταν ξαναμπαίναμε στην ατμόσφαιρα, θα άνοιγε μόνο του χωρίς να μπλεχτεί στον πύραυλο.

»Πίστευα ότι είχα αρκετά μεγάλες πιθανότητες να τα καταφέρω. Το επιπλέον βάρος του "Δαβίδ" θα επιβάρυνε το αλεξίπτωτο λιγότερο από είκοσι τοις εκατό, αλλά υπήρχε πάντα η πιθανότητα το ύφασμα να τριφτεί στο σπασμένο μέταλλο και να σκιστεί πριν φτάσω στη Γη. Επιπλέον, το σχήμα του θα ήταν παραμορφωμένο όταν άνοιγε, εξαιτίας του άνισου μήκους των σχοινιών. Όμως, δεν μπορούσα να κάνω τίποτα γι' αυτό.

»Όταν τέλειωσα, κοίταξα γύρω μου για τελευταία φορά. Δεν έβλεπα πολύ καλά, αφού ο ιδρώτας είχε θαμπώσει το γυαλί της στολής μου. (Κάποιος να το κοιτάξει αυτό· μπορεί να είναι επικίνδυνο.) Συνέχιζα ν' ανεβαίνω, αν και πολύ αργά πια. Προς τα βορειοανατολικά διέκρινα ολόκληρη τη Σικελία και λίγη από την υπόλοιπη Ιταλία· νοτιότερα μπορούσα ν' ακολουθήσω με το βλέμμα μου τις λιβυκές ακτές ως τη Βεγγάζη. Χαμηλά απλώνονταν οι τόποι για τους οποίους ο Αλέξανδρος, ο Μοντγκόμερι και ο Ρόμελ πολεμούσαν μέσα στα βιβλία μου όταν ήμουν μικρός· δεν μπορώ να πω ότι καταλαβαίνω γιατί.

»Δεν περίμενα πολύ: Σε τρία λεπτά θα έμπαινα στην ατμόσφαιρα. Έριξα μια τελευταία ματιά στο ξεφούσκωτο αλεξίπτωτο, ίσιωσα λίγο το ύφασμα και ξαναμπήκα στο θάλαμο διακυβέρνησης. Ύστερα πέταξα τα καύσιμα του "Γολιάθ" - πρώτα το οξυγόνο και μετά, αφού είχε διαλυθεί, την αλκοόλη.

»Εκείνα τα τρία λεπτά έμοιαζαν με αιωνιότητα. Βρισκόμουν λίγο πάνω από τα είκοσι πέντε χιλιόμετρα, όταν άκουσα τον πρώτο ήχο. Ήταν ένα οξύ σφύριγμα, τόσο αμυδρό, που μόλις το διέκρινα. Κοιτώντας από τα φινιστρίνια, είδα ότι το ύφασμα του αλεξίπτωτου είχε αρχίσει να τεντώνει και να φουσκώνει από πάνω μου. Ταυτόχρονα ένιωσα τη βαρύτητα να ξαναγυρίζει και ήξερα ότι ο πύραυλος είχε αρχίσει να επιβραδύνει.

»Οι υπολογισμοί μου δεν ήταν ιδιαίτερα ενθαρρυντικοί. Είχα κάνει ελεύθερη πτώση επί διακόσια χιλιόμετρα και, αν ήθελα να σταματήσω έγκαιρα, χρειαζόμουν *μέση* επιβράδυνση δέκα βαρύτητες. Η μέγιστη τιμή μπορεί να ήταν διπλάσια, αλλά παλιότερα είχα αντέξει σε δεκαπέντε βαρύτητες - και για λιγότερο σοβαρό σκοπό. Έτσι, χτύπησα μια διπλή δόση δυνοκαΐνης και απελευθέρωσα τους αναρτήρες του καθίσματος μου. Θυμάμαι ότι αναρωτήθηκα αν θα έπρεπε να ανοίξω τα μικρά πτερύγια του "Δαβίδ", αλλά αποφάσισα ότι δεν ωφελούσε. Μετά πρέπει να λιποθύμησα.

»Όταν συνήλθα ξανά, έκανε πολλή ζέστη και το βάρος μου ήταν κανονικό. Ήμουν πιασμένος και πονούσα και, σαν να μην έφταναν όλα αυτά, η καμπίνα ταλαντευόταν βίαια. Έφτασα με κόπο στο φινιστρίνι και διαπίστωσα ότι η έρημος ήταν ανησυχητικά κοντά. Το μεγάλο αλεξίπτωτο είχε κάνει τη δουλειά του, αλλά σκέφτηκα ότι η πρόσκρουση μάλλον θα ήταν πολύ βίαιη για τα γούστα μου. Έτσι, πήδηξα.

»Από ότι μου λέτε, θα ήταν καλύτερα να είχα μείνει στο σκάφος. Αλλά δεν έχω δικαίωμα να παραπονιέμαι».

Μείναμε σιωπηλοί για λίγο. Ύστερα ο Τζίμι παρατήρησε αδιάφορα:

«Ο μετρητής επιτάχυνσης δείχνει ότι άγγιξες τις είκοσι μία βαρύτητες πέφτοντας. Μόνο για τρία δευτερόλεπτα, πάντως. Την περισσότερη ώρα ήταν ανάμεσα στις δώδεκα και τις δεκαπέντε».

Ο Δαβίδ δεν φάνηκε ν' ακούει, έτσι είπα σε λίγο:

«Τέλος πάντων, δεν μπορούμε να κρατήσουμε μακριά τους ρεπόρτερ για πολύ ακόμα. Αντέχεις να τους δεις;».

Ο Δαβίδ δίστασε.

«Όχι» απάντησε. «Όχι τώρα».

Διάβασε την έκφραση μας και κούνησε δυνατά το κεφάλι του.

«Όχι» είπε εμφατικά «δεν είναι αυτό. Θα μπορούσα να απογειωθώ ξανά εδώ και τώρα. Αλλά θέλω να κάτσω να σκεφτώ λίγο».

Η φωνή του έσβησε και όταν μίλησε ξανά φανέρωσε τον πραγματικό Δαβίδ που κρυβόταν πίσω από το αιώνιο προσωπείο της εξωστρέφειας.

«Νομίζετε ότι τα νεύρα μου είναι ατσάλινα» είπε «και ότι ρισκάρω χωρίς να με νοιάζουν οι επιπτώσεις. Ε λοιπόν, αυτό δεν είναι αλήθεια και θα ήθελα να σας πω το γιατί. Δεν το έχω πει σε κανέναν, ούτε στη Μέιβις.

»Ξέρετε ότι δεν είμαι προληπτικός» άρχισε, κάπως απολογητικά, «όμως οι περισσότεροι υλιστές έχουν κάποιους ενδοιασμούς, ακόμη κι αν δεν το παραδέχονται.

»Πριν από πολλά χρόνια είδα ένα ιδιαίτερα ζωντανό όνειρο. Από μόνο του δεν σήμαινε πολλά, αργότερα όμως ανακάλυψα ότι άλλοι δύο άντρες είχαν σχεδόν πανομοιότυπες εμπειρίες και τις είχαν καταγράψει. Τη μία ίσως την έχετε διαβάσει, είναι αυτή στην οποία ο άντρας ήταν ο Τζ. Γ. Νταν.

»Στο πρώτο του βιβλίο, το *Πείραμα με το Χρόνο,* ο Νταν διηγείται πως κάποτε ονειρεύτηκε ότι καθόταν μπροστά στα χειριστήρια μιας περίεργης ιπτάμενης μηχανής με φτερά που είχαν κλίση προς τα πίσω, και χρόνια αργότερα η εμπειρία του έγινε πραγματικότητα, όταν δοκίμαζε το αεροσκάφος εγγενούς ευστάθειας που είχε κατασκευάσει. Όταν θυμήθηκα το δικό μου όνειρο, το οποίο είχα δει *πριν* διαβάσω το βιβλίο του Νταν, μου έκανε μεγάλη εντύπωση. Όμως η

δεύτερη περίπτωση ήταν ακόμα πιο εντυπωσιακή.

»Θα έχετε ακουστά τον Ίγκορ Σικόρσκι. Σχεδίασε μερικά από τα πρώτα εμπορικά αεροσκάφη μεγάλων αποστάσεων - κλίπερ τα έλεγαν. Στην αυτοβιογραφία του, την *Ιστορία τον ιπτάμενου Σ,* μας διηγείται ότι είχε δει ένα όνειρο όμοιο με αυτό του Νταν.

»Περπατούσε σε ένα διάδρομο με πόρτες δεξιά κι αριστερά και ηλεκτρικά φώτα στην οροφή. Ένιωθε μια ελαφριά δόνηση κάτω από τα πόδια του και ήξερε ότι βρισκόταν μέσα σε μια ιπτάμενη μηχανή. Ωστόσο τότε δεν υπήρχαν αεροπλάνα στον κόσμο και ελάχιστοι άνθρωποι πίστευαν ότι επρόκειτο ποτέ να υπάρξουν.

»Το όνειρο του Σικόρσκι, όπως και του Νταν, βγήκε αληθινό πολλά χρόνια αργότερα. Συμμετείχε στην παρθενική πτήση του πρώτου του κλίπερ, όταν βρέθηκε να περπατά σ' εκείνο τον οικείο διάδρομο».
Ο Δαβίδ γέλασε λίγο αμήχανα.

«Πιθανότατα έχετε μαντέψει τι είδα στο όνειρο μου» συνέχισε. «Θυμηθείτε, δεν θα μου είχε κάνει εντύπωση αν δεν είχα μάθει γι' αυτές τις παρόμοιες περιπτώσεις.

»Βρισκόμουν σ' ένα μικρό γυμνό δωμάτιο χωρίς παράθυρα. Δύο άλλοι άντρες ήταν μαζί μου και όλοι φορούσαμε κάτι που τότε πίστευα ότι ήταν καταδυτικές στολές. Μπροστά μου είχα έναν περίεργο πίνακα ελέγχου, με ενσωματωμένη μια κυκλική οθόνη. Υπήρχε μια εικόνα στην οθόνη, αλλά δεν σήμαινε τίποτα για μένα και δεν τη θυμάμαι πια, αν και έχω προσπαθήσει πολλές φορές από τότε. Το μόνο που θυμάμαι είναι ότι στράφηκα στους άλλους άντρες και τους είπα: "Πέντε λεπτά ακόμα, παιδιά" - αν και δεν είμαι σίγουρος ότι αυτά ήταν ακριβώς τα λόγια μου. Και μετά ξύπνησα, φυσικά.

»Αυτό το όνειρο με βασανίζει από τότε που έγινα πιλότος δοκιμών. Όχι, δεν είναι σωστό να λέω ότι με βασανίζει* μου έχει χαρίσει την πεποίθηση ότι τελικά όλα θα πάνε καλά - τουλάχιστον μέχρι να βρεθώ σ' εκείνη την καμπίνα μαζί με αυτούς τους δύο άντρες. Τι συμβαίνει μετά δεν ξέρω. Αλλά τώρα καταλαβαίνετε γιατί ένιωθα ασφαλής όταν έφερνα πίσω το Α.20 και όταν έπεσα με το Α. 15 ανοιχτά της Παντελερίας.

»Τώρα πια ξέρετε. Μπορείτε να γελάσετε, αν θέλετε. Κάποιες φορές κι εγώ

βάζω τα γέλια. Αλλά ακόμη κι αν δεν σημαίνει τίποτα, αυτό το όνειρο έχει δώσει στο υποσυνείδητο μου μια αρκετά χρήσιμη ώθηση».
Κανείς δεν γέλασε, υστέρα ο Τζίμι είπε:
«Εκείνοι οι άλλοι άντρες, τους ξέρεις;».
Ο Δαβίδ έδειχνε αβέβαιος.
«Ποτέ δεν κατέληξα» απάντησε. «Θυμηθείτε, φορούσαν διαστημικές στολές και δεν είδα καθαρά τα πρόσωπα τους. Όμως ο ένας σου έμοιαζε, αν και ήταν πολύ μεγαλύτερος από σένα. Φοβάμαι ότι εσύ, Αρθουρ, δεν ήσουν εκεί. Λυπάμαι».
«Χαίρομαι» απάντησα. «Όπως σου έχω ξαναπεί, πρέπει να μένω πίσω για να εξηγώ τι πήγε στραβά. Δεν έχω κανένα πρόβλημα να περιμένω μέχρι να ξεκινήσει η τακτική μεταφορά επιβατών».
Ο Τζίμι σηκώθηκε όρθιος.
«Εντάξει, Δαβίδ» είπε «θ' ασχοληθώ εγώ με τους Ούνους έξω. Σου χρειάζεται λίγος ύπνος - με ή χωρίς όνειρα. Και παρεμπιπτόντως, το Α.20 θα είναι έτοιμο ξανά σε μια βδομάδα. Νομίζω ότι θα είναι ο τελευταίος από τους χημικούς πυραύλους: Λένε ότι η ατομική ώθηση είναι σχεδόν έτοιμη για μας».

Δεν ξαναμιλήσαμε ποτέ για το όνειρο του Δαβίδ, αλλά πιστεύω ότι το σκεφτόμαστε συχνά όλοι μας. Τρεις μήνες αργότερα ανέβασε το Α.20 στα εξακόσια ογδόντα χιλιόμετρα, ρεκόρ που δεν θα καταρριφθεί ποτέ από σκάφος αυτού του είδους, μια που κανείς δεν πρόκειται να ξανακατασκευάσει χημικό πύραυλο. Η ομαλή προσεδάφιση του Δαβίδ στην Κοιλάδα του Νείλου σημείωσε το τέλος μιας εποχής.
Ήταν τρία χρόνια πριν ολοκληρωθεί το Α.21. Έμοιαζε πολύ μικρό σε σύγκριση με τους προκατόχους του και δύσκολα πίστευε κανείς πως ήταν ότι πιο κοντά σε διαστημόπλοιο είχε κατασκευάσει ως τότε ο άνθρωπος. Αυτή τη φορά η εκτόξευση έγινε από το επίπεδο της θάλασσας, και τα Όρη του Άτλαντα, μάρτυρες στην αρχή των προηγούμενων προσπαθειών μας, τώρα δεν ήταν παρά το μακρινό φόντο της σκηνής.
Ο Τζίμι κι εγώ συμμεριζόμαστε πια την πεποίθηση του Δαβίδ για τη μοίρα του. Θυμάμαι τα τελευταία λόγια του Τζίμι καθώς έκλεινε ο θάλαμος αποσυμπίεσης.

«Σύντομα, Δαβίδ, θα φτιάξουμε κι εκείνο το σκάφος με το τριμελές πλήρωμα». Και ήξερα ότι το έλεγε μισοαστεία μισοσοβαρά.

Είδαμε το Α.21 να ανεβαίνει αργά στον ουρανό, χαράζοντας μεγάλους, όλο και πιο μεγάλους κύκλους- διαφορετικό από οποιονδήποτε πύραυλο είχε δει ποτέ ο κόσμος. Δεν χρειαζόταν ν' ανησυχούμε πια για την απώλεια της βαρύτητας, τώρα που είχαμε ενσωματωμένη παροχή καυσίμων, και ο Δαβίδ δεν βιαζόταν. Το σκάφος εξακολουθούσε να ταξιδεύει αργά, μέχρι που χάθηκε από τα μάτια μου και επέστρεψα στην αίθουσα ελέγχου.

Μπήκα την ώρα που το σημα έσβηνε από την οθόνη, ενώ ο ήχος της έκρηξης έφτασε στ' αυτιά μου λίγο αργότερα. Αυτό ήταν το τέλος για τον Δαβίδ και τα όνειρα του.

Αυτό που θυμάμαι από εκείνη την περίοδο είναι να διασχίζω την κοιλάδα Κόνγουεϊ μέσα στο ελικόπτερο του Τζίμι, με *το Σνόουντον* να στραφταλίζει στο βάθος δεξιά μας. Δεν είχαμε ξαναπάει στο σπίτι του Δαβίδ και δεν ανυπομονούσαμε καθόλου γι' αυτή την επίσκεψη. Αλλά ήταν το λιγότερο που μπορούσαμε να κάνουμε.

Καθώς τα βουνά μάς προσπερνούσαν, συζητούσαμε για το μέλλον, που ξαφνικά έμοιαζε τόσο σκοτεινό, κι αναρωτιόμαστε ποιο θα ήταν το επόμενο βήμα. Εκτός από το σοκ της προσωπικής απώλειας, αρχίσαμε να συνειδητοποιούμε πόση από την αυτοπεποίθηση του Δαβίδ είχαμε υιοθετήσει κι εμείς. Και τώρα αυτή η αυτοπεποίθηση είχε γίνει κομμάτια.

Αναρωτιόμαστε τι θα έκανε η Μέιβις και συζητούσαμε για το μέλλον του παιδιού. Πρέπει να ήταν δεκαπέντε πια, αν και είχα πολλά χρόνια να τον δω και ο Τζίμι δεν τον είχε γνωρίσει ποτέ. Σύμφωνα με τον πατέρα του, θα γινόταν αρχιτέκτονας.

Η Μέιβις ήταν αρκετά ήρεμη και συγκροτημένη, αν και έδειχνε πολύ μεγαλύτερη από την τελευταία φορά που την είχα δει. Μιλήσαμε για λίγο για θέματα της δουλειάς και για τη διαχείριση της περιουσίας του Δαβίδ. Πρώτη φορά γινόμουν εκτελεστής διαθήκης, αλλά συμπεριφερόμουν σαν η διαδικασία να μου ήταν πολύ γνωστή.

Μόλις είχαμε αρχίσει να συζητάμε για το αγόρι, όταν το ακούσαμε ν' ανοίγει την μπροστινή πόρτα και να μπαίνει στο σπίτι. Η Μέιβις τον φώναξε και τον

ακούσαμε να προχωρά αργά στο διάδρομο. Καταλάβαμε ότι δεν ήθελε να μας συναντήσει και τα μάτια του ήταν ακόμη κόκκινα όταν μπήκε στο δωμάτιο. Είχα ξεχάσει πόσο έμοιαζε στον πατέρα του, και άκουσα τον Τζίμι να ξεφυσάει με έκπληξη.

«Γεια σου» είπα.

Αλλά δεν με κοίταξε. Είχε το βλέμμα καρφωμένο στο Τζίμι, μ' εκείνη την απορημένη έκφραση του ανθρώπου που έχει ξαναδεί κάποιον, αλλά δεν θυμάται πού.

Και ξαφνικά ήξερα ότι ο νεαρός δεν θα γινόταν ποτέ αρχιτέκτονας.

Ο Φρουρός του Άρθουρ Κλαρκ είναι η ιστορία που διάβασε ο Στάνλεϊ Κιούμπρικ και εμπνεύσθηκε τη δημιουργία του σύγχρονου έπους επιστημονικής φαντασίας, της θρυλικής *2001, Οδύσσειας του Διαστήματος*. Αυτό μαζί με τα άλλα 10 διηγήματα που περιέχονται στο βιβλίο που κρατάτε στα χέρια σας αποτελούν την πιο αγαπημένη συλλογή του ίδιου του Άρθουρ Κλαρκ που κυκλοφόρησε πρώτη φορά με τον τίτλο *Expedition to Earth*. Τα διηγήματα γράφτηκαν όλα στις αρχές της δεκαετίας του '50 – την πιο δημιουργική και ποιοτική φάση της δουλειάς του μεγάλου συγγραφέα. Με απλό και αποτελεσματικό τρόπο γραφής, παρουσιάζονται εξαιρετικές ιδέες πάνω στη σχέση επιστήμης, τεχνολογίας και ανθρωπισμού, που παραμένουν μέχρι και σήμερα συγκλονιστικά επίκαιρες. Ο Κλαρκ αναλύει με τον καλύτερο τρόπο την πλοκή της ανθρώπινης φύσης με την καθαρή επιστήμη και το αδιάφορο για τον άνθρωπο σύμπαν. Τυχερός, λοιπόν, όποιος διαβάσει τη συλλογή διηγημάτων *Ο Φρουρός* και στοχαστεί πάνω στην πλοκή τους για πρώτη φορά.